

TUJA-KÄSIKIRJA

*Verotuksen ja etuuksien
mikrosimulointimalli*

*Toimittaneet:
Reino Niinivaara
Heikki Viitamäki*

TUJA-KÄSIKIRJA

*Verotuksen ja etuuksien
mikrosimulointimalli*

*Toimittaneet:
Reino Niinivaara
Heikki Viitamäki*

Saatteeksi

Haluamme kiittää käsikirjan tekemisessä avustaneita Fransiska Pukanderia ja Tanja Rantasta valtiovarainministeriöstä sekä Esko Mustosta ja Marja Riihelää Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksesta.

Reino Niinivaara ja Heikki Viitamäki

SISÄLTÖ

LUKU 1 JOHDANTO.....	1
LUKU 2 MALLIN YLEISKUVAUS	3
Mikrosimulointimallit	3
Laskelmien perustana olevat tietolähteet	4
Mallin tekninen rakenne ja laskentajärjestelmä	6
Staattinen ja dynaaminen malli	7
Mallin metodologinen perusta.....	9
Käyttökohteet ja käyttäjäorganisaatiot	9
Mallin rakenteesta	10
LUKU 3 KÄYTTÖLIITTYMÄ	11
TUJA-mallin käynnistäminen	11
Saurus-ohjelmisto käyttöliittymänä	11
Saurus-aulukon rakenne	12
Saurus- taulukoiden käyttö.....	13
Keskeiset Saurus-toiminnot	13
TUJA-laajennus Saurukseen	14
LUKU 4 TUJA-TOIMINNOT	16
Esimerkkitapausten luonti	16
Parametrien päivitys.....	18
Oletusparametrien tuonti näyttöön	18
Käytössä olevien parametrien tuonti näyttöön	18
Näytössä olevien parametrien otto käyttöön	19
Pelkän tuloveroasteikon laskenta	20
Muuttujien lisääminen.....	21
Laskennan käynnistys	22
Pelkkä verotuksen tai etuuskien laskenta esimerkkiaineistolla.....	22
Verotuksen ja etuuskien laskenta esimerkkiaineistolla.....	23
Verotuksen laskenta otosaineistolla	23
Verotuksen ja etuuskien laskenta otosaineistolla	24
Perustulosteet	26
Verta-aulukko.....	26
Tulonjakoanalyysi	26
Taulukoinnit ja graafit.....	28
Ristiintaulukointi	28
Tapausten taulukointi	32
LUKU 5 TIETOJENHALLINTA- JA LASKENTAJÄRJESTELMÄ	34
Käyttöjärjestelmä ja ohjelmointikieli	34
APL-työtilat.....	35
Mallin tekninen rakenne.....	35
Lähtö- ja tulostiedostojen nimeäminen	38
Parametri-tiedostot	38
Parametrien ryhmittely	38
Parametrien käyttö laskentaohjelmissa	39
Uusien parametritiedostojen liittäminen malliin	40
Laskentajärjestelmän rakenne	40

LUKU 6 VEROTUKSEN JA ETUUKSIEN LASKENTAMALLIT	42
Otosaineistoa käyttävät laskentamallit	42
Sairauspäiväraha- ja vanhempainpäiväraha	43
Opintoraha ja asumislisä	44
Työttömyysetuudet	44
Lasten kotihoidon tuki ja kunnallinen päivähoitomaksu	45
Henkilöverotus	45
Varallisuusverotus	45
Työnantajan ja yrittäjien sosiaalivakuutusmaksut	45
Kiinteistöverotus	46
Yleinen asumistuki	46
Eläkkeensaajien asumistuki	46
Lapsilisä	47
Toimeentulotuki	47
Esimerkkitapausten laskentamallit	47
Veromuuttujien nimet ja muuttujien ryhmittely	49
Etuusmuuttujien nimet ja muuttujien ryhmittely	49
Laskentaohjelmat	49
LUKU 7 TILASTOLLISET TUNNUSLUVUT SEKÄ TULONJAKO- JA	
KÖYHYYSMITTARIT	50
Perustuloste	50
Ohjelmallinen toteutus	51
Luokitustietojen valinta	52
Luokiteltavien tietojen valinta	53
Aineistojen valinta	54
Tulonjaon ja tuloköyhyyden mittaaminen	54
Keskiluvut	55
LUKU 8 PERUSTIEDOSTON MUODOSTAMINEN	56
Palveluaineiston muodostaminen APL-komponenttitiedostoksi	56
Dokumentti palveluaineistosta	57
TUJA-perustiedoston muodostaminen	58
TUJA-tietokannan tulokäsitteet	59
Veronalainen tulo	59
Tulonjakotilaston tulokäsite	60
Laaja tulo	60
Käytettävissä oleva tulo	60
Malliaineiston ja tulonjakotilaston vertailu	61
Malliaineiston ja tilastotietojen vertailu	62
LUKU 9 TULOPOHJIEN MUODOSTAMINEN	62
Yleistä	62
Pitkä lista	64
TUJA-indeksit	65
Muokkausohjelmat	65
Summausohjelmat	65
Tulopohjien luomisen ohjelmallinen toteutus	65
Tulopohjadokumentit	68
Korotuskertoimien uudelleenpainotus	68
Tulopohjien tarkistus	71
LUKU 10 MALLIN ASENTAMINEN	72
Laitteisto- ja ohjelmistovaatimukset	72

Asennus työasemalle	72
Asennus palvelimelle	73
Asennus kannettavalle tietokoneelle	73
LUKU 11 TYÖN ORGANISOINTI	74
Yhteiskäyttö	74
Työnjako.....	75
Tarjotin-hakemisto	75

Lähteet

77

Liitteet

- Liite 1: Vuoden 2003 palveluaineiston muuttujaluettelo
- Liite 2: Vuoden 2003 vakuutusvalvontatietojen muuttujaluettelo
- Liite 3: Vuoden 2002 työssäkäyntitilaston muuttujaluettelo
- Liite 4: Dokumentti perustiedoston (TK03) tulopohjamuuttujien kokonaissummista
- Liite 5: Veronalaisen tulon muodostuminen (TK03-TK09)
- Liite 6: Tulonjakotilaston bruttotulon muodostuminen (TK03-TK09)
- Liite 7: Laajan tulon muodostuminen (TK03-TK09)
- Liite 8: TUJA:n simulointitulosten ja tilastotietojen vertailu (vuosi 2003)
- Liite 9: Pitkä lista (TK03)
- Liite 10: TUJA-indeksit 2004-2006 (TK04-TK06)
- Liite 11: Veromuuttujien nimet
- Liite 12: Etuusmuuttujien nimet
- Liite 13: Veroperusteet 2005, 2000, 1983 ja 1976
- Liite 14: Etuusperusteet 200501, 200203, 200101 ja 199803
- Liite 15: Yleisen asumistuen perusteet 2002-1999, Helsinki
- Liite 16: Yleisen asumistuen perusomavastuut 2002-1999 (osa perusteista), Helsinki
- Liite 17: Päivähoitomaksujen keskimääräiset tuloluokat 1997-1994
- Liite 18: Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut 2005-2002
- Liite 19: Esimerkkilaskelmien syöttö- ja tulostustiedot
- Liite 20: Eräitä uusia luokitusmuuttujia
- Liite 21: Lorenz-käyrän ja Gini-kertoimen graafinen tulkinta
- Liite 22: TUJA-mallin käyttö työryhmissä ja tutkimuksissa

LUKU 1 JOHDANTO

TUJA on verotuksen ja sosiaalietuuksien mikrosimulointimalli, joka käyttää Suomen väestöä kuvaavaa yksilökohtaista otosaineistoa. Laskentaohjelmia ja parametreja muuttamalla voidaan simuloida erilaisia vero- ja etuusjärjestelmiin tehtäviä muutoksia. Malli on valtiovarainministeriön (VM) ja Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) yhteisessä käytössä. Sen ylläpidosta ja kehittämisestä huolehtivat molemmat organisaatiot yhteisesti.

Tämän käsikirjan tavoitteena on ensinnäkin helpottaa aloittelevia käyttäjiä omaksumaan mallin keskeiset ominaisuudet ja sitä kautta edistää itsenäistä mallityöskentelyä. Toiseksi käsikirja tarjoaa kokeneille käyttäjille yksityiskohtaiset ohjeet erilaisten laskenta- ja tulostustoimintojen suorittamiseen. Näiden ”rautalankojen” esittäminen systemaattisella ja yhtenäisellä tavalla käsikirjan muodossa tehostaa mallin käyttöä, sillä eri aihepiiriin liittyvien yksityiskohtaisten laskentarutiinien muistaminen on kokeneillekin käyttäjille vaikeaa. Kolmanneksi käsikirja pyrkii tarjoamaan tietoa sellaisille henkilöille, jotka itse eivät käytä mikrosimulointimallia, mutta ovat kiinnostuneet ymmärtämään sen – ja erityisesti TUJA-mallin – taustalla olevia periaatteita ja laskentamenetelmiä.

Kunkin aihepiirin alussa on yleensä lyhyt kuvaus, minkä jälkeen esitetään siihen liittyvä mallisovellus, yksityiskohtaiset toimintaohjeet laskelmien suorittamiseksi ja usein myös esimerkkisovellus. Joissakin tapauksissa on annettu lisäksi aihepiiriin liittyviä vinkkejä käyttäjille. Tällaisella esitysmuodolla on pyritty selkeyttämään käsikirjan käyttötarpeita. Substanssialueen yleinen kuvaus, ja mahdollisesti myös käytännön TUJA-sovellus, voivat kiinnostaa muitakin kuin varsinaisia mallin käyttäjiä. Mallin käyttäjät sen sijaan ovat kokemuksen kasvaessa kiinnostuneita vain yksityiskohtaisista laskentaohjeista.

Käsikirja kattaa ne malliin sisältyvät kokonaisuudet, jotka ovat kaikkien käyttäjien hyödynnettävissä ja arvioitavissa yksityiskohtaisesti ohjelmakoodin tasolla. Siinä ei ole kuvattu käyttäjien omia laskentasovelluksia, joita voi olla hyvinkin runsaasti. Joissakin tapauksissa tällainen yksittäinen laskentasovellus on kuitenkin valittu esimerkkisovellukseksi aiheeseen liittyvässä kuvauksessa. Graafisena käyttöliittymänä olevan taulukkolaskentaohjelmiston toimintoja on esitelty vain valikoivin osin. Myöskään mallin ohjelmointikielen, APL:n, syntaksia ei ole kuvattu. Näistä molemmista on olemassa omat käsikirjansa.

Käyttöliittymään ei ole sijoitettu kaikkia mallin osakokonaisuuksia. Tätä ei ole nähty tarkoituksenmukaiseksi silloin, kun jokin toiminto on tehty vain tiettyä tarkoitusta varten tai sitä käytetään satunnaisesti. Tällaisia ovat esimerkiksi muutaman kerran vuodessa tehtävän aineiston ajantasaistamisen yhteydessä käytettävät laskentaohjelmat. Menettelyllä mallin käyttöliittymä pysyy selkeänä eivätkä verotuksen ja etuuskien laskennan kannalta ”tarpeettomat” ohjelmat vie atk-resursseja.

Luonteva lähtökohta käsikirjalle olisi kuvata mallin eri osakokonaisuuksia johdonmukaisessa järjestyksessä. Käytännön syyt puoltavat kuitenkin toisenlaista rakennetta. Tämä johtuu siitä, että käyttäjien mielenkiinto kohdistuu ensi sijassa keskeisten

laskentatoimenpiteiden suorittamiseen. Niinpä yleiskuvauksen (luku 2) jälkeen esitetään Saurus-käyttöliittymän keskeisiä piirteitä (luku 3) sekä Menu-valikosta suoritettavia laskenta- ja tulostustoimintoja (luku 4). Tässä vaiheessa lukija on jo saanut yleiskuvan mallista ja hänet on perehdytetty sen keskeisiin toimintoihin. Seuraavaksi esitetään suhteellisen yksityiskohtaiset kuvaukset mallin atk-ratkaisusta sekä tietojenhallinta- ja laskentajärjestelmästä (luku 5). Otosaineistoa ja esimerkkitapauksia käyttäviä laskentaohjelmia selostetaan puolestaan – käytännön syistä johtuen – melko suppeasti (luku 6). Tämän jälkeen tarkastellaan mallin käyttämiä tilastollisia tunnuslukuja sekä tulonjako- ja köyhyysmittareita (luku 7) ja niitä periaatteita, joiden mukaan palveluaineistosta muodostetaan mallin perustiedosto ja sen pohjalta myöhemmille vuosille ajantasaistetut tiedostot (luvut 8 ja 9). Lopuksi selvitetään, kuinka malli asennetaan työasemalle, palvelimelle ja tilapäisesti kannettavalle tietokoneelle (luku 10) sekä kuvataan työn hallinnollinen organisointi (luku 11).

Mallikuvausta on pyritty havainnollistamaan viittaamalla yksilöityihin työtiloihin, hakemistoihin ja tiedostoihin. Nämä viittaukset on tehty vuoden 2003 palveluaineistoon päivitetyn malliversion mukaisina. Nimet poikkeavat aiempien vuosien palveluaineistoa käyttävistä versioista yleensä vain kirjain- ja vuosilukuviittausten osalta. Mallin kehittäminen lainsäädännön (tai suunnitellun lainsäädännön) muuttuessa edellyttää myös laskentaohjelmien päivittämistä, jolloin samaakin palveluaineistoa käyttävistä ohjelmista on olemassa eri versioita. Tuoreimmat näistä muodostavat useimmiten testivaiheessa olevan malliversion, jotka otetaan myöhemmin varsinaiseen ”tuotantokäyttöön”. Tällaisille uusille malliversioille annetaan selkeyden vuoksi joskus alkuperäisestä poikkeavat nimet. Näin tehdään lähinnä VM:ssä, jossa erilaisten malliversioiden testaaminen on yleisempää kuin VATT:ssa. Tässä käsikirjassa käytetyt viittaukset vastaavat VATT:n palvelimella olevien ohjelmien ja parametritiedostojen nimiä. Päivitysten jälkeen ne tallennetaan myös samannimisiksi. Tiedostojen nimet ovat kuitenkin aina samat molempien organisaatioiden palvelimilla.

TUJA-mallin ylläpitoon ja käyttöön liittyy runsaasti erilaista oheismateriaalia. Liitetiedoissa on esitetty muuttujaluettelot vuoden 2003 palveluaineistosta (liite 1), vaakuutusvalvontatiedoista (liite 2) ja palveluaineistoon liitetyistä työssäkäyntirekisterin tiedoista (liite 3), perustiedoston uusia tulopohjia vastaavat summatiedot (liite 4), tulokäsitteiden kuvaukset (liitteet 5-7), simulointitulosten ja tilastotietojen vertailu (liite 8) sekä ajantasaistuksessa käytettävät ns. Pitkä lista (liite 9) ja indeksit (liite 10). Parametritietoina säilytettävät vero- ja etuusmuuttujien nimet (liitteet 11-12) ovat osoittautuneet esimerkkilaskelmissa käyttökelpoisiksi. Yleisemmin parametritietojen käytön ja rakenteen havainnollistamiseksi on esitetty vero- ja etuusperusteet joiltakin ajanjaksoilta (liitteet 13-18). Esimerkkilaskelmien syöttö- ja tulostietojen kuvaus on usein välttämätöntä laskelmia suoritettaessa, koska niiden ja vastaavien muuttujanimien muistaminen on vaikeaa (liite 19). Myös eräistä perustiedostoon muodostetuista uusista luokittelumuuttujista on esitetty luettelo (liite 20) sekä graafinen tulkin- ta tulonjaon mittaamisessa käytetystä Gini-kertoimesta (liite 21). Liitetiedoissa esitetyn aineiston ohella mallityössä muodostuu muutakin taustamateriaalia. Tätä aineistoa, lähinnä mallin ylläpitämiseen liittyviä muistioita, ei ole liitetty käsikirjaan. Lopuksi lukijalle on vielä pyritty antamaan käsitys mallin käyttömahdollisuuksista luettelemalla työryhmäraportteja ja tutkimuksia, joissa sitä on aiemmin käytetty (liite 22). Osa näistä on sellaisia, että laskelmat on tehty lähes yksinomaan TUJA-mallilla, osa puolestaan sellaisia, joissa mallia on käytetty vain joihinkin erillislaskelmiin.

Aiemmin TUJA-malli toimi keskuskoneympäristössä, ja siitä on laadittu oma käsikirjansa¹. Tämä käsikirjan kirjoittamisen keskeisenä perusteluna on se, että nykyinen Windows-ympäristössä toimiva malli on teknisesti täysin erilainen ja myös käyttöalueeltaan laajempi.

LUKU 2 MALLIN YLEISKUVAUS

Mikrosimulointimallit

Mikrotaloudellisten mallien kehitystyö alkoi USA:ssa 1960-luvulla, ja pian tämän jälkeen myös useassa Euroopassa maassa (mm. Iso-Britanniassa, Ruotsissa, Saksassa ja Tanskassa). Suomessa verotuksen suunnitteluun ja verotulojen ennustamiseen tarkoitetun henkilöverotuksen suunnittelumallin (HVS-mallin) kehittäminen aloitettiin 1970-luvun alkupuoliskolla valtiovarainministeriössä. HVS-malli on edelleen käytössä ja sitä ylläpidetään sekä kehitetään jatkuvasti. Myöhemmin 1980-luvulla ilmeni tarve kehittää HVS-mallia joustavampi ja monipuolisempi verotuksen ja etuuksien laskentamalli. Tavoitteena oli parantaa verotukseen suunniteltujen uudistusten vaikutusarvioita sekä kotitalouksien tulonsiirtojen ja verotuksen kokonaisuuden hallittavuutta. Tämä tarve korostui etuuksien määrän kasvaessa ja niiden keskinäisten riippuvuuksien tullessa yhä monimutkaisemmiksi. Myöhemmin julkisen sektorin kasvun rajoitukset lisäsivät vaatimuksia parantaa sosiaali- ja finanssipolitiikan suunnittelua. Suomessa mikrosimulointimallien kehittäminen laajeni 1980-luvun puolivälissä, minkä mahdollistivat tietojenkäsittelytekniikan edistyminen ja mallin tarkoituksiin sopivan tilastoaineiston valmistuminen². Esimerkkilaskelmia varten oli jo aiemmin kehitetty ns. Latuma-malli³.

TUJA-malli on saanut nimensä yhtäältä sen käyttötarkoituksen (tulonjako) ja toisaalta sen käyttämän otosaineiston, tulonjakotilaston, mukaan. Malli on vero- ja etuusjärjestelmien suunnittelua ja analysointia varten rakennettu mikrosimulointimalli. ”Mikro” viittaa mallin keskeiseen tietolähteeseen, tulonjakotilastoon, joka on yksilötasoinen otosaineisto (mikroaineisto). ”Simulointimalli” taas viittaa tietojenkäsittely- ja laskentajärjestelmään, jonka keskeisiä osia ovat simulointiin soveltuvat ohjelmat ja parametrit. Lähtötietojen ohella myös mallin tulokset ovat yksilötasoisia tietoa varsinaisen mielenkiinnon kohdistuessa kuitenkin useimmiten yksilötiedoista koko maan tasolle korotettuihin tulo-, vero- ja lukumääräsummiin sekä niistä muodostettuihin erilaisiin taulukointeihin ja tunnuslukuihin.

Mikrosimulointimallien yhteydessä puhutaan usein ns. lakimalleista, joissa simuloitava kohde on lainsäädäntö, eli lait ja asetukset. Tällaisen lakimallin ja yksilötason otosaineiston avulla voidaan laskea järjestelmien vaikutukset kunkin yksittäisen tulonsaajan taloudelliseen asemaan ja korottaa tulokset saman tien koko maan tasolle. Myös TUJA-malli on tällainen lakimalli, jossa laskentaohjelmat ja parametrit pidetään aina voimassa olevan vero- ja etuuslainsäädännön mukaisina säilyttäen myös aiemman lainsäädännön mukaiset laskentavalmiudet. Nykyhetken lainsäädännön mal-

¹ Ks. TUJA-käsikirja 1991 (1994).

² Salomäki (1991).

³ Heikkilä & al (1980).

lintaminen on siten eräänlainen ”perussimulointi”, joka ei millään tavoin rajoita muiden simulointivaihtoehtojen käyttöä.

Lainsäädännön suunnitteilla olevia muutoksia simuloidaan joko muuttamalla laskennassa käytettyjä parametriarvoja tai laskentaohjelmien rakennetta. Simulointimallin tehokas käyttö edellyttää, että kaikki tällaiset muutokset ovat tehtävissä suhteellisen joustavasti. Kuitenkin myös muut tekijät (mallin käyttötarkoitus, käyttäjien osaamisalue ym.) vaikuttavat siihen, minkälainen tekninen ratkaisu on kuhunkin mallisovellukseen sopivin.

Suomessa on tätä kirjoitettaessa toinenkin verotuksen ja etuuksien mikrosimulointimalli, ns. SOMA-malli, joka on sosiaali- ja terveysministeriön sekä Stakesin yhteisessä käytössä⁴. Mallista on myös laadittu oma käsikirjansa⁵. Yleisemmin mikrosimulointimalleja ja niiden käyttömahdollisuuksia on arvioitu eri julkaisuissa⁶.

Laskelmien perustana olevat tietolähteet

TUJA-mallin keskeisenä tietolähteenä on vuosittain 9.000-11.000 kotitaloutta käsittävä Tilastokeskuksen tulonjakotilaston palveluaineisto, joka on tilastollisesti edustava otos Suomen kaikista kotitalouksista. Aineiston edustavuus perustuu todennäköisyysotantaan, eli kotitalouksien esiintymistodennäköisyyteen koko väestössä. Tämän mukaisesti kaikille otoshenkilöille saadaan omat tilastollisin menetelmin lasketut painokertoimet (korotuskertoimet), joiden avulla yksilötason tiedot saatetaan kuvaamaan koko väestöä. Kotitalouden jäsenten painokertoimet ovat samat. Otokotitalouksiin kuuluu 26.000-28.000 henkilöä, eli suunnilleen 0,5 prosenttia Suomen koko väestöstä. Keskimääräinen painokerroin on siten noin 200, mikä on kansainvälisesti verrattuna hyvin pieni. Vuoden 2003 palveluaineistossa on 29.070 otoshenkilöä ja 11.200 kotitaloutta⁷.

Tulonjakotilasto koostuu eri viranomaisten rekistereistä kerätyistä tiedoista, joita on täydennetty kotitalouksien ja tulonsaajien haastattelutiedoilla. Rekisteritiedot (tulot, vähennykset, varallisuustiedot, velat, väestötiedot ym.) ovat keskeinen osa tulonjakotilaston tietosisältöä. Haastatteluilla kerätään kotitalouksien asemaan liittyviä tietoja sekä mm. sellaisia tulotietoja, joita ei ole rekistereistä saatavissa. Aineistossa olevien taustatietojen avulla henkilöitä ja kotitalouksia voidaan luokitella uudelleen iän, sosioekonomisen aseman, koulutuksen, ammatin tms. mukaan. Johtuen siitä, että tulonjakotilasto on tietosisällöltään varsin laaja ja monilta osin yksityiskohtainen, sitä voidaan hyödyntää sekä sellaisenaan että lähtötietoina laadittaessa varsinaisia simulointilaskelmia. Kustakin otoshenkilöstä on vuoden 2003 aineistossa lähes 700 tietoa, eli muuttujaa (ks. liite 1).

Tietosuojan johdosta tulonjakotilaston aineistosta on poistettu kaikki henkilö- ja kuntatunnukset sekä alkuperäiset kotitalousnumerot. Henkilötunnukset ja kotitalousnumerot on korvattu juoksevilla numeroilla.

⁴ Myös Kansaneläkelaitos (Kela) on osallistunut tähän yhteistyöhön.

⁵ SOMA (2004) ja SOMA 2002 (2005).

⁶ Mm. Salomäki (1991), Salomäki (1996a), Salomäki (1996b), Haataja (2003), VATT (2004).

⁷ Tulonjakotilasto 2003 (2005).

Tulonjakotilasto laaditaan vuosittain, ja se valmistuu noin puolentoista vuoden kuluttua tilastovuodesta (verovuodesta). Viive johtuu siitä, että verotusrekisteri on käytävissä vasta noin vuoden kuluttua verovuoden päättymisestä. Tilastokeskuksen saatua palveluaineistonsa valmiiksi sen pohjalta tehdään TUJA-mallin uusi perustiedosto. Tästä perustiedostosta puolestaan luodaan myöhemmille vuosille ajantasaistetut tiedostot.

Perustiedostoon lisätään myös vakuutusvalvonnan tietoja ansiosidonnaisista työttömyysetuuksista sekä vuoden lopulla työssäkäyntirekisterin tietoja. Tilastokeskuksesta saadaan lisäksi palveluaineiston otoshenkilöille palkka- ja eläkerekisteritiedot tilastovuotta seuraavalta vuodelta, joita tietoja käytetään taustainformaationa tulosten kehityksen arvioinnissa. Viimeksi mainittuja tietoja ei kuitenkaan liitetä perustiedostoon.

Otosaineiston ohella mallilaskelmien lähtötietoina voi olla myös ns. fiktiivistä eli keinotekoisista dataa, joka luodaan ennen kunkin laskelman suorittamista – tai vaihtoehtoisesti käytetään jo aiemmin luotuja laskentapohjia. Kyseessä ovat esimerkkilaskelmat, jotka ovat pelkistettyjä tyyppitapauksia siten, että henkilöiden oletetaan olevan koko kalenterivuoden palkkatyössä, työttömänä, sairaana, saavan lasten kotihoiton tukea tms. Mikään ei kuitenkaan rajoita tekemästä myös muunlaisia oletuksia. Tällaisia esimerkkilaskelmia voi tehdä periaatteessa kaikenlaisille kotitalouksille laskentatarpeista riippuen.

Mallilaskelmia tehtäessä erilaisten lähtötietojen käyttökelpoisuus on syytä pitää mielessä. Esimerkkitapauksiin perustuvan ns. järjestelmäanalyttisen tarkastelutavan lähtökohtana on vero- ja etuusjärjestelmien rakenteen kuvaaminen. Niillä voidaan kuvata pelkistetyksi eri järjestelmiin tehtävien muutosten vaikutuksia sellaisenaan. Esimerkiksi työttömyysturvaan suunniteltujen muutosten vaikutukset työttömän veronalaiseen tuloon, ja usein myös kotitalouden käytettävissä olevaan tuloon, voidaan laskea erillisenä laskutoimituksena ilman eri elämäntilanteista johtuvia lukuisia yksilö- ja perhekohtaisia tekijöitä. Tällaisia laskelmia voidaan tehdä yksittäisille tapauksille, mutta järjestelmän rakenteen kuvaukset perustuvat yleensä satoihin tyyppitapauksiin.

Esimerkkilaskelmat soveltuvat myös tietyn tyyppisiin kansainvälisiin vertailuihin, jolloin tarkastelun kohteeksi voidaan valita kaikissa maissa samat ”tyypilliset” kotitaloudet ja vertailukelpoiset tulotasot. Tällaisilla laskelmilla voidaan usein havainnollistaa eri maiden järjestelmien olennaisia eroja.

Vaikka tulonjakotilastoon perustuva otosaineisto on keskeinen TUJA-mallin tietolähde, myös siihen liittyvät rajoitukset on pidettävä mielessä. Aineistoon sisältyy esim. verotuksen ulkopuolista tietoa, joka vaikuttaa otoshenkilöiden verotukseen. Jos esim. asuntolainojen korot nousevat tai asuntolainojen kysyntä vilkastuu, tuloverotus kevenee vaikka verojärjestelmään ei tehtäisi minkäänlaisia muutoksia (alijäämähyvityksen lisääntyessä). Pelkistetyillä esimerkkilaskelmilla voidaan sen sijaan selkeästi arvioida vain tietyn toimenpiteen vaikutuksia.

Empiirisiin aineistoihin ja esimerkkilaskelmiin perustuvissa tarkastelutavoissa lähtökohdat ovat siis erilaisia. Verotuksen ja etuuksien suunnittelussa molemmat laskel-

mat ovat tarpeellisia – itse asiassa välttämättömiä. Niinpä niitä ei tule arvioida toisensa vaihtoehtoina, vaan toisiaan täydentävinä.

Mallin tekninen rakenne ja laskentajärjestelmä

TUJA-mallin tietojenkäsittely- ja laskentajärjestelmää voidaan kuvata seuraavina viitenä osakokonaisuutena:

- a) perustiedosto
- b) uudet tulopohjat
- c) lakimallit
- d) käyttöliittymä
- e) tulostus

Kaikkien näiden osa-alueiden toimintoja varten on laadittu erillisiä APL-ohjelmia, jotka on tallennettu työtiloihin asiakokonaisuuksien mukaisesti. Otosaineistoon perustuvissa laskelmissa tarvitaan näitä ohjelmia sekä tiedostoja, joista lähtötiedot haetaan. Laskennan jälkeiset tulokset puolestaan tallennetaan erillisiin tulostiedostoihin. Esimerkkilaskelmissa käytetään osin samoja laskentaohjelmia, mutta lähtötiedot annetaan Saurus-tilukossa, mihin myös tulokset laskennan jälkeen sijoitetaan. Ne voidaan haluttaessa tallentaa omiksi tulostiedostoiksi.

Perustiedoston luonti tarkoittaa tulonjakotilaston palveluaineiston muodostamista APL-komponenttitiedostoksi, eräiden tulo- ja menoerien muokkaamista muista tilastolähteistä saatuja tietoja hyödyntäen, joidenkin puuttuvien tulotietojen imputointia (tietojen täydentämistä aineistosta saatavalla informaatiolla) sekä mallin käyttämien summatietojen, tulokäsitteiden ja keskeisten luokitustietojen muodostamista. Veronalaiset tulot summataan ansio- ja pääomatuloiksi, ja muitakin tietoja eritellään palveluaineistoa seikkaperäisemmälle tasolle.

Uusien tulopohjien luomisella tarkoitetaan perustiedoston ajantasaistamista tilastovuotta myöhempien vuosien tasoisiksi. Tällöin perustiedoston tiedot muokataan 5-6 vuotta eteenpäin siten, että kutakin vuotta kuvaa oma tiedostonsa. Näin luoduissa tulopohjissa ovat kaikki keskeiset rahamääräiset tiedot, kuten tulot, menot, vähennykset jne., jotka on saatettu kunkin vuoden tasoisiksi. Tarkoituksena on, että ne mahdollisimman hyvin kuvaisivat kyseisen vuoden todellista (arvioitua) tilannetta väestön keskuudessa. Ajantasaistettuihin tulopohjiin valitaan kaikki mallilaskelmissa tarvittavat tiedot, mutta ei esim. otoshenkilöiden ikiä eikä luokittelutietoja, jotka pidetään eri vuosia koskevissa tarkasteluissa muuttumattomina ja jotka ovat aina perustiedostosta haettavissa. Tulopohjissa on noin kolmasosa kaikista perustiedoston muuttujista. Arviodut rakenteelliset muutokset (väestön lisääntyminen, eläkeläisten, työttömien ja palkansaajien lukumäärät jne.) tehdään tulopohjiin korotuskertoimia uudelleen painottamalla.

Lakimallit sisältävät tulonsiirtojen ja verotuksen säädöksiä simuloivat ohjelmat. Teknisesti lakimalleissa voidaan erottaa varsinaiset laskentaohjelmat ja ohjelmien käyttämät parametrit. Parametrit ovat säädösten mukaisia, pääsääntöisesti rahamäärinä tai prosentteina ilmaistuja numeerisia tietoja. Keskeisiä parametritietoja ovat vero- ja

etusperusteet (ml. sosiaalivakuutusmaksujen ja päivähoidon perusteet), joiden arvot muuttuvat lainsäädännön muuttuessa tai esim. inflaatiotarkistusten seurauksena. Parametrit säilytetään aihepiirinsä mukaisissa Saurus-taulukoissa ja ne otetaan käyttöön laskentaohjelmien käynnistämisen yhteydessä annettujen ajankohtien mukaisina.

Keskeisiä laskentatoimintoja varten on muodostettu käyttöliittymä, josta käsin laskelmat voidaan suorittaa helposti ja jossa tuloksia voidaan analysoida. Saurus on malliin kiinteästi liitetty moniulotteinen taulukkolaskentaohjelmisto, joka toimii samalla mallin käyttöliittymänä⁸.

Aineistolaskelmien ensisijaiset tulokset ovat kaikki otoksen havainnot kattavia yksilö- tai kotitaloustasoisia vektoreita (muuttujia), jotka on viety omiin tulostiedostoihinsa. Näitä sekä palveluaineiston, perusaineiston ja ajantasaistettujen tulopohjien tietoja voidaan analysoida sellaisenaan eri tavoin (ristintaulukoinnit, tilastolliset ja tulonjakoa kuvaavat mittarit ym.). Samanaikaisesti laskelmien kanssa tulostetaan yleensä kooste koko maan tasolle summatuista keskeisistä tiedoista Saurus-taulukkoon, joka voidaan dokumentoida myöhempää käyttöä varten. Näitä tietoja voidaan muokata edelleen Saurus-taulukossa, josta ne ovat halutussa muodossa siirrettävissä jatkokäsittelyä varten esim. Exceliin.

Edellä oleva jako eri toimintokokonaisuuksiin näkyy myös mallin atk-ratkaisussa. Perustiedoston muodostamiseen ja ajantasaistamiseen liittyvät ohjelmat on tallennettu omaan työtilaansa ja verotuksen sekä etuuksien laskentaohjelmat omiin aihepiirinsä mukaisiin työtiloihin. Saurus-ohjelmiston Menu-valikkoon liitetyn erillisen *Tujoytoiminnot*-valikon muodostamiseksi laaditut ohjelmat ovat mallin käynnistävän työtilan juuri-hakemistossa. Tulostukseen liittyvät ohjelmat sijaitsevat joko erillisessä työtilassa tai laskentaohjelmien kanssa samoissa työtiloissa, lähinnä niiden laajuudesta ja luonteesta riippuen. Ratkaisu selkeyttää laskentajärjestelmän hallittavuutta sekä mahdollistaa toimintokokonaisuuksien ja APL-työtilojen hallinnoinnin eri organisaatioiden kesken.

Mallin käyttämät aineistot, ohjelmat ja parametritiedostot on tallennettu molempien organisaatioiden palvelimille. Yhteisenä linkkinä on VATT:n palvelin, johon myös VM:ssä olevalla mallin ylläpitäjällä on käyttöoikeus. Sitä kautta voidaan siirtää tiedostoja, ohjelmia ja muita tietoja näiden organisaatioiden kesken.

Tämän käsikirjan mallikuvausta on pyritty havainnollistamaan viittaamalla tiettyihin yksilöityihin työtiloihin, hakemistoihin, tiedostoihin ym. Nämä viittaukset on tehty vuoden 2003 palveluaineistoa käyttävän malliversion mukaisina. Nimet poikkeavat aiempien vuosien palveluaineistoa käyttävistä versioista yleensä vain kirjain- ja vuosilukuviittausten osalta.

Staatinen ja dynaaminen malli

TUJA on luonteeltaan staatinen malli. Tällaiset mallit käyttävät yleensä poikkileikkausaineistoa ja niillä voidaan analysoida lyhyen aikavälin välittömiä vaikutuksia. Tulokset voidaan saattaa halutulle yksityiskohtaisuuden tasolle taustatietojen, tilas-

⁸ Saurus on Dinsoft Oy:n tuotemerkki.

tollisen luotettavuuden ja tietosuojan sallimissa rajoissa. Toisin sanoen, tulokset voidaan esittää yleispätevinä jakaumatietoina tai koko väestöä koskevinä summatietoina.

Viime vuosikymmenten aikana staattisista mikrosimulointimalleista on tullut monissa kehittyneissä maissa tärkeä ja säännönmukaisesti käytetty väline verotukseen ja etuuksiin suunniteltujen uudistusten valmistelussa. Laskelmien staattinen luonne, eli vaikutukset ennen käyttäytymismuutoksia ja aikaperspektiiviä, on käytännön politiikan tarpeisiin usein riittävä. Pitkän aikavälin vaikutusten arvioimiseksi on kehitetty dynaamisia malleja simuloimalla niitä olosuhteita, joita henkilöiden oletetaan kohtaavan tulevaisuudessa. Dynaamisissa malleissa alkuperäinen otosväestö yleensä myös vanhenee, minkä seurauksena tapahtuvat olosuhteiden muutokset arvioidaan niiden todennäköisyyksien mukaisesti (todennäköisyys, että menee naimisiin, joutuu työkyvyttömäksi jne.)⁹.

Dynaamisille malleille on tyypillistä, että ne sisältävät lukuisia yksilötason tietoja, jotka selittävät yksilön käyttäytymistä tai jotka liittyvät muihin havaintoyksikköihin. Ne kuvaavat koko elinkaaren ajan yksilön ja näiden muiden havaintoyksikköiden liittymäkohtia. Erilaisista riippuvuuksista tehdään usein omia ”osamalleja”. Tällaisia voivat olla mm. demografinen malli, asumismalli, koulutusmalli, työmarkkinoille osallistumismalli, varallisuusmalli, säästämisen ja hyödykkeiden kysynnän malli jne. Lisäksi on otettava huomioon erilaiset makrotaloudelliset riippuvuudet. Dynaamisten mallien olennainen piirre on keskinäisten riippuvuuksien mallintaminen, jolloin esim. politiikkamuutosten ja demograafisten muutosten väliset riippuvuussuhteet ovat osa mallia. Malleilla voidaan siis pyrkiä arvioimaan myös politiikkamuutosten vaikutuksia esim. demografisiin muutoksiin, sosioekonomisiin siirtymiin tai koulutusjärjestelmään.

Staattisilla ja dynaamisilla malleilla pyritään vastaamaan erilaisiin kysymyksiin, eivätkä ne ole toisilleen ”vaihtoehtoisia” malleja. Päinvastoin, dynaaminen malli pikemminkin täydentää staattista mallia, jolloin eriyttämällä nämä mallit saadaan eri vaikutukset samalla eroteltua toisistaan. Dynaamisen mallin kehittämisen edellytyksenä on johdonmukainen tietopohja otoshenkilöistä sekä aikasarjatietoa esim. demografisista muutoksista. Tällainen malli edellyttää aikasarjatietoa otoshenkilöistä, eli paneeliaineistoa.

Tärkeä kysymys on välittömien ja dynaamisten vaikutusten suhteellinen merkitys. Dynaamiset vaikutukset ovat olennaisesti vaikeammin arvioitavissa kuin välittömät vaikutukset, ts. niihin sisältyy huomattava määrä epävarmuutta. Reformien vaikutuksia tarkasteltaessa kyse on myös niiden laajuudesta: mitä pienempi uudistus, sitä pienempiä ovat todennäköisesti myös dynaamiset vaikutukset ja päinvastoin. Jonkinlaisesta empiiristä taustaa aiheesta on saatavissa Suomessa viimeisen 15 vuoden aikana toteutetuista merkittävistä reformeista: esim. kokonais- ja pääomaverouudistuksista, ns. perhepakettiuudistuksesta sekä pienten lasten hoidon uudistuksesta. Uudistusten keskeisissä vaikutuksissa, kuten tuotto- ja tulonjakovaikutuksissa, ei ole voitu havai-

⁹ TUJA-mallin kehitysmahdollisuuksia pohtineen johtoryhmän näkemyksiä on raportoinut Viitamäki (1998).

ta juurikaan yllätyksiä vaikka laskelmat suoritettiin staattisella mallilla¹⁰. Kyse on lopulta luotettavien kokonaisarvioiden tekemisestä, jolloin eräänä lähtökohtana voidaan pitää sitä, että staattiset vaikutukset pyritään arvioimaan niin luotettavasti kuin mahdollista.

Mallin metodologinen perusta

Verotuksen ja etuuksien mikrosimulointimalli ei edusta mitään tiettyä talousteoreettista lähestymistapaa, vaan on sovellettavissa mitä moninaisimmille alueille. Siinä ei välttämättä käytetä myöskään esim. mikrotalousteoriasta tuttuja käsitteitä (budjettirajoite, kuluttajan preferenssijärjestys, kuluttajan hyötyfunktio jne.). Otosaineisto kuvaa sellaisenaan väestön rakennetta ja kotitalouksien taloudellisia olosuhteita. Laskentamallit puolestaan kuvaavat sitä verotuksen ja etuuksien muodostamaa järjestelmää, joka keskeisesti vaikuttaa tämän väestön käytettävissä olevan tulon muodostumiseen. Malli ja väestöä edustava otosaineisto ovat siten sellaisenaan johdonmukainen järjestelmä, joka tarjoaa hyvät mahdollisuudet talouspolitiikan analysointiin ja suunnitteluun.

Käyttökohteet ja käyttäjäorganisaatiot

TUJA-malli on kotitalouksien maksamien tulonsiirtojen (verojen ja veronluonteisten maksujen) sekä kotitalouksille maksettavien tulonsiirtojen (etuuksien) suunnitteluväline. Simulointilaskelmat mahdollistavat suunniteltujen toimenpiteiden välittömien vaikutusten analysoinnin. Tämä analyysi voi koskea yhtä hyvin joko useiden toimenpiteiden yhteisvaikutuksia tai yhden toimenpiteen jakamista osiin ja sen selvittämistä, miten ja mihin suuntiin nämä eri osat vaikuttavat. Keskeistä on, että vaikutuksia voidaan tutkia suunnitteluvuoden tasossa ja että vaikutukset voidaan esittää yleispätevästi, ts. julkisen talouden kustannusvaikutuksina tai kotitalouksien ja yksityisten henkilöiden tulonjakovaikutuksina. Näiden vaikutusten arvioinnin mahdollistaa laadukas, tilastollisesti edustava malliväestö.

Suunnittelulaskelmat voivat olla luonteeltaan analyyseja, joissa halutaan tietää, minne suuntaan ja kuinka suuri muutos tulee olemaan nykytilanteeseen nähden. Muutos voidaan näyttää joko absoluuttisina tai suhteellisina lukuina. Kotitalouksien tulojen, tulonsiirtojen ja verojen osalta tyypillisiä tulosteita ovat esim. tulojen tai verojen muutos (euroa/kotitalous tai euroa/tulonsaaja) tai veroasteen, marginaaliveroasteen tai käytettävissä olevien tulojen muutos. Myös ns. voittaja/häviöjälly-analyysit ovat tavallisia.

Vaikka TUJA-mallia on käytetty ennen kaikkea henkilöverotuksen ja kotitalouksien tulonsiirtojen suunnitteluun ja analysointiin, se soveltuu laajan tietoaaineistonsa johdosta myös eräiden muiden verojen sekä päivähoitomaksujen laskentaan. Rajoituksia mallin otosaineistoa käyttäville laskelmille asettavat pääsääntöisesti vain aineistossa

¹⁰ Käytännössä tällaisten uudistusten laskelmat tehdään useimmissa maissa staattisilla malleilla (em. epävarmuustekijöistä johtuen). Sen sijaan aikaperspektiivin huomioon ottavia dynaamisia malleja käytetään erityisesti pitkäaikaisten vaikutusten arvioimiseksi, esim. eläkeuudistuksissa.

olevat tiedot. Täydentämällä näitä tietoja voidaan samalla laajentaa mallin sovellus-
aluetta.

Mallia on hyödynnetty viimeisten kahden vuosikymmenen ajan käytännöllisesti katsoen kaikkien merkittävien henkilöverotuksen ja sosiaalietuuksien uudistusten kustannus- ja tulonjakovaikutusten arvioinnissa. Osa näistä on raportoitu vain hallituksen esityksissä ja niiden perusteluissa, osa on julkaistu työryhmä- ja komitearaporteissa. Erillisiä selvityksiä on laadittu mm. tulopoliittiselle selvitystoimikunnalle sekä eräille muille toimikunnille ja työryhmille. Lisäksi mallia on käytetty tutkimuksissa joko pääasiallisena lähteenä tai sillä on tehty erillisiä laskelmia.

Palveluaineistoa ja siitä muokattuja tietoja käytetään Tilastokeskuksen myöntämän käyttöluvan mukaisesti siinä mainittuihin selvityksiin, tutkimuksiin ja suunnittelulaskelmiin. VM:ssä mallia käytetään pääasiassa talouspolitiikan, erityisesti finanssi- ja sosiaalipolitiikan, valmisteluun liittyvissä asiantuntijatehtävissä. Mallin käyttökohteita arvioitaessa on otettava huomioon, että sen laajamittaisiin käyttö tapahtuu juuri hallinnon sisällä, jossa käyttö on lähes päivittäistä. VATT:ssa mallia käytetään tutkimuksiin ja erilaisiin selvityksiin.

Mallin rakenteesta

Verotuksen ja etuuksien mikrosimulontimallin ylläpito ja kehittäminen edellyttävät aihepiiriin liittyvän lainsäädännön jatkuvaa seuraamista. Yksinkertaisimmillaan lainsäädäntömuutosten siirto malliin on parametrien päivittämistä, vaikeimmillaan datan muokkausta, rekisteri- tai muiden tilastotietojen selvittämistä, uusien tietokantapojointien hankkimista ja hankalien ohjelmointiratkaisujen tekemistä.

Hallinnon käytössä olevalta mallilta edellytetään, että laskelmat ovat saatavissa pikaisesti. Tämän johdosta mallin keskeisten osa-alueiden on oltava aina toimintakunnossa, ja laskennan tulee tapahtua tehokkaasti. Tämä edellyttää kahta asiaa: yhtäältä mallin tulee olla sellainen, että parametrien ja ohjelmien muokkaaminen on joustavaa kulloinkin esille tulevan tarpeen mukaan sekä toisaalta käyttäjien tulee pystyä suorittamaan nämä toimenpiteet itsenäisesti.

Edellä kuvatut vaatimukset ovat olleet keskeisiä mallin rakenteen suunnittelussa. APL-ohjelmointikielen ja APL-pohjaisen Saurus taulukkolaskentaohjelmiston valinnan on nähty tukevan tätä mallin ”strategista” suunnittelua. Asetetut vaatimukset tarakoittavat samalla sitä, että TUJA-mallin ylläpitäjien ja aktiivisten käyttäjien on yksityiskohtaisesti tiedettävä, mitä – ja miten – laskentatoiminnot suoritetaan. Mm. näiden mallille asetettujen vaatimusten seurauksena käyttäjät ovat toteuttaneet itse käytännöllisesti katsoen kokonaan mallin suunnittelun ja ohjelmoinnin sekä käyttöliittymän laajennuksen¹¹. Tämä edellyttää käyttäjiltä hyvää APL-osaamista, mitä usein monimutkaisten laskentaohjelmien koodaaminen ja niiden yhteensovittaminen moniulotteiseen taulukkolaskentaympäristöön vaatii. Malliratkaisun valinta on kuitenkin tähän asti saadun kokemuksen perusteella osoittautunut oikeaksi.

¹¹ Käyttöliittymänä toimiva Saurus on kuitenkin ohjelmistosovellus, jonka on toteuttanut Dinosoft Oy.

Käytännön tarpeet ovat sellaiset, että huomattavan osan mallin käytöstä muodostavat erilaiset käyttäjien omat laskentasovellukset. Tämä on otettu myös huomioon mallin rakenteen suunnittelussa siten, että hankalienkin sovellusten tekeminen on teknisesti mahdollisimman joustavasti toteutettavissa. Tällaiset sovellukset edellyttävät yleensä ohjelmakoodin muuttamista, jolloin muutettu ohjelma tallennetaan omaksi työtilaksi asianmukaiseen hakemistoon ja otetaan laskentasovelluksen käyttöön kopioimalla se mallin laskentatyötilaan. Tällöin muutokset tulevat kyseisen työtilan ohjelmiin dokumentoiduksi ja ovat tarvittaessa käytettävissä myöhemmin. Toisaalta ”perusmalli” pysyy näistä sovelluksiksi selkeästi erillään ja aina ladattavissa palvelimelta muuttumattomana.

LUKU 3 KÄYTTÖLIITTYMÄ

TUJA-mallin käynnistäminen

TUJA-malli käynnistetään avaamalla APL-tulkki Windows XP-ympäristössä. Tämän jälkeen malli ladataan komennolla *Tiedosto–Avaa* ja valitaan mallin käynnistävä työtila. Tällaisia työtiloja on itse asiassa kaksi, ’K:\Malli\Lask\KTuja’ ja ’K:\Malli\Lask\Tuja’. Ensin mainitussa on mallinnettu vain verotus. Tiedoston nimessä ”K” viittaa vuoden 2003 perustiedostoon TK03, joka on muodostettu vuoden 2003 palvelutiedoston perusteella. Jälkimmäisessä on mallinnettu verotus sekä etuudet siten, että laskelmat voidaan tehdä samalla ohjelmalla myös aiempien vuosien aineistoa käyttäen (käsikirjan kirjoitushetkellä vuodesta 1996 lähtien). Työtiloja avattaessa suoritetaan samalla niissä latenttina oleva ohjelma Tsau, joka hakee kaikki mallin tarvitsemat APL-työtilat sekä Saurus-ohjelmiston. Lopuksi Saurus-tilukkolaskentaohjelmisto avautuu käyttöliittymänä näkyviin.

TUJA-mallin käynnistämisen työvaiheet:

- Avaa Dyalog APL-ohjelmatulkki (versio 10.1)
- Avaa ’K:\Malli\Lask\Tuja’ tai
- Avaa ’K:\Malli\Lask\KTuja’

Saurus-ohjelmisto käyttöliittymänä

Mallin käyttöliittymänä toimii moniulotteisten taulukoiden muokkaus- ja laskentaohjelmisto Saurus. Ohjelmisto käynnistyy osana TUJA-mallia. Sen Menu-rivillä sijaitsevasta *Ohje*-valikosta löytyy *Näytä Ohje*, jossa on tietoja ohjelmiston rakenteesta, käsitteistä ja ominaisuuksista sekä *Tietoja Sauruksesta*-valinta, josta ilmenee käytössä oleva Saurus-versio. Saurus-ohjelmistosta on saatavissa myös käyttöohje nimellä ”Tilastontekijän työasema” sekä sähköinen käsikirja sovelluksen kehittäjän internet-sivulla www.dinosoft.fi. Seuraavassa rajoitutaan kuvaamaan ohjelmiston käsitteistöä sen verran kuin TUJA-mallin käytössä alkuun pääsemiseksi on tarpeen.

Moniulotteisella taulukolla tarkoitetaan laajennusta tavanomaiseen riveistä ja sarakkeista muodostuvaan taulukkoon siten, että kolmannen ulottuvuuden ajatellaan muodostuvan ”sivuista”, jotka kukin sisältävät alkuperäisen rivi-/sarakerakenteen, seu-

raavan ulottuvuuden edelleen monistavan tätä kolmiulotteista rakennetta jne. TUJA-sovelluksessa yksi ulottuvuus voi muodostua esimerkiksi verovuosista, joiden mukaisin perustein veroja lasketaan, toinen puolisoista, kolmas (=rivit) laskennan lähtö- ja tulostiedoista (tulot, vähennykset, verot, kukin lajeittain tms.) ja neljäs (=sarakeet) tarkasteltavista tulotasoista.

Kuhunkin ulottuvuuteen liittyy luokitus, joka edellä kuvatun esimerkin tapauksessa muodostuu tarkasteltavien verovuosien luettelosta ensimmäiseen ulottuvuuteen liittyen, puolisoiden nimeämiseen toiseen ulottuvuuteen liittyen (esim. '1. puoliso', '2. puoliso' tai 'mies', 'vaimo') ja sarakkeiden osalta laskentaan mukaan tulevien tulotasojen luettelosta. Saurus-ohjelmiston luonteeseen kuuluu, että luokitusten järjestystä ulottuvuuksien kesken voidaan vaihdella vapaasti. Eniten tällä on käytännön merkitystä siinä, että taulukon riveiksi tai sarakkeiksi voidaan valita mitkä luokitukset tahansa. Lisäksi on mahdollista yhdistää taulukon luokituksia, jolloin samaan asetelmaan saadaan esim. puoliset rinnakkain kunakin tarkasteltavana verovuonna. TUJA-mallin eri käyttötilanteet asettavat joitakin rajoituksia luokitusten sijainnille ulottuvuuksiin nähden, luokitusten nimeämiselle jne., mutta näistä kerrotaan lähemmin käsikirjan kunkin TUJA-toiminnon ohjeistuksen yhteydessä.

Saurus-tilukun rakenne

Moniulotteiseen Saurus-tilukkoon liittyy useita ”tavanomaisesta poikkeavia” käsitteitä, joiden ymmärtäminen on käyttäjälle välttämätöntä. Näitä tarkastellaan oheisen esimerkkitaulukon avulla. Se on rakenteeltaan edellä kuvatun 4-ulotteisen taulukon mukainen ja muodostuu neljästä luokituksista.

Taulukon nimi	=>	KÄSITTEITÄ			
Luokitus	=>	VUOSI	PUOLISO	TIETO	PALKKA
Luokat	=>	2000 2001 2002	1 puoliso 2 puoliso	Palkka päätoimesta Veronalaist tulot ... Valtion tulovero Tuloverot yhteensä	0 1000 2000 3000 4000 ...

Taulukon nimi

Saurus-tilukun nimi näkyy ylimpänä (kuviossa KÄSITTEITÄ). Napauttamalla sitä hiiren kakkosnäppäimellä voidaan muokata taulukon luokituksia, lukujen esitysmuotoa jne.

Luokitus

Luokitukset liittyvät taulukon ulottuvuuksiin. Luokitusten nimet näkyvät käyttäjälle taulukon nimen alapuolella olevina niminä. Yllä olevassa kuviossa on neljä luokitusta: VUOSI, PUOLISO, TIETO ja PALKKA. Nimiä voidaan muuttaa napauttamalla taulukon nimeä hiiren kakkosnäppäimellä. Vaikka nimeäminen on pääosin vapaa-

muotoista, sille on joitakin rajoituksia. Niistä kerrotaan lähemmin kunkin toiminnon kuvauksen yhteydessä. Luokituksen rakenne ilmenee napauttamalla sen nimeä ja valitsemalla *Muokkaa luokitusta*.

Luokka

Luokitus muodostuu luokista, joita voi olla yksi tai useampia. Kuvion VUOSI- luokituksessa on 3 luokkaa, PUOLISO-luokituksessa 2 luokkaa, TIETO-luokituksessa näkyvillä 4 luokkaa ja PALKKA-luokituksessa näkyvillä 5 luokkaa. TIETO- luokituksessa luetellaan laskennan lähtö- ja tulostietoina esiintyvät tulo-, vero- ja vähennysyms. lajit sekä muut tarpeelliset muuttujat (esim. ikä, invaliditeetti-%). PALKKA-luokitus puolestaan voi sisältää muutamia tai vaikkapa tuhansia tarkasteltavien kuu-kausipalkkojen tasoja. Luokitusten järjestystä voidaan muuttaa, jolloin esim. kuvion riviluokitus (TIETO) voidaan muuttaa sarakeluokitukseksi ja sarakeluokitus (PALKKA) riviluokitukseksi. Luokat luokituksen sisällä eivät kuitenkaan muutu.

Saurus- taulukoiden käyttö

Sauruksen ominaisuudet soveltuvat TUJA-mallin tarpeisiin erityisen hyvin. Tauluk- koon voidaan tulostaa suoraan APL-pohjaista tietoa, ja vastaavasti taulukossa olevaa tietoa voidaan käyttää ”ohjaustietona” APL-ohjelmien suorittamisessa. Lisäksi moniulotteisuus antaa mahdollisuuden varastoida tietoa taulukoihin siten, että kullekin tasolle muodostuu eri simulointilaskelmien tulosteet. Tällöin eri vaihtoehtojen vertailu ja laskentatulosten hallinnointi helpottuu. Moniulotteinen Saurus-tila luo mahdollisuudet selkeiden laskenta-asetelmien muodostamiseen usein hyvinkin monimutkaisten ongelmakokonaisuuksien yhteydessä. Lisäksi taulukkoon voidaan sisäl-lyttää huomattava määrä tietoa.

Edellä kuvattujen ominaisuuksien lisäksi Saurus tarjoaa laajat mahdollisuudet ”ta- vanomaisiin” taulukoiden muokkauksiin. Lisäksi voidaan laskea sarakeittain ja ri- veittäin summia, keskiarvoja, minimi- ja maksimi- arvot sekä keskihajonnat. Edelleen on mahdollista laskea prosenttiosuuksia ja -muutoksia, itseisarvoja, kumuloituvia summia jne. Tulosten sijoittumisen taulukossa voi valita vapaasti. Tällaisia laskutoi- mituksia voidaan tehdä ottamalla käyttöön ”työkalut” Menu-valikosta komennolla *Ikkunat-Näytä työkalut* ja valitsemalla laskennan kohteiksi halutut ulottuvuudet ja niiden sisältämät luokat.

Keskeiset Saurus-toiminnot

Uuden taulukon luominen

Uusi taulukko voidaan muodostaa Menu-valikosta *Taulukko-Luo uusi* kolmella taval- la: 1) *Generoiden luokitukset ja taulukko*, 2) *APL-sääntöistä* tai 3) *Valiten luokitus- tiedot*. Pääsääntöisesti on kuitenkin käytännöllisintä luoda uusi taulukko valikosta Tuja-toiminnot tai hakea valmis taulukko ja muokata se kutakin käyttötarvetta vas- taavaksi. Valmiista taulukosta voidaan valita vain osa komennolla *Taulukko-Avaa*

suodattaen. Toisaalta valmista taulukkoa voidaan muokata poistamalla tai lisäämällä siihen luokkia tai luokituksia.

Joskus on tarpeen muodostaa Saurus-tilukko Excel-tilukon tiedoista. Excelissä maalattu alue voidaan tuoda sellaisenaan Saurus-tilukoksi komennolla *Taulukko-Ulkoinen taulukko-Luonti-Excel-tilukosta..* tai *Luonti-Excel-tilukosta kopioiden*. Viimeksi mainittu on ehkä käyttökelpoisin tuomalla Excelissä maalattu alue sellaisenaan Saurus-tilukoksi.

Siirtyminen omat-nimitilaan

Otettaessa malli käyttöön siirrytään automaattisesti käyttöliittymään, jossa tavanomaiset laskentatoiminnot on helpointa suorittaa. Usein on kuitenkin välttämätöntä siirtyä APL-työtilaan, jossa voidaan tehdä vapaamuotoisia laskentatoimituksia, tarkastella ohjelmakoodia jne. Kaikki käyttöliittymässä toteutettavat mallin laskentatoiminnot perustuvat APL-komentoihin ja ne voidaan aina suorittaa myös APL-työtilassa. Laskentaohjelmat sijaitsevat omat-nimitilassa, jonne siirrytään komennolla *Muokkaa-Keskeytä omat-nimitilaan* (tai *Alt-M-O*). Tästä nimitilasta voi tarvittaessa siirtyä juureen tai muihin nimitiloihin tavanomaisilla APL-komennoilla.

Siirtyminen taulukon nimitilaan

Saurus tekee jokaisesta taulukosta oman nimitilansa ja aktiivisen taulukon nimitilaan voidaan siirtyä käyttöliittymästä komennolla *Muokkaa-Keskeytä taulukon-nimitilaan* (tai *Alt-M-E*). Taulukon nimitilassa voidaan muokata mm. sen dataa tai luokituksia APL-komennoin.

Tietojen siirto Exceliin

Saurus-tilukon näkyvissä olevat tiedot voidaan viedä Exceliin valitsemalla *Muokkaa-Valitse kaikki* (tiedot maalataan) ja sen jälkeen *Excel-Vie aktivoitut solut*. Excel-tilussa tiedot tulevat alueelle, jonka vasemmassa yläkulmassa kursori on. Mikäli halutaan viedä lisäksi jonkin muun luokan tiedot, siirretään kursori Excelissä haluttuun paikkaan, tuodaan kyseinen Saurus-tilukon luokka näyttöön ja suoritetaan sama komento. Tällaiset valinnat ovat käytännön tarpeisiin usein riittäviä, mutta myös koko moniulotteinen taulukko voidaan siirtää samanaikaisesti Exceliin valitsemalla *Muokkaa-Valitse kaikki* ja sen jälkeen *Excel-Vie läpileikkaus*, jolloin eri luokitusten ja luokkien tiedot siirtyvät Excel-tiluun riveille peräkkäin. Ennen tietojen siirtoa on usein käytännöllistä muokata Saurus-tilukko haluttuun muotoon ja siirtää tiedot vasta sen jälkeen. Saurus-tilukon maalaus poistetaan painamalla *Ctrl-hiiren kakskosnäppäin*.

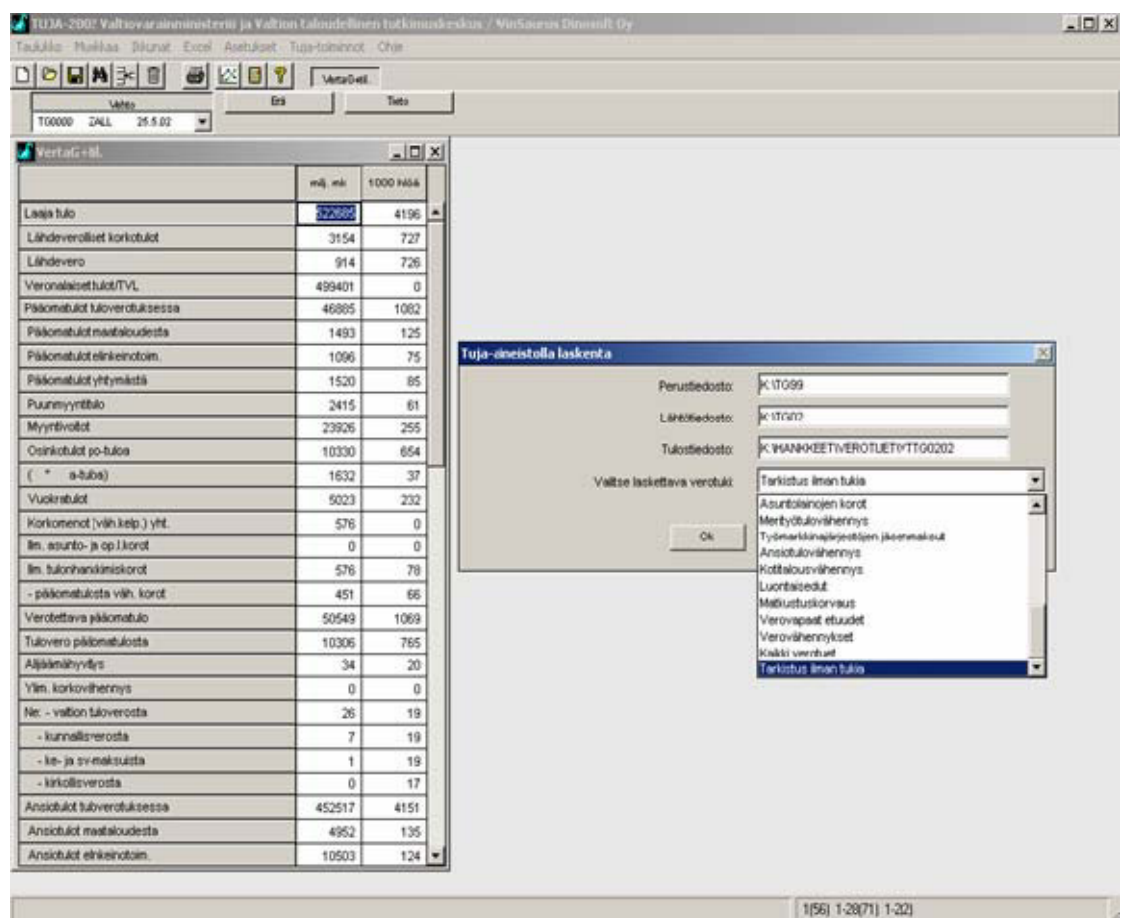
TUJA-laajennus Saurukseen

Käyttöliittymän keskeinen osa on Sauruksen päävalikkoon muodostettu laajennus *Tuja-toiminnot*, josta suoritetaan kaikki tavanomaisessa käytössä olevat laskentatoiminnot. *Tuja-toiminnot*-valikko on määritelty 'menu.def'-tiedostossa, joka luetaan mallin käynnistytksen yhteydessä. *Tuja-toiminnot*-valikolla luodaan myös esimerkki-

taulukoita, haetaan parametritiedostoja, avataan valintaikkunoita, käynnistetään laskentaohjelmia, vertaillaan tulosteita jne.

Vinkkejä kokeneelle käyttäjälle

Käyttäjän voi olla eräissä tapauksissa hyödyllistä muokata sovelluksessaan myös valikkoa *Tuja-toiminnot*. Menetelmä soveltuu esim. verotukien laskentaan, jossa kaikkien mallilla laskettavien verotukien nimet on merkitty valinta-ikkunaan (alla olevassa kuvassa oikeanpuoleinen taulukko). Menu-valikossa annetaan paitsi laskennassa käytettävät tiedostot myös laskettavien verotukien nimet. Veromuuttujien summattiedot voidaan tulostaa laskennan yhteydessä Saurus-taulukkoon (vasemmanpuoleinen taulukko), jossa niiden tarkistaminen, muokkaaminen ja tulostaminen haluttuun muotoon tapahtuvat joustavasti.

Muutokset Menu-valikkoon tehdään 'menu.def'-tiedostoon ja/tai TUJA-mallin avaavan ohjelman juuressa sijaitsevaan ohjelmaan TuLas ja sen aliohjelmiin GenAFil ja GenALas. Nämä – sekä muut muutetut ohjelmat – tallennetaan erilliseen työtilaan. Esim. verotukien laskenta toteutetaan avaamalla TUJA-malli ja kopioimalla sen jälkeen kyseinen työtila omat-nimitilaan.

Edellä kuvatut laajennukset valikkoon *Tuja-toiminnot* edellyttävät suhteellisen hyvää APL-osaamista eikä näiden sovellusten läpikäyminen ole tässä käsikirjassa mahdollista.

LUKU 4 TUJA-TOIMINNOT

Esimerkkitapausten luonti

Esimerkkitapausten luonti-toiminnolla voi luoda uuden Saurus-taulukon verolaskennan pohjaksi usean tulotason, tulolajin, vuoden ja perhetyypin tarkasteluja varten. Avautuvassa ikkunassa kysytään aluksi valitaanko vain palkkatuloa, vain muita tuloja vai sekä palkka- että muita tuloja. Palkkatulo-vaihtoehdossa valitaan seuraavat lähtötiedot:

- Annetaan tarkasteltavien palkkatulotasojen lukumäärä
- Ilmoitetaan lähtötaso ja tuloväli, joka on kahden syöttötietona annetun tulotason erotus. Näiden tietojen perusteella ohjelma luo palkkatuloista oman luokituksensa
- Ilmoitetaan, ovatko annetut tulotiedot kuukausi- vai vuositasoisia. Kuukausitason tiedon (kuukausipalkan) ohjelma tulostaa Saurus-taulukkoon 12,5-kertaisena vuosipalkkana
- Valitaan tarkasteltavat vuodet, jotka muodostavat oman luokituksensa taulukkoon
- Puolison valinta muodostaa oman luokituksensa taulukkoon
- Valitaan lasten lukumäärä. Lapset näkyvät TIETO-ulottuvuudessa omina riveinä siten, että ikä-tieto on nolasta poikkeava (ja pienempi kuin 18). Muuttujina ovat 1. lapsen ikä (LIKA1), 2. lapsen ikä (LIKA2) jne.

Mikäli ensimmäisessä kohdassa valitaan palkkatulojen ohella myös Muita tuloja, avautuu toinen ikkuna, jossa valitaan näiltä osin seuraavat lähtötiedot:

- Annetaan tulotasojen lukumäärä ja kaksi ensimmäistä tulotasoa. Tuloja on kolmenlaisia: eläketulo, päiväraha ja pääomatulo. Kukin näistä muodostaa oman luokituksensa, jossa luokkanimillä ovat ilmoitetut tulotasot
- Ilmoitetaan ovatko annetut tulotiedot kuukausi- tai vuositasoisia
- Pääomatuloista voidaan erikseen valita, mitä tulolajia tarkastellaan

Seuraavaksi valitaan rivimuuttujat, jotka ilmestyvät Saurus-taulukkoon TIETO-luokituksen luokkaselitteiksi. Tulostiedot valitaan joko valmiiksi muodostetuista muuttujalistaista (suppea, keskilaaja, laaja) tai itse valiten muuttujaluettelosta. Lopuksi voidaan antaa taulukon ja sen tekijän nimi.

Sovellusesimerkki

Halutaan tarkastella, kuinka palkkatulon verotus on muuttunut tulotasoilla 1000, 1500,..., 4000 euroa/kk vuosina 2000-2002 (kuva alla). Ei tarkastella muita tuloja, puolisoa eikä lapsia. Näytettäväksi tiedoiksi valitaan oletusarvona oleva suppea tulostus.

Uusien esimerkitapausten luonti

Tarkasteltavat tulolajit ja tulotasot

☒ Palkkatuloa, tarkasteltavia tasoja, kpl ☐ Muita tuloja

Palkan määrä:

Rahamäärä(t)

☒ kuukaudessa ☐ vuodessa

Käytettävät verovuodet

Tarkastellaan

☒ Vain yksinäisiä ☐ (Myös) puolisoita

Lasten lkm, max.:

Ok Cancel

Esimerkitapausten luonti-toiminnolla luodaan taulukko (kuva alla), jossa on veronalaiset tulot ja verotuslaskennan käyttämät rivimuuttujat. Taulukkoon voidaan kuitenkin lisätä myös etuusmuuttujia. Tätä toimintoa kuvataan jäljempänä luvussa Muuttujien lisääminen. Kun taulukko on luotu, suoritetaan verojen, etuuksien tai muiden laskenta.

TUJA-2002 Valtiovarainministeriö ja Valtion taloudellinen tutkimuskeskus / WinSaurus Dinosoft Oy

Taulukko Muokkaa Ikkunat Excel Asetukset Tuij-toiminnot Ohje

VUOSI: 2000 TIETO PALKKA

Esimerkitapaus

	1000	1500	2000	2500	3000	3500	4000
Palkka päätoimesta	12500	16750	25000	31250	37500	43750	50000
Veronalaiset tulot	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset yht./kunn.v.	0	0	0	0	0	0	0
Veroaste yht./ml.palkkas.maksut	0	0	0	0	0	0	0
Marg.veroaste/ml.palkkas.maksut	0	0	0	0	0	0	0
Pääomatulovero	0	0	0	0	0	0	0
Valtion tulovero	0	0	0	0	0	0	0
Kunnallisvero	0	0	0	0	0	0	0
Ke- ja sv.maksut	0	0	0	0	0	0	0
Eläke- ja tyött.vak.maksut	0	0	0	0	0	0	0
Tuloverot yhteensä	0	0	0	0	0	0	0
Kaikki tuloverot ml. maksut	0	0	0	0	0	0	0
Kaikki tuloverot yhteensä	0	0	0	0	0	0	0

Huom! 1(3) 1-13(13) 1-7(7)

Parametrien päivitys

Oletusparametrien tuonti näyttöön

Palvelimilla oletusarvoisina olevat parametrit käsittävät voimassa olevan vero- ja etuuslainsäädännön mukaiset tiedot sekä aiempina vuosina voimassa olleet vastaavat tiedot. *Oletusparametrien tuonti näyttöön*-toiminto tuo esille ikkunan, josta voi valita seuraavat vaihtoehdot:

- Veroperusteet 1976 –
- Eri etuuksien perusteet 1985 –
- Yleisen asumistuen perusteet vuodesta 1985 –
- Asumistuen perusomavastuut vuodesta 1985 –
- Työnantajamaksut vuodesta 1985 –
- Päivähoitomaksuluokkien rajat 1984/8 – 1997/7
- Laskentamuuttujien nimet: Verotus
- Laskentamuuttujien nimet: Etuudet

Valitaan haluttu perustetaulukko, jolloin palvelimelta haetaan kyseiset perusteet sisältävä Saurus-taulukko. Taulukoissa kukin perusteajankohta on sarakkeena siten, että uusin ajankohta on taulukon vasemmanpuoleisena sarakkeena. Siirtymällä oikealle saadaan näkyviin vanhemmat perusteet. Uloimpana oikealla olevassa ”rahamuure”-sarakkeessa on annettu arvo 1 kaikille rahamääräisille parametrimuuttujille. Muilla muuttujilla kyseinen arvo on 0. Taulukon alimmalla rivillä ”Rahamäärä euroina”-sarake saa arvon 1 kun valuuttana on euro, ja arvon 0 kun valuuttana on ollut marka. Ensin mainittua tietoa voidaan käyttää muuttamalla ohjelmallisesti kyseisiä rahamääräisiä parametriarvoja (esim. indeksitarkistuksissa). Jälkimmäistä tietoa puolestaan käytetään euro- ja/tai markkamääräisessä laskennassa.

Veroperusteet sekä asumistukiperusteet muuttuvat kalenterivuositain, joten kukin sarake kuvaa tiettyä vuotta. Mallissa myös työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen perusteet on laadittu kalenterivuodelle. Siltä osin kun ne ovat muuttuneet kesken vuotta, on sovellettu vuoden keskimääräistä maksua. Mikäli vakuutusmaksut poikkeavat eri työnantajilla, on käytetty sektorikohtaista (valtio, kunta ja yksityinen) keskimääräistä maksua. Etuusperusteet on tallennettu Saurus-taulukkoon kuukausitasoisena parametritietona aina kultakin sellaiselta kuukaudelta, jona yksikin taulukon tieto on muuttunut.

Käytössä olevien parametrien tuonti näyttöön

Laskennan kuluessa on joskus syytä varmistua siitä, mitkä perusteet (parametriarvot) ovat käytössä. Tämä voidaan tehdä valitsemalla *Tuja-toiminnot–Parametrien päivitys–Käytössä olevien parametrien tuonti näyttöön*. Tällöin esille tulevasta ikkunasta voidaan valita vastaavasti kuin edellä mikä tahansa käytössä oleva parametritaulukko nähtäväksi.

Näytössä olevien parametrien otto käyttöön

Jotta mallilaskelmat olisivat ajan tasalla, parametritietoja tulee päivittää lainsäädännön muuttuessa. Tällöin kyseiseen parametritaulukkoon lisätään uusi muutosajan kohta ja annetaan sitä vastaavat uudet parametriarvot. Kun vero-, asumistuki- ja (mallissa) työnantajamaksujen lainsäädäntö muuttuu kalenterivuositain, myös parametrien päivitys tapahtuu vain kerran vuodessa. Etuusperusteet sen sijaan muuttuvat usein kalenterivuoden aikana, jolloin niitä päivitetään kyseisen kuukauden tarkkuudella. Vero- ja etuusperusteiden muuttuessa taulukon uusin sarake kopioidaan ja päivitetään tiedot muuttuneilta osin. Samalla uuteen sarakkeeseen merkitään ensimmäiselle riville muutoksen voimaantuloajankohta.

Simulointimallissa parametriarvoja tulee myös voida muuttaa joustavasti. Laskenta-sovelluksista riippuen tällaiset parametriarvojen muutokset voivat olla satunnaisia tai myös myöhemmin käytettäviä. Viimeksi mainitussa tapauksessa muutettu parametritaulukko voi olla käytännöllistä tallentaa, jotta se voidaan ottaa käyttöön samaa laskenta-sovellusta myöhemmin suoritettaessa.

Parametriarvoja muutetaan siis kahdesta syystä. Ensinnäkin päivittämällä niitä lainsäädännön muuttuessa, jolloin taulukkoon lisätään uusi sarake ja muuttuneet parametriarvot tallennetaan pysyvästi palvelimelle. Toiseksi parametriarvoja voidaan muuttaa erilaisissa simulointilaskelmissa, jolloin ne otetaan käyttöön vain kyseisessä istunnossa tai tallennetaan omaksi Saurus-taulukoksi myöhempää käyttöä varten.

Parametritietojen päivittämisen työvaiheet:

- Hae näyttöön päivitettävä parametritaulukko
- Lisää uusi sarakeluokka ensimmäiseksi (paras tapa on tehdä ensimmäisestä sarakkeesta kopio)
- Anna uuden sarakkeen nimeksi muutoksen ajankohta (vuosi tai vuosi/kuukausi) tai muu sopiva luonnehdinta
- Kirjoita myös uuden sarakkeen ensimmäiselle riville lainsäädännön muutoksen ajankohta (vuosi tai vuosi/kuukausi)
- Muuta parametriarvot uudistetun lainsäädännön mukaisiksi kopioituun (vasemmanpuoleisimpaan) sarakkeeseen
- Jos kyse on päätetyistä lainsäädännön muutoksista, tallenna päivitetty taulukko samannimisenä palvelimelle oletusarvoiksi, jolloin se tulee myös muiden käyttöön.

Parametrien tallentaminen oletusarvoiksi kaikille edellyttää kirjoitusoikeutta organisaation palvelimelle.

Sovellusesimerkki

Seuraavassa esimerkissä päivitetään etuusperusteet vuoden 2005 alussa tapahtuneiden muutosten mukaisiksi.

- Valitse *Tuja-toiminnot–Parametrien päivitys–Oletusparametrien tuonti näyttöön–Eri etuuksien perusteet 1985 –*

- Monista 1. sarake klikkaamalla luokkanimeä kakkospainikkeella ja valitsemalla *Muokkaa luokitus* sekä *Kopioi Luokat* ja *Sijoita Luokat*
- Nimeä uuden sarakeluokituksen luokkaselitteeksi 200501
- Kirjoita uuden sarakkeen ensimmäiselle riville numero 200501
- Tee muutokset parametriarvoihin
- Ota taulukko käyttöön ”etuusper”-nimisenä komennolla *Tuja-toiminnot-Parametrien päivitys-Näytössä olevien parametrien otto käyttöön-Eri etuuksien perusteet 1985* -. Tallenna parametritaulukko valitsemalla vaihtoehto ...vai myös *muille oletusarvoksi?* ja *Ok* kysyttäessä *Oletko varma?*.

Parametritietojen simuloinnin työvaiheet:

- Hae päivitettävä parametritaulukko
- Muuta parametriarvot halutun simulointivaihtoehdon mukaisiksi
- Ota taulukko samannimisenä käyttöön istunnon ajaksi valitsemalla *Näytössä olevien parametrien otto käyttöön*. Parametreja ei siis tallenneta oletusarvoiksi
- Suorita laskenta muutetuilla parametriarvoilla.

Pelkän tuloveroasteikon laskenta

Jos halutaan saada tulostettua tuloveroasteikko totutunlaisena taulukkona tai koottua yhden tai useamman taulukon tiedot asetelmaan, josta on helppo lähteä laatimaan asteikkojen graafisia kuvaajia, kannattaa käsittely suorittaa ”veroperusteet”-parametritaulukon sijasta erillisessä asteikkoasetelmassa. Tässä asetelmassa on myös helppo muodostaa asteikoista eri kehittämisvaihtoehtoja tai esim. inflaatiotarkistusten toteuttamistapoja.

Pelkästään tuloveroasteikkoa voidaan tarkastella hakemalla ensin tuloveroasteikkoa kuvaava Saurus-tilukko hakemistosta ’K:\Lask\Param\Asteikko’ näyttöön ja valitsemalla sen jälkeen *Tuja-toiminnot-Parametrien päivitys-Pelkän tuloveroasteikon laskenta* ja joko *Uuden asteikon laskenta* tai *Asteikon haku parametritiedostosta*. Jälkimmäisessä tapauksessa ohjelma kysyy, minkä vuoden/vuosien asteikko/-kot haetaan taulukkoon, kun taas ensin mainitussa tapauksessa ohjelma laskee uuden asteikon verot tulorajoilla, kun tulorajoja ja/tai asteikon prosentteja on muuteltu.

Vinkkejä käyttäjälle

TUJA-malli olettaa nykyisellään, että laskenta tapahtuu euroissa. Tämä oletus koskee myös tuloveroasteikoiden erillislaskentaa. Jos haluaa tarkastella asteikkoja markkamääräisinä (tai yhtä aikaa euro- ja markkamääräisinä), toimitaan seuraavasti: ”Asteikko”-tilukon ollessa aktiivisena valitaan *Tuja-toiminnot*-valikosta *Laskennan käynnistys* ja sieltä haluttu *Laskentavaihtoehto* ja edelleen *Pelkkä verotuksen laskenta* (laskentavuoden valinnalla ei ole merkitystä). Laskenta pysähtyy alkuunsa ja se lopetetaan Tuja-ajon edistymispalkin rastista. Nyt valuutat käyttäytyvät halutulla tavalla.

Muuttujien lisääminen

Saurus-aulukon TIETO-luokitukseen voidaan lisätä muuttujia. Tätä toimintoa voidaan käyttää kaikkiin taulukoihin. TIETO-luokituksen on oltava toisena eli riviulottuvuutena.

Lisättävät muuttujat on ryhmitelty verotus- ja etuusmuuttujiin ja nämä edelleen omiin alaryhmiinsä. Muuttujat lisätään taulukkoon (viimeisiksi riveiksi) valitsemalla *Tuja-toiminnot–Muuttujien lisääminen–Verotusmaailma/Etuusmaailma*, jonka jälkeen halutut muuttujat valitaan. Kun kaikki tarvittavat muuttujat on lisätty, poistetaan valitsemalla painike *Cancel*.

Verotuksen muuttujat (ml. taustamuuttujat) haetaan Saurus-aulukkoon seuraavista ryhmistä:

- Tulolajeja
- Automaattisesti myönnettäviä vähennyksiä
- Ilmoitettavia vähennyksiä
- Vanhoja vähennyksiä
- Tulosummia
- Vero- ja marg. veroasteita
- Verotettavan tulon eriä
- Verojen määriä
- Taustatietoja
- Erityisiä tietoja

Etuusmuuttujat haetaan Saurus-aulukkoon seuraavista ryhmistä:

- Yleiset taustatiedot
- Asuminen
- Eläkkeet
- Lapsiperheet
- Opiskelu
- Perhe-eläke
- Sairaus- ja vanhempainloma
- Tapaturma
- Toimeentulotuki
- Työttömyys
- Käytettävissä oleva tulo

Kyseisissä ryhmissä olevat muuttujat vastaavat rakenteeltaan myöhemmin kuvattavia ”veromjat”- ja ”etusmjat”-taulukkoita.

Laskennan käynnistys

Verojen ja etuuksien laskenta käyttöliittymässä suoritetaan valinnalla *Tuja-toiminnot–Laskennan käynnistys*. Tämän jälkeen avautuu ikkuna, josta voi valita viisi erilaista laskentavaihtoehtoa:

- Esimlask 1: Pelkkä verotuksen laskenta
- Esimlask 2: Pelkkä etuuksien laskenta
- Esimlask 3: Verotuksen ja etuuksien laskenta
- Verolask2: Koeverotukset Tuja-aineistolla
- Ktulask2: Etuuslaskenta Tuja-aineistolla

Kolmessa ensimmäisessä vaihtoehdossa on kyse esimerkkilaskelmista, kahdessa viimeisessä otosaineistoa käyttävistä laskelmista. Kunkin vaihtoehdon alussa on laskentaohjelman nimi. Kaikissa esimerkkilaskelmissa käytetään samaa ohjelmaa ja argumenttien perusteella valitaan, mikä vaihtoehto lasketaan.

Pelkkä verotuksen tai etuuksien laskenta esimerkkiaineistolla

Kahdessa ensimmäisessä vaihtoehdossa suoritetaan joko pelkästään verotuksen tai etuuksien laskenta esimerkkitapauksille. Laskentaa aloitettaessa valitaan ensin laskentavuosi tai – vuodet. Oletusarvona ohjelma tarjoaa kuluvaan vuoteen. Jos laskentavuotta (-vuosia) ei anneta ja oletustieto pyyhitään pois, ohjelma käyttää automaattisesti VUOSI-luokituksen luokkaselitteitä laskentavuosina. Mikäli luokkaselitteet eivät käy perustevuosiksi, tulostuu virheilmoitus. Laskentavuosia ei voi myöskään antaa VUOSI-luokkien lukumäärästä poikkeavaa määrää. Poikkeuksena tästä on kuitenkin yksi vuosi, jota tällöin sovelletaan kaikkiin laskentavuosiin. Jos esim. VUOSI-luokkia on kolme, kahta laskentavuotta ei voi antaa. Laskentavuosien sijaan voidaan antaa myös vuosi- ja kuukausiperusteita.

Laskentavaluutan vaihtoehtoja ovat euro, markka tai molemmat. Ensimmäisessä vaihtoehdossa kaikki vuodet lasketaan euroina, toisessa markkoina ja kolmannessa käytetään eri ajankohtina voimassa olleita todellisia valuuttoja, eli laskenta suoritetaan markkoina vuoteen 2001 asti ja sen jälkeen euroina.

Mikäli laskentavuodeksi ja – kuukaudeksi annetaan ajankohta, jota parametritaulukoihin ei ole vielä päivitetty, ohjelma ilmoittaa, että se korvaa ne uusimmilla parametritaulukosta löytyvillä veroperusteilla. Kun tämä hyväksytään, laskenta suoritetaan kyseisillä veroperusteilla.

Sovellusesimerkki

- Luodaan uusi esimerkkitapausten taulukko, jossa on kaksi VUOSI-luokkaa
- Laskentavuosiksi annetaan 2003 ja 2006
- Suoritetaan laskenta euroilla (oletusarvo)
- Valitaan laskentavaihtoehdoksi *Esimlask 1: Pelkkä verotuksen laskenta*
- Hyväksytään ilmoitus, jossa vuoden 2006 veroperusteet korvataan uusimmilla löytyneillä eli vuoden 2005 perusteilla

- Ohjelma laskee verotuksen ensimmäiseen VUOSI-luokkaan vuoden 2003 veroperusteilla ja toiseen VUOSI-luokkaan vuoden 2005 veroperusteilla

Etuuksien esimerkkilaskennassa on huomattava, että kaikkia etuuksia ei lasketa automaattisesti vaan ainoastaan ne, joiden kuukausitietoa kuvaava muuttuja on Saurus-
taulukossa. Näin nopeutetaan laskentaprosessia eikä lasketa sellaisia etuuksia, joita ei tarvita.

Muilta osin laskenta tapahtuu samalla tavalla kuin verotuksen esimerkkilaskennassa, laskentavuoden sijaan voi kuitenkin antaa sekä laskentavuoden että kuukauden. Tällöin käytetään kyseisenä ajankohtana voimassa olleita etuusperusteita.

Sovellusesimerkki

- Haetaan valmis ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan esimerkkitaulukko, jossa on viisi VUOSI-luokkaa
- Annetaan laskentavuodet ja -kuukaudet: 1985 1990 199503 2003 200509
- Käytetään laskentavaluutan vaihtoehtona: *Kukin vuosi omillaan*
- Valitaan laskentavaihtoehto: *Esimlask 2: Pelkkä etuuksien laskenta*
- Ohjelma laskee etuudet ko. ajankohtien mukaisin etuusperustein ja sijoittaa tulokset omiin VUOSI-luokkiinsa. Ilmoitettaessa perusteet vuoden tarkkuudella käytetään ko. vuoden tammikuussa voimassa olleita perusteita. Tuoreimpina käytetään vuoden 2005 maaliskuun etuusperusteita (jotka ovat parametritaulussa uusimmat).

Verotuksen ja etuuksien laskenta esimerkkiaineistolla

Laskennan käynnistys-valikon kolmannessa vaihtoehdossa lasketaan sekä verotus että etuudet esimerkkitapauksille. Laskenta suoritetaan samoin periaattein kuin edellä verotuksen ja etuuksien esimerkkitapauksissa.

Sovellusesimerkki

- Haetaan valmis ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan esimerkkitaulukko, jossa on kaksi VUOSI-luokkaa
- Annetaan laskentavuodet: 1985 2005
- Käytetään laskentavaluutan vaihtoehtona: *Kukin vuosi omillaan*
- Valitaan laskentavaihtoehto: *Esimlask 3: Verotuksen ja etuuksien laskenta*
- Ohjelma laskee ensin etuudet ja sitten verotuksen ko. ajankohtien mukaisin perustein (ja valuutoin) sekä sijoittaa tulokset omiin VUOSI-luokkiinsa.

Verotuksen laskenta otosaineistolla

Ennen kuin verolaskenta otosaineistolla suoritetaan, haetaan yleensä ensin näyttöön ns. Verta-
taulukko, johon tulostuu laskennan jälkeiset summa- ja lukumäärätiedot taulukossa olevista laskentamuuttujista. Verta-
taulukko on 3-ulotteinen, jossa sarakkeina ovat summa- ja lukumäärätiedot (milj. euroa ja 1000 henkilöä). Rivitietoina ovat tulostettavat laskentamuuttujat. Taulukossa ovat keskeiset verotuksen muuttujat, joista tehdään laskentaohjelmassa kahden alkion pituiset vektorit.

Verta-aulukon kolmanteen ulottuvuuteen on varattu haluttu määrä luokkia eri laskentavaihtoehtoilille. Kun verolaskenta suoritetaan, lisätään tulokset oletusarvoisesti ensimmäiseksi luokaksi tähän ulottuvuuteen. Samalla taulukosta poistetaan viimeinen luokka, jotta taulukon koko ei kasva lukuisia simulointivaihtoehtoja suoritettaessa. Taulukon luokkia voi kuitenkin muokata haluamallaan tavalla, mutta Verta-aulukon luokituksia (ulottuvuuksia) ei voi lisätä eikä luokitusten järjestystä muuttaa.

Verojen laskenta otosaineistolla suoritetaan valitsemalla *Tuja-toiminnot–Laskennan käynnistys*. Tämän jälkeen annetaan vuosi, jonka mukaisilla veroperusteilla laskenta suoritetaan. Aineistolaskennassa on mahdollista antaa ainoastaan yksi laskentavuosi. Seuraavaksi valitaan laskentavaluutaksi euro (oletusarvo) tai (periaatteessa) marka. Markan valinta laskentaperusteeksi ei kuitenkaan ole enää mielekäs, sillä kaikki mallin otosaineistot ovat euromääräisiä. Laskentavaihtoehtoksi valitaan *Koeverotukset Tuja-aineistolla*, minkä jälkeen ilmestyvässä valintaikkunassa annetaan perus-, lähtö- ja tulostiedostojen hakemistot ja nimet.

Vuoden 2003 palveluaineistoa käytettäessä lähtötiedostona on TK03, joka on palveluaineiston pohjalta muokattu perustiedosto. Tästä perustiedostosta vuoden 2003 tasoon ajantasaistetun tiedoston nimi on TK04, vuoden 2005 tasoon ajantasaistetun tiedoston nimi TK05 jne. Kaikki kyseiset tiedostonimet alkavat kirjaimella ”T”. Kirjain ”K” puolestaan viittaa vuoden 2003 palveluaineistoon ja sen jälkeiset kaksi numeroa siihen vuoteen, minkä vuoden tasoon ne on ajantasaistettu. Laskennan tulostiedosto muodostetaan siten, että lähtötiedoston nimen jälkeen lisätään vielä kaksi numeroa, jotka viittaavat perustevuoteen, ts. siihen vuoteen, minkä mukaisilla perusteilla laskenta on suoritettu. Esim. TK0404 on tulostiedosto, jossa lähtötiedostona on käytetty vuoden 2003 palveluaineistosta vuoden 2004 tasoon ajantasaistettua tiedostoa ja laskenta on tehty vuoden 2004 veroperusteita käyttäen. Selkeyden vuoksi – ja virheiden eliminoimiseksi – jokaiselle tiedostolle tulee näin ollen yksiselitteinen nimi.

Sovellusesimerkki

Seuraavassa lasketaan koeverotus yllä kuvatun esimerkin mukaisesti.

- Haetaan valmis Verta-aulukko
- Valitaan *Tuja-toiminnot–Laskennan käynnistys*
- Annetaan laskentavuodeksi 2004
- Säilytetään laskentavaluutan oletusarvona euro
- Valitaan laskentavaihtoehto: *Verolask2: Koeverotukset Tuja-aineistolla*
- Valitaan perustiedostoksi K:\TK03
- Valitaan lähtötiedostoksi K:\TK04
- Valitaan tulostiedostoksi D:\TK0404
- Valitaan *Ok*, jolloin laskenta suoritetaan ja näyttöön ilmestyvä palkki (progress bar) kertoo ajon edistymisestä.

Verotuksen ja etuuksien laskenta otosaineistolla

Etuus- ja verolaskenta otosaineistolla suoritetaan pääosin samalla tavalla kuin verolaskenta otosaineistolla. Verta-aulukkoon on kuitenkin aiheellista lisätä kaikki mal-

linnetut etuudet, jotka siis poikkeavat lähtötiedostossa olevista arvoista. Myös käytettävissä olevia tuloja kuvaava laskentamuuttuja on syytä lisätä taulukkoon.

Etuuksien ja verojen laskenta otosaineistolla suoritetaan valitsemalla ensin *Tuja-toiminnot–Laskennan käynnistys*. Tämän jälkeen annetaan laskentavuosi, jonka mukaisilla vero- ja etuusperusteilla laskenta suoritetaan. Laskentavaluutaksi valitaan euro. Laskentavaihtoehtoksi valitaan *Etuuslaskenta Tuja-aineistolla*, jonka jälkeisessä valintaikkunassa annetaan perus-, lähtö- ja tulostiedostot. Tulostiedostoksi merkitään lisäksi ”E”-kirjain loppuun sen merkiksi, että siinä on mallinnettu myös etuudet.

Ohjelma laskee mallinnetut veronalaiset etuudet ennen verolaskennan suoritusta. Verolaskennan jälkeen lasketaan mallinnetut verovapaat tulot ja haetaan lähtötiedostosta sellaiset verovapaat tulot, joita ei ole mallinnettu (ks. liite 6). Käytettävissä olevat tulot lasketaan sekä henkilötasoisena (TU) että kotitaloustasoisena (KTU). Ensi mainittu lähinnä siitä syystä, että joissakin tapauksissa saattaa olla tarpeen eritellä perheen sisäiset tulot, esim. sukupuolen mukaan.

Sovellusesimerkki

Seuraavassa esimerkissä lasketaan mallinnetut etuudet ja koeverotus vuoden 2003 palveluaineistosta vuoden 2003 tasoon ajantasaistetulla tiedostolla ja vuoden 2003 kesäkuun etuusperustein (vuoden 2003 veroperusteet).

- Haetaan valmis Verta-taulukko, jossa laskentamuuttujiin on lisätty mallinnetut etuudet ja käytettävissä oleva tulo
- Valitaan *Tuja-toiminnot–Laskennan käynnistys*
- Annetaan laskentavuodeksi ja -kuukaudeksi 200306
- Säilytetään laskentavaluutan oletusarvona euro
- Valitaan laskentavaihtoehto: *Ktulask2: Etuuslaskenta Tuja-aineistolla*
- Valitaan perustiedostoksi K:\TK03
- Valitaan lähtötiedostoksi K:\TK03
- Valitaan tulostiedostoksi D:\TK0303E
- Valitaan *Ok*, jolloin laskenta suoritetaan ja näyttöön ilmestynvä palkki (progress bar) kertoo ajon edistymisestä.

Vinkkejä kokeneelle käyttäjälle

Edellä kuvatut verotuksen ja etuuksien esimerkki- ja aineistolaskennat suoritettiin Saurus-käyttöliittymässä. Kaikki laskentaoperaatiot on kuitenkin mahdollista suorittaa myös APL-työtilassa. Tämä on joissakin tapauksissa käytännöllistä, esim. haluttaessa seurata eri ohjelmien edistymistä rivi riviltä (mm. ohjelmia testattaessa). Edellä esitettyjen sovellusesimerkkien mukaiset laskentavaihtoehdot voidaan suorittaa omat-nimitilassa seuraavilla ohjelmakutsuilla:

1 Esimlask 2003 2006 (vain verot)

2 Esimlask 1985 1990 199503 2002 200506 (vain etuudet)

3 Esimlask 1985 2005 (verot ja etuudet)

'd:\TK0404' Verolask2 'K:\TK03' 'K:\TK04' 2004 (verot)

'd:\TK0303E' Ktulask2 'K:\TK03' 'K:\TK03' 2003 (verot ja etuudet)

APL-työtilassa laskettaessa on yleensä käytännöllistä poistaa progress bar-toiminto (ohjelmien Verolask2 ja Ktulask2 alkuriveiltä sekä RNAHAE-funktiosta).

Perustulosteet

Verta-tilukko

Otosaineistolla suoritettavan verotuksen ja etuuksien laskennan jälkeen tulostuu summa- ja lukumäärätiedot (milj. euroa ja 1000 henkilöä) Verta-tilukkoon, mikäli tilukko on laskennan aikana näytössä. Laskentavaihtoehdon tiedot on tämän jälkeen syytä sijoittaa tilukon kolmannen ulottuvuuden ensimmäisen luokan selitteeksi, jotta eri simulointivaihtoehdot tulevat oikein dokumentoiduiksi.

Simulointilaskelmien summa- ja lukumäärätietoja voidaan verrata hakemalla näyttöön tilukko, joka sisältää sarakkeina tilan kahden simulointivaihtoehdon tuloksille sekä niiden absoluuttisille ja prosentuaalisille eroille. Tällaisessa ns. Vertapohja-tilukossa laskentamuuttujien eli rivien tulee olla samat kuin Verta-tilukossa. Vertailu suoritetaan siten, että Verta-tilukko tehdään aktiiviseksi ja valitaan *Tuaja-toiminnot-Perustulosteet-Verta-tilukko* sekä valitaan vertailtavat Verta-tilukon luokat (eri simulointivaihtoehdot). Kun Vertapohja-tilukko tehdään aktiiviseksi (näpäyttämällä hiirellä) saadaan vertailun tulokset näkyviin tähän tilukkoon. Muita vaihtoehtoja voidaan verrata tekemällä jälleen Verta-tilukko aktiiviseksi ja valitsemalla siitä halutut vaihtoehdot. Vain viimeisen vertailun tulokset tulevat näkyviin Vertapohja-tilukkoon. Tavanomaiseen tapaan kaikki Saurus-tilukot, ja siis eri vaihtoehtojen vertailutulokset voidaan tallentaa tai siirtää Exceliin.

Verta-tilukosta on välittömästi verolaskennan valmistuttua nähtävissä minkä tasoisia ovat esim. simuloinnin jälkeiset veronalaiset tulot, vähennykset, verotettavat tulot ja verot veronsaajittain. Mikäli myös etuuslaskenta suoritetaan, nähdään lisäksi simuloitujen etuuksien ja käytettävissä olevien tulojen tasot.

Tulonjakoaalyysi

Laskettaessa arvoja tilastollisille tunnusluvuille ja tulonjakomittareille haetaan ensin näyttöön tulonjakoaalyysin tulosten esittämiseen tarkoitettu valmis tilukko. Tämä on 3-ulotteinen, jossa tilukon ensimmäiseen ulottuvuuteen on sijoitettu haluttu määrä luokkia eri laskentavaihtoehdoille. Kun laskenta suoritetaan, lisätään tulokset Verta-tilukon tapaan oletusarvoisesti ensimmäiseksi luokaksi tähän ulottuvuuteen ja tilukosta poistetaan viimeinen luokka. Tilukon luokkia voi muokata haluamallaan tavalla, mutta luokituksia ei voi lisätä eikä luokitusten järjestystä muuttaa. Verta-tilukoista poiketen sarakkeina eivät ole summa- ja lukumäärätiedot vaan tilastolliset tunnusluvut ja tulonjakomittarit, mm. keskiluvut, minimi, maksimi, vaihteluväli, mediaani, keskihajonta, fraktiilien ylärajat, keskiarvot, tulo-osuudet, otoshenkilöiden ja perusjoukon lukumäärät sekä Lorenz-käyrän X- ja Y-akselin arvot. Nämä tiedot on jaettu kolmeen sarakkeeseen siten, että samalle riville tulevat aiheen mukaisesti toisiinsa liittyvät luvut. Näin kaikki keskeiset tiedot saadaan samanaikaisesti näkyville. Lorenz-käyrän X- ja Y-akselin muuttujien arvot ovat tilukossa alimpina, ja niitä on

molempia oletusarvoisesti 100. Näiden arvojen lukumäärä ei vaikuta siihen, millaista fraktiililuokitusta muutoin käytetään (kvintiilit, desiilit ym.).

Laskenta suoritetaan valitsemalla *Tuja-toiminnot-Perustulosteet-Tulonjako-analyysi*. Tämän jälkeen annetaan luokitusmuuttujan ja luokiteltavan muuttujan muodostamiseksi tarvittavat tiedot. Lopuksi ilmoitetaan perustiedoston nimi sekä niiden tiedostojen nimet, joista luokitustiedot ja luokiteltavat tiedot haetaan.

Tulonjakoanalyysin työvaiheet:

- Hae tulonjakoanalyysiin tarkoitettu valmis taulukko
- Valitse *Tuja-toiminnot- Perustulosteet-Tulonjako-analyysi*
- Valitse luokitustiedot: fraktiilien lukumäärä, luokitusmuuttuja, kulutusyksikkö ja köyhyysraja
- Anna perustiedosto, luokittelijan tiedosto (josta luokitusmuuttuja haetaan) ja luokiteltavan tiedosto (josta luokiteltava muuttuja haetaan)
- Paina *Ok*, minkä jälkeen avautuu seuraava valintaikkuna
- Valitse luokiteltava muuttuja ja Lorenz-käyrää laskettaessa käytettävä arvopisteiden lukumäärä sekä luokiteltavan muuttujan laskentatapa
- Paina *Ok*, jolloin laskentatulokset ilmestyvät Saurus-tilaukseen

Luokittelumuuttuja muodostetaan perustulosteesta aina ekvivalenteilla tuloilla henkilöpainotuksin. Luokiteltavan muuttujan laskentatavalla tarkoitetaan puolestaan seuraavia vaihtoehtoja:

0:	ekvivalentit tulot; henkilöpainotus
1:	tulot; henkilöpainotus
5:	ekvivalentit tulot; kotitalouspainotus
6:	tulot; kotitalouspainotus

Sovellusesimerkki

Fraktiililuokitus ja tuloluokittelu muodostetaan yleensä ns. ekvivalenttien tulojen perusteella soveltaen oletusarvona muunnetun OECD-asteikon mukaisia kulutusyksikkölukuja ja henkilöpainotusta. Jakamalla kotitalouden yhteiset tulot (esim. käytettävissä olevat tulot) kulutusyksikköluvuilla, saadaan kotitalouden ekvivalentti tulo. Tämä ekvivalentti tulo jaetaan kaikille kotitalouden jäsenille, minkä jälkeen sitä käytetään tulokymmenysten muodostamisessa ja mediaanin laskemisessa¹². Alla on tämän mukainen sovellusesimerkki.

- Haetaan tulonjakoanalyysiin tarkoitettu valmis taulukko
- Valitaan *Tuja-toiminnot- Perustulosteet-Tulonjako-analyysi*
- Valitaan fraktiilien lukumääräksi 10 (desiililuokitus)
- Valitaan luokitusmuuttujaksi KTU (kotitalouden käytettävissä oleva tulo)
- Valitaan kulutusyksiköksi MODOECD (muunnettu OECD-skaala)
- Valitaan luokiteltavaksi muuttujaksi KTU (kotitalouden käytettävissä oleva tulo)
- Valitaan luokittelutavaksi 0 (ekvivalentti tulo henkilöpainotuksella)

¹² Tämä vastaa kansainvälisesti käytössä olevaa (ja mm. Tilastokeskuksen käyttämää) luokitustapaa.

- Haetaan taustamuuttujat perustiedostosta K:\Tkanta\Palv2003
- Haetaan luokitusmuuttuja tiedostosta K:\Tkanta\Palv2003
- Haetaan luokiteltava muuttuja tiedostosta K:\Tkanta\Palv2003
- Painetaan *Ok*

TJKEHI Saurus - Monialotteinen taulukointijärjestelmä

Taulukko Muokkaa Luokitus Mukautus Ikkunat Excel Asetukset Makrot Tula-toiminnot Ohje

100 V1/2 TJ3

X=KTU/palv02;Y=HASTUKIpi

Taulukko: [TJ3] VERTATJako

	Tieto1	Tieto2	Tieto3
Päiväys : Päivä, Kuukausi, Vuosi	16	2	2005
Fraktiilien lukumäärä	10	0	0
Kulutusyksikköskala: 1 = MODECD, 2 = OECD, 3 = OMA	1	0	0
Luokitustapa: 0 = ekvivalentti tulo, henkilöpainotus	0	0	0
Luokittelutapa: 0 = ekv./hiö, 1 = tulo/hiö, 5 = ekv./kott., 6 = tulo/kott.	0	0	0
Mediaaniraja (% mediaanista)	60	0	0
Minimi, Maksimi, Vaihteluväli	0	819563	819563
Keskiarvo, Mediaani, Moodi	19978	17917	16774
Varianssi, Variaatiokerroin, Keskijointo	:19855121	0,74	14827,5
Köyhyyseroja, Köyhien lukumäärä, Köyhyyssaste (%)	10750	563890	11
Lapsiköyhien lukumäärä, Lapsiköyhyyssaste (%)	0	122760	11
Eläkeläisköyhien lukumäärä, Eläkeläisköyhyyssaste (%)	0	104450	9,5
Köyhyyssvaje, Gini-kerroin, Variaatiokerroin neljä	19,94	25,51	55,1
1. Fraktiili: Alaraja, Keskiarvo, Tulo-osuus (%)	0	8412	4,2
2.	10463	11587	5,8
3.	12588	13461	6,7
4.	14441	15327	7,7
5.	16199	17038	8,5
6.	17917	18824	9,4
7.	19787	20848	10,4
8.	21965	23267	11,7
9.	24708	26977	13,5
10.	29863	44054	22,1
1. Fraktiili: Osohenkilöt, Perusjoukko	0	934	514107
2.	0	860	512273
3.	0	869	513638
4.	0	911	512974
5.	0	908	512983
6.	0	969	513305
7.	0	1043	513371
8.	0	1103	513462

1(20) 1-31(134) 1-3(3) yht: 8040

Käynnistä Viitami Heikki... Posti - [Kaikki ...] Kalenteri Kasikirja Maalis... Sekalaisia K:\Malli\Lask\G... TJKEHI Sauru... 17:23

Vinkkejä käyttäjälle

Tulonjakoanalyysin perustulosteen mukainen Saurus-taulukko voidaan siirtää sellaiseen valmiin Excel-tiedoston ”Data-tauluun”, josta esim. Lorenz-käyrä on muodostettu. Tällöin uuden datan mukainen käyrä tulee piirretyksi automaattisesti. Vastaavia ”Data-tauluja” ja niistä muodostettuja Lorenz-käyriä voi olla useita (”Data1, Data2 jne.), jolloin Saurus-taulukko sijoitetut tiedot eri vaihtoehtoista on helposti saatavissa valmiiksi tulosteiksi ja kuvioiksi (joko erikseen tai yhdessä). Mm. tämän johdosta perustuloste tekee laskelmien tulostamisen joustavaksi, vaikka kaikkia siinä olevia tietoja ei tarvittaisikaan.

Taulukoinnit ja graafit

Ristiintaulukointi

Ristiintaulukoinnissa muodostetaan taulukoitavien muuttujien osasummat luokittelumuuttujien luokkarajojen määrittämiin moniulotteisen taulukon soluihin. Ristiin-

taulukointi voi koskea yhtä hyvin esim. henkilöiden tai kotitalouksien tulojen määriä (kuinka paljon osinkotuloja saavat ne, joiden palkkatulo on välillä 20 000-30 000 euroa tms.) kuin lukumääriä (kuinka paljon em. osinkotulon saajia on). Tämän jälkeen voidaan tehdä edelleen muita muokkauksia (esim. keskimääräiset osinkotulot selviävät jakolaskulla).

Ristiintaulukoinnissa käytettävä taulukko voidaan joko luoda kokonaan uutena taulukkona tai muodostaa aiemmasta Saurus-tilukosta tekemällä siihen tarvittavat muutokset. Viimeksi mainittu menettelytapa on useimmiten käytännöllisin.

Ristiintaulukointi-tilukon on oltava rakenteeltaan sellainen, että 1. ulottuvuuteen sijoitetaan luokitus, jossa luetellaan taulukoitavat tiedot (muuttujat). Muita ulottuvuuksia muodostetaan yksi kutakin taulukoinnissa käytettävää luokitusta varten. Taulukoitavat tiedot sisältävän luokituksen (eli tässä tapauksessa 1. ulottuvuuden) nimen on oltava TIETO. Muiden luokitusten niminä ovat luokittelumuuttujien nimet ja tietosisältönä kunkin luokittelumuuttujan luokkarajat.

Ristiintaulukoinnin työvaiheet:

- Hae tai luo pohjataulukko
- Varmistu, että 1. ulottuvuuden (luokituksen) nimeksi tulee TIETO
- Kirjoita taulukoitavat muuttujat TIETO-luokituksen luokkaselitteiksi
- Lisää/poista ulottuvuuksia tarpeen mukaan
- Kirjoita muiden luokitusten nimiksi luokittelumuuttujien nimet
- Kirjoita kunkin luokittelumuuttujan luokkarajat (=alarajat) kyseisen luokituksen luokkaselitteiksi
- Lisää/poista luokkia tarpeen mukaan
- Hae tiedostoista tai muodosta taulukoitavat muuttujat ja luokittelumuuttujat omat- nimitilaan
- Suorita *Tuja-toiminnot–Taulukoinnit ja graafit–Ristiintaulukointi*
- Tallenna taulukko (on pohjana mahdollisille uusille ristiintaulukoinneille tai taulukon muokkauksille)
- Tee summaukset tai muut mahdolliset muokkaukset taulukkoon
- Tallenna muokattu taulukko uudella nimellä ja siirrä se halutessasi Exceliin jatkotyöstettäväksi

Sovellusesimerkki

Seuraavassa esimerkissä taulukoidaan veronalaisten ansiotulojen (SVATVA) ja valtion progressiivisen tuloveron (LTVA) määriä tuloluokittain (SVATVA) ja väestöryhmittäin (SOCA).

- Haetaan pohjataulukko tai luodaan uusi 3-ulotteinen taulukko
- Asetetaan 1. ulottuvuuden nimeksi TIETO
- Kirjoitetaan TIETO-luokituksen luokkaselitteiksi SVATVA ja LTVA (=taulukoitavat muuttujat)
- Poistetaan TIETO-luokituksen muut luokat (jäljelle jää 2-luokkainen luokitus)
- Kirjoitetaan riviluokituksen nimeksi SVATVA (=luokittelumuuttuja)
- Kirjoitetaan riviluokituksen SVATVA luokkarajat (tulorajat)

- Kirjoitetaan sarakeluokituksen nimeksi SOCA (=luokittelumuuttuja)
- Kirjoitetaan sarakeluokituksen SOCA luokkarajat (arvot 1-5)
- Siirrytään omat-nimitilaan
- Suoritetaan HAE 'YKOR, SOCA, SVATVA, LTVA FROM K:\TK03'
- Palataan Saurus-ympäristöön
- Suoritetaan *Tuja-toiminnot–Taulukoinnit ja Graafit–Ristiintaulukointi* (kuvion ylin taulukko)
- Tallennetaan Saurus-tilaus
- Haetaan Menuvalikosta Saurus-työkalut komennolla *Ikkunat–Näytä työkalut*
- Jaetaan taulukon luvut miljoonalla ja muodostetaan rivi- ja sarakesummat
- Kirjoitetaan selväkieliset nimet taulukon rivi- ja saraketeksteiksi (kuvion alin taulukko)

TUJA-2002 Valtiovarainministeriö ja Valtion taloudellinen tutkimuskeskus / WinSaurus Dinosoft Oy

Taulukko Muokkaa Ikkunat Excel Asetukset Tuja-toiminnot Ohje

SVATV x SOCA Veronalainen ansiotulo x väestöryhmitt

TIETO SVATV SOCA

SVATV LTVA

	1	2	3	4	5
0	538367056	176803616	354119975	3780003100	2900462109
10000	9731938929	437692660	885689719	6127200725	1705280007
20000	18637816716	282452517	878326220	1931675106	129588575
30000	8711998821	74229483	680298023	612063337	5855176
40000	4182292055	37493727	482908045	315983975	3992296
50000	2226320573	36764154	328894892	60975891	1254070
60000	1120233798	2131297	205410159	70896112	4259948
70000	649507290	3240137	95943751	17576121	0
80000	491444283	1879172	104515035	19078613	0
90000	113252957	0	48919656	73811910	0
100000	1888394368	0	213250026	62592942	0

	Palkansaajat	Maatalousyrittäjät	Muut yrittäjät	Eläkeläiset	Muut	Kaikki
0 - 9999	538,3	176,8	354,1	3780	2900,4	7749,6
10000 - 19999	9731,9	437,6	885,6	6127,2	1705,2	18887,5
20000 - 29999	18637,8	282,4	878,3	1931,6	129,5	21859,6
30000 - 39999	8711,9	74,2	680,2	612	5,8	10084,1
40000 - 49999	4182,2	37,4	482,9	315,9	3,9	5022,3
50000 - 59999	2226,3	36,7	328,8	60,9	1,2	2653,9
60000 - 69999	1120,2	2,1	205,4	70,8	4,2	1402,7
70000 - 79999	649,5	3,2	95,8	17,5	0	766
80000 - 89999	491,4	1,8	104,5	19	0	616,7
90000 - 99999	113,2	0	48,9	73,8	0	235,9
100000 -	1888,3	0	213,2	62,5	0	2164
Kaikki	48291	1052,2	4277,7	13071,2	4750,2	71442,3

1(2) 1-11(11) 1-5(5)

Käynnistä Microsoft Excel Eudora Microsoft W... K:\Malli\Lask\... TUJA-2002... Kaskirja

Vinkkejä aloittelevalle käyttäjälle

Luokittelumuuttujalle asetettavat tuloarajat ovat luokitusarajoja, joten juuri rajalle osuvat tapaukset tulevat ryhmitellyiksi ko. luokkaan. Siten muuttuja, joka saa kokonaisluokkarajoja (esim. SOCA) luokittelee luokkaan 3 vain ne, joilla arvo on kolme, mutta ei enää niitä, joilla arvo on neljä.

Luokittelumuuttujan alimman luokkarajan on oltava pienempi tai yhtä pieni kuin luokittelumuuttujan saama pienin arvo. Jos esim. luokittelumuuttujan pienin arvo on negatiivinen, mutta alin luokkaraja on nolla, tulostuu virheilmoitus. Luokkarajoiksi voidaan kuitenkin asettaa myös negatiivisia arvoja. Haluttaessa negatiiviset arvot voidaan myös nollata luokittelumuuttujasta. Luokittelumuuttujista poiketen taulukoi-

tavilla muuttujilla ei ole rajoituksia ristiintaulukoinnissa, vaan ne voivat saada mitä tahansa arvoja.

Vinkkejä kokeneelle käyttäjälle

Monet perusaineistossa olevat muuttujat ovat palveluaineistosta muokattuja (ks. liite 20). Esim. edellä kuvatun sovellusesimerkin SOCA on muodostettu palveluaineiston muuttujasta SOSS siten, että kotitalouden kaikki jäsenet saavat saman arvon yhdestä viiteen (1=palkansaajat, 2=maatalousyrittäjät, 3=muut yrittäjät, 4=eläkeläiset tai 5=muut väestöryhmät). Ristiintaulukointi tapahtuu näiden numeeristen arvojen mukaisesti. Vastaavalla tavalla kukin käyttäjä voi muodostaa omia luokittelumuuttujiin.

Taulukoitaviksi muuttujiksi voidaan kirjoittaa myös APL-lausekkeita. Siten TIETO-luokituksen luokkaselitteiksi voidaan kirjoittaa esim. yhteen-, vähennys-, kerto-, jaako- ja ehtolausekkeita. Tällöin voidaan taulukoida tietoja mm. otostasolla tai koko maan tasolle korotettuna ja toisaalta henkilö- tai kotitaloustasolla. Ohessa on joitakin esimerkkejä siitä, minkä muotoisia taulukoitavat muuttujat voivat olla. Vastaavat tiedot on usein muodostettavissa muillakin APL-lausekkeilla.

- 1: henkilöiden lukumäärä korotettuna
- $1 \div (\text{YKOR} \div 10000)$: henkilöiden lukumäärä otoksessa
- $(\text{ASKO}=1)$: kotitalouksien lukumäärä korotettuna
- $(\text{ASKO}=1) \div (\text{YKOR} \div 10000)$: kotitalouksien lukumäärä otoksessa
- $\text{SVATVA} > 0$: veronalaista tuloa saavien henkilöiden lukumäärä korotettuna
- $\text{LTVA} \div 1000000$: valtion progressiivinen tulovero korotettuna, miljoonina

Kaikki yllä olevat lausekkeet ovat ns. pitkiä vektoreita, eli jokaisella otoshenkilöllä on jokin arvo. Kotitalouskohtaisissa tiedoissa kuitenkin vain päämiehellä on nollasta poikkeava arvo. Toinen vaihtoehto taulukoida kotitaloustasosta tietoa on tehdä henkilötason muuttujasta lyhyt kotitaloustasoinen vektori. Tällöin muuttujassa on ainoastaan päämiehiä, ja muut kotitalouden jäsenet on poistettu siitä. Esim. kotitalouden veronalainen ansiotulo voidaan summata päämiehelle suorittamalla omat-nimitilassa lauseke

$\text{SVATVA} = \text{KNRO} \text{ Paketoi 'z' 'SVATVA'}$

jolloin pitkästä henkilötason muuttujasta tulee lyhyt kotitaloustason muuttuja. Kun päämiehen tieto sellaisenaan on riittävä kuvaamaan kotitalouskohtaista tietoa, pitkä vektori voidaan ”supistaa” lyhyeksi. Esim. sosioekonomista asemaa kuvaava kotitaloustason muuttuja saadaan seuraavasti

$\text{SOCA} = (\text{ASKO}=1) / \text{SOCA}$

Edellä kuvatut muuttujien muokkaukset mahdollistavat joustavan ja tehokkaan ristiintaulukoinnin. Samassa taulukossa voi olla simulointilaskelmien tuloksia (esim. voittajat–häviäjät–vertailu, jonka muodostamiseksi samoja muuttujia, verojen määriä tms., on jouduttu hakemaan kahdesta eri laskennan tulostiedostosta) ja erilaisia ”tarkistustietoja” (esim. otosjoukon lukumäärä). On kuitenkin huomattava, että samassa taulukossa kaikkien ristiintaulukoitavien muuttujien on oltava yhtä pitkiä vektoreita.

Toiminnan ohjelmallinen toteutus

Käytännössä ristiintaulukointi toteutetaan APL-funktiossa Sautau ja sen alifunktiossa Paketoi, jota varten muodostetaan luokitteluindeksit LUOKITA-funktiolla¹³. Sen vasempana argumenttina ovat luokittelumuuttujan luokkarajat ja oikeana argumenttina taulukoitavan muuttujan arvot. Funktion toimintaa kuvaa esimerkki, jossa taulukoitavana tietona ovat luvut: 0 14999 15000 450000 10000 ja luokittelumuuttujan tulo-rajoina luvut: 0 15000 10000 400000. Tällöin

```
0 15000 100000 400000 LUOKITA 0 14999 15000 450000 10000
```

antaa tulokseksi 1 1 2 4 3

Luokiteltavien muuttujien tiedot summataan luokkiin luokkarajojen mukaisesti Paketoi-funktiolla, jossa vasempana argumenttina ovat luokitusindeksimuuttujat ja oikeana yksi taulukoitava muuttuja kerrallaan. Funktio laskee summat korotettuna koko maan tasolle.

Tapausten taulukointi

Tapausten taulukoinnissa haetaan asetetut ehdot täyttävien otoshenkilöiden yksilötasoisia tietoja 2-ulotteiseen Saurus-tilukoon. Haetut tiedot muodostuvat niistä muuttujista, jotka esiintyvät taulukon 1. ulottuvuuden luokkaselitteinä (riviniminä). Tapauksia tuodaan taulukoon niin monta kuin ehdot täyttäviä otoshenkilöitä löytyy, ei kuitenkaan enempää kuin taulukon sarakkeiden määrä. Ehdot täyttävät tapaukset tulevat valituksi siinä järjestyksessä, missä ne esiintyvät aineistossa. Ts. jos taulukossa on esim. viisi saraketta, siihen valikoituu viisi ensimmäistä tällaista otoshenkilöä. Tapausten taulukointi tulee useimmiten kyseeseen vero- ja etuuslaskentaohjelmien testausvaiheessa varmistettaessa laskennan kulun virheettömyys tai tietopohjan soveltuvuus.

Tapausten taulukoinnissa käytettävä taulukko voidaan joko luoda tai muodostaa aiemmasta Saurus-tilukosta tekemällä siihen tarvittavat muutokset. Viimeksi mainittu menettelytapa on useimmiten käytännöllisin.

Tapausten taulukoinnin työvaiheet:

- Hae tai luo 2-ulotteinen pohjataulukko
- Varmistu, että 1. ulottuvuuden (riviluokituksen) nimeksi tulee TIETO
- Kirjoita taulukoitavien muuttujien nimet TIETO-luokituksen luokkaselitteiksi
- Lisää/poista 2. ulottuvuuden (sarakeluokituksen) luokkia tarpeen mukaan
- Nimeä sarakeluokituksen luokat vapaasti (esim. juoksevalla numerolla 1,2,3...)
- Hae tiedostosta taulukoinnin poimintaehdossa tarvittavat muuttujat
- Muodosta poimintaehto omat-nimitilassa oletusmuuttujananimellä "ehto" (voit nimetä toisinkin)

¹³ Keskuskoneympäristössä funktioiden nimet kirjoitettiin isoilla kirjaimilla, mutta PC-ympäristössä isoilla alkukirjaimilla. Vanhoja, edelleen toimivia, funktioiden nimiä ei kuitenkaan ole muutettu.

- Suorita *Tuja-toiminnot–Taulukoinnit ja Graafit–Tapausten taulukointi*, jolloin ohjelma kysyy käytettävän tiedoston nimen ja varmistaa poimintaehto-muuttujan nimen.

Sovellusesimerkki

Seuraavassa esimerkissä taulukoidaan vapaaehtoisin eläkevakuutuksen perusteella maksettua eläkettä saaneiden yli 57-vuotiaiden henkilöiden keskeisiä tulo- ja verotietoja tiedostosta TK03.

- Luodaan uusi taulukko
- Asetetaan taulukon nimeksi ”Ostoeläkkeet”
- Kirjoitetaan riviluokituksen nimeksi TIETO ja asetetaan sen luokkien lukumääräksi esim. 12
- Kirjoitetaan sarakeluokituksen nimeksi esim. NRO ja asetetaan sen luokkien lukumääräksi esim. 300
- Kirjoitetaan TIETO-luokituksen riviselitteiksi taulukoitavat muuttujat: IKAVU, TMUUEL (ko. eläkkeet), TANSEL, TKANSEL, TRPL, TMPT, SVATVA, SVATVP, LTVA, LTVP, LKUVE, LSVMA
- Siirrytään omat-nimitilaan ja haetaan poimintaehdossa tarvittavat muuttujat suoritamalla HAE’IKAVU,TMUUEL FROM K:TK03’
- Muodostetaan poimintaehto sijoittamalla: $\text{ehto} = (\text{IKAVU} > 57) * \text{TMUUEL} > 0$
- Suoritetaan *Tuja-toiminnot–Taulukoinnit ja Graafit–Tapausten taulukointi*, ja kirjoitetaan käytettävän tiedoston nimi (TK03) sekä varmistetaan poimintaehdoluokituksen nimi (oletuksena ”ehto”).

TUJA-2002 Valtiovarainministeriö ja Valtion taloudellinen tutkimuskeskus / WinSaurus Dinofost Oy

Taulukko Muokkaa Ikkunat Excel Asetukset Tuja-toiminnot Ohje

Ostoeläkkeet

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
KNRO		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IKAVU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TMUEL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TKANSEL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TANSEL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TRPL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TMPT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SVATVA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SVATVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LTVÄ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LTVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LKUVE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LSVMA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Käynnistä Microsoft Excel Eudora Microsoft Word... K:\Malli\lask\EEEE... TUJA-2002 Val... 1-13(13) 1-14(300) 10:33

Havaitaan, että Saurus-taulukko tulostuu poimintaehdon täyttävien tapausten (otoshenkilöiden) em. tiedot. Tapauksia löytyi aineistosta yhteensä 218, ja kunkin tapauksen tiedot ovat omassa sarakkeessaan. Tällaisia yksilötason tietoja ei kuitenkaan ole näytetty alla olevassa taulukossa, koska ne ovat tietosuojan piirissä.

Vinkkejä käyttäjälle

Poimintaehdon täyttävien tapausten kotitalouden numero otoksessa ilmenee muuttujasta KNRO. Tästä voidaan todeta, löytyykö samasta kotitaloudesta useampia taulukointiin mukaan tulleita henkilöitä.

Samaan taulukkoon voidaan joutua hakemaan tietoja useammasta tiedostosta johtuen siitä, että osa niistä löytyy perustiedostosta (ikä, perheasema, työssäkäyntitieto jne.), osa taas tietyn vuoden tasoon ajantasaistetuista tiedostoista tai koeverotuksen jälkeisen laskennan tulostiedostosta. Kyseisiä muuttujia voidaan hakea eri aineistoista peräkkäin, jolloin samannimisen muuttujan löytyminen myöhemmässä haussa korvaa aiemman haun. Jos tätä ei haluta, voidaan muuttujan nimen eteen laittaa tähti siinä vaiheessa, kun taulukko on poimittu se tieto, jonka halutaan siinä pysyvän. Jos samaa tietoa halutaan verrata esim. ennen ja jälkeen laskennan, voidaan ko. riveistä tehdä kopio ennen tähden asettamista.

Toiminnon ohjelmallinen toteutus

Tietojen haun suorittaa Tapaus-niminen funktio, jonka oikeanpuoleisena argumenttina on sen tiedoston nimi, josta muuttujat haetaan. Funktio ottaa haettavat muuttujat TIETO-ulottuvuuden luokitukselta (rivinimistä).

Tiedot käydään aina hakemassa annetusta tiedostosta. Sillä ei ole merkitystä onko kyseinen muuttuja entuudestaan työtilassa vai ei. Mikäli tietoa ei löydy kohdeaineistosta, työtilaan tulostuu ilmoitus, että ko. muuttujaa ei ole haettu.

Rain grafiikka

Rain-grafiikka-valinta ei ole käytössä nykyisessä *Tuja-toiminnot*-valikossa. Sen sijaan Sauruksen Menunapeista voi valita graafin piirtämisen maalatuihin taulukon arvoista. Tällaiset nopeasti syntyvät kuvat soveltuvat ”työkäyttöön”.

LUKU 5 TIETOJENHALLINTA- JA LASKENTAJÄRJESTELMÄ

Käyttöjärjestelmä ja ohjelmointikieli

TUJA-malli toimii Windows XP-käyttöympäristössä. Mallin ohjelmointikielenä on Dyalog APL for Windows¹⁴, joka on ns. tulkki, eli koodi ”käännetään” jokaisen ajon yhteydessä rivi riviltä konekielelle.

¹⁴ Dyalog APL on Dyadic Systems Limited-yhtiön tuotemerkki. Kirjoitushetkellä (syyskuussa 2005) käytössä on Dyalog APL:n versio 10.1.

Ulkoisesti APL poikkeaa useista yleisesti käytetyistä ohjelmointikielistä kolmessa suhteessa. Ensinnäkin se perustuu pitkälti erikoismerkkeihin, toiseksi koodi luetaan oikealta vasemmalle ja kolmanneksi ohjelmat on mahdollista kirjoittaa hyvin tiiviiksi. Nykyisissä APL-tulkeissa on kuitenkin myös useita tavanomaisista ohjelmointikielistä tuttuja rakenteita. Dyalog APL:stä on mallin käyttäjillä omat käsikirjansa.

APL soveltuu erityisesti laajoihin matemaattisiin laskentasovelluksiin. Se on myös osoittautunut toimivaksi TUJA-mallin kaltaisessa mikrosimulointimallissa, jossa keskeisiä lähtökohtia ovat suoritusnopeus ja ohjelmien joustava simulointimahdollisuus. Nykyisillä tehokkailla työasemilla kaikkien otoshenkilöiden verotuslaskenta kestää noin 10 sekuntia sekä vastaava verotus- ja etuuslaskenta noin 20 sekuntia. Noin kaksi miljoonaa tietoa käsittävän taulukon esimerkkilaskenta tapahtuu 1-2 sekunnissa. Tiivis koodi ja selväpiirteinen laskennan suorittaminen antavat tottuneelle käyttäjälle myös mahdollisuuden tehokkaasti muokata ja testata ohjelmien rakennetta.

APL-työtilat

APL-ohjelmointi tapahtuu työtiloissa. Tyhjään työtilaan voidaan sijoittaa esim. ohjelmia (funktioita), muuttujia tai muita objekteja. Työtila tallennetaan annetulla nimellä hakemistoon. Vastaavasti voidaan avata valmis työtila, muokata sitä ja tallentaa se joko samalla tai uudella nimellä. Avattaessa uusi työtila aiempi istunnossa ollut työtila korvautuu. Kuitenkin työtila tai sen osia, esim. funktioita ja muuttujia, voidaan myös kopioida aktiiviseen työtilaan, jolloin vain samannimiset funktiot ja muuttujat korvataan uusilla. APL-työtila voidaan myös avata resurssienhallinnasta, jolloin samanaikaisesti voi olla käytössä eri tulkkeja, ja niissä olevia työtiloja. Periaatteessa käytössä voi olla samanaikaisesti useita TUJA-malleja.

Laskentaohjelmat on tallennettu eri työtiloihin niiden toiminnallisten periaatteiden mukaan, ts. tiettyyn aihepiiriin liittyvät laskentakokonaisuudet ovat omissa työtiloissa. Työtilojen laajuus on kuitenkin pidetty järjestelmän selkeyden kannalta kohtuullisena. APL-työtila voi sisältää myös nimitiloja, jotka ovat eräänlaisia ”alityötiloja”.

Dyalog APL:n työtilat tallentuvat tiedostoiksi, joiden tunnus on ”.dws”. Niitä haetaan tai tallennetaan kuitenkin viittaamalla vain etummaiseen nimeen, jonka tulee täyttää Windowsin tiedostojen nimeämisessä sovellettavat kriteerit. Funktiot ja muuttujat voidaan nimetä vapaamuotoisesti siten, että isot ja pienet kirjaimet ovat eri merkkejä, esim. ”Malliohjelma” ja ”MalliOhjelma” ovat eri ohjelmia.

Mallin tekninen rakenne

Teknisesti TUJA-malli voidaan jakaa kuuteen osioon: 1) mallin käyttämät yksilötason lähtötiedot aineistolaskennassa (data), 2) mallin käyttämät lähtötiedot esimerkkilaskennassa (data), 3) lakimallit, jotka oletusarvoisesti laskevat voimassa olevan lainsäädännön mukaiset verot ja etuudet, 4) parametritaulut, jotka oletusarvoisesti sisältävät voimassaolevan ja aiempien ajankohtien lainsäädännön mukaisia keskeisiä vero- ja etuustietoja, 5) aineistolaskennan jälkeiset yksilötason tulostiedot sekä 6) ai-

neistolaskennan ja esimerkkilaskennan jälkeiset tulosteet Sauruksessa ja Excelissä. Tätä mallin teknistä rakenne on havainnollistettu kuviossa 1.

Aineistolaskelmissa käytetään yksilötasoisia (kotitalouskohtaisiksi muutettavia) APL-komponenttiedostoja. Palveluaineiston (kuviossa Palv2003) pohjalta muokataan perustiedosto (TK03) tätä tarkoitusta varten laadituilla funktioilla (Luontiohjelmat). Perustiedosto sisältää kaikki palveluaineiston muuttujat, jotka ovat pääosin myös sisällöltään samoja. Joitakin muuttujia on kuitenkin muokattu, jolloin tällaisten muuttujien arvot poikkeavat palveluaineistossa ja perustiedostossa. Perustiedostoon on myös lisätty uusia muuttujia, joita ei ole palveluaineistossa. Nämä ovat lähinnä luokittelumuuttujia, tarkemmin eriteltyjä palveluaineiston muuttujia sekä vero- ja etuuslaskennassa käytettäviä summamuuttujia. Toisin sanoen perustiedosto on pääosin sama kuin palveluaineisto, mutta uusia muuttujia on lisätty ja joitakin (suhteellisen harvoja) muuttujia on muokattu.

Perustiedostosta on edelleen tehty myöhemmille vuosille ajantasaistetut tulopohjat (TK04-TK09) omilla funktioillaan (Ajantasaistusohjelmat). Näihin tulopohjiin on viety pääosin vain keskeisiä tulo- ja menotietoja sekä uusia summatietoja siten, että tulopohjissa muuttujia on noin kolmasosa palveluaineiston muuttujista. Myös eri vuosien muokatut korotuskertoimet on viety kunkin vuoden tulopohjiin. Ajantasaistettuja tulopohjia käytettäessä luokittelu- yms. vastaavat tiedot haetaan perustiedostosta.

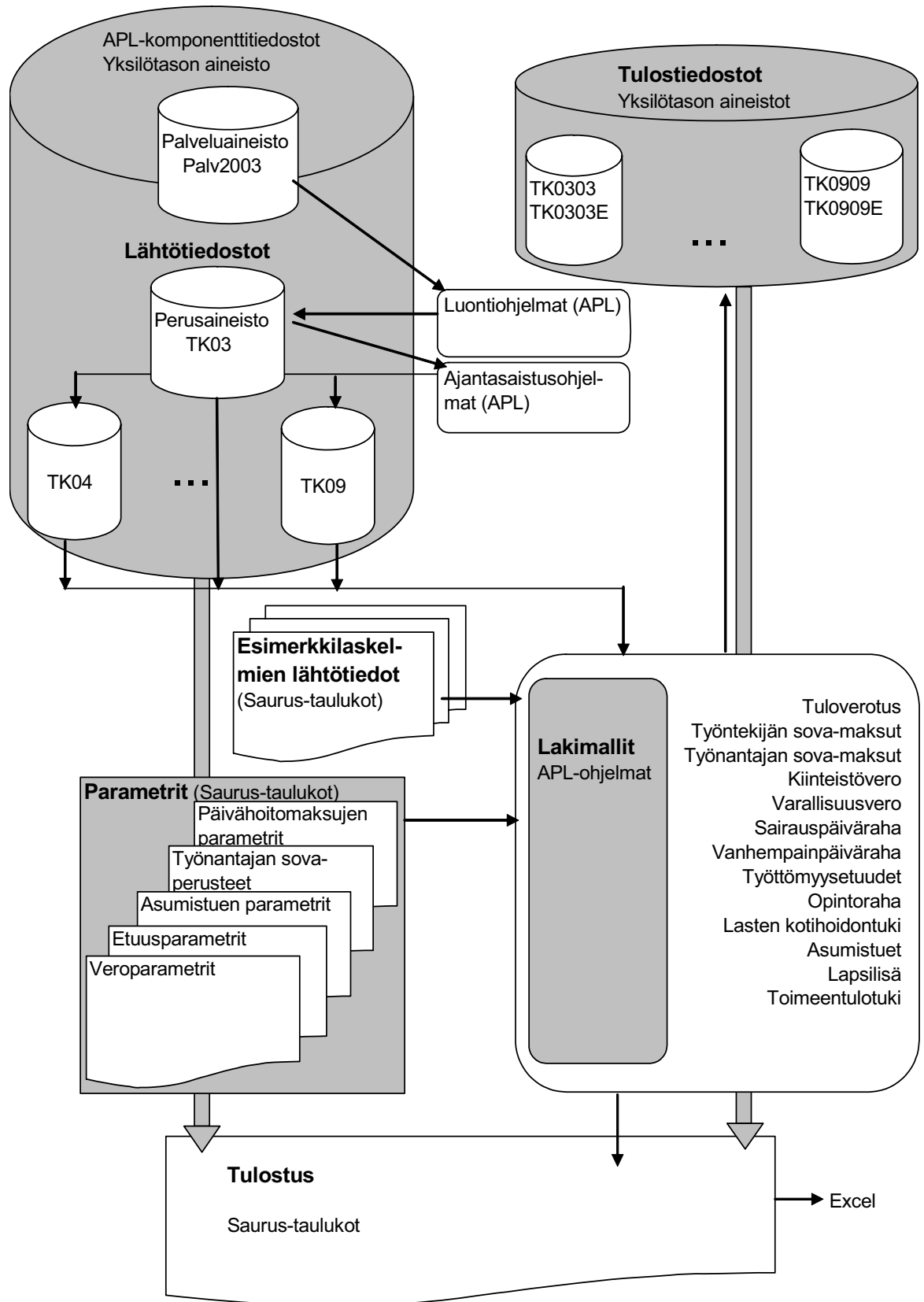
Perustiedosto ja ajantasaistetut tulopohjat muodostavat lähtötiedot (Lähtötiedostot) otosaineistoa käyttäville verotuksen ja etuuksien laskentaohjelmille (Lakimallit). Nämä laskentaohjelmat sijaitsevat useissa työtiloissa, jotka kaikki kopioidaan mallin käynnistävän työtilan omat-nimitilaan. Toisin sanoen, mallia käytettäessä kaikki sen käytössä olevat laskentaohjelmat ovat samassa työtilassa, mutta ne on haettu eri työtiloista. Tämä on havaittu mallin hallittavuuden ja päivityksen kannalta järkeväksi.

Laskentaohjelmat käyttävät myös parametritiedostoista työtilaan tuotuja muuttujia (Parametrit). Parametrit ovat yleensä rahamääriä tai prosentteja, jotka saavat sen ajankohdan mukaiset arvot, mikä ohjelmaa suoritettaessa on valittu. Käytännössä tämä perusteiden ajankohta valitaan laskentaohjelman käynnistysvalikosta.

Otosaineistolla tehtävien laskelmien tulokset (Tulostiedostot) tallennetaan erikseen nimettäviin tulostiedostoihin (esim. verotuslaskennan jälkeen tiedostoihin TK0303-TK0909), jotka ovat myös yksilötasoisia APL-komponenttiedostoja¹⁵. Näistä tiedostoista voidaan hakea muuttujia ja tulostaa niitä eri tavoin esim. Saurus-tilaukseen (Tulostus). Tulostus voidaan tehdä ohjelmallisesti laskentaohjelman yhteydessä tai erillisenä toimenpiteenä. Esim. verotuksen ja etuuksien laskentaohjelmissa keskeiset summatiedot voidaan tulostaa laskennan aikana aktiivisena olevaan Saurus-tilaukseen, jos kyseiset tulostuuttajat ovat taulukon riviniminä. Kun mallin laskentatoiminnot suoritetaan omat-nimitilassa, myös ohjelmissa tulostettaviksi halutut tiedot ovat lähtökohtaisesti samassa nimitilassa. Useimmiten tulostus tehdään ensin Saurus-tilaukoihin ja tarvittaessa edelleen Exceliin. Vastaavalla tavalla kuin laskennan jälkeisistä tulostiedostoista myös perusaineistosta, muista tulopohjista tai palveluaineistosta voidaan tulostaa tietoja Saurukseen ja edelleen Exceliin.

¹⁵ Kuviossa tulostiedostot ovat saman vuoden tasoisia kuin vero- ja etuusperusteet.

Kuvio 1. TUJA-mallin tekninen rakenne

Esimerkkilaskelmissa lähtötiedot annetaan Saurus-taulukossa, johon tulostuvat myös laskennan jälkeiset tulokset. Käyttäjä voi sitten tallentaa tämän taulukon haluamallaan nimellä.

Lähtö- ja tulostiedostojen nimeäminen

Perustiedoston ja tulopohjien nimet muodostetaan siten, että niiden alussa olevat kaksi kirjainta kuvaavat yksilöityä perustiedostoa ja lopussa olevat kaksi numeroa sitä, minkä vuoden tasoisesta tiedostosta on kyse. Vuoden 2003 palveluaineistosta muodostetut tulopohjat ovat seuraavat:

TK03	vuoden 2003 tasossa oleva perusaineisto
TK04	vuoden 2004 tasoon ajantasaistettu aineisto
TK05	vuoden 2005 tasoon ajantasaistettu aineisto
TK06	vuoden 2006 tasoon ajantasaistettu aineisto
TK07	vuoden 2007 tasoon ajantasaistettu aineisto
TK08	vuoden 2008 tasoon ajantasaistettu aineisto
TK09	vuoden 2009 tasoon ajantasaistettu aineisto

Tulostiedostojen nimet muodostetaan siten, että tulopohjien nimiin lisätään verotuslaskennassa kaksi numeroa, joista ilmenee laskennassa käytettyjen perusteiden ajankohta (perustevuosi). Verotuksen sekä etuuksien laskennassa tulopohjien nimiin lisätään vielä kirjain ”E” kuvaamaan, että myös etuudet on laskettu mallilla. Verolaskennan sekä vero- ja etuuslaskennan tulostiedostot ovat siten esim. seuraavat:

TK0303/TK0303E	vuoden 2003 tasossa, vuoden 2003 veroperustein
TK0304/TK0304E	vuoden 2003 tasossa, vuoden 2004 veroperustein
TK0404/TK0404E	vuoden 2004 tasossa, vuoden 2004 veroperustein
jne.	

Usein aineistolaskennassa käytetään vuoden alun etuusperusteita. Tätä pidetään laskelmissa oletusarvona, eikä sitä ole tulostiedostossa enää tarpeen erikseen nimetä. Muiden kuin voimassa olevan lainsäädännön mukaisten simulointilaskelmien tulostiedostot käyttäjä voi nimetä haluamallaan tavalla, mutta selkeyden vuoksi ainakin tiedostojen alkuosat on syytä nimetä edellä esitetyllä tavalla.

Tiedostojen nimeämistapa mahdollistaa sen, että kukin lähtö- ja tulostiedosto on yksiselitteisesti nimetty, jolloin järjestelmä muodostuu selkeäksi ja virhemahdollisuudet vähenevät. Toisaalta tulostiedoston nimen perusteella on heti nähtävissä käytetty perustiedosto, lähtötiedosto, perusteajankohta sekä laskentaohjelma.

Parametri-tiedostot

Parametrien ryhmittely

TUJA-mallin parametritaulukot on ryhmitelty aihepiireittäin, ja tallennettu palvelimelle erillisiin Saurus-taulukoihin. Lisäksi esimerkkilaskelmissa käytetyistä muuttu-

janimistä on muodostettu omat Saurus-tilukonsa. Tällainen parametrien jaottelu on tarkoituksenmukaista sekä päivityksen helpottamiseksi että mallin yleisen hallittavuuden vuoksi. Esim. yleisen asumistuen perusomavastuuosuuksista muodostetussa 4-ulotteisessa taulukossa on yli tuhat riviä (euro- ja markkamääräiset tiedot neljässä kuntaryhmässä 21 vuoden ajalta, eli yhteensä noin 185 000 lukua).

Parametrien keskeinen merkitys on siinä, että varsinaisissa laskentamalleissa ei tarvitse päivittää samaa asiaa kuvaavia, mutta eri ajankohtien mukaan vaihtuvia numerotietoja erikseen, vaan ne voidaan antaa parametriarvoina. Vero- ja etuusparametritaulukoihin on tallennettu pääosin vuosittain tai kuukausittain vaihtuvia raha- ja prosenttitietoja.

Parametritaulukot muodostuvat numeerisesta tieto-osasta (varsinaiset parametriarvot) ja nimiosasta. Nimiosa muodostuu ”lyhyistä nimistä”, eli parametrimuuttujien varsinaisista nimistä ja ”pitkistä nimistä”, eli näiden selväkielisistä teksteistä. Otosaineistoa käyttävät ohjelmat ja esimerkkiohjelmat käyttävät samoja parametritietoja. Vero- ja etuuslaskelmien parametrit kattavat käytännön syistä johtuen eri ajanjaksoja, veroperusteet vuodesta 1976 ja muut perusteet 1980-luvun puolivälistä lähtien.

Taulukko 1. Parametritiedostot

Parametritaulukko	Ajankohta	Muuttujan tieto-osa	Muuttujan nimiosa
Veroperusteet	1976 -	veroper	nveroper
Etuusperusteet	1985 -	etusper	netuusper
Entisen päivähoitojärjestelmän tulorajat	1984/8 - 1997/7	phlper	nphlper
Yleisen asumistuen perusteet	1985 -	astuper	nastuper
Yleisen asumistuen perusomavastuut	1985 -	astuper2	nastuper2
Työnantajan/yrityksen sova-perusteet	1985 -	taper	ntaper
Verotuksen muuttujanimet		veromjat	
Etuuksien muuttujanimet		etuusmjat	

Verotuksen ja etuuskien laskentamuuttujia (”veromjat” ja ”etuusmjat”) käytetään esimerkklaskelmissa, jossa ne aluksi nollataan. Niiden avulla voidaan myös luoda esimerkkitaulukkoja sekä lisätä niihin uusia muuttujia luvussa 4 kuvatulla tavalla.

Parametrien käyttö laskentaohjelmissa

Parametritiedostoja säilytetään palvelimella Saurus-tilukoissa. Kukin parametritaulukko haetaan työtilaan, kun kyseisiä parametreja käyttävä laskentaohjelma suoritetaan ensimmäistä kertaa. Tämän jälkeen parametritaulukkoja vastaava numeerinen osa ja muuttujanimet jäävät työtilaan, josta ne ovat edelleen käytettävissä ilman, että niitä tarvitsee hakea uudestaan. Ts. ohjelmallisesti tarkistetaan ovatko nämä muuttujat työtilassa, ja elleivät ole, ne haetaan. Tällainen ratkaisu helpottaa simulointilaskelmia, joissa parametriarvoja muutetaan. Kun muutetut parametriarvot otetaan käyttöön, ne tallentuvat työtilaan ja ovat laskentaohjelmien käytettävissä niin kauan kuin se on tarpeellista. Uusia simulointeja voidaan suorittaa milloin tahansa muuttamalla parametriarvoja ja ottamalla ne käyttöön.

Laskentaohjelmissa parametritaulukon muuttujanimi saa arvot numeerisesta osasta eli kaikista parametritaulukon rivinimistä (luokkaselitteistä) muodostuu oma muuttu-

jansa. Valittaessa laskentaohjelmassa perusteiden ajankohta parametrimuuttujille annetaan samalla numeerisesta osasta kyseisen ajankohdan mukaiset arvot. Siten esim. vuoden 2002 tammikuun perusteilla parametrimuuttuja QTYPER (työttömän peruspäiväraha/pv) saa arvon 21,91 €. Mikäli perusteajankohta on vuoden 2002 maaliskuu, vastaava arvo on 22,75 €.

Uusien parametritiedostojen liittäminen malliin

Uuden parametritaulukon liittäminen malliin tapahtuu lisäämällä Menu-valikoihin taulukon nimi ja selosteteksti. Ensimmäisellä kerralla oletusparametrit on uudesta parametritaulukosta vietävä ”käsini” komponenttitiedostojen luonti- ja vientikäskyillä (FCREATE / FAPPEND, nimet 1. ja data 2. komponentiksi). Nimimuuttujan sisältö ilmenee EuroValmis-funktion riviltä 2.

Laskentajärjestelmän rakenne

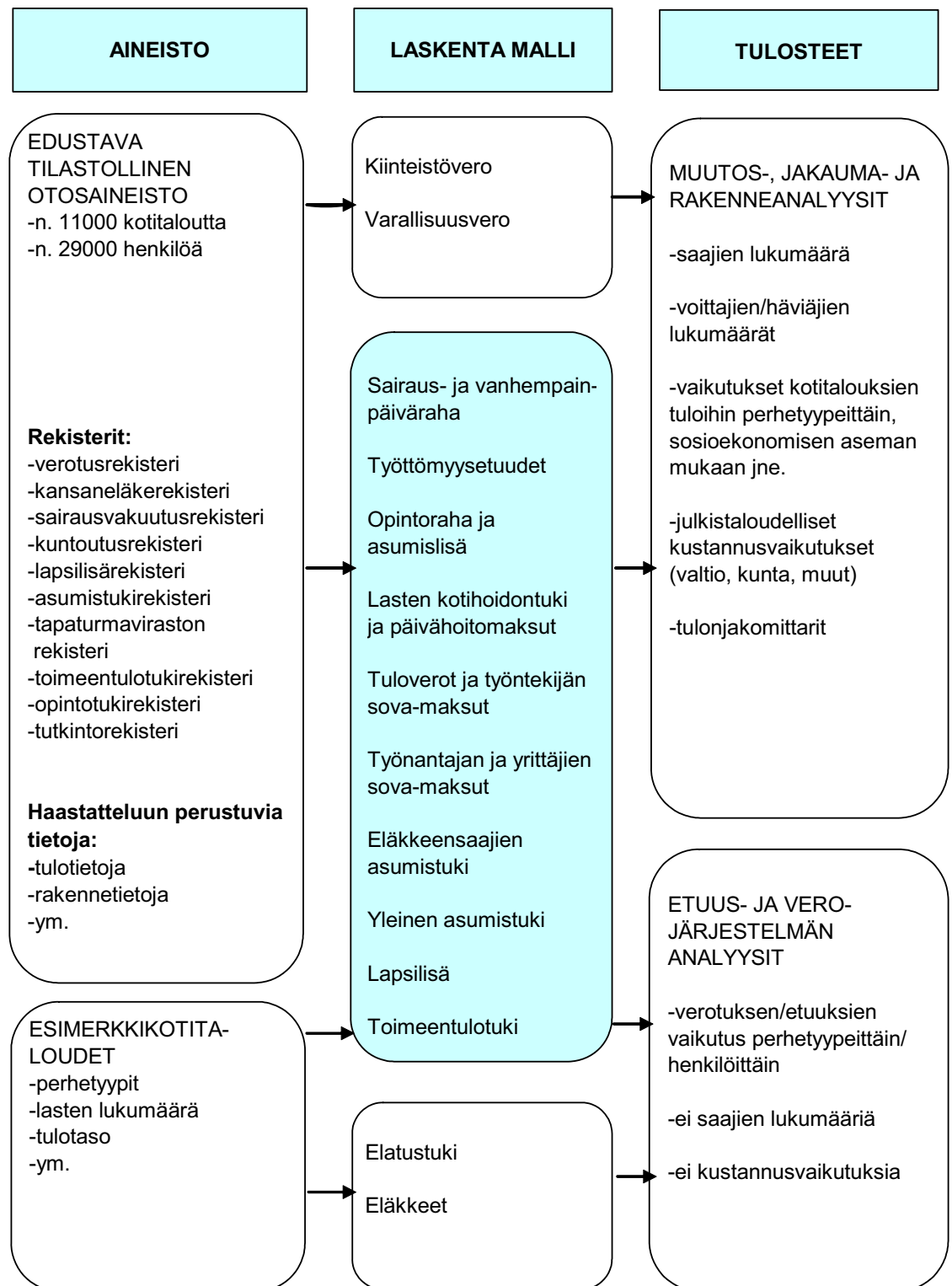
TUJA-mallin teknisen rakenteen esittelyssä malli jaettiin seitsemään osioon (kuviot 1). Laskentajärjestelmän puolestaan voidaan ajatella koostuvan kolmesta keskeisestä osatekijästä, joita ovat malliväestö, laskentamallit ja tulosteet (kuviot 2).

Malliväestön tiedot on kerätty useista rekistereistä, joiden tietoja on täydennetty haastattelemalla. Otosaineistoa käyttävissä laskelmissa lähtötiedot saadaan tästä datasta, jota on aiemmin kuvatulla tavalla muokattu ja josta on muodostettu eri vuosien tasoon ajantasaistettuja tiedostoja. Esimerkkilaskelmissa lähtötietoina käytetään fiktivistä dataa, joka annetaan Saurus-taulukossa. Tarvittaessa tämä tieto voi olla myös todellista.

Pääosin samat verot ja etuudet voidaan laskea sekä otosaineistoa käyttäen että esimerkkilaskelmilla. Kiinteistö- ja varallisuusverot lasketaan kuitenkin pelkästään otosaineistolla (kuviot 2 keskiosan ylin kaavio). Niiden tarkastelu esimerkkilaskelmin ei ole ollut toistaiseksi tarpeellista. Sekä otoshenkilöille että esimerkkitalouksille voidaan laskea sairaus- ja vanhempainpäivärahat, työttömyysetuudet, opintoraha ja asumislisä, lasten kotihoidon tuki ja kunnallinen päivähoitomaksu (periaatteessa myös yksityinen), tuloverot ja sosiaalivakuutusmaksut, eläkkeensaajien ja yleinen asumistuki, lapsilisä sekä toimeentulotuki (keskimäinen tummennettu kaavio). Elänytuki ja eläkkeet lasketaan vain esimerkkitalouksille, koska aineistolaskentaa rajoittavat otoksesta puuttuvat tiedot (alin kaavio). Kansaneläkkeiden mallintaminen otosaineistolle on mahdollista, mutta puuttuu nykyisestä malliversiosta.

Aineisto- ja esimerkkilaskelmissa pyritään lähtökohtaisesti käyttämään samoja ohjelmia, mikä ei kuitenkaan aina ole mahdollista. Parametritiedostot sen sijaan ovat aineisto- ja esimerkkilaskelmissa yhteiset.

Kuvio 2. TUJA-mallin laskentajärjestelmä

Aineiston vastaanottamiseen tarkoitetut ohjelmat saadaan käyttöön avaamalla työtila 'K:\Tkanta\Luo\HaePalv'. Ajantasaistetut tulopohjat puolestaan luodaan saman hakemiston LuoTK03-työtilassa olevilla ohjelmilla, jotka kopioidaan mallin omatnimitilaan. TUJA-malli, joka ei sisällä aineistoa käyttäviä etuuskien mallilaskelmia käynnistyy avattaessa työtila K:\Malli\Lask\KTuja (tai sen myöhemmät versiot). TU-

JA-malli, joka sisältää myös aineistolla laskettavat etuudet, käynnistyy avattaessa työtila K:\Malli\Lask\Tuja. Tämän malliversion nimi säilytetään ennallaan myös uuden aineiston käyttöönoton jälkeen. Sillä voidaan laskea erikseen verot ja toisaalta verot sekä etuudet vuodesta 1996 lähtien olevia perusaineistoja ja niiden pohjalta ajantasaistettuja tulopohjia käyttäen. Molempia malleja avattaessa käynnistyy samalla latentti ohjelma Tsau, joka kopioi palvelimen 'K:\Malli'-hakemistosta kaikki tarpeelliset työtilat (ja niiden sisältämät ohjelmat) omat-nimitilaan.

TUJA-mallin käyttämät aineistot, APL-työtilat ja organisaatioiden välinen päivitysvastuu on esitetty alla olevassa taulukossa. Käyttäjäorganisaatioiden välinen työnjako ei ole kuitenkaan jäykästi kuvatus kaltaisen. Luettelosta ei myöskään käy ilmi, miten paljon työresursseja kukin osa-alue vaatii.

Taulukko 2. TUJA-mallin rakenne ja ylläpito (syyskuu 2005)

Aineistot:	Hakemisto:	Päivitys
Perusaineisto	K:\TK03	VATT
Ajantasaistetut tulopohjat	K:\TK04-TK09	VATT
Työtilat:		
Aineiston muokaus- ja ajantasaistusohjelmat		
-Uuden aineiston vastaanotto-ohjelma	K:\Tkanta\Luo\HaePalv	VATT
-Ajantasaistusohjelmat	K:\Tkanta\Luo\LuoTK03	VATT
Malli ilman etuuksien malliohjelmaa	K:\Malli\Lask\KTuja	VM
Malli sisältäen etuuksien malliohjelmat (v:sta 1996)	K:\Malli\Lask\Tuja	VATT/VM
Verotuksen ja etuuksien laskentaohjelmat:		
-Verotuksen laskenta otosaineistolla	K:\Malli\Lask\TK03vl2	VM
-Verotuksen laskenta esimerkkitapauksille	K:\Malli\Lask\TK03vl	VM
-Etuuksien laskenta otosaineistolla	K:\Malli\Lask\TK03el2	VATT/VM
-Etuuksien laskenta esimerkkitapauksille	K:\Malli\Lask\TK03el	VATT/VM
-Komponenttitiedostojen käsittelyohjelmat	K:\Malli\Lask\TK03sfY	VM
-Laskennan apuohjelmat	K:\Malli\Lask\TK03mis4	VM
Tulonjako- ja köyhyysmittarit	K:\Malli\Lask\TK03tj	VATT
Parametrit:		
Veroperusteet, 1976-	K:\Malli\Lask\Param\veroper	VM
Etuuksien perusteet (pl. yleinen asumistuki), 1985-	K:\Malli\Lask\Param\etuusper	VATT
Yleisen asumistuen perusteet, 1985-	K:\Malli\Lask\Param\lastuper	VATT
Yleisen asumistuen perusomavastuut, 1985-	K:\Malli\Lask\Param\lastuper2	VATT
Päivähoitomaksuluokkien rajat, 1984/8-1997/8	K:\Malli\Lask\Param\phlper	VATT/VM
Laskentamuuttujanimet, verotus	K:\Malli\Lask\Param\veromjat	VM
Laskentamuuttujanimet, etuudet	K:\Malli\Lask\Param\etuusmjat	VATT
Ajantasauksen indeksit	K:\Malli\Lask\Param\muokper	VATT
Saurus-ohjelmiston liittäminen malliin		VM
Tuja-toiminnot valikon ylläpito		VM

LUKU 6 VEROTUKSEN JA ETUUKSIEN LASKENTAMALLIT

Otosaineistoa käyttävät laskentamallit

Sekä aineisto- että esimerkkilaskelmat suoritetaan käyttöliittymästä luvussa 4 kuvattulla tavalla. Valikon *Tuja-toiminnot–Laskennan käynnistys* jokaisessa laskentavaihtoehdossa näkyy laskennan suorittava pääohjelma. Ohjelman käyttämät argumentit annetaan avautuvissa kyselyikkunoissa.

Aineistolaskelmista voidaan valita kaksi vaihtoehtoa: *Koeverotukset Tuja-aineistolla* tai *Etuuslaskenta Tuja-aineistolla*. Edellisessä lasketaan tuloverot, veronluonteiset maksut sekä varallisuusvero ja jälkimmäisessä lisäksi mallinnetut etuudet, kiinteistövero, työnantajien ja yrittäjien sosiaalivakuutusmaksut sekä käytettävissä olevat tulot.

Jäljempänä esitettävien otosaineistoa käyttävien laskentamallien kuvaukset ovat yleisluonteisia, joissa on kuvattu ainoastaan keskeiset verojen ja etuuksien mallintamiseen liittyvät periaatteet. Laskentaohjelmat, ”mallit”, saattavat olla hyvin laajoja lukuisine aliohjelmineen (esim. verotuksen laskentamalli), toiset taas varsin suppeita (esim. lapsilisämalli). Kun usein myös ohjelmien toteutus on varsin vaativa, ei niiden yksityiskohtainen kuvaus tällaisessa käsikirjassa ole mahdollista. Se ei ole myöskään tarpeen, sillä mallin käyttäjät voivat tutustua kunkin ohjelman yhteydessä suoraan koodiin, josta ohjelman yksityiskohtainen eteneminen käy ilmi. Seuraavat mallilaskelmien kuvaukset on esitetty siinä järjestyksessä kun ne suoritetaan verojen ja etuuksien laskentaohjelmassa, eli ensin lasketaan veronalaiset tulot, verot, verovaapaat tulot ja lopuksi summataan käytettävissä olevat tulot.

Laskentamallit poikkeavat toisistaan siten, että niissä käytettävien tietojen luotettavuus ja kattavuus aineistossa vaihtelee. Tämä on otettava huomioon laskelmia tehtäessä ja niiden tuloksia arvioitaessa. Jokainen erillinen malli voidaan haluttaessa laskea erikseen. Oletusarvoisesti kuitenkin vain verolaskenta suoritetaan erillisenä, jolloin siinä käytetään mallinnettujen etuuksien sijasta aineistossa olevia ajantasaistettuja tietoja. Näin siksi, että tulokset olisivat mahdollisimman luotettavia, sillä esim. veroperusteita muutettaessa niiden vaikutukset heijastuvat myös veronalaisiin mallinnettuihin etuuksiin. Mikäli näiden etuuksien – tai jonkin niistä – mallintaminen on epäluotettavaa, sen vaikuttaa myös verotuksen simulointituloksiin¹⁶. Jos taas veronalaiset etuudet ovat mielekkäällä tavalla mallinnettavissa, niiden laskeminen ei mainittavasti heikennä laskentatuloksia. Tällöin vain verotukseen tai esim. pelkästään yhteen etuuteen tehtyjen muutosten vaikutukset tulevat todennäköisesti varsin luotettavasti arvioitua. Olennaista on pitää huolta siitä, että ”vähemmän luotettavien” mallien laskemisella ei heikennetä muiden mallilaskelmien käyttökelpoisuutta.

Sairauspäiväraha- ja vanhempainpäiväraha

Sairaus- ja äitiyspäivärahatiedot saadaan sekä verotusrekisteristä että Kelan rekistereistä. Näiden rekisterien tiedoissa on joitakin vähäisiä eroja. Mallilaskelmissa käytetään viimeksi mainittuja, joissa tiedot on paremmin eritelty. Aineistossa on tiedot vuoden aikana vakuutetuille maksetuista päivärahoista ja päivärahapäivistä sekä päivärahojen perusteena olevista tuloista. Aiemmin päivärahan perusteena olevasta työtulosta ei ollut tietoa, jolloin se laskettiin ”taaksepäin” päivärahojen määrän, päivärahapäivien ja perusvuoden parametritietojen avulla. Näin laskettu työtulo oli lähtökohtana sairaus- tai äitiyspäivärahan mallilaskelmille.

Päivärahat kohdistetaan mallissa samoille henkilöille kuin tulonjakotilaston aineistossa ja yhtä pitkille päivärahajaksoille. On tärkeää, etteivät tulot mallinnuksessa siirry toisille henkilöille, jotka ovat mahdollisesti samanaikaisesti saaneet muuta tuloa

¹⁶ Tähän ei ole juurikaan kiinnitetty huomiota vastaavissa simulointimalleissa, joissa mallilaskelmiin sisältyvät yleensä sekä verot että etuudet.

(esim. puolisolle) tai sellaiselle ajanjaksolle, jolloin kyseinen henkilö on itse saanut muuta tuloa (esim. palkkatuloa). Tällainen vääristäisi mm. maksettavia veroja, veroastetta, marginaaliveroastetta ja käytettävissä olevia tuloja.

Mallin tuloksia voidaan pitää suhteellisen luotettavina, jossa mm. keskimääräiset päivärahat sekä kokonaistasot vastaavat kohtuullisen hyvin toteutuneita tilastotietoja. Tulojen nousu myöhempinä vuosina on otettu huomioon korottamalla edellä kuvatulla tavalla laskettua työtuloa indeksillä.

Opintoraha ja asumislisä

Veronalainen opintoraha on mallinnettu erikseen korkeakoululaisille ja keskiasteen opiskelijoille sen mukaan asuvatko nämä omassa taloudessa vai vanhempiensa luona. Asumislisän laskennassa käytetään hyväksi myös aineiston tietoa siitä, onko henkilö saanut asumislisää vai ei. Tämä on tarpeen sen vuoksi, että asumislisää saavat paitsi yksin omassa taloudessa asuvat myös muut opiskelijat.

Työttömyysetuudet

Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen mallilaskelmissa käytetään Kelan rekisteritietojen ja vuoden aikana maksetuista euromääräisistä etuuksista ja etuuspäivistä, joista saadaan etuuden määrät päivää kohden. Keskimääräiset päivärahat, samoin kuin etuuspäivien lukumäärät, ovat suhteellisen yhteneväisiä tilastotietojen kanssa. Kun peruspäiväraha ei ole tarveharkintainen, sen mallintaminen on selväpiirteistä. Työmarkkinatuen mallittaminen on sen sijaan vaikeampaa, koska omat ja puolison tulot pienentävät maksettavaa työmarkkinatukea. Tietoa siitä, kuinka suuria nämä tulot ovat olleet etuuden saantiaikana, ei ole aineistosta kuitenkaan suoraan saatavissa.

Ansiosidonnaisen päivärahaa saaneiden työttömyyspäiviä ei ole aiemmin ollut palveluaineistossa. Päivien lukumäärät laskettiin työttömyyskuukausia kuvaavan haastattelutiedon (TYOT) avulla olettaen lähtökohtaisesti, että työttömyys on kestänyt koko kuukauden. Lisäksi tehtiin joitakin tarkistuksia ja muokkauksia, joilla pyrittiin muuttamaan päivien lukumäärät vajaille kuukausille soveltuviksi. Tämän jälkeen, vastaavasti kuin sairaus- ja äitiyspäivärahoissa, laskettiin ”taaksepäin” ansioturvan perusteena oleva palkka. Vaikka haastattelutietoon työttömyysjakson pituudesta on syytä suhtautua varauksin, keskimääräiset päivärahat ja päivien lukumäärät vastaavat näin laskettunakin suhteellisen hyvin tilastotietoja. Tuensaajien lukumäärä ja päivärahan kokonaistaso voivat kuitenkin poiketa jonkin verran tilastotiedoista.

Nykyisin tulonjakotilaston palveluaineistoon on liitetty myös vakuutusvalvontarekisteristä ansioturvaa koskevaa informaatiota. Ne sisältävät tietoja työttömän vakuutus- palkasta (päivärahan perusteena olevasta palkasta), kokoaikaisesta ja sovitellusta työttömyyspäivärahasta ja etuuden maksupäivistä. Uudet tiedot parantavat ansiosidonnaisen työttömyysturvaetusmallin luotettavuutta. Siltä varalta, että vakuutusvalvonnan tiedot saattavat tulla myöhemmin kuin varsinainen palveluaineisto, on edellä kuvattu malliversio myös käytettävissä.

Kaikki työttömyysetuudet kohdennetaan samoille otosaineiston henkilöille, ja ovat suhteellisen hyvin mallinnettavissa. Sovitellun päivärahan laskenta työttömyysetuuksille on kuitenkin ongelmallista.

Lasten kotihoidon tuki ja kunnallinen päivähoitomaksu

Lasten kotihoidon tuki ja kunnallinen päivähoitomaksu on mallinnettu samassa ohjelmassa, koska laskentaperiaatteet ovat osin yhteneväiset. Suhteellisen hyvien taustatietojen johdosta voimassa olevan lainsäädännön mukainen mallintaminen on selväpiirteistä. Kuitenkin kotitalouden kyseisen kuukauden tulojen arviointi on jouduttu tekemään vuoden keskimääräisen kuukausitulon mukaan. Tästä huolimatta mallin luotettavuus on nykyisin jokseenkin hyvä. Se parani etenkin vuonna 1997, kun päivähoitomaksujen perusteet yhtenäistettiin koko maassa. Aiemmin kunnat päättivät itsenäisesti päivähoitomaksun perusteena olevista tulorajoista, joista ei ollut aineistossa tietoja. Aiempaa järjestelmää koskevissa laskelmissa malli käyttää oletusarvoina maan keskimääräisiä päivähoidon tulorajoja¹⁷.

Henkilöverotus

Tulonjakotilastossa verotusrekisteri on keskeisessä asemassa. Voidaan sanoa, että se sisältää lähes kaikki luonnollisten henkilöiden veronalaiset tulot, verovähennykset, maksetut verot ja veronluonteiset maksut sekä vähennykset. Henkilökohtaisten verojen ja veronluonteisten maksujen laskemiseksi tarvittavat taustatiedot ovat siten hyvin käytettävissä, ja mallilaskelmalla simuloidut verot, maksut ja vähennykset ovat varsin luotettavia. Kattavista tulotiedoista poikkeuksen muodostaa lähinnä lähdeveron alaiset korkotulot (haastattelutiedot), joiden kokonaissummat ja tulonsaajien lukumäärät jäävät selkeästi liian pieniksi (aineistossa on ns. alipeittoa). Tältä osin uusia korkotuloja ja tulonsaajia on imputoitu malliin.

Varallisuusverotus

Yksityisten henkilöiden varallisuusvero on laskettu verotusrekisterin varallisuus- ja velkatietojen (verotusarvojen) perusteella. Mallintaminen on yksinkertaista ja tulokset ovat melko luotettavia, vaikka verotusarvojen korottaminen käypiin arvoihin on tehty varsin karkeasti.

Työnantajan ja yrittäjien sosiaalivakuutusmaksut

Työnantajan lakisääteisistä sosiaalivakuutusmaksuista osa on kaikille työnantajille samoja, osa poikkeaa valtio-, kunta- ja yksityisellä sektorilla. Yksityisellä sektorilla maksut poikkeavat myös yrityskohtaisesti (esim. yrityksen koosta, menojäännöspoistojen suuruudesta ja yrityksen työkyvyttömyys- sekä työttömyyseläkevelvoitteista johtuen). Mallissa on otettu huomioon mainitut kolme sektoria, mutta yrityskohtaisesti määräytyvinä maksuina on käytetty yksityisen sektorin painotettuja keskimääräisiä lukuja. Yrittäjien sosiaalivakuutusmaksujen perusteena olevan työtulon määrittäminen on tehty aineiston kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksujen perusteena olevan

¹⁷ Tiedot perustuvat sosiaali- ja terveysministeriön sekä Turun yliopiston keräämään aineistoon kuntien käyttämistä keskimääräisistä tulorajoista.

tulon ja veronalaisen yritystulon avulla. Maatalousyrittäjien työtulo on arvioitu lähes vastaavalla tavalla. Nämä vakuutusmaksut ovat kuitenkin melko karkeita arvioita. Työnantajien ja yrittäjien lakisääteisten sosiaalivakuutusmaksujen tarkempi mallintaminen on todennäköisesti mahdollista. Tätä ei kuitenkaan ole toteutettu vielä nykyisessä malliversiossa.

Kiinteistöverotus

Verotusrekisterissä on tulojen ohella tiedot myös kotitalouksien omistamien kiinteistöjen varallisuusarvoista, kiinteistöistä maksetuista veroista ja kiinteistöveroprosenteista kunnittain. Näitä voidaan käyttää hyväksi kiinteistöverolaskennan mallintamisessa. Laskenta suoritetaan verojen ja etuuksien laskentaohjelmassa (tai verolaskentaohjelman yhteydessä). Mallilla lasketaan paitsi kotitalouksien maksama kiinteistövero myös asunto-osakeyhtiöiden maksama kiinteistövero. Viimeksi mainitun katsotaan olevan todellisuudessa kotitalouksien vero, jonka yhtiö ainoastaan suorittaa osakkaidensa puolesta, ja joka peritään takaisin vastikkeiden yhteydessä. Maksettujen tulonsiirtojen käsite poikkeaa tältä osin tulonjakotilaston vastaavasta käsitteestä, jossa vain kotitalouksien omistamista kiinteistöistä maksettu vero on otettu huomioon.

Kiinteistövero on laskettu ensin käyttäen hyväksi kiinteistöjen varallisuusarvoja ja kiinteistöveroprosentteja. Rakennusten ja tonttien varallisuusarvot on arvioitu erikseen. Näin laskettuna varsinaisista kiinteistöistä maksettavat verot muodostuvat lähes samoiksi kuin palveluaineistossa. Ohjelmallisesti toteutettuna simulointimahdollisuudet kuitenkin säilyvät. Asunto-osakeyhtiöiden maksamien kiinteistöverojen luotettavuus on jonkin verran epävarma luotettavien vertailutietojen puuttuessa.

Yleinen asumistuki

Yleisen asumistuen laskentamalli on teknisesti monimutkainen, ja siinä käytetään huomattavaa määrää parametritietoja. Laskenta tehdään erikseen kaikille kuntaryhmille, joita on nykyisin neljä. Mallintamisen keskeisenä ongelmana on kotitalouden kunkin kuukauden tulojen arvioiminen, mikä vaikuttaa sekä tuen saantiin että sen määrään. Yleisen asumistuen ruokakunnan käsitettä vastaa mallissa kotitalouden rakenne vuoden lopussa. Yleiseen asumistukeen oikeutetut ruokakunnat on valittu tiettyjen aineistossa olevien rakennemuuttujien avulla (pl. eläkkeensaajat ja asumislisänsaajat). Näille tuki maksetaan tarveharkinnan mukaisesti. Mallin taustatietojen puutteista johtuen laskentatuloksiin on lähtökohtaisesti suhtauduttava varauksin. Toisaalta eri yhteyksissä mallia testattaessa tulokset ovat alkuoletuksiin nähden osoittautuneet ennakoitua paremmiksi. Asumistuki maksetaan mallissa kotitalouden päämiehelle.

Eläkkeensaajien asumistuki

Eläkkeensaajien asumistuki myönnetään mallissa vain niille, joilla on ollut eläkekuukausia eivätkä ole saaneet yleistä asumistukea tai asumislisää. Kotitalouden tulojen osalta ei ole samaa ongelmaa kuin yleisessä asumistuessa, koska etuuden laskennassa käytetään vuosituloja. Toisaalta eläkkeensaajien asumistuki on tulonjakotilastossa alipeittoinen, mikä heijastuu myös mallinnuksessa.

Lapsilisä

Lapsilisämalli on ehkä yksinkertaisin ja luotettavin kaikista etuuksien laskentamalleista. Epätarkkuutta voi syntyä lähinnä siitä a) kuka saa lapsilisän jos kotitaloudessa on kahden tai useamman vanhemman lapsia ja b) kumpaa tietoa tulisi käyttää kun haastattelutiedon ja verorekisterin tiedot poikkeavat. Näiden merkitys kokonaistasolla on kuitenkin vähäinen. Lapsilisä on mallinnettu perusvuoden lopulla olevan kotitalouden tilanteen mukaan, mutta kun tulonjakotilastossa henkilöiden ikä on ilmoitettu sekä vuosina että kuukausina, näitä molempia tietoja käytetään hyväksi koko vuoden lapsilisää laskettaessa. Lapsilisä maksetaan mallissa puolisoista sille, jolla veronalaiset ansiotulot ovat pienemmät.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen luotettava mallintaminen on etuuksista vaikeinta. Syynä ovat ensiksikin se, että tukea ei makseta kotitalouksille vaan perheille. Toimeentulotukea määritettäessä esim. samassa taloudessa asuvat aikuiset lapset tai isovanhemmat muodostavat oman perheen. Toiseksi perheen kuukausitulojen arvioiminen ja niiden kohdentuminen eri kuukausille on puutteellisen tiedon johdosta vaikeaa. Ongelma on sama kuin yleisen asumistuen ja lasten kotihoidon tuen laskentamalleissa, mutta korostuu toimeentulotuen laskennassa. On havaittavissa, että vuositulojen mukaan laskettujen keskimääräisten kuukausitulojen perusteella ei välttämättä synny toimeentulotuen tarvetta, mutta tulojen epätasainen jakautuminen vuoden aikana on tällaisen tarpeen kuitenkin aiheuttanut. Toimeentulotuen mallintamisessa on myös muita ongelmia, esim. kaikki tukeen oikeutetut perheet eivät sitä hae.

Kolmanneksi yleisen asumistukimallin luotettavuus heijastuu myös toimeentulotukimalliin, sillä tukiasiakkaat saavat usein myös asumistukea. Neljänneksi kunnat päättävät itsenäisesti siitä, mikä on toimeentulotuessa kohtuullinen asumismenojen taso, mitä tietoa ei ole aineistossa käytettävissä.

Toimeentulotukimallissa on ensin muodostettu perhekäsite, ts. kotitalouksista on muodostettu perheet. Perheen kuukausitulojen arvioimiseksi on luotu neljäntyyppisiä ”status-kuukausia” sen arvioimiseksi, onko perheessä yksi tai useampi opiskelija, palkansaaaja, eläkeläinen tai ”muuhun” statukseen kuuluva. Tämän jälkeen kullekin ”status-jaksolle” on laskettu keskimääräinen kuukausitulo (esim. verojen jälkeiset palkkatulot jaettuna palkansaaajakuukausilla) Vuoden aikana maksetut pääomatulot (verojen jälkeen) sekä verovapaa tulot on kuitenkin jaettu tasaisesti eri kuukausille. Tuen laskenta on tehty erikseen kaikille perhetyypeille.

Vaikka mallin tuloksiin on suhtauduttava suurin varauksin, tulokset ovat silti vaikuttaneet ”kohtuullisen” järkeviltä. Niitä ei kuitenkaan ole riittävästi testattu, mikä siinä on hankalaa vertailutietojen puuttuessa.

Esimerkkitapausten laskentamallit

Esimerkkitapausten verot, etuudet ja päivähoitomaksut lasketaan moniulotteisessa Saurus-ympäristössä. Laskelmat edellyttävät tiettyjä lähtötietoja, jotka annetaan pää-

sääntöisesti siten, että taulukkoon liitetään kyseinen muuttuja ja annetaan sille haluttu arvo. Lähtötietojen antaminen on kuitenkin pyritty tekemään mahdollisimman yksinkertaiseksi soveltamalla oletusarvoja silloin, kun tiettyjä muuttujia ei ole taulukossa tai muuttujan kaikki arvot ovat nolliä. Oletusarvot saadaan näissä tapauksissa laskentaan nollaamalla tällaisen taulukossa olevan muuttujan kaikki arvot. Menetelmä mahdollistaa sen, että samalla kun erilaisia lähtöarvoja voidaan käyttää, usein käytetyt oletusarvot lasketaan automaattisesti. Laskennan jälkeen tulokset näkyvät tulostuomuujiien arvoina. Jos muuttujan tiedot halutaan tulostaa, sen on oltava taulukossa. Varsinaiseen laskentaan muuttujien esiintyminen taulukossa ei kuitenkaan vaikuta. Esimerkiksi alaikäisen yksinhuoltajalle lasketaan aina myös elatustuki, vaikka muuttujaa ei ole taulukossa.

Jokaisella muuttujalla on sekä lyhyt että pitkä nimi. Lyhyet nimet ovat varsinaisia laskenta- tai luokittelumuuttujia, pitkät puolestaan näiden selkokielisiä vastineita. Laskelmat edellyttävät vain lyhyttä nimeä, mutta yleensä taulukossa näkyvät selväkieliset nimet. Käyttäjä voi valita, kummat nimet haluaa näkyville. Laskentatuloksiin tällä ei ole vaikutusta.

Vähimmäisvaatimuksia laskennan suorittamiselle ei varsinaisesti ole. Tosin se on mielekästä vain, jos taulukossa on muuttuja, jonka arvo halutaan laskea. Vaikkapa verotuksen suorittamiseksi taulukossa tulee olla vähintään yksi sarake (nimi mielivaltainen) ja kaksi riviä, jossa ovat esim. muuttujat PALKKA (vuosipalkka) ja VEROT (tuloverot). Annetun PALKKA-tiedon (syöttötieto) perusteella ohjelma laskee verot, jotka tulostuvat VEROT-riville (tulostieto). Riviulottuvuuden tulee olla nimeltään TIETO.

Esimerkkitapausten verot, etuudet ja päivähoitomaksut lasketaan ohjelmalla Esimlask, jonka aliohjelmia ovat Verolask (verot) ja Etuuslask (etuudet ja päivähoitomaksut). Ohjelmakutsussa ilmoitetaan minkä ajankohdan tai ajankohtien perusteita sovelletaan. Ajankohta ilmaistaan joko vuoden tai vaihtoehtoisesti vuoden ja kuukauden tarkkuudella. Tämä perusteajankohta sijoitetaan ohjelmassa muuttujaan XVVKK. Käytännössä verotuslaskennassa kuukauden tarkkuutta ei tarvita, koska veroperusteet määrätään koko kalenterivuodelle. Etuuslaskelmissa kuukausitarkkuutta voidaan sen sijaan haluta käyttää. Alla on esitetty joitakin esimerkkejä siitä, millaisia ohjelmakutsuja APL-työtilassa voi olla:

1 Esimlask 1999	verotus 1999 perustein
2 Esimlask 199401 199708	etuudet 1/1994 ja 8/1997 perustein
3 Esimlask 1994 1995 1996 1997	verot ja etuudet 1994 - 1997 perustein

Esimlask-ohjelman käynnistämisen seurauksena:

- Kaikki vero- ja etuusmuuttujat (muuttujat ”veromjat” ja ”etuusmjat”) nollataan, jolloin estetään työtilaan mahdollisesti jääneiden vanhojen tietojen käyttö laskennassa niissäkin tapauksissa, että ko. tiedot eivät esiinny Saurus-tilukossa
- Sijoitetaan XVVKK-argumentin perusteella parametrimuuttujille kyseisen ajankohdan tai -kohtien mukaiset vero- ja etuusparametrien arvot

- Saurus-taulukon numeromatriisi (MMAT) käännetään laskennan ajaksi sen edellyttämään järjestykseen ja matriisiin sisältö viedään muuttujanimiin (funktioissa Trans ja FsIni)
- Suoritetaan verojen, etuuksien ja päivähoitomaksun laskenta
- Muuttujat kootaan Saurus-taulukkoon soveltuvaan muotoon (funktioissa Retrans ja FsEnd), joka tulostuu ruudulle
- Vero- ja etuusparametrit hävitetään työtilasta

Veromuuttujien nimet ja muuttujien ryhmittely

Parametritiedostona oleva Saurus-taulukko ”veromjat” sisältää kaikki verotuslaskennassa käytettävissä olevat muuttujat. Ne voidaan hakea Menu-valikosta komennolla *Tuja-toiminnot-Parametrien päivitys-Oletusparametrien tuonti näyttöön-Laskenta-muuttujanimet: Verotus*. Riviluokkina on aluksi lueteltu ”ryhmämuuttujat”, joista ensimmäiseen kuuluvat ne muuttujat, joilla on ensimmäisessä sarakkeessa arvo 1, toiseen ne, joilla on arvo 2 jne. Ensimmäinen sarake (Rnrot1) kuvaa siis ryhmää, johon muuttuja kuuluu. Esimerkiksi ”taustat-ryhmämuuttuja” sisältää ne muuttujat, joilla ensimmäisen sarakkeen arvo on yksi, ”tulot-ryhmämuuttuja” ne, joilla ensimmäisen sarakkeen arvo on kaksi jne. Ryhmää kuvaavalle muuttujalle voidaan muiden muuttujien tapaan antaa selväkielinen nimi, joka tulostuu valinta-ikkunaan lisättäessä muuttujia taulukkoon. Siten esim. ”tulot-ryhmämuuttujan” selväkielisenä nimenä on ”Tulolajeja”.

Saurus-taulukon ”veromjat” toisessa sarakkeessa (Rnrot2) on ensin ”ryhmämuuttujien” kohdalla luku, joka kuvaa kuinka monentena ryhmä on listassa, josta laskentatietoja poimitaan. Luokittelu- ja laskentamuuttujilla luku kuvaa sitä, otetaanko muuttuja esimerkkitaulukkoon mukaan sitä *Tuja-toiminnot*-valikosta luotaessa. Vaihtoehdot ovat seuraavat:

0:	Ei mukana
1:	Suppea tulostus
2:	Keskilaaja
3:	Laaja tulostus

Kussakin ryhmässä on useita siihen kuuluvia luokittelu- ja laskentamuuttujia.

Etuusmuuttujien nimet ja muuttujien ryhmittely

Parametritiedostona oleva Saurus-taulukko ”etuusmjat” sisältää kaikki etuuksien ja kunnallisen päivähoitomaksun laskennassa käytettävissä olevat muuttujat. Ne voidaan hakea Menu-valikosta komennolla *Tuja-toiminnot-Parametrien päivitys-Oletusparametrien tuonti näyttöön-Laskentamuuttujanimet: Etuudet*. Taulukko vastaa rakenteeltaan edellä kuvattua ”veromjat”-muuttujaa.

Laskentaohjelmat

Esimerkkilaskentaohjelmat on tehty tuloverotuksesta (verot ja veronluonteiset maksut), keskeisistä kotitalouksien saamista tulonsiirroista sekä kunnallisesta päivähoitomaksusta. Etuuslaskenta poikkeaa verolaskennasta siinä, että kaikkia etuuksia ei

automaattisesti lasketa. Kun jokin etuus halutaan laskea, on sitä kuvaavan kuukausitasen muuttujan oltava taulukossa. Vasta taulukossa oleva muuttuja käynnistää etuuden laskentaohjelman. Menettelyllä on pyritty nopeuttamaan ohjelmien suoritusta. Käyttäjä voi valita taulukossa olevien muuttujien perusteella laskeeko yksittäisen etuuden vai samanaikaisesti useampia etuuksia. Laskettaessa esim. lasten kotihoidon tuki, on Saurus-tilukoon sijoitettava muuttuja ”tkotihtu” (=lasten kotihoidon tuki/kk). Kuitenkin niissä tapauksissa, joissa etuuden laskeminen edellyttää samalla jonkin muun etuuden laskemista, tarpeelliset laskentaohjelmat suoritetaan aina.

Esimerkkitapausten laskennassa voidaan valita lähtö- ja tulostiedot. Verotuksen osalta laskenta on selväpiirteinen: lähtötietoina ovat tulot, vähennyskelpoiset menot ja joiltakin osin perhesuhteet. Tulostietoina puolestaan ovat esim. tuloverot, veronluonteiset maksut, veroasteet tai marginaaliveroasteet. Kaikki laskentamuuttujat ovat Saurus-tilukossa ”veromjat” ja siten Menu-valikosta lisättävissä (liite 11). Etuuksien laskentamuuttujat ovat vastaavasti Saurus-tilukossa ”etuusmjat” ja myös Menu-valikosta lisättävissä. Niiden osalta lähtö- ja tulostiedot eivät kuitenkaan ole yhtä ilmeisiä, minkä johdosta on esitetty yksityiskohtainen kuvaus, mitä lähtötietoja kunkin etuuden laskennassa voidaan antaa ja mitä tietoja voidaan tulostaa (liite 12). Etuudet lasketaan liitteessä kuvatussa järjestyksessä. Toimeentulotuki edellyttää verolaskennan suorittamista, mikä otetaan ohjelmassa automaattisesti huomioon.

LUKU 7 TILASTOLLISET TUNNUSLUVUT SEKÄ TULONJAKO- JA KÖYHYYSMITTARIT

Perustuloste

Yleisesti käytetyistä tilastollisista tunnusluvuista sekä tulonjako- ja köyhyysmitta- reista laaditaan perustuloste suorittamalla erillinen ohjelma. Keskiluvuista perustu- losteeseen sisältyy aritmeettinen keskiarvo, mediaani ja moodi. Keskilukujen ohella myös fraktiilit ovat ns. sijaintilukuja siten, että $p:n$ prosentin fraktiili on sellainen muuttujan arvo, jollaisia havaintoaineistossa on korkeintaan p prosenttia. Fraktiileja ovat mm. ala- ja yläkvartiilit (25 ja 75 prosentin fraktiilit), kvintiilit (20, 40, ... pro- sentin fraktiilit), desiilit (10, 20, ... prosentin fraktiilit) ja persentiilit (1, 2, ... prosen- tin fraktiilit). Mediaani on siis erikoistapaus fraktiileista.

Jakauman arvojen vaihtelua pyritään myös kuvaamaan yksittäisillä luvuilla (ns. ha- jontaluvut). Näistä perustulosteeseen on valittu minimi, maksimi, vaihteluväli, kes- kihajonta (standardipoikkeama), varianssi ja variaatiokerroin. Keskihajonta on usein käytetty jakauman hajontaa kuvaava tunnusluku, ja on muuttujan arvojen ja niiden keskiarvon välisten poikkeamien eräänlainen keskiarvo. Varianssi (keskihajonnan toinen potenssi) puolestaan on parempi teoreettisessa tarkastelussa. Variaatiokerroin osoittaa jakauman suhteellisen hajonnan (keskihajonnan suhde aritmeettiseen kes- kiarvoon)¹⁸.

¹⁸ Tilastollisista tunnusluvuista esim. Grönroos (2003), Holopainen – Pulkkinen (2002) ja Heikkilä (1993).

Tulonjakoa kuvataan usein Gini-kertoimella ja variaatiokertoimen neliöllä. Näitä yksittäisiä tunnuslukuja yksityiskohtaisemmin tuloeroja voidaan arvioida fraktiilitarastelulla ja Lorenz-käyrällä. Voidaan laskea esim. kunkin fraktiilin tulo-osuudet ja keskiarvot. Mitä enemmän tulo-osuudet vaihtelevat (alimmasta ylimpään fraktiiliin), sitä suuremmat ovat tuloerot. Lorenz-käyrä puolestaan kuvaa kumulatiivisia tulo-osuuksia. Itse asiassa, jos luokitusmuuttuja ja luokiteltava muuttuja ovat samoja, Lorenz-käyrä vastaa sellaisenaan kumulatiivisia fraktiilien tulo-osuuksia. Perustulosteessa esitetään lisäksi köyhyysraja, köyhien lukumäärä, köyhyysaste ja köyhyysva-je.

Ohjelmallinen toteutus

Ohjelman Tjakolask toteutuksessa on pyritty ratkaisuun, jossa laskenta on suoritettavissa joustavasti erilaisilla vaihtoehtoilla. Kaikki tilastolliset tunnusluvut sekä tulonjako- ja köyhyysmittarit lasketaan samassa pääohjelmassa, jossa kukin erillinen toimenpide on omassa aliohjelmassa (luokitusmuuttujan ja luokiteltavan muuttujan muodostaminen, Gini-kerroin, Lorenz-käyrä jne.). Pääohjelman kutsussa on annettu kaikki perustulosteessa tarvittavat argumentit. Funktiokutsun vasemmanpuoleisina argumentteina ovat luokitusmuuttujan tiedot: fraktiililuokkien lukumäärä, luokitusmuuttujan nimi, kulutusyksikkö, luokitustapa ja köyhyysrajan laskemisessa käytetty prosentti. Funktiokutsun oikeanpuoleisina argumentteina ovat luokiteltavan muuttujan tiedot: luokiteltavan muuttujan nimi ja luokitustapa. Pääohjelman vasemmanpuoleisilla argumenteilla määritetään siis luokittelumuuttuja, joka vastaa Lorenz-käyrän X-akselia ja oikeanpuoleisilla argumenteilla luokiteltava muuttuja, joka vastaa Lorenz-käyrän Y-akselia. Lisäksi oikeanpuoleisina argumentteina annetaan kolme tiedoston nimeä, joista ensimmäisestä haetaan taustatiedot (perustiedosto), toisesta luokittelumuuttuja ja kolmannesta luokiteltava muuttuja.

Seuraavassa on esitetty tavanomaisen perustulosteen mukainen ohjelmakutsu vuoden 2003 palveluaineistoa käyttäen (argumentit selityksineen järjestyksessä vasemmalta oikealle). Esitetyt argumentit vastaavat käyttöliittymästä suoritettavan laskennan oletusarvoja.

10 'KTU' 'MODOECD' 0 60 Tjakolask 100 'KTU' 0 'K:\tkanta\sfile\palv2003' 'K:\tkanta\sfile\palv2003' 'K:\tkanta\sfile\palv2003', jossa

10	=fraktiililuokkien lukumäärä
KTU	=luokitusmuuttujana käytettävissä oleva tulo
MODOECD	=kulutusyksikkönä modifioitu OECD-skaala
0	=luokitustapana yksilötasoinen ekvivalentti tulo
60	=köyhyysrajana 60 % mediaanitulosta
100	=Lorenz-käyrän arvopisteiden lukumäärä
KTU	=luokiteltavana muuttujana käytettävissä oleva tulo
0	=luokittelutapana yksilötasoinen ekvivalentti tulo
K:\tkanta\sfile\palv2003	=perustiedostona 2003 palveluaineisto
K:\tkanta\sfile\palv2003	=luokitusmuuttuja haetaan 2003 palveluaineistosta
K:\tkanta\sfile\palv2003	=luokittelumuuttuja haetaan 2003 palveluaineistosta

Luokitustietojen valinta

Fraktiililuokkien lukumäärä

Fraktiililuokiksi valitaan haluttu lukumäärä, useimmiten 10 (desiilit) tai 5 (kvintiilit). Tämä valinta ei vaikuta Lorenz käyrän ja Gini-kertoimen laskentaan, jossa fraktiililuokkia on enintään ja oletusarvoisesti 100 (voidaan antaa myös tätä vähemmän).

Luokitusmuuttuja

Luokitusmuuttujaksi voidaan valita periaatteessa mikä tahansa palveluaineistossa, perustiedostossa tai tulopohjissa oleva muuttuja tai muuttujan voi myös tehdä itse. Käyttöliittymässä oletusarvona on palveluaineiston kotitalouden käytettävissä oleva tulo. Mikäli luokitusmuuttuja muodostetaan itse, tulee kyseinen muuttuja sijoittaa ohjelmakoodissa luokitusmuuttujaksi (ei haeta tiedostosta).

Kulutussyksiköt

Kulutussyksiköillä pyritään saattamaan rakenteeltaan erilaisten ja erikokoisten kotitalouksien tulot vertailukelpoisiksi. Kulutussyksiköiden muodostamisessa käytettiin aiemmin useimmiten ns. vanhaa OECD-asteikkoa, mutta nykyään muunnettua (modifioitua) MODOECD-asteikkoa¹⁹. Joskus käytetään myös ekvivalenttijoustop arvoa 0.5. Tulonjakotilastossa valmiina olevat kulutussyksiköt muodostuvat alla esitetyn mukaisesti.

MODOECD-skaala:

1. aikuinen=1, muut aikuiset ja nuoret=0.5 sekä alle 14-vuotiaat lapset=0.3

OECD-skaala:

1. aikuinen=1, muut aikuiset ja nuoret =0.7 sekä alle 17-vuotiaat lapset=0.5

Mikäli kulutussyksiköksi valitaan ”ITSE” suoritetaan funktio Kulykslask, jolla voidaan itse määrittää laskennassa käytettävät kulutussyksiköt. Oletusarvona funktiossa lasketaan ekvivalenttijoustopoksi 0.5, eli kotitalouden tulot jaetaan jäsenten lukumäärän neliöjuurella. Funktiiossa on myös omien kulutussyksiköiden muodostamisen helpottamiseksi valmiiksi ohjelmoitu MODOECD-skaalan mukaiset kulutussyksiköt.

Ekvivalenttitulojen valinta perustuu aina jonkinlaiseen oletukseen kotitalouden skaalaeduista. Näillä oletuksilla on usein myös merkittävä vaikutus tuloksiin. Periaatteessa voidaan tehdä myös laskelmia, joissa skaalaetuja ei oteta lainkaan huomioon, ts. kotitalouden yhteinen tulo jaetaan tasan sen jäsenten kesken.

Luokitusmuuttujan muodostaminen

Luokitustavalla tarkoitetaan sitä, miten fraktiiliryhmät muodostetaan valitusta luokitusmuuttujasta. Laskentasovelluksen nykyisessä versiossa käytetään ainoastaan yhtä

¹⁹ Tätä käyttävät mm. OECD, EU:n tilastovirasto Eurostat ja Tilastokeskus. Kulutussyksiköiden valintaan ei kuitenkaan ole olemassa mitään yksiselitteistä ja ”oikeaa” ratkaisua.

luokitustapaa, eli lasketaan ekvivalentti käytettävissä oleva tulo henkilöpainotuksilla²⁰. Käytettävissä olevilla tuloilla luokitus muodostetaan seuraavasti:

- Lasketaan kotitalouden yhteinen käytettävissä oleva tulo (päämiehelle)
- Jaetaan tämä yhteinen käytettävissä oleva tulo kulutusyksiköillä, jolloin saadaan kotitalouden ekvivalentti tulo
- Annetaan kotitalouden ekvivalentti tulo kaikille kotitalouden jäsenille, jolloin jokaisella kotitalouden jäsenelle tulee sama ekvivalenttitulo
- Järjestetään henkilöt ekvivalenttitulojen mukaiseen (nousevaan) järjestykseen ja jaetaan heidät fraktiilien lukumäärän mukaan yhtä suuriin ryhmiin. Jokaisessa fraktiililuokassa on siten yhtä suuri osuus väestöstä²¹.

Fraktiilirajat määritetään käytännössä siten, että valitaan ensin osajoukko, jossa on enintään p :s osa populaatiosta (p on fraktiilien lukumäärä). Esim. desiilitarkastelussa tässä osajoukossa on lukumäärältään vähemmän tai yhtä paljon henkilöitä kuin kymmenesosa populaatiosta. Fraktiilin ylärajaksi valitaan järjestyksessä tätä seuraavan otoshenkilön tulo. Fraktiililuokkiin valitaan sitten ne henkilöt, joiden tulot ovat tätä ylärajaa pienemmät. Kun kotitalouden kaikilla jäsenillä on samat tulot, kaikki saman talouden jäsenet tulevat samaan fraktiililuokkaan.

Köyhyysraja

Kansainvälisesti käytetty köyhyysraja (pienituloisuuden raja) määritetään yleensä väestön keskimääräiseen tulotason perusteella siten, että köyhyysrajana käytetään tiettyä prosenttia keskitulosta, yleensä 50 prosenttia tai 60 prosenttia mediaanitulosta. Mediaani saadaan edellä kuvatulla tavalla henkilöiden ekvivalenttien tulojen mukaiseen nousevaan järjestykseen muodostetusta vektorista (luokitusmuuttujasta). Köyhiksi luokitellaan ne henkilöt, joilla ekvivalentti tulo alittaa köyhyysrajan. Kun ekvivalentti tulo on sama kaikilla kotitalouden jäsenillä, myös köyhyysrajan ala- tai yläpuolelle jäävät kaikki saman kotitalouden jäsenet.

Luokiteltavien tietojen valinta

Luokiteltava muuttuja

Luokitusmuuttujan tapaan myös luokiteltavaksi muuttujaksi voidaan valita mikä tahansa palveluaineistossa, perustiedostossa tai tulopohjissa oleva muuttuja tai luokiteltavan muuttujan voi tehdä itse. Käyttöliittymässä oletusarvoina ovat palveluaineiston käytettävissä olevia tulot. Mikäli luokitusmuuttuja muodostetaan itse, tulee kyseinen muuttuja sijoittaa ohjelmakoodissa luokitusmuuttujaksi (ei haeta tiedostosta).

Luokiteltavan muuttujan muodostaminen

Luokittelumuuttuja ja luokiteltava muuttuja määritellään omissa aliohjelmissaan. Käyttäjä voi periaatteessa näissä ohjelmissa valita, miten haluaa muodostaa kyseiset muuttujat. Kuten edellä todettiin, luokittelumuuttuja on muodostettu vain yhdellä ta-

²⁰ Vastaavaa menetelmää käytetään nykyisin yleisesti sekä Suomessa että kansainvälisesti.

²¹ Tällaisen henkilöpainotuksen (person weights) sijasta on aiemmin käytetty myös kotitalouspainotusta (household weights).

valla (ekvivalentti tulo henkilöpainotuksella). Luokiteltavan muuttujan luokittelutapa voidaan sen sijaan vaihdella perustulosteessa argumenttiarvoa muuttamalla alla esitetyillä tavoilla. Vaikka luokitus on yksilötasoinen, luokiteltava muuttuja voi olla myös kotitaloustasoinen, koska kaikki kotitalouden jäsenet ovat samassa fraktiiliissa.

- 0: ekvivalentti tulo; henkilöpainotus
- 1: tulo; henkilöpainotus
- 5: ekvivalentti tulo; kotitalouspainotus
- 6: tulo; kotitalouspainotus

Argumenttien arvot on valittu siten, että käyttäjä voi halutessaan luoda omia luokittelutapoja. Argumenttien arvoilla 0-4 käytetään henkilöpainotusta ja arvoilla viidestä ylöspäin kotitalouspainotusta. On huomattava, että erilaisia omia luokitus- ja luokitteluvaihtoehtoja muodostaessaan käyttäjän tulee itse harkita, ovatko ne mielekkäitä. Vastaavasti käyttäjän tulee itse valita, miten luokitukset ja luokittelut toteutetaan esim. osalle väestöä. Ohjelmallisesti mitään vaihtoehtoja ei kuitenkaan ole suljettu pois.

Luokiteltava muuttuja voi myös olla muu kuin luokitusmuuttuja. Näin muodostuvasta Lorenz-käyrästä käytetään nimitystä keskittymiskäyrä.

Aineistojen valinta

Perustiedostosta haetaan laskelmissa tarvittavat tausta- ja luokittelumuuttujat (päämiestä kuvaava tieto, kotitalouden jäsenten lukumäärä, lasten lukumäärä jne.). Luokitus- ja luokittelumuuttujat sen sijaan voidaan hakea vapaasti halutuista tiedostoista, tulonjakotilaston aineistosta, tulopohjista, simulointilaskelmien tulostiedostoista jne. Tämä antaa mahdollisuuden tarkastella monipuolisesti erilaisten laskelmien tulonjakovaikutuksia, esim. mitkä ovat verotukseen tai etuuksiin tehtyjen (tai suunniteltujen) uudistusten tulonjakovaikutukset.

Tulonjaon ja tuloköyhyyden mittaaminen

Mallin perustulosteeseen sisältyvät yleisesti tunnetut tulonjako- ja köyhyysmittarit. Tulonjakoa kuvataan Gini-kertoimella, variaatiokertoimen neliöllä, fraktiilitarkastelulla (keskiarvot, tulo-osuudet) ja Lorenz-käyrällä. Gini-kerroin saa arvoja välillä 0-1 (joka esitetään perustulosteessa sadalla kerrottuna). Gini-kerroin on johdettu Lorenz-käyrästä, joka muodostetaan ensinnäkin väestön kumulatiivista osuuksista sen jälkeen kun heidät on järjestetty tulojen mukaan kasvavaan järjestykseen (köyhimmistä rikkaimpaan) ja toisaalta vastaavan väestönosan kumulatiivisista tulo-osuuksista. Kumulatiiviset väestöosuudet kuvaavat käyrän X-akselia ja kumulatiiviset tulo-osuudet käyrän Y-akselia. Mikäli tulot ovat täysin tasaisesti jakautuneet, kukin väestönosa saa suhteellista osuuttaan vastaavan tulo-osuuden, ja Lorenz-käyräksi muodostuu 45-asteen diagonaalisuora (täydellinen tasajakosuora). Toisessa ääritapauksessa – rikkain yksikkö saa kaiken tulon – Lorenz-käyräksi muodostuu ensin vaaka-akseli ja sitten oikeapuoleinen pysty-akseli, ts. viimeinen yksikkö saa kaiken tulot (täydellinen epätasajakosuora).

Gini-kerroin määritetään 45-asteen suoran ja Lorenz-käyrän välisen alueen ja koko kolmion suhteena. Niinpä Gini-kerroin saa edellä mainitussa täydellisessä tasa-jaossa arvon 0 ja täydellisessä epätasa-jaossa arvon 1 (tai 100). Toisin sanoen, mitä suurempi Gini-kerroin, sitä suuremmat ovat tuloerot²². Tulonjaon vaihtelua mitataan usein myös variaatiokertoimen neliöllä. Gini-kertoimen tapaan variaatiokertoimen neliö on sitä suurempi mitä suuremmat tuloerot. Variaatiokertoimen neliö on Gini-kerrointa herkempi tulojakauman ääripäissä tapahtuville muutoksille.

Lorenz-käyrää varten on tehty erillinen fraktiilien laskentaohjelma, jossa käytetään ”varsinaista” fraktiililuokitusta tarkempaa jaottelua. Kyseisen aliohjelman argumenttina on oletusarvoisesti 100 havaintoa, eli X- ja Y-akselien pistettä, mikä vastaa persentiilien laskemista. Näin on tehty siksi, että Lorenz-käyrä heijastaisi tavanomaisia fraktiilitarkasteluja tarkemmin tulojen jakautumista. Ohjelmassa Gini-kerroin on muodostettu näin lasketusta Lorenz-käyrästä siten, että ensin on laskettu Lorenz-käyrän alapuolella olevan alueen pinta-ala, minkä jälkeen Gini-kerroin on tämän alueen osuus koko diagonaalisuoran alapuolella olevasta alueesta.²³

Köyhyysaste on em. tavalla laskettujen köyhien prosentuaalinen osuus koko väestöstä. Köyhyysvajeella puolestaan mitataan köyhien tulojen keskimääräistä etäisyyttä köyhyysrajasta.

Keskiluvut

Keskiluvut voidaan laskea eri tavoin: korotuskertoimilla painottaen (perusjoukon tiedot) tai painottamattomina (otoksen tiedot). Ne voidaan laskea joko yksilö- tai kotitaloustasolla tai ottamalla kaikki arvot mukaan tai vain nollaa suuremmat arvot. Aritmeettinen keskiarvo lasketaan funktiolla Mean, mediaani funktiolla Median ja moodi funktiolla Mode.

Puhuttaessa jakaumasta vektoriin katsotaan sisältyvän kaikki kyseisen muuttujan informaatio, ts. myös negatiiviset arvot ja nollat. Esim. käytettävissä olevan tulon jakaumalaskelmissa kaikki kotitaloudet tulevat otetuksi mukaan. Toisaalta mm. keskimääräinen palkkatulo lasketaan vain palkkatuloa saaneista henkilöistä. Tällaisia eri tarpeita varten funktiokutsun argumentilla valitaan haluttu laskentavaihtoehto. Tavalisinta on ottaa huomioon vain positiiviset arvot, minkä johdosta funktiokutsun argumenttia ei tarvita lainkaan (tai se on nolla). Muutettaessa tiedot kotitaloustasoisiksi tulee työtilassa olla muuttujat ASKO ja KNRO. Keskilukuja laskevien ohjelmien vasemmanpuoleisten argumenttien merkitykset ovat seuraavat:

- : painotettu; henkilöt (jos arvo>0)
- 1: painotettu; henkilöt (kaikki arvot)
- 2: painotettu; kotitaloudet (jos arvo>0)
- 3: painotettu; kotitaloudet (kaikki arvot)
- 4: painottamaton; henkilöt (kaikki arvot)
- 5: painottamaton; kotitaloudet (kaikki arvot)

²² Mm. Penttilä & al.(2003).

²³ Gini-kertoimen graafinen tulkinta ilmenee liitteestä 4, ks. myös Lambert (1989) ja Talouden rakenteet (2002).

Sovellusesimerkkejä

- Mean LPALKT: henkilöiden keskimääräinen palkkatulo niillä, joilla palkka > 0
- 1 Mean LPALKT: henkilöiden palkkatulojakauman aritmeettinen keskiarvo
- 2 Median LPALKT: kotitalouksien mediaanipalkka niillä, joilla palkka > 0)
- 3 Mean LPALKT: kotitalouksien palkkatulojakauman aritmeettinen keskiarvo
- 4 Median LPALKT: henkilöiden painottamaton mediaanipalkka, kaikki arvot
- 5 Mean LPALKT: kotitalouksien painottamaton keskimääräinen palkka, kaikki arvot

Moodi lasketaan muuttujasta henkilö- tai kotitaloustasoisena, ja on sen henkilön tai kotitalouden arvo, jolla on suurin korotuskerroin. Argumentin vaihtoehtoja on siten vain kaksi: 0=painotettu henkilöt ja 2=painotettu kotitaloudet.

LUKU 8 PERUSTIEDOSTON MUODOSTAMINEN

Palveluaineiston muodostaminen APL-komponenttitiedostoksi

Tilastokeskus toimittaa palveluaineiston cd-levykkeellä APL-komponenttitiedostona. Ensimmäinen komponentti sisältää aineiston 1. muuttujan arvot kaikista otoksen henkilöistä, toinen komponentti toisen muuttujan arvot jne. Tiedoston viimeisessä komponentissa ovat muuttujien nimet. Tiedoston muuntaminen TUJA-mallin käyttämäksi pakatuksi tiedostoksi tehdään työtilassa 'K:\tkanta\Luo\HaePalv', joka sisältää kaikki palvelutiedoston hakemisessa tarvittavat funktiot. Työtila soveltuu muidenkin Tilastokeskuksen toimittamien TUJA-aineistojen vastaanottamiseen, ja sitä käytetään ainoastaan kyseiseen tarkoitukseen.

Ennen palveluaineiston muodostamista komponentti-tiedostoksi se kopioidaan palvelimelle sellaisenaan säilytettäväksi nimellä 'K:\tkanta\sfile\Palv03'. Tämän jälkeen siitä poistetaan mahdollinen kirjoitussuojaus. Muunnosajo tehdään ohjelmalla Gettu, joka hakee komponentit ja muuttujanimet tiedostosta ja liittää 1. komponenttiin ensimmäisen muuttujanimen, 2. komponenttiin toisen jne. Ajossa funktiokutsun vasemmanpuoleisessa argumentissa ilmoitetaan palvelutiedoston nimi ja oikeanpuoleisessa tulostiedoston nimi. Em. hakemistoon tallennetaan lisäksi aineiston kuvaustiedostot, eli muuttujalista ("palv03_muuttujat") ja muuttujien kuvaukset ("palv03_kuvaus"). Ensin mainitussa on muuttujien lyhyet ja selväkieliset nimet ja jälkimmäisessä muuttujien tarkempi kuvaus. Hakemistoon on tallennettu myös Vakuutusvalvontaviraston sekä työssäkäyntitilaston vastaavat tiedostot ("vvv03_muuttujat", "vvv03_kuvaus", "tk02_muuttujat" ja "tk02_kuvaus"). Nämä voivat olla teksti-, Word- tai Excel-muodossa.

Palvelutiedoston muodostamisen työvaiheet ("Palv2003")

- Kopioi tiedosto 'palv03' sellaisenaan cd-levykkeeltä hakemistoon 'K:\Tkanta\Sfile' (alkuperäinen palvelutiedosto)
- Tallenna samaan hakemistoon muuttujalista "palv03_muuttujat" ja tietuekuvaus "palv03_kuvaus"
- Avaa APL
- Avaa työtila 'K:\Tkanta\HaePalv'

- Konvertoi palvelutiedosto sharefile-tiedostoksi kutsulla 'K:\palv03' Gettu 'K:\Tkanta\Palv2003'
- Kopioi tiedosto 'K:\Tkanta\Palv2003' hakemistoon K:\
- Muuta tiedoston nimeksi 'K:\TK03' (uusi perustiedosto)

Mikäli cd-levyllä olevaan palvelutiedostoon on vain lukuoikeus, voi syntyä File access error. Tällöin tiedostolle tulee sallia myös kirjoitusoikeus.

Perustiedostolle annetaan nimi, jossa on kaksi kirjainta ja kaksi numeroa. Ensimmäinen kirjain on aina "T", mutta toinen kirjain yksilöi kunkin palvelutiedoston muuttu- en vuosittain aakkosjärjestyksessä (vuodesta 1993 lähtien). Esim. vuoden 2003 palvelutiedoston toinen kirjain on "K". Kirjainten jälkeiset numerot kuvaavat palvelu- tiedostoa vastaavaa tilastovuotta. Siten esim. vuoden 2003 perustiedoston nimi on "TK03". Perustiedosto säilytetään molempien organisaatioiden palvelimella K:\- nimisessä resurssissa.

Vuosien 1990-2003 perustiedostojen nimet ovat seuraavat

TV90	vuoden 1990 perustiedosto
TP91	vuoden 1991 perustiedosto
TM92	vuoden 1992 perustiedosto
TA93	vuoden 1993 perustiedosto
TB94	vuoden 1994 perustiedosto
TC95	vuoden 1995 perustiedosto
TD96	vuoden 1996 perustiedosto
TE97	vuoden 1997 perustiedosto
TF98	vuoden 1998 perustiedosto
TG99	vuoden 1999 perustiedosto
TH00	vuoden 2000 perustiedosto
TI01	vuoden 2001 perustiedosto
TK03	vuoden 2003 perustiedosto

Dokumentti palveluaineistosta

Dokumentti palvelutiedostosta tehdään hakemalla pohjaksi aiemman palvelutiedos- ton Saurus-dokumentti ja muokkaamalla sen koko vastaamaan uutta palveluaineis- toa. Tätä ennen haetaan kuitenkin työtila 'LuoTJ02' ja tallennetaan se nimellä 'LuoTK03'.

Palveluaineiston dokumentin muodostamisen työvaiheet:

- Hae taulukko 'Palv2002doku.sau' (edellisen palveluaineiston dokumentti)
- Muuta taulukon rivimääräksi uuden palvelutiedoston muuttujen lukumäärä
- Siirry omat-nimitilaan
- Kopioi työtila 'K:\Tkanta\Luo\LuoTK03' omat-nimitilaan
- Suorita funktio MjatSaurukseen 'K:\TK03', joka hakee palvelutiedoston kaikki muuttujanimet ja kopioi ne Saurus-tilaukron rivinimiksi

- Suorita kutsu Doku 'K:\Tkanta\Sfile\Palv2003', joka tulostaa palveluaineiston muuttujien keskeiset tiedot taulukkoon
- Tallenna Saurus-taulukko tiedostoon 'K:\Tkanta\Dokut\Palv2003doku.sau'
- Vie tiedot Exceliin ja tallenna ne tiedoston 'K:\Tkanta\Dokut\TK03dokut.xls' tauluun, ja anna sille nimi "Palv2003".

Dokumentti sisältää korotetut summa- ja lukumäärätiedot sharefile-tiedoston muuttujista, vastaavat otostiedot, negatiivisten lukumäärän sekä muuttujien minimin ja maksimin. Myöhemmin ajantasaistetuista tulopohjista tehdään dokumentit, jotka tallennetaan palvelutiedoston kanssa samaan Excel-tiedostoon, josta ne ovat tulostettavissa paperikopioiksi. Edellä kuvatulla tavalla voidaan tehdä dokumentti mistä tahansa sharefile-tiedostosta.

TUJA-perustiedoston muodostaminen

Yleistä muokkausten tarpeesta

TUJA-mallin uusi perustiedosto muodostetaan sharefile-muotoon tallennetusta palveluaineistosta tekemällä siihen mallin käyttötarkoituksiin sopivia muutoksia. Kun perustiedoston pohjalta tehdään edelleen myöhemmille vuosille ajantasaistettuja tiedostoja (tulopohjat), sen tarkoituksenmukaisuus ("oikeellisuus") on syytä tarkistaa huolellisesti.

Perustiedostoon tehdään uusia tausta- ja luokitusmuuttujia sekä lukuisia muita tulonimikkeitä. Viimeksi mainittuja ovat mm. eri tulokäsitteiden tulosummat ja niiden osatekijät. Tasokorjaukset, uudet luokittelumuuttujat, uudet summamuuttujat ja muut muutokset tehdään työtilan "LuoTK03" samannimisessä funktiossa. Tasokorjaukset ja muokkausfunktiot ilmenevät tulokäsitteistä ja niiden laskentaperiaatteita kuvaavista dokumenteista.

Perustiedoston muodostamisen työvaiheet:

- Tarkista vastaanotetun palvelutiedoston tietosisältö siten, että kaikkia keskeisiä tietoja (tulot, vähennykset, maksut, menot ym.) verrataan saatavissa oleviin tilastotietoihin, ennen kaikkea maksuunpanotilaston ja Kelan rekistereihin
- Selvitä tietuekuvauksen muutokset aiempaan vuoteen verrattuna ja tee vastaavat korjaukset kyseisiin ohjelmiin ja tulokäsitteitä kuvaaviin dokumentteihin
- Tee tarpeelliseksi katsotut tasokorjaukset ja muut muutokset

Tasokorjaukset

Tasokorjaukset tehdään yksinkertaisimmillaan kertomalla muuttujan tiedot sopivalla kertoimella (indeksillä). Tällaisia tasokorjauksia voidaan kuitenkin tehdä vain, jos muutos henkilöä tai kotitaloutta kohden muodostuu tilastotietoihin nähden järkeväksi. Ellei indeksejä voida käyttää sellaisenaan, voidaan tehdä muokkaus ohjelmallisesti muuttamalla vaikkapa tulonsaajien lukumääriä. Aina tasokorjauksia ja tulonsaajien lukumäärän muutoksia ei kuitenkaan ole mahdollista tehdä. Kun niitä tehdään, sen tulee tapahtua hillitysti, ja siihen tulee olla selkeät perusteet. Tavoitteena on saada

aineisto, jonka tulonmuodostus ja rakenne kuvaavat ko. vuoden väestöä mahdollisimman hyvin. Perusaineistoon jää kuitenkin aina muuttujia, joiden tasot ja lukumäärätiedot poikkeavat tilastotiedoista (yleensä ei kuitenkaan merkittävästi). Eräs selkeä perustiedostoon tehtävä ohjelmallinen muutos on lähdeveron alaisia korkotuloja saaneiden henkilöiden lukumäärän lisääminen. Tällaisen ”imputoinnin” on katsottu parantavan aineiston realistisuutta ja käytettävyyttä.

Uudet muuttujat

Perustiedostoon lisättävät uudet muuttujat voivat olla luokitusmuuttujia, kuten viiteen ryhmään luokitettu kotitalouden sosioekonominen asema (SOCA), vähemmän ansaitsevan puolison tunnus (CPIEN) tai erilaisia perhetyyppiluokituksia (esim. RNKOTY ja RN2HUO). Tai ne voivat olla verotuslaskentaa varten muodostettuja summamuuttujia, kuten veronalainen ansiotulo (SVATVA), pääomatulo (SVATVP), palkkatulo (LPALKT), muut henkilökohtaiset ansiotulot (LMUUTA) jne. Uusia muuttujia muodostuu myös silloin, kun ryhmitellään uudelleen esim. osinko-, elinkeino- ja maataloustuloja, eritellään asunto- ja opintolainojen korot toisistaan tai tehdään laajan tulon käsitteen mukaisia uusia tuloeriä (käypähintaiset varallisuusarvot, varallisuusesineiden arvonnousu jne.).

Perustiedoston sellaiset muokatut muuttujat, jotka säilyvät sisällöllisesti samoina kuin palveluaineistossa (esim. tasokorjatut muuttujat), pidetään samannimisinä. Tämä selkeyttää ohjelmointia ja tiedostojen hallintaa. Tällaisen muuttujan alkuperäiset tiedot ovat kuitenkin aina haettavissa palveluaineistosta. Kun perustiedosto on muodostettu, siitä tehdään muiden tulopohjien sisällön mukainen dokumentti.

Perustiedoston muodostamisen työvaiheet (”TK03”):

- Avaa TUJA-malli
- Kopioi työtila ’K:\Tkanta\Luo\LuoTK03’ omat-nimitilaan
- Tee muokkaukset, tasokorjaukset ja päivitykset työtilassa ’LuoTK03’ oleviin ohjelmiin
- Suorita funktiokutsu LuoTK03 ’k:TK03’
- Huolehdi, että ajon aikana tehdyt korjaukset tulevat tallennetuksi työtilassa oleviin ohjelmiin.

TUJA-tietokannan tulokäsitteet

Veronalainen tulo

Lainsäädännössä veronalaiseksi tuloksi määritetään verovelvollisen kaikki rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot. Tähän yleissäännökseen on kuitenkin tehty lukuisia poikkeuksia. Joitakin veronalaisia tuloja verotetaan myös niiden käypää arvoa alemmasta arvosta.

TUJA-tietokannan veronalainen tulo perustuu verotusrekisterin tietoihin. Joitakin tasokorjauksia näihin tuloihin on eräissä tapauksissa tehty. Tällöin vertailukohteena on yleensä kyseisen verovuoden maksuunpanotilasto. Perustiedostoon muodostetut

verotuslaskennan summamuuttujat, mm. palkkatulot (LPALKT), eläketulot (LE-LAK) sekä ansio- ja pääomatuloina verotettavat tulot (SVATV ja LPOMA), noudattavat tuloverolain tulokäsitteitä ja sen tulolaji-jaottelua.

Uusia veronalaisen tulon muuttujia ovat edellä mainitut uudelleen ryhmitellyt tuloerät sekä esim. asunto-, aterial- ja muu luontoisetu, joita ei ole alun perin eritelty palveluaineistossa. Vuoden 2003 perustiedoston mukainen veronalainen tulo, siihen tehdyt tasokorjaukset, muut muutokset ja laskentaperiaatteet on dokumentoitu tiedostossa 'T:\Tkanta\Tulokäsite\TulokäsitteetTK03' (liite 5).

Tulonjakotilaston tulokäsite

Tulonjakotilaston bruttotulot kuvaavat kotitalouksien kokonaistuloja ja ne koostuvat tuotannontekijätuloista (palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot) sekä saaduista tulonsiirroista. Käytettävissä olevat tulot saadaan vähentämällä bruttotuloista maksetut tulonsiirrot. Perustiedoston bruttotulo vastaa sekä nimikkeistöltään että sisällöltään palvelutiedoston vastaavaa käsitettä. Vuoden 2003 perustiedoston bruttotulo ja sen laskentaperiaatteet on dokumentoitu tiedostoon 'T:\Tkanta\Tulokäsite\TulokäsitteetTK03' (liite 6).

Laaja tulo

TUJA-tietokannan laaja tulo sisältää kaiken sellaisen tulon, jonka kotitaloudet voivat käyttää joko kulutukseen tai nettovarallisuuden lisäämiseen. Se sisältää siten rahassa tai muussa muodossa saadut tulot ja tulonsiirrot sekä myyntivoitot. Laajaan tulokäsitteeseen sisältyy myös laskennallisia tuloja, kuten realisoimattomat myyntivoitot eli nettovarallisuuden lisäys omaisuuden arvonnousun kautta. Mm. näistä johtuen laaja tulo muodostuu tulonjakotilaston bruttotuloa suuremmaksi.

Laaja tulo muodostuu pääosin verotusrekisterin tietoihin perustuvista veronalaisista tuloista, verovapaista tuloista ja laskennallisesta asuntotulosta sekä omaisuuden reaalisesta vuotuisesta arvonnoususta. Se sisältää perustiedostoon tehdyt tasokorjaukset ja muut muutokset. Joiltakin osin laskentaperusteet myös poikkeavat, esim. metsän tuotto on laskettu metsän bruttokasvun perusteella ja varallisuuden reaaliset lisäykset on arvioitu reaalisena vuotuisena arvonnousuna pitkän ajan keskimääräisen arvonnousun mukaan (oma asunto, muut osakehuoneistot, maatilakiinteistöt, yhtymävarallisuus ja muut kiinteistöt).

Vuoden 2003 perustiedostoon perustuva laaja tulo ja sen laskentaperiaatteet on dokumentoitu tiedostoon 'T:\Tkanta\Tulokäsite\TulokäsitteetTK03' (liite 7).

Käytettävissä oleva tulo

TUJA-tietokantaan on muodostettu myös käytettävissä olevien tulojen tulokäsite. Tämä johtuu siitä, että palveluaineiston ja perustiedoston tulot eivät kaikilta osin vastaa toisiaan. Otosaineistoon tehtyjen muutosten taustalla ovat lähinnä mikrosimulointimallin edellyttämät eriteltyt tiedot sekä joiltakin osin käytännön tarpeisiin soveltuvat tietojen muokkaukset. Tarkemmasta tietojen jaottelusta mainittakoon esimerkiksi veronalaiset ansio- ja pääomatulot, joiden erottaminen on mikrosimulointimallissa

välttämätöntä. Pääosin käytettävissä olevien tulojen tulokäsitemalli on kuitenkin pyritty säilyttämään samana kuin tulonjakotilastossa. Merkittävimpana poikkeuksena on se, että laskennallista asuntotuloa ei ole sisällytetty käytettävissä oleviin tuloihin. Tähän katsotaan liittyvän paitsi käytännöllisiä myös periaatteellisia syitä (esim. korkomenojen vähentäminen). Toisaalta asuntotulo on tarvittaessa helposti lisättävissä tulokäsitteeseen. Keskeiset erot Tilastokeskuksen tulokäsitteeseen verrattuna ovat seuraavat:

- Ansio- ja pääomatulot on eritelty omiin muuttujiinsa
- Asuntotulo ei sisälly tulokäsitteeseen
- Negatiivisia etuustuloja ei ole huomioitu
- Kotitalouksien kiinteistöveroihin sisältyy asunto-osaakeyhtiöiden (osakkaidensa puolesta) maksama vero
- Lähdeveronalaisten korkotulojen selkeän alipeiton johdosta on lisätty ohjelmallisesti tulonsaajia
- Joitakin muita tulo- ja menoeriä on tapauskohtaisesti muokattu
- Tulot perustuvat ensisijaisesti verorekisterin tietoihin, mikäli samoja tietoja esiintyy eri rekistereissä

Käytettävissä oleva tulo muodostuu siten, että veronalaisesta ansio- ja pääomatulosta vähennetään maksetut tuloverot (ml. veronluonteiset maksut), kiinteistövero, varallisuusvero, lähdeveronalaisista koroista maksettu vero sekä lisätään verovapaat tulot. Käytettävissä oleva tulo lasketaan sekä henkilötasoisena (TU) että kotitaloustasoisena (KTU). Ensin mainittu mahdollistaa kotitalouden sisäisen, mm. sukupuolten välisen, tulonjaon arvioinnin. Kotitalouskohtainen tulo on kohdennettu päämiehelle samaan tapaan kuin palveluaineistossakin. Vuoden 2003 perustiedostoon perustuva käytettävissä oleva tulo ja sen laskentaperiaatteet on dokumentoitu bruttotulojen tulokäsitteistöön tiedostoon 'T:\Tkanta\Tulokäsitemalli\TulokäsitteetTK03' (liite 6).

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo voidaan laskea kahdella tavalla: a) simuloimalla ainoastaan verot (ml. veronluonteiset maksut) tai b) simuloimalla sekä verot että etuudet. Toisin sanoen, voidaan eriyttää vain verotukseen tehtävien muutosten vaikutukset käytettävissä oleviin tuloihin ilman mallinnettujen etuuksien vaikutusta. Käytettävissä olevat tulot lasketaan kuitenkin aina ohjelmalla Ktulask2 (käyttöliittymässä laskentavaihtoehto: *Etuuslaskenta Tuja-aineistolla*). Mikäli käytettävissä olevat tulot lasketaan simuloimalla ainoastaan verotus, tulee ohjelman alussa ensin tehdä sijoitus KTUyes=0.

Malliaineiston ja tulonjakotilaston vertailu

TUJA-mallin käytettävissä olevia tuloja (kun on simuloitu sekä verot että etuudet) sekä eräitä tulonjakoa kuvaavia tavanomaisia indikaattoreita on verrattu palveluaineiston tietoihin taulukossa 3. Viimeksi mainittu on esitetty sekä asuntotulon kanssa että ilman sitä²⁴. Havaitaan, että perusaineistosta laskettu käytettävissä oleva tulo (ml. asuntotulo) on lähes 75 miljardia euroa, eli noin 400 miljoonaa euroa suurempi kuin palveluaineistossa. Tämä johtuu ennen kaikkea lähdeveronalaisten korkojen, myyntivoittojen, vuokratulojen ja optiotulojen muutoksista. Suhteellisesti nämä muu-

²⁴ Käytettävissä olevaan tuloon on joko lisätty tai siitä on vähennetty nettoasuntotulo.

tokset (tulojen lisäykset) ovat tällaisessa kokonaistarkastelussa kuitenkin varsin vähäisiä. Tuloerot muodostuvat TUJA-aineistossa suuremmiksi kuin palveluaineistossa: Gini-kerroin on asuntotulon kanssa 26.4 (palveluaineistossa 25.8) ja ilman asuntotuloa 26.9 (palveluaineistossa 26.2)²⁵.

Taulukko 3. Kotitalouden käytettävissä olevat tulo, tulo-osuudet ja Gini-kertoimet simulointilaskelmissa ja palveluaineistossa 2003.

	TK0303E		Palveluaineisto 2003	
	Ei asunto-tuloa	Mukana asuntotulo	Ei asunto-tuloa	Mukana asuntotulo
	milj euroa	1000 hlöä	milj euroa	1000 hlöä
Käytettävissä oleva tulo	68 827,1	74 956,5	68 412,9	74 542,2
Kotitaloudet	2 405,0	2 405,0	2 404,1	2 404,9
Tulo-osuudet				
1. desiili	4,3	4,3	4,2	4,2
2. desiili	5,6	5,6	5,7	5,8
3. desiili	6,5	6,6	6,6	6,7
4. desiili	7,4	7,5	7,5	7,8
5. desiili	8,4	8,4	8,4	8,5
6. desiili	9,3	9,3	9,4	9,4
7. desiili	10,3	10,4	10,4	10,4
8. desiili	11,6	11,6	11,6	11,8
9. desiili	13,5	13,5	13,6	13,6
10. desiili	23,2	22,8	22,6	22,3
Gini-kerroin	26,9	26,4	26,2	25,8

Malliaineiston ja tilastotietojen vertailu

Mallitulosten käyttökelpoisuutta arvioitaessa on tärkeää verrata myös niiden ja tilastotietojen välisiä eroja. Suomessa tämän tekee mielekkääksi se, että verojen ja etuuk-sien määristä on saatavilla suhteellisen hyvät rekisteripohjaiset tilastotiedot. Liittees-tä 8 (jonka alaviitteessä on selitetty käsitteelliset ym. erot) havaitaan, että simuloin-nin jälkeen malliväestön kokonaissummat ja tulonsaajien lukumäärät vastaavat yleensä suhteellisen hyvin toteutuneita tietoja. Suhteellisesti tarkasteltuna erot ovat pienet useimmissa merkittävässä muuttujissa. Toisaalta suuret prosentuaaliset erot muodostuvat pääasiassa euromääräisesti pienistä luvuista. Tasoltaan eniten poikkeaa-vat eläketulo (laitosväestö ei ole aineistossa mukana), pääomatulona maksettu osin-ko, vuokratulo ja eläkkeensaajien asumistuki.

LUKU 9 TULOPOHJIEN MUODOSTAMINEN

Yleistä

Tulopohjien ajantasaistus perustuu tilastovuoden jälkeisten tulojen ja menojen kehi-tykseen (indeksitarkistukset ja muokkausohjelmat) sekä yhteiskunnan rakenteelliseen

²⁵ Taulukossa myös palveluaineiston Gini-kertoimet ja tulo-osuudet on laskettu TUJA-mallilla, ja ovat samat kuin Tilastokeskuksen esittämät luvut, ks. Tulonjakotilasto 2003 (2005).

muutokseen (korotuskertoimien muuttaminen). Toisin sanoen perustiedoston ajantasaistamisella tarkoitetaan sekä perusvuoden tietojen saattamista kuluvan vuoden tasolle että niiden ennustamista tuleville vuosille. Tällainen rajaveto tiedossa olevan kehityksen ja ennustamisen välillä on kuitenkin vaikeaa johtuen mm. siitä, että tiedot ovat usein jonkinlaisia arvioita, vaikka tilastotietoja olisikin käytettävissä.

Ajantasaistamisen tavoitteena on saattaa otoshenkilöiden ja otoskotitalouksien tulot, menot, maksut, vähennykset, varat ja velat mahdollisimman ”oikealle” tasolle paitsi yksilö- ja kotitaloustasolla myös koko maan tasolle korotettuna. Jotta tähän päästään ajantasaistuksessa tulee ottaa huomioon tulokehityksessä, lainsäädännössä ja saajien lukumäärässä tapahtuneet muutokset. Toisin sanoen, myös vero- tai etuusjärjestelmissä tilastovuoden jälkeen tapahtuneiden muutosten tulee heijastua kyseisten vuosien tulopohjiin. Mainittakoon esim. kun vuonna 1989 alkaneeseen kokonaisverouudistukseen liittyi tulopohjan laajennus, se edellytti sekä vanhojen että uusien verosäädösten mukaisten tulopohjien luomista kullekin vuodelle. Tällainen menettely mahdollisti vanhan ja uuden verojärjestelmän vertailun. Tulopohjien luominen edellyttää joissakin tapauksissa myös uuden järjestelmän mukaista mallintamista.

Käytännössä kunkin vuoden tulopohja muodostetaan TUJA-mallissa kahdessa vaiheessa. Ensiksi suoritetaan funktio, joka tekee yksittäisten muuttujien indeksimuokaukset ja summaukset. Samalla uudet muuttujat viedään tulopohjaan ja niistä tulostetaan keskeiset korotetut ja otostasoiset tiedot Saurus-taulukoon. Tässä vaiheessa on siis käytössä indeksitarkistettu aineisto, jota arvioidaan tilastotietojen ja erilaisten ennusteiden valossa. Tulokset antavat mahdollisuuden arvioida miten uudelleenpainotus tulisi tehdä, jotta haluttuihin muutoksiin päästäisiin. Tämän jälkeen suoritetaan korotuskertoimien uudelleenpainotus. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että uudelleenpainotus-ohjelmassa asetetaan halutut reunajakaumat, esim. väestön suuruus, palkansaajien, eläkeläisten, työttömien lukumäärät jne. Ohjelman suorituksen jälkeen otetaan uudet painokertoimet käyttöön ja arvioidaan uudelleen indeksitarkistettua aineistoa. Tulopohja saadaan halutun kaltaiseksi yleensä vasta useiden uudelleenpainotusten jälkeen. Tässä vaiheessa voidaan myös arvioida uudelleen joidenkin indeksien arvoja ja muokkausohjelmia, jos siihen on aihetta. Kuten aiemmin todettiin, näitä ohjelmia on käytetty suhteellisen harvoin, eikä niiden merkitys kokonaistasolla ole mainittava.

Tulopohjien muodostamisen lähtökohtana on, että pyritään luomaan käytettävissä olevin tiedoin ja ennustein kutakin vuotta mahdollisimman hyvin edustavat otosaineistot. Periaatteessa tällainen skenaario on mahdollista minkä vuoden tasoon hyvänsä (esim. 10-20 vuoden päähän), jos vain perustellut taustatiedot (reunaoletukset) ovat saatavilla. Näin luotuihin tulopohjiin voidaan soveltaa vapaamuotoisesti entisiä, nykyisiä tai simuloituja vero- ja etuusperusteita.

On kuitenkin muistettava, että korotuskertoimien uudelleenpainotukseen liittyy epävarmuustekijöitä. Näitä voidaan arvioida tarkastelemalla malliväestön rakennetta uusilla ja alkuperäisillä korotuskertoimilla, esim. ristiintaulukoimalla kotitalouksien lukumääriä, perhetyyppejä, alueellista jakaumaa, sosioekonomista asemaa, etuuksien keskiarvoja jne.²⁶

²⁶ Ks. Immervoll & al (2004).

Haluttaessa voidaan erikseen arvioida tulojen muutoksen, yhteiskunnan rakenteellisen muutoksen (mm. ikärakenne, työllisyyden muutos) sekä vero- ja etuusperusteiden muutosten vaikutuksia verotuottoihin, tulonjakoon jne.

Uudet tulopohjat nimetään siten, että kirjaimet vastaavat perustiedoston alkuosaa, mutta numerot yksilöivät kunkin vuoden tulopohjan. Vuoden 2003 perustiedoston (TK03) pohjalta vuoteen 2009 asti ajantasaistettujen tulopohjien nimet ovat siten TK04-TK09. Kuten edellä kävi ilmi, tällaisella nimeämismenettelyllä voidaan yksilöidä sekä eri vuosien tulopohjatiedostot että samalla niitä käyttävien laskentaohjelmien tulostiedostot.

Pitkä lista

Tulopohjien muodostamisessa käytetään ns. Pitkää listaa, joka sisältää kaikki tulopohjaan viettävät muuttajat, niiden ajantasaistuksessa käytettävät indeksit ja muokausfunktiot sekä summausfunktiot. Pitkä lista ilmaisee siten kuhunkin yksittäiseen muuttajaan kohdistuvan toimenpiteen tulopohjaa luotaessa. Uuden perusaineiston pitkä lista päivitetään vastaamaan tulonjakotilastoon tehtyjä muutoksia. Vastaavasti sen sisältämät indeksit sekä muokkaus- ja summausohjelmat tulee päivittää.

Pitkä lista vastaa kaksiulotteisen Saurus-taulukon riviluokituksen luokkaselitteitä (rivinimiä). Sitä päivitetään muuttamalla riviluokitusta siten, että siitä poistetaan tai siihen lisätään uuden palveluaineiston muuttujia. Vastaavasti voidaan muuttaa, poistaa tai lisätä muokkaus- ja summausohjelmia.

Ajantasaistusohjelmien sisältöä muutetaan omat-nimitilassa, ja ne otetaan käyttöön Pitkän listan mukaisesti. Päivitetyt indeksit viedään työtilaan ”muokper” ja ”nmuokper”-nimisiksi muuttujiksi. Edellinen sisältää indeksien arvot ja jälkimmäinen indeksien nimet. Työtilaan vieminen tapahtuu siten, että ”muokper”-taulukon ollessa aktiivinen, suoritetaan ohjelmakutsu Valmis ’muokper’.

Perustiedoston jälkeisten vuosien tulopohjiin tehdään vähemmän muuttujia kuin mitä on varsinaisessa perustiedostossa. Tulopohjiin viedään vain Pitkässä listassa olevat muuttajat. Tämä johtuu siitä, että perustiedostossa on lukuisa määrä sellaisia tietoja, joita verotuksen ja etuuksien laskennassa ei tarvita. Toisaalta perustiedostossa on sellaisia luokitustietoja, joita käytetään kaikissa tulopohjissa (ikä, sukupuoli, kotitalouden rakenne, asuinalue jne.). Näitä tietoja on tarpeetonta viedä jokaisen vuoden tulopohjiin, sillä ne ovat aina haettavissa perustiedostosta. Ajantasaistuksessa käytettävät summausohjelmat ovat samat kuin perustiedostoa luotaessa.

Ajantasaistuksessa voidaan käyttää taustatietona myös ennakkollista tilastoaineistoa eli palkka- ja eläkerekisteriä, joka perustuu työnantajien ja eläkkeenmaksajien vuosilmoitustietoihin. Palkka- ja eläketiedot saadaan erillisenä tiedostona Tilastokeskuksesta.

TUJA-indeksit

Suurin osa TUJA-tietokannan muuttujista ajantasaistetaan indeksikertoimien avulla. Pitkässä listassa näiden muuttujien kohdalla on kyseisen indeksin nimi. Indeksien arvot luodaan ohjelmakutsussa annetun argumentin mukaan. Indeksit tarkistetaan vuoden aikana uusimpien tilastotietojen ja taloudellista kehitystä koskevien ennusteiden mukaisesti.

Indekseistä osa on konstruoitu erikseen TUJA-tietokannan tarpeisiin ja osa saadaan suoraan käyttämällä hyväksi mm. Tilastokeskuksen ja Kelan julkaisemia indeksisarjoja. Tuleva kehitys on yleensä ennakoitu VM:n ennusteiden ja arvioiden mukaisesti. Indeksillä on periaatteessa kahdenlaisia arvoja: niitä, joita käytetään ennen uudelleenpainotusta ja sen jälkeen. Viimeksi mainitut ovat lopullisia. Nämä indeksit ilmenevät liitteestä 10.

Muokkausohjelmat

Muokkausohjelmia käytetään silloin, kun ajantasaistus on tarpeen tehdä indeksitarkistusta monimutkaisemmin (esim. uusia tulonsaajia lisäämällä). Niitä käytetään sellaisten tulojen (mm. luovutusvoitot, osingot ja optiot) arvioimiseen, joissa tulonsaajien lukumäärät ovat selkeästi muuttuneet (tai arvioidaan muuttuvan), mutta joita ei nähdä aiheelliseksi kiinnittää korotuskertoimien ”reunajakaumiksi” uudelleenpainotuksessa. Muokkausohjelmilla pyritään siihen, että muuttujan arvot muodostuvat sekä henkilö-, kotitalous- että kokonaistasolla järkeviksi. Jos esimerkiksi osingonsaajien lukumäärä lisääntyy huomattavasti perusvuoden jälkeisinä vuosina, voidaan uusia osingonsaajia imputoida sellaisista henkilöistä, joilla on todennäköisesti osakevarallisuutta. Toinen vaihtoehto on muuttaa otospainoja. Muokkausfunktioiden nimet alkavat F-kirjaimella.

Summausohjelmat

Summausfunktioita käytetään summattaessa yksittäisiä tulonimikkeitä laajemmiksi tulokäsitteiksi. Niiden avulla muodostetaan palkkatulo, päivärahatulo, ansiotulo, pääomatulo, varallisuusarvoja, käytettävissä oleva tulo jne. Summausfunktioiden nimet alkavat S-kirjaimella.

Tulopohjien luomisen ohjelmallinen toteutus

Uudet tulopohjat luodaan samassa työtilassa kuin perustiedosto ohjelmalla Muoklask, jonka vasempana argumenttina annetaan uuden muodostettavan tulopohjan nimi ja oikeana argumenttina a) lähtötiedoston nimi, b) perusvuosi, josta lähtien indeksijä muokataan ja c) vuosi, jonka tasoon ajantasaistus tehdään. Lähtötiedosto on yleensä perustiedosto.

Uusi tulopohja viedään samaan hakemistoon, missä lähtötiedosto (perustiedosto) on. Näin luodaan selkeä ohjelmistorakenne, jossa laskentaohjelmien lähtötiedot (perusaineisto ja eri vuosien tulopohjat) ovat samassa hakemistossa. Alla olevassa esimerkissä luodaan perustiedoston TK03 pohjalta tulopohja TK04:

‘K:\TK04’ Muoklask ‘K:\TK03’ 2003 2004, jossa

K:\TK04 tulostiedoston nimi
K:\TK03 lähtötiedoston nimi
2003 indeksien perusvuosi
2004 ajantasaistamisvuosi

Samalla kun uusi tulopohja muodostetaan, siitä tulostuu Pitkän listan mukainen Saurus-taulukko summatietoineen. Yllä olevan ohjelmakutsun jälkeen muodostuva taulukko tallennetaan nimellä ‘K:\Tkanta\Dokut\TK04doku.sau’.

Päällysohjelman Muoklask laskenta etenee siten, että se hakee *Pitkän listan* muuttujat perustiedostosta siinä järjestyksessä kun ne ovat Saurus-taulukon riviniminä, ja tarkistaa onko kyseisen muuttujan kohdalla samalla rivillä (tietyissä kohdassa) indeksi, muokkausohjelma vai summausohjelma. Mikäli muuttujan jäljessä on indeksin nimi, suoritetaan muuttujan ajantasaistus kertomalla se kyseisellä indeksillä. Tämän jälkeen ajantasaistettu muuttuja viedään samalla nimellä tulostiedostoon (tulopohjaan). Jos muuttujan jäljessä indeksin kohdalla on tyhjää, ohjelma siirtyy seuraavan muuttujan kohdalle, ja tarkistaa onko kyseisessä kohdassa indeksin nimi jne. Kun kaikki muuttujat on käyty läpi, ohjelma palaa alkuun ja tarkistaa onko muokkausohjelman kohdalla F-alkuisen funktion nimi. Mikäli on, kyseinen ohjelma suoritetaan ja sen arvo sijoitetaan muuttujaan, joka viedään tulostiedostoon. Mikäli funktion kohdalla on tyhjää, tehdään seuraavan muuttujan kohdalla sama tarkistus. Lopuksi tarkistetaan onko muuttujan rivillä S-alkuinen funktion nimi. Mikäli näin on, suoritetaan funktio, sijoitetaan arvo muuttujaan ja viedään tulostiedostoon. Ohjelmat suoritetaan mainitussa järjestyksessä, koska summafunktioiden tulee hakea ja summata ajantasaistettuja muuttujat. Muokkausfunktioissa käytetään joko perustiedostosta haettuja tai ajantasaistettuja muuttujia. Ajantasaistusohjelman toimintaa kuvaa seuraava esimerkki:

Muuttuja	Indeksi	Ajantasaistusohjelma	Summausohjelma
LPALKT			SLPALKT
TRPL	ATIP		
TMERI	ATI		
...			
TOPTIO		FTOPTIO	
LMUUTA			SLMUUTA

Ensimmäisessä vaiheessa Muoklask-ohjelma käy indeksilistaa läpi ja löytää muuttujalle TRPL indeksin ATIP. Tällöin suoritetaan $TRPL = TRPL * ATIP$ ja indeksitarkistettu TRPL sijoitetaan tulostiedostoon. Koko muuttujalista käydään samalla tavalla läpi. Toisessa vaiheessa etsitään pitkältä listalta ne muuttujat, jotka sijaitsevat F-alkuisten funktioiden kohdalla. Esim. TOPTIO saa funktion FTOPTIO arvon, minkä jälkeen se viedään tulostiedostoon. Viimeisessä vaiheessa listalta etsitään muuttujat, jotka ovat summausfunktioiden kohdalla. Esim. funktiossa SLPALKT haetaan palkkatulomuuttujat, summataan ne ja sijoitetaan muuttujaan LPALKT, joka viedään tu-

lostiedostoon. Muokkaus- ja summausfunktiot sisältävät tarvittavien muuttujien haun, summauksen ja niiden poiston työtilasta.

Kuten aiemmin todettiin, tulopohjat tehdään kahdessa vaiheessa. Aluksi perustiedostosta muodostetaan uusi tulopohja tekemällä kaikille muuttujille pelkkä indeksitarkistus. Tämän jälkeen arvioidaan, miten ajantasaistamista tulee jatkaa ja miten esim. korotuskertoimia tulee uudelleenpainottaa. Pelkkä indeksitarkistus tehdään kaikille muuttujille sijoittamalla ennen ohjelman suoritusta omat-nimitilassa ”indmuok=1”. Tämän seurauksena F-alkuisissa muokkausohjelmissa muuttujien arvot kerrotaan ohjelmassa mainitun indeksin arvolla.

Tulopohjan (TK04) luomisen työvaiheet:

Vaihe 1: Indeksitarkistetun tulopohjan muodostaminen

- Kopioi työtila 'K:\Tkanta\Luo\LuoTK03' omat-nimitilaan
- Päivitä ajantasaistuksessa käytettävät F-alkuiset muokkausohjelmat
- Päivitä ajantasaistuksessa käytettävät S-alkuiset summausohjelmat
- Tallenna päivitetty työtila 'K:\Tkanta\Luo\LuoTK03'
- Avaa TUJA-malli
- Päivitä indeksilista nimellä 'K:\Tkanta\Muokparam\muokperTK03ver0' (TUJA-indeksien nimen loppuosa 'ver0' kuvaa 'nollaversiota', jota todennäköisesti muutetaan uudelleenpainotuksen jälkeen)
- Kopioi päivitetty työtila 'K:\Tkanta\Luo\LuoTK03' omat-nimitilaan
- Hae indeksitaulukko 'muokperTK03ver0' aktiiviseksi
- Siirry omat-nimitilaan ja suorita Tvalmis 'muokper', jolloin nimitilaan muodostuvat indeksitaulun mukaiset indeksien arvot ja nimet
- Hae aiempi Pitkä lista aktiiviseksi, päivitä se ja anna nimeksi ”TK04INDdoku”
- Siirry omat-nimitilaan ja suorita indmuok=1
- Tee indeksitarkistettu tulopohja suorittamalla 'K:\TK04IND' Muoklask 'K:\TK03' 2003 2004
- Tallenna (Pitkän listan mukainen) Saurus-taulukko palvelimelle 'K:\Tkanta\Dokut\TK04INDdoku'
- Tarkista tulopohjan kaikki tiedot tilasto- ym. lähteiden kanssa.

Vaihe 2: Uudelleenpainotus

Seuraavassa vaiheessa suoritetaan painokertoimien uudelleenpainotus. Tätä on kuvattu tarkemmin jäljempänä. Uudet korotuskertoimet viedään kaikkiin tulopohjiin YKOR-nimisinä. Tämän jälkeen päivitetään indeksilista, ja annetaan sille nimeksi 'K:\Tkanta\Muokparam\muokperTK03'

Vaihe 3: Lopullisen tulopohjan muodostaminen

- Avaa TUJA-malli
- Kopioi päivitetty työtila 'K:\Tkanta\Luo\LuoTK03' omat-nimitilaan
- Hae päivitetty indeksitaulukko ”muokperTK03” aktiiviseksi
- Siirry omat-nimitilaan ja suorita Tvalmis 'muokper', jolloin nimitilaan muodostuvat indeksien arvot ja nimet
- Hae päivitetty Pitkä lista aktiiviseksi ja anna sille nimeksi 'TK04doku'
- Siirry omat-nimitilaan ja varmista, että indmuok=0 (oletus)

- Tee uusi tulopohja suorittamalla 'K:\TK04' Muoklask 'K:\TK03' 2003 2004
- Tallenna Saurus-tilukko palvelimelle 'K:\Tkanta\Dokut\TK04doku'
- Kopioi taulukko Excel-tiedostoon 'K:\Tkanta\Dokut\TK04doku'
- Tarkista tulopohjan kaikki tiedot tilasto- ym. lähteiden kanssa.

Muoklask-ohjelma hakee kustakin tulopohjasta uudelleenpainotetut korotuskertotimet. Tulopohjatiedostoja luodaan niin monelle vuodelle kuin kulloinkin nähdään tarpeelliseksi.

Tulopohjadokumentit

Kun uusi tulopohja luodaan, siitä tulostuu samanaikaisesti dokumentti Saurus-tilukkona. Siinä ovat keskeiset verotuksen ja tulonsiirtojen laskennassa tarvittavat muuttujat. Myös perustiedostosta tehdään samanmuotoinen dokumentti (samoista muuttujista). Pohjaksi haetaan Pitkän listan mukainen Saurus-tilukko, minkä jälkeen annetaan ohjelmakutsu:

Doku 'K:\TK03'

Perustiedoston ja kaikkien tulopohjien dokumentit kerätään yhteen Excel-tiedostoon 'K:\Tkanta\Dokut\TK03doku', josta ne ovat edelleen tulostettavissa.

Korotuskertoimien uudelleenpainotus

Tulonjakotilaston aineiston edustavuus syntyy otos-asetelman valinnan ohella siitä, että otoshenkilöiden tiedot korotetaan todennäköisyysotantaan perustuvilla painoker-toimilla kattamaan koko väestö (perusjoukko). Aineistossa perusjoukon muodostavat Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt lukuun ottamatta osoitteettomia ja laitospäes-töä (esim. pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaalois-sa asuvat). Kunkin kotitalouden jäsenillä on samat painot.

Kuten todettiin, tulopohjat pyritään muodostamaan siten, että ne edustavat mahdolli-simman hyvin tilastovuotta seuraavien vuosien yhteiskunnan rakennetta sekä tulojen ja menojen kehitystä. Jotta tähän päästään myös yhteiskunnassa tapahtuneet (ja ta-pahtuviksi arvioit) rakenteelliset muutokset tulee pyrkiä ottamaan huomioon. Täl-laisia muutoksia ovat esimerkiksi väestön lukumäärässä, ikä- ja sukupuolijakaumis-sa, väestön alueellisessa jakaumassa ja palkansaajien, työttömien sekä eläkeläisten lukumäärissä tapahtuneet muutokset. Nämä muutokset tehdään – kulloinkin tarpeen mukaan – aineiston korotuskertoimia uudelleen painottamalla (kalibroimalla). Kalib-roinnilla ei kuitenkaan ole aina mahdollista saavuttaa kaikkia toivottuja tuloksia. Esim. tuloeriä, joissa otoskoko on suhteellisen pieni, ei voida asettaa reunaehdoiksi uudelleenpainotuksessa.

Tulonjakotilaston aineiston ajantasaistaminen tilastovuotta seuraaville vuosille teh-dään TUJA-mallissa siis a) indeksikorotuksilla, joilla otetaan huomioon tulotasoissa tapahtuneet muutokset, b) korotuskertoimia painottamalla, joilla otetaan huomioon yhteiskunnassa tapahtuneet rakenteelliset muutokset ja c) muokkausohjelmilla, mikä-li aiemmin mainituilla menetelmillä ei saavuteta riittävän hyviä arvioita. Muokkaus-

ohjelmia sovelletaan kuitenkin vain perustelluista syistä, jos katsotaan, että niiden tekemättä jättäminen olisi suurempi ”virhe” kuin niiden tekeminen. Eräässä tällaisessa muokkausohjelmassa imputoidaan uusia tulonsaajia lähdeverollisen korkotulon selvän alipeiton johdosta. Tämä on samalla esimerkki tuloerästä, jonka kokonaistaso ei ole järkevää muuttaa korotuskertoimia uudelleen painottamalla.

Käytännössä ajantasaistus tehdään edellä kuvatussa järjestyksessä: ensin indeksointi, sitten uudelleenpainotus ja lopuksi muokkausohjelmien käyttö. Indeksoinnin jälkeen muodostuu ensin uusi tulopohja, jota voidaan arvioida muuttujakohtaisesti, ts. minkä muuttujien osalta on syytä asettaa ”reunaehdot” uudelleenpainotuksessa. Tällainen kaksivaiheinen prosessi antaa mahdollisuuden tarkastella erilaisten muutosten vaikutuksia. Koska indeksimuutokset tehdään tulopohjiin, vertailu on mahdollista ennen vero- ja etuusmallien suorittamista. Siten on selkeästi eroteltavissa tulokehityksen, perustemuutosten ja rakenteellisten muutosten vaikutukset²⁷. Lopuksi arvioidaan onko muokkausohjelmien käyttö joidenkin tuloerien kohdalla tarpeen. Edellä kuvatulla tavalla voidaan myös simuloida erilaisia yhteiskunnan rakenteellisia muutoksia ja arvioida niiden vaikutuksia.

TUJA-mallissa uudelleenpainotus toteutetaan ohjelmalla Clanpai.sas, joka käyttää Clan97.sas-makroa sekä tiedostoa Reunajakaumat.sas. Jäljempänä on kuvattu työvaiheittain uudelleenpainotuksen suorittaminen. Nämä työvaiheittaiset kuvaukset ovat aihepiiriin nähden suppeita, mutta ne kuvaavat uudelleenpainotuksen suorittamista käytännössä²⁸.

Alla olevasta luettelosta ilmenevät uudelleenpainotuksessa tarvittavat ohjelmat ja tiedostot sekä niiden sijainnit palvelimella (sovellusesimerkkinä vuoden 2003 palveluaineiston uudelleenpainotetut korotuskertoimet vuodelle 2004):

- Hakemisto: K:\Tkanta\Kalibrointi
- Sas-ohjelma: Organisaation ohjelmistoresurssit
- Clan-ohjelma: K:\Tkanta\Kalibrointi\Clan97.sas
- Palveluaineisto: D:\Palv03.sd2
- Kalibrointiohjelma: K:\Tkanta\Kalibrointi\Clanpai\ClanpaiTK04.sas
- Reunajakaumat: K:\Tkanta\Kalibrointi\Reunat\ReunajakaumatTK04.sas
- Korotuskertoimet (sas): K:\Tkanta\Kalibrointi\Henkkali
- Korotuskertoimet(APL): K:\Tkanta\Kalibrointi\YKORS\YKORTK04

Ohjelman suorituksen nopeuttamiseksi on syytä siirtää sas-muotoinen palveluaineisto tilapäisesti omalle kovalevylle ja tehdä vastaava nimenmuutos ohjelmaan.

Uudelleenpainotuksen työvaiheet (tulopohjalle ”TK04”):

Vaihe 1: Clanpai-ohjelman määrittäminen

- Hae aiemman vuoden Clanpai-ohjelma ja anna sille uusi nimi ClanpaiTK04
- Ota palveluaineisto käyttöön ja määritä sen sijainti (libname hakem ’d:\’)

²⁷ Kuten aiemmin todettiin, useissa mikrosimulointimalleissa indeksimuutokset tehdään vero- ja etuuslaskennan yhteydessä.

²⁸ Ks. Pyy-Martikainen (2001), Törmälehto (2003), Lindström (1995), Lindström (1997) ja Immervoll & al (2004).

- Ota Clan97.sas-makro käyttöön ja määritä sen sijainti (%include 'k:\tkanta\kalibrointi\clan97.sas')
- Ota reunajakaumadatan muodostava ohjelma käyttöön ja määritä sen sijainti (%include 'k:\tkanta\kalibrointi\reunat\reunajakaumatTK04')
- Anna kotitalouksien (target-) lukumäärä (%let kotital=2404690)
- Nimeä palveluaineisto (%let palv=hakem.palv03)
- Nimeä reunajakauman data I-paneelille (%let reuna1= reuna1)
- Nimeä reunajakauman data II-paneelille (%let reuna2= reuna2)

ClanpaiTK04-ohjelmassa annetaan vain yksi reunajakauma, eli kotitalouksien lukumäärä. Muut reunajakaumat annetaan ohjelmassa ReunajakaumatTK04, johon ClanpaiTK04-ohjelmassa viitataan.

Vaihe 2: Muodosta ClanpaiTK04-ohjelmassa kalibroinnin taustatiedosto (henkkali)

- Ota koko palveluaineisto käyttöön (set &palv). Vaihtoehtoisesti voit hakea palveluaineistosta vain tarvittavat muuttujat, mutta koko aineiston käyttöönotto ei lisää mainittavasti ohjelman suoritusaikaa
- Määritä asuntokunnan kokojakauma ja eräitä muita määrittäyksiä
- Määritä henkilötasolla sukupuoli-/ikäjakaumat dummy-muuttujiin

Vaihe 3: Määritä ClanpaiTK04-ohjelman kalibrointimuuttujat

- Anna tarvittaessa uusien tulomuuttujien muodostussäännöt (esim. PERUSTUR=TMTUKIMK+HTYOTPER)
- Anna tulonsaajat (esim. if lpalkat>0 then saipalk=1 else saipalk=0)

Vaihe 4: Määritä Clanpai-ohjelman kalibrointimuuttujat kotitaloustasoisiksi

- Muodosta muuttujat kotitaloustasoisiksi 'konu'-muuttujaa käyttäen (proc summary data=henkkali ...kalibrointimuuttujien nimet ... by konu)
- Kirjoita tulostettaviksi halutut muuttujat output out-käskyllä

Vaihe 5: Määritä Clanpai-ohjelman tarvitsemat, otanta-asetelmaa kuvaavat muuttujat (tiedot Tilastokeskuksesta) ja siirry Clan-vaiheeseen

- Anna vähintään 15-vuotiaan väestön lukumäärä (popsiz=4224420)
- Anna master-otoksen koko (msize=49211)
- Määritä poimintaluokat molemmille paneelille master-otoksen koon ja otostodennäköisyyksien mukaan
- Määritä Clan-vaiheessa eräitä otanta-asetelmaan liittyviä spesifiointeja

Vaihe 6: Käynnistä ClanpaiTK04.sas-ohjelma

- Kalibrointiohjelman edistymistä voidaan seurata log- näytöllä
- Kalibrointiohjelman keskeiset tilastoluvut tulostuvat output- näytölle
- Kalibroidut painot sijoittuvat hakemistossa 'Henkdata' olevaan muuttujaan 'Kalpai'
- Hae kalibroidut painot näyttöön komennolla *Tools-Table Editor-File-Open-Hakem-Henkdata*, jossa "Korotuskerroin-sarakkeessa" ovat alkuperäiset korotuskertoimet, "Kalibpai"-sarakkeessa uudet painot ja "Kalpai"-sarakkeessa uudet painot kerrottuna 10 000:lla. Korotuskertoimet on ohjelmassa muutettu kotitaloustasokohtaisesta henkilökohtaisiksi.

Vaihe 7: Siirrä uudet painot Exceliin

- Siirrä tiedosto ”Henkdata” tekstitiedostoksi komennolla *File-Export data-Next-valitaan Tab delimited File (*.txt)-Next-valitse tallennushakemisto* (esim. ’d:\temp\kalpai.txt’)-*Next-Finish*
- Avaa Excel-ohjelma
- Avaa tekstitiedosto ’kalpai.txt’

Vaihe 8: Uusien painojen siirtäminen Excelistä APL-tiedostoihin

- Maalaa Excel:ssä haluttu sarake (Kalpai)
- Siirry takaisin APL:ään ja siirrä sarakkeen tiedot vektorimuotoon kirjoittamalla `YKORTK04=,FROM_EXCEL’`
- Tallenna vektori hakemistoon ’K:\Tkanta\Kalibrointi\YKORS\YKORTK04’
- Sijoita omat-nimitilassa `YKOR=YKORTK04`
- Vie YKOR tiedostoon ’K:\Tkanta\Kalibrointi\Ykors\Ykortk04’, josta se haetaan sitä käyttävässä muokkausohjelmassa (tai muutoin haluttaessa)

Vaihe 9: Uusien painokertoimien arviointi

- ClanpaiTK04-ohjelman suorituksen jälkeen tulostuu output-tiedosto, jossa on eräitä keskeisiä tunnuslukuja ja jakaumatietoja. Tähän tiedostoon voidaan tulostaa muitakin haluttuja tietoja, jotka annetaan ohjelmassa. Näitä tunnuslukuja tarkastelemalla saadaan yleiskuvaus uusien korotuskertoimien ”luotettavuudesta”. Tätä arviointia voidaan jatkaa mm. vertailemalla keskeisiä rakennetietoja vanhoilla ja uusilla painoilla.

Indeksitarkistettuun tulopohjaan (TK04IND) voidaan soveltaa sellaisenaan uusia korotuskertoimia ja arvioida niiden soveltuvuus. Tulopohjan kaikkien muuttujien kokonaissummaa ja lukumäärätietoja voidaan tarkastella suorittamalla uusilla korotuskertoimilla ohjelmakutsu

Doku ‘K:\TK04IND’

joka tulostaa Saurus-dokumentin kaikista tulopohjan muuttujista.

Tulopohjien tarkistus

Arvioitaessa uudelleenpainotuksen jälkeisiä tulopohjia havaitaan usein, että joidenkin muuttujien tasot ja lukumäärät eivät ole muuttuneet riittävästi tai ovat muuttuneet toisin kuin tarkoitettu. Tällöin on arvioitava uudet reunajakaumat ja muutettava mahdollisesti joidenkin indeksien arvoja (ei kuitenkaan virallisia tai muutoin ”vakiintuneita” indeksejä) ja suoritettava uudelleen Clanpai-ohjelma. Prosessia jatketaan niin kauan, että kunkin vuoden korotuskertoimet ovat halutun kaltaisia. Tämän jälkeen muutetaan vielä tarvittaessa F-alkuisia muokkausohjelmia. Lopuksi voidaan verrata eri tavoin mm. muuttujia luokittelemalla, että aineiston rakenne on järkevä.

LUKU 10 MALLIN ASENTAMINEN

Laitteisto- ja ohjelmistovaatimukset

TUJA-malli toimii Windows XP-ympäristössä kaikissa nykyaikaisissa PC-koneissa. Käytännössä mallin joustava käyttö ja suuri tietovaranto edellyttävät kuitenkin tehokasta prosessoria sekä kohtuullista määrää keskusmuistia ja levytilaa.

Ohjelmointikielenä on Dyalog APL (versio 10.1). Lisäksi mallin käyttö edellyttää Saurus-ohjelmistoa, joka on tallennettu palvelimelle hakemistoon 'K:\Malli\Lask\Sauro'. Se haetaan mallin avaamisen yhteydessä.

Asennus työasemalle

Mallin käyttöönotto on yksinkertaista. Käyttäjällä tulee olla ainoastaan APL-tulkki asennettuna omalle työasemalle. Tämän jälkeen hän voi hakea palvelimelta kaikki mallin tarvitsemat työtilat, tiedostot sekä Saurus-ohjelmiston. Edellytyksenä on kuitenkin palvelimen käyttöoikeus.

APL-tulkin asennuksen työvaiheet:

- Aseta APL-tulkin sisältävä cd-levy (versio 10.1) levyasemaan
- Avaa Dyalog101-hakemisto ja kaksoisklikkaa setup (sovellus)
- Valitse asennuksen yhteydessä seuraavat vaihtoehdot:
- Asennusvaihtoehto: Local Install
- Hakemisto: C:\Dyalog101
- Oletustyyppi: Typical
- Oletuskansio: Dyalog APL Version 10.1
- Sarjanumero: jos Dyalog asennetaan ensimmäistä kertaa
- Kieli: Finnish
- Keyboard: unify_fi_din

Vinkkejä käyttäjälle

APL-tulkin asennuksen jälkeen voidaan haluttaessa poistaa tulkin oikeassa ja alareunassa olevat Debugger- ja Editor-palkit. Usein on myös hyödyllistä tehdä seuraavat muutokset asetuksiin valitsemalla *Optiot–Asetukset*.

- Muuta Workspace-koon suuruudeksi vähintään 100 000 kB
- Valitse Show line numbers
- Muuta Edit-ikkunan kokoa
- Valitse Classic Dyalog Mode
- Poista rasti kohdasta Show trace stack on error
- Lisää usein käyttämäsi hakemistot työtilan hakemistopolkuun (workspace search path). Tällöin työtilassa koko hakemistopolun sijasta voidaan kirjoittaa esim.)LOAD työtila tai)COPY työtila
- Lopeta APL ja – vain tässä yhteydessä – valitse Save Session Configuration.

- Muulloin lopettaessasi APL:n pidä valinta ”Save Session Log” päällä

Asennus palvelimelle

TUJA-malli koostuu APL-työtiloissa olevista laskentaohjelmista, parametritiedostoista, Saurus-ohjelmistosta sekä siihen liittyvistä moduuli-, määrittely- ja kokoonpanotiedostoista. Nämä tulee sijaita tietyissä palvelimen hakemistoissa, joihin viitataan mallin käynnistävän työtilan (Tuja tai KTuja) funktiossa Tsau. Tämä funktio on määritelty latentiksi, eli se suoritetaan samalla kun kyseinen työtila avataan.

Palvelimelle asentamisen työvaiheet

- Tallenna mallin APL-työtilat palvelimen hakemistoon 'K:\Malli\Lask'
- Tallenna parametritiedostot komponenttiedostoina (dcf-muodossa) palvelimen hakemistoon 'K:\Malli\Param'
- Tallenna Saurus-ohjelmisto palvelimen hakemistoon 'K:\Malli\Lask'
- Tallenna 'menu'- ja 'toolbar'-tiedostot palvelimen hakemistoon 'K:\Malli\Lask\Res'
- Tallenna modulikirjaston määrittely- ym. tiedostot palvelimen hakemistoon 'K:\Malli\Saurus\Mod'
- Tallenna kokoonpanoasetukset sisältävä 'saurusw.ini'-tiedosto palvelimen hakemistoon 'K:\Malli\Lask'

Kun malli on asennettu, se hakee valintaikkunoissa annetuista hakemistoista otosaineistot. Perustiedosto ja tulopohjat sijaitsevat kuitenkin aina samoissa hakemistoissa. Alla on vielä lueteltu mallin käyttämien työtilojen, tiedostojen, Saurus-ohjelmiston ja aineistojen hakemistorakenne palvelimella.

Työtila/ohjelmisto/tiedosto:	Hakemisto:
APL-työtilat	K:\Malli\Lask
Sauruw.ini	K:\Malli\Lask
Parametritiedostot	K:\Malli\Param
Saurus-ohjelmisto	K:\Malli\Lask
Sauruksen moduulitiedostot	K:\Malli\Lask\Mod
Käyttöliittymän määrittelytiedostot	K:\Malli\Lask\Res
Palveluaineistot	K:\
Perustiedosto	K:\
Ajantasaistetut tulopohjat	K:\

Asennus kannettavalle tietokoneelle

Mallia käytetään normaalisti omalla työasemalla ja siten, että sen osat – tulkkia lukuun ottamatta – haetaan verkon resurssista. Tilapäisesti, lähinnä esittelytilaisuuksissa, mallia voidaan käyttää kannettavassa tietokoneessa. Tällöin malli kopioidaan kannettavan tietokoneen C:\-levyasemalle (tai D:\-asemalle) ja mallin käynnistävän Tsau-funktion sekä saurus.ini-tiedoston polkuviittausten 'K:\' sijaan merkitään 'C:\'.

Mikäli jotkut tiedostot ovat kirjoitussuojattuja, niiden tiedostomääräite on muutettava Windowsin resurssienhallinnassa ennen tallennusta tiedoston ominaisuuksia muokkaamalla.

Kannettavalle tietokoneelle asentamisen työvaiheet:

- Asenna Dyalog APL kannettavalle tietokoneelle (ks. edellä)
- Kopioi kannettavan tietokoneen kiintolevylle hakemisto 'K:\Malli'
- Tarkista mallin käynnistävän työtilan saurus.ini ominaisuudet Windowsin resurssienhallinnassa napsauttamalla hiiren kakkosnäppäintä tiedoston kohdalla. Poista ruudusta ”vain luku” merkki ja napsauta OK
- Muuta levyaseman tunnisteet kannettavan tietokoneen tiedostossa 'C:\Malli\Lask\Saurusw.ini' ja tallenna tiedosto
- Avaa Dyalog APL
- Avaa mallin käynnistävä työtila poistaen ensin merkintä ”run latent expression”
- Muuta työtilan funktiossa Tsau olevat K-aseman viittaukset C-aseman viittauksiksi
- Tallenna työtila
- Avaa mallin käynnistävä työtila (Tuja tai KTuja)

Esittelytilaisuuden jälkeen malli ja kaikki sen tiedostot – mahdollisesti APL-tulkkia lukuun ottamatta – poistetaan kannettavalta tietokoneelta.

LUKU 11 TYÖN ORGANISOINTI

Yhteiskäyttö

TUJA-malli on VM:n ja VATT:n yhteisessä käytössä. VM:ssä mallia käytetään vero- ja kansantalousosastolla kotitalouksien verojen ja etuuksien suunnitteluvälineenä ja VATT:ssa selvitys- ja tutkimustyössä. Molemmissa organisaatioissa on palvelin, josta samannimiset tiedostot, ohjelmat ja parametrit haetaan työasemille. Palvelimet ovat K:\-nimisiä resursseja (loogisia levyasemia). Tiedot palvelimelta haetaan kunkin organisaation sisäisen verkon välityksellä.

Kuvattuun malli-ratkaisuun on päädytty kahdesta syystä. Ensinnäkin otosaineistoon perustuvan tiedon siirtäminen fyysisesti oman verkon ulkopuolelta on hidasta. Toisaalta samanniminen resurssi, yhdenmukainen hakemistorakenne ja samannimiset tiedostot mahdollistavat yhtenevät hakemistoviittaukset laskentaohjelmissa. Samat ohjelmat toimivat siten muuttamattomina molemmissa organisaatioissa.

Päivitettäessä tiedostoja, ohjelmia ja parametreja organisaatioiden kesken, ne siirretään sähköpostitse tai VATT:ssa sijaitsevalta palvelimelta, johon VM:n ylläpitäjällä on käyttöoikeus. Pääsy palvelimelle on järjestetty ftp-yhteyden kautta.

Mallia käyttää yleensä 2-3 henkilöä molemmissa organisaatioissa.

Työnjako

Organisaatioiden välinen työnjako on pääpiirteissään sellainen, että VM huolehtii verotuksen laskentaan ja VATT etuuksien laskentaan liittyvien ohjelmien ja parametrien päivittämisestä. Lisäksi VM vastaa Saurus-käyttöliittymän päivittämisestä ja VATT aineistojen luomisesta. Käytännössä työnjako on kuitenkin muotoutunut joustavaksi, painottuen eri käyttäjien osaamisalueille.

Mallin ylläpidosta ja kehittämisestä vastaavat Reino Niinivaara (VM) ja Heikki Viitamäki (VATT). Molemmilla on omien organisaatioiden palvelimilla olevien aineistojen, ohjelmien ja parametritiedostojen kirjoitusoikeudet. Jokaisella käyttäjällä on kuitenkin lukuoikeus kaikkiin mallin tiedostoihin (ohjelmakoodiin, parametreihin, tiedostoihin jne.). He voivat muokata ja tallentaa esim. omia parametritietoja tai laskennan tulostiedostoja käytössään oleviin hakemistoihin. Organisoinnin tarkoituksena on ensinnäkin mahdollistaa kaikille käyttäjille mallin täysipainoinen käyttö, ja toiseksi järjestää mallin vastuualueiden hallinta selkeäksi.

Tarjotin-hakemisto

Mallin päivitystä ja uusien ohjelmien kehittämistä varten VATT:n palvelimelle on muodostettu 'Tarjotin'- niminen hakemisto. Sinne voidaan tallentaa mm. uusia, päivitettyjä ja paranneltuja työtiloja, parametritiedostoja sekä aineistoja. Hakemisto toimii mallin ylläpitäjien keskinäisenä tiedonsiirron välineenä. Tietojen siirto kuitenkin vaihtelee tapauskohtaisesti tilanteen mukaan. Mallin ylläpitäjät liittävät muutetut ja testatut ohjelmat, parametrit tai aineistot "tuotantoversioon" ja informoivat siitä tarvittaessa muita käyttäjiä. Käyttöönoton jälkeen ylläpitäjät poistavat tarpeettomat tiedot "Tarjottimelta".

Lähteet:

- Grönroos, M. (2003): *Johdatus tilastotieteeseen*: Kuvailu, malli ja päättely. Helsinki.
- Haataja, A. (2003): *Suomalaiset mikrosimulointimallit päätöksenteon valmistelussa ja tutkimuksessa*. VATT-Keskustelualoitteita 296. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Heikkilä, M. – Karjalainen, T. – Lihr, S. – Niinivaara, R. (1980): *Perhekustannusten tasausjärjestelmä Suomessa*. Latuma-projektin loppuraportti. Helsinki
- Heikkilä, J. (1993): *Tilastotieteen ABC-kirja 1*. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.
- Holopainen, M. – Pulkkinen, P. (2002): *Tilastolliset menetelmät*. Vantaa.
- Immervoll, H. – Lindström, K. – Mustonen, E. – Riihelä, M. – Viitamäki, H. (2004): *Static data “ageing” technics. Accounting for population changes in tax-benefit microsimulation models*. EUROMOD Working Paper No. EM7/05. Cambridge.
- Lambert, P. (1989): *The distribution and Redistribution of Income*. Cambridge.
- Lindström, K. (1995): *Preliminär rapport över försök att använda kalibreringsmetoden vid framskrivning i mikrosimuleringsmodellen*. Statistiska Centralbyrån. Örebro.
- Lindström, K. (1997): *An Evaluation of Forecasting Methods Used in the Swedish Microsimulation model FASIT (draft)*. Statistics Sweden. Örebro.
- SOMA (2004). *Sosiaaliturvan ja verotuksen mikrosimulointimalli 2001* (toim. Parpo, A.). Stakes. Aiheita 1/2004. Helsinki.
- SOMA 2002 (2005). *Sosiaaliturvan ja verotuksen mikrosimulointimalli* (toim. Parpo, A.). Stakes. Raportteja 3/2005. Helsinki.
- Penttilä, I. – Kangas, O. – Nordberg, L. – Ritakallio, V.-M. (2003): *Suomalainen köyhyys.1990-luvun lopulla – väliaikaista vai pysyvää?* Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. Julkaisuja 2003:7. Helsinki.
- Pyy-Martikainen, M. (2001): *Palveluaineiston painokertoimien kalibrointi sosiaaliturvan alalla*. Tilastokeskus. Muistio 23.10.2001. Helsinki.
- TUJA-käsikirja 1991 (1994): *Tulonsiirtojen ja verotuksen jakaumavaikutusten laskentamalli*. (toim. Lehtinen, T. – Niinivaara, R. – Salomäki, A. – Viitamäki, H. – Alajääskö, P.) VATT-Muistioita 13. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Törmälehto, V.-M. (2003): *Vuoden 1997 aineiston ajantasaistaminen uudelleenpainotuksella vuosille 1998 ja 1999*. Tilastokeskus. Luonnos 3.4.2003. Helsinki.
- Salomäki, A. (1991): *TUJA-malli finanssi- ja sosiaalipolitiikan valmistelussa*. Vuosikirja 1991. VATT-Julkaisuja 4. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Salomäki, A. (1996a): *Mikrosimulointimalli julkisen talouden päätöksenteon perustana*. Tilastoseuran vuosikirja 1995. Helsinki: Hakapaino, 317-329.
- Salomäki, A. (1996b): *Including Consumption Expenditure and Welfare Services in a Microsimulation Model*. Teoksessa: “Microsimulation and Public Policy”. (ed. Harding, A.). Contributions to economic analyses, Amsterdam. Elsevier.
- Talouden rakenteet 2002 (2002): Kiander, J. – Kröger, O. – Romppanen, A. (toim.) Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Tulonjakotilasto 2003 (2005): Tulot ja kulutus 2005:11. SVT. Tilastokeskus. Helsinki.
- VATT (2004): *Mikrosimulointimallien välisen yhteistyö- ja kehittämiskysymyksiä käsittelevän työryhmän muistio*. VATT-Muistioita 63. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.

Viitamäki, H. (1998): *TUJA-mallin kehittäminen*. VATT-Muistioita 32. Helsinki: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT. Helsinki.

Liite 1. Vuoden 2003 tulonjakotilaston palveluaineiston muuttujaluettelo

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
1	HNRO	Henkilönumero
2	KNRO	*Kotitalouden järjestysnumero
3	KONU	*Alkuperäinen kotitalouden numero
4	YKOR	*Korotuskerroin
5	PKOR	*Paneelikohtainen korotuskerroin
6	OPKOR	*Alkuperäisen otoksen paneelikohtainen korotuskerroin
7	POIMLUOK	*Kotitalouden poimintaluokka
8	HELUOT	*Henkilöiden lukumäärä poimitussa asutokunnassa
9	HELUOT15	*Yli 15-vuotiaiden lukumäärä poimitussa asutokunnassa
10	HELUOT16	*Yli 16-vuotiaiden lukumäärä poimitussa asutokunnassa
11	SOSS	Henkilön sosioekonominen asema, AMLU 2001
12	ASKO	Asema kotitaloudessa, suhde viitehenkilöön
13	PAASSOSS	*Kotitalouden sosioekonominen asema, AMLU 2001
14	DESATU	Ammatissa toimivan ansiotulojen mukainen desiiliryhmä
15	DESOECD	*Desiili, henkilöpainot, OECD-kulutussyksikkö
16	DESMOD	*Desiili, henkilöpainot, MODOECD-kulutussyksikkö
17	PANEELI	*Tutkimuskerran tunniste
18	SUKO	Sukulaisuussuhde kohdehenkilöön
19	LAANI	*Haastattelulääni, 1.9.1997 läänijako
20	HAAS TLAA	*Haastattelulääni, vanha läänijako
21	MAAKUNTA	*Maakunta, NUTS3
22	SUURALUE	*Suuralue, NUTS2 (v. 1994)
23	SUURAL03	*Suuralue, NUTS2 (v. 2003)
24	SUURKES	*Suuret aluekeskukset
25	TEKES	*Työvoima- ja elinkeinokeskus
26	SEUTU	*Seutukunta
27	KIELI	*Kunnan kielisuhde
28	SUUR	*Suuralue
29	DHKI	*Haastattelukunta Helsinki
30	TAAJAMA	*Tilastollinen kuntaryhmittely
31	KUNT	*Kuntamuoto
32	SP	Sukupuoli
33	SIVSAATY	Siviilisääty
34	JASEN	Jäsenen numero
35	SYVU	Syntymävuosi
36	SYNTKK	Syntymäkuukausi
37	IKAVU	Ikä vuosina
38	IKAKK	Ikäkuukaudet
39	PAKO	Palkansaajana kokopäivätyössä
40	PAOS	Palkansaajana osapäivätyössä
41	PASA	Palkallisella sairaus-, äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla
42	YRIT	Yrittäjänä
43	AVUS	Avustavana perheenjäsenenä
44	OPIS	Opiskelija tai koululainen
45	TYOT	Työttömänä tai pakkolomalla
46	SALO	Palkattomalla sairaus-, äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla
47	OMAK	Omaa kotitaloutta hoitamassa
48	ELAK	Eläkkeellä olo
49	VARM	Varusmiehenä tai siviilipalvelusta suorittamassa
50	MUUT	Muu toiminta

Liite 1-2

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
51	PAKOSEU	Palkansaajana kokopäivätyössä vuonna 2004
52	PAOSSEU	Palkansaajana osapäivätyössä vuonna 2004
53	PASASEU	Palkallisella sairaus-, äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla vuonna 2004
54	YRITSEU	Yrittäjänä vuonna 2004
55	AVUSSEU	Avustavana perheenjäsenenä vuonna 2004
56	TYOTSEU	Työttömänä tai pakkolomalla vuonna 2004
57	SALOSEU	Palkattomalla sairas-, äitiys-, isyys- tai vanhempainlomalla vuonna 2004
58	OMAKSEU	Omaa kotitaloutta hoitamassa vuonna 2004
59	ELAKSEU	Eläkkeellä olo vuonna 2004
60	OPISEU	Opiskelija tai koululainen vuonna 2004
61	VARMSEU	Varusmiehenä tai siviilipalvelua suorittamassa vuonna 2004
62	MUUTSEU	Muut vuonna 2004
63	TLUON	Työsuhteen luonne
64	PAATOLA	Pääasiallisen toimen toimiala
65	PAATOLY	Pääasiallisen toimen toimiala 1-numerotasolla
66	PAASEKT	Pääasiallisen toimen sektori
67	PAAAMMA	Pääasiallisen toimen ammatti, 2-numerotaso
68	PAAAMMY	Pääasiallisen toimen ammatti, 1-numerotaso
69	KOULAS	Jäsenen koulutusaste
70	KOULAL	Koulutusala
71	ISCED97	Kansainvälinen koulutusluokitus
72	JASENIA	*Jäsenten lukumäärä
73	LAPSIA	*Lasten lukumäärä kotitaloudessa
74	AIKUISIA	*Aikuisten lukumäärä kotitaloudessa
75	AMMTOIM	*Ammatissa toimivia
76	YLI64V	*65+ -vuotiaiden määrä kotitaloudessa
77	LALU3	*Alle 3-vuotiaiden lukumäärä
78	LALU7	*Alle 7-vuotiaiden lasten lukumäärä
79	LALU10	*Alle 10-vuotiaiden lasten lukumäärä
80	LALU16	*Alle 16-vuotiaiden lasten lukumäärä
81	KUOPUS	*Nuorimman lapsen ikä
82	RAKE	*Kotitalouden rakenne
83	ELIVTU	*Kotitalouden elinvaihe
84	ELELINVA	*Kotitalouden elinvaiheluokitus, EL-harmonisoitu
85	KOTITATY	*Kotitaloustyyppi
86	KULYKS	*Kulutussyksiköiden määrä
87	MODOECD	*Kulutussyksiköiden määrä, modifioitu OECD-skaala
88	ANSIND04	Ansiotasoindeksin muutos 2003-2004
89	AYRI03	*Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2003
90	AYRI04	*Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2004
91	AYRI05	*Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2005
92	KALLK04	*Kunnan kalleusluokka vuonna 2004
93	KAYRI03	Kirkollisveroäyri vuonna 2003
94	KAYRI04	Kirkollisveroäyri vuonna 2004
95	KAYRI05	Kirkollisveroäyri vuonna 2005
96	KVYLEI04	*Yleinen kiinteistöveroprosentti 2004
97	KVYLEI05	*Yleinen kiinteistöveroprosentti 2005
98	KVASUN04	*Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 2004
99	KVASUN05	*Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 2005
100	OMALAJI	Kansaneläkettä saavan henkilön oman kansaneläkkeen eläkelaji

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
101	HOILAJI	Lapsen hoitotuen laji
102	PERLAJI	Perhe-eläkettä saavan henkilön perhe-eläkkeen laji
103	VAMLAJI	Vammaistuen laji
104	VELAJI	Vanhuuseläkkeen eläkelaji
105	TKLAJI	Työkyvyttömyyseläkkeen laji
106	TYLAJI	Työttömyyseläkkeen laji
107	ASTUKIOM	Asumistukikuukaudet, omistusasunto
108	ASTUKIVU	Asumistukikuukaudet, vuokra-asunto
109	ASTUKIMU	Asumistukikuukaudet, muu asunto
110	ASTUKIKR	*Asumistuen kuntaryhmä
111	TTUKIKK	Toimeentulotukikuukaudet
112	TTUKI01	Saanut toimeentulotukea tammikuussa
113	TTUKI02	Saanut toimeentulotukea helmikuussa
114	TTUKI03	Saanut toimeentulotukea maaliskuussa
115	TTUKI04	Saanut toimeentulotukea huhtikuussa
116	TTUKI05	Saanut toimeentulotukea toukokuussa
117	TTUKI06	Saanut toimeentulotukea kesäkuussa
118	TTUKI07	Saanut toimeentulotukea heinäkuussa
119	TTUKI08	Saanut toimeentulotukea elokuussa
120	TTUKI09	Saanut toimeentulotukea syyskuussa
121	TTUKI10	Saanut toimeentulotukea lokakuussa
122	TTUKI11	Saanut toimeentulotukea marraskuussa
123	TTUKI12	Saanut toimeentulotukea joulukuussa
124	MARTUL01	Saanut marraskuussa ansiotuloa
125	MARTUL02	Saanut marraskuussa yrittäjätuloa
126	MARTUL03	Saanut marraskuussa työmarkkinatukea/peruspäivärahaa
127	MARTUL04	Saanut marraskuussa ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa
128	MARTUL05	Saanut marraskuussa koulutustukea
129	MARTUL06	Saanut marraskuussa asumistukea
130	MARTUL07	Saanut marraskuussa sairauspäivärahaa
131	MARTUL08	Saanut marraskuussa äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa
132	MARTUL09	Saanut marraskuussa lapsilisää
133	MARTUL10	Saanut marraskuussa lasten kotihoidon tukea tai yksityisen hoidon tukea
134	MARTUL11	Saanut marraskuussa omaishoidontukea
135	MARTUL12	Saanut marraskuussa eläkettä
136	MARTUL13	Saanut marraskuussa opintotukea
137	MARTUL14	Saanut marraskuussa sotilasavustusta
138	MARTUL15	Saanut marraskuussa jotain muuta tuloa
139	MARTUL16	Marraskuussa tuloton
140	MARTUL17	Saanut marraskuussa elatusapua tai elatustukea
141	MARTOIM	Marraskuun toiminta
142	AMLIIITTO	Ammattiliittoon kuuluminen keskusjärjestötasolla
143	KESKUSJA	Ammattiliittoon tai työttömyyskassaan kuuluminen, rekisteritieto
144	TYOTON04	Henkilö työtön tai lomautettu vuoden 2004 lopussa
145	YRKOKO	Yrityksen henkilöluku
146	YRMUOTO	Yrityksen yhtiömuoto
147	OPRASTE	Oppilaitosaste
148	ULK	Ulkomainen oppilaitos
149	OPILAKK	Lainatakauksen voimassaolokuukaudet
150	OPTUKK	Opintotuen maksukuukaudet

Liite 1-4

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
151	TUKIAIKA	Opintotuen tukiaika
152	IMPLAHDE	*Lähdeveronalaisten korkotulojen imputointi
153	PELTOALA	*Viljelty peltoala
154	TUOTSUUN	*Tuotantosuurta
155	VUOKSAAN	*Vuokra-asunnon hallintaperuste
156	ASLAJI	*Asunnon laji
157	ASAIKA	*Asumisaika
158	HALPINTA	*Käytössä oleva pinta-ala
159	MAKSVUOK	*Maksettu vuokra
160	KAYTKORV	*Vuokra-asunnon käyttökorvaukset
161	HOITVAST	*Hoitovastike
162	YHTIOVAS	*Yhtiövastike
163	SAHKO	*Sähkölaskut
164	SAHLAM	*Asunto pelkästään sähkölämmitteinen
165	YRSA	*Yrityksen käyttämän sähkön osuus
166	LISALAMM	*Lämmityskulut hoitovastikkeen sijasta
167	LISAMAKS	*Vesi- yms. maksut hoitovastikkeen sijasta
168	OMALAMM	*Omakotitalon lämmityskustannukset sähkön lisäksi
169	OMAMAKS	*Omakotitalon vesi- yms. maksut
170	TONTVUOK	*Tontin vuokrat
171	ASKORJ	*Asunnon korjauskulut
172	HALHUONE	*Kotitalouden käytössä olevien huoneiden lukumäärä
173	TALOTYYP	*Rakennuksen tyyppi
174	RAKVUOSI	*Rakennusvuosi tai peruskorjausvuosi
175	RAKAINE	*Rakennusmateriaali
176	ASLAIMK	*Kotitalouden asuntolainat
177	OPNOSMK	*Nostettu opintolainamäärä
178	LAIOPIN	*Opintolainan määrä
179	LAIMUUT	*Kotitalouden muut lainat yhteensä
180	ASLAIHOI	*Asuntolainojen lyhennykset ja korot
181	ASLAIKOR	*Kotitalouden asuntolainojen korot
182	OPLYHEN	*Opintolainan lyhennykset ja korot
183	OPKOROT	*Opintolainan korot
184	ASVAKUUS	*Nykyinen asunto velan vakuutena
185	VAKVELAT	*Velat, joiden vakuutena asunto on
186	SOPINUTA	*Maksuaikataulun muutos
187	ULOSOTTO	*Ulosmittaus
188	YLIVELKA	*Ylivelkaantunut
189	SYTYTILA	*Pääasiallinen ylivelkaantumisen syy
190	LASKUT	*Vaikeuksia laskujen ja maksujen hoitamisessa
191	LYHENN	*Ongelmia lainojen lyhennysten ja korkojen maksamisessa
192	HOIMAKSK	Hoitomaksu kunnallisessa kokopäivähoidossa
193	HOIAIKAK	Hoitoaika kunnallisessa kokopäivähoidossa
194	HOIMAKSO	Hoitomaksu kunnallisessa osapäivähoidossa
195	HOIAIKAO	Hoitoaika kunnallisessa osapäivähoidossa
196	HOIMAKSY	Hoitomaksu yksityisessä päivähoidossa
197	HOIAIKAY	Hoitoaika yksityisessä päivähoidossa
198	MUUHOI	Muu päivähoito
199	KOTHOI	Muu hoitaja
200	ESIKOU	Lapsi esikoulussa

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
201	HOISUM	*Päivähoitomenot
202	ARVIOED	*Kotitalouden taloudellisen tilanteen muutos
203	ARVIONYK	*Odotukset kotitalouden taloudellisen tilanteen kehityksestä
204	KBRTULO	*Kotitalouden bruttotulot
205	KRATULO	*Kotitalouden rahatulot
206	KANSTU	*Kotitalouden työtulot
207	KTUOTEKT	*Kotitalouden tuotannontekijätulot
208	KTU	*Kotitalouden käytettävissä olevat tulot
209	KTURAHA	*Käytettävissä olevat rahatulot
210	KPALKTU	*Kotitalouden palkkatulot
211	HPALKTU	Henkilön palkkatulot
212	TRPLKOR	Rahapalkan oikaisuerä
213	HULKPA	Ulkomaan palkkatulot
214	KYRTU	*Kotitalouden yrittäjätulot
215	MAKUOTU	*Kuolinpesän osakkaana saatu maatalous- ja metsänmyyntitulo
216	MUUPU	*Muu puutavaran myynti
217	METSPA	*Metsänparannusavustukset
218	METSKUST	*Metsätalouden kustannukset
219	METMYKOR	*Metsänmyyntitulojen korjauserä
220	KOMTU	*Omaisuuksien tulot
221	KOKORVE	*Lähdeveronalaiset korkotulot
222	HULKOR	Korkotulot ulkomailta
223	OMTUASUN	*Nettoasuntotulo vakituudesta asunnosta
224	OMASTUBR	*Asuntotulo omistusasunnosta, brutto
225	ASKOROT	*Arvioidut asuntolainojen korot
226	KSAATUSI	*Saadut tulonsiirrot
227	HENKSAAT	Henkilön saamat tulonsiirrot
228	KELOMA	Oma kansaneläke
229	KELAVE	Kelan vanhuuseläkkeet ja tuet
230	KELATK	Kelan työkyvyttömyyseläkkeet
231	KELATY	Kelan työttömyyseläkkeet
232	KELKAN	Oma kansaneläke
233	KELASTU	Kansaneläkkeen asumistuki
234	KELAPU	Kansaneläkkeen hoitotuki
235	KELLAPS	Kansaneläkkeen lapsikorotus
236	RILI	Rintamalisä
237	RIYL	Ylimääräinen rintamalisä
238	HPELAKE	Kelan perhe-eläkkeet yhteensä
239	HLEPE	Leskeneläkkeen perusmäärä
240	HLETO	Leskeneläkkeen täydennysmäärä
241	HLEAS	Leskeneläkkeen asumistuki
242	HLAKE	Lapseneläke
243	HKKURA	Kuntoutusraha Kelan kuntoutujille
244	HMKURA	Kuntoutusraha muille kuntoutujille
245	HKUTO	Kuntoutuskorvaukset
246	HSAIPRVA	Sairausvakuutuksen päivärahat
247	HAIPRVA	Vanhempainpäiväraha
248	HELAHYHT	Työ-, yrittäjä- ja virkaeläkkeet
249	HTYOEL	Yksityisen sektorin työ- ja yrittäjäeläkkeet
250	HRVANHUE	Yksityisen sektorin vanhuuseläkkeet

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
251	HRTKYVYT	Yksityisen sektorin työkyvyttömyyseläkkeet
252	HRTYOTTE	Yksityisen sektorin työttömyyseläkkeet
253	HRELAKE	Yksityisen sektorin perhe-eläkkeet
254	MAATEREL	Maatalouden erityiseläkkeet
255	HVIREL	Julkisen sektorin työeläkkeet
256	HTVANHUE	Julkisen sektorin vanhuuseläkkeet
257	HTKYVYT	Julkisen sektorin työkyvyttömyyseläkkeet
258	HTYOTTE	Julkisen sektorin työttömyyseläkkeet
259	HTPERHE	Julkisen sektorin perhe-eläkkeet
260	HTUNTEL	Tuntematon eläke
261	VAKLIS	Vakuutuksiin perustuvat verovapaat korvaukset ja eläkkeet
262	HTKAPR	Sairauskassojen maksamat lisä- ja täydennyspäivärahat
263	HTYOTPRT	Työttömyyspäivärahan ansiosidonnainen osuus
264	HERORA	Eroraha
265	HAIKOU	Aikuiskoulutussisä
266	HAMKOU	Ammattikoulutusraha
267	OSAMKOU	Osittainen ammattikoulutusraha
268	AMSTIPE	Ammattitutkintostipendi
269	AIKOUTU	Aikuiskoulutustuki
270	AITAV	*Äitiysavustus
271	LLMK	Lapsilisät
272	KTHR	Lasten kotihoidon tuen hoitoraha
273	KTHL	Kotihoidon tuen hoitolisä
274	YTHR	Lasten yksityisen hoidon tuen hoitoraha
275	YTHL	Yksityisen hoidon tuen hoitolisä
276	OSHR	Osittainen hoitoraha
277	KTKU	Lasten kotihoidon tuen kunnallinen lisä
278	YTKU	Yksityisen hoidon tuen kunnallinen lisä
279	HKOTIHM	Erittelemätön kotihoidon tuki
280	HKELTU	*Elatustuki
281	HSOTAV	Sotilasavustus
282	MAMUTUKI	Maahanmuuttajan erityistuki
283	HTOIMTUK	Toimeentulotuki ja toimintaraha
284	HASTUKI	Yleinen asumistuki
285	ASTUKIJO	Asumistuki joulukuussa
286	HWMKY	Erytishoitoraha
287	HASULI	Opintotuen asumislisä
288	HOPILA	Opintolainan valtiontakaukset
289	KORAV	Opintolainan korkoavustus
290	OPIRAKO	Korkeakouluopiskelijan opintoraha
291	OPIRAKE	Keskiasteen opiskelijan opintoraha
292	AIOPIRA	Kelan opintotukikeskuksen maksama aikuisopintoraha
293	HOPMUU	Muut opinto- ja tutkimusavustukset
294	HTYOTPER	Työttömyysturvan peruspäiväraha
295	TMTUKIMK	Työmarkkinatuki
296	HSOTVKOR	Sotilasvammalain mukaiset korvaukset
297	SOTTK	Sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyyseläke
298	SOTAVLIS	Sotilasvammalain mukainen avustamussisä
299	SOTTAYEL	Sotilasvammaeläkkeeseen liittyvä täydennyseläke
300	SOTPE	Sotilashuoltoeläke

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
301	SOTPEPIT	Sotilashuoltoeläkkeen jatkoeläke
302	SOTLISEL	Sotilasvammaeläkkeen kustannuslisät
303	HVAMTUK	Vammaistuki
304	HLAHO	Lapsen hoitotuki
305	RVEM	Ruokavaliokorvaus kansaneläkkeenä
306	RVVM	Ruokavaliokorvaus vammaistukena
307	HASEPR	Asevelvollisten ja siviilipalvelusmiesten päiväraha
308	ELASA	*Elatusapu
309	RAHSA	*Koulutusavustus
310	ASETUMUU	*Muu asuntoetu
311	KMSTULOT	*Muut kotitalouksien väliset saadut tulonsiirrot
312	ENEAV	*Asuntojen korjausavustukset
313	HLAKAV	Lakkoavustuksen verovapaa osa
314	HSTIPE	Apurahat ja stipendit
315	MUULKU	Muut ulkomaan tulot
316	KMAKSTU	*Maksetut tulonsiirrot
317	LAHDEVER	*Maksetut lähdeverot
318	OMAKKIIV	*Kiinteistöistä maksetut kiinteistöverot
319	LPAKELVA	Työntekijän pakolliset työeläkemaksut
320	LPAKTYVA	Työntekijän pakolliset työttömyysvakuutusmaksut
321	VEROKOR	Maksettujen verojen korjauserä
322	MYVOVERO	Veronalaisista luovutusvoitoista maksetut verot
323	ELAMA	Maksettu elatusapu
324	HMAKSKOT	*Kotitalouksien väliset maksetut vapaaehtoiset tulonsiirrot
325	CVALM	Valmisteluryhmä
326	CSUKUP	Sukupuoli
327	CKUNT	Puolisioilla eri kotikunta
328	CULKOK	Ulkokuntalainen-tunnus
329	CRAJ	Rajoitetusti verovelvollinen
330	CYRM	Yritysmuoto
331	CSIVS	Siviilisääty
332	CVAH	Rajoitetut vähennykset
333	CKIELI	Kielitunnus
334	CTKYV	Työkyvyttömyystunnus
335	CINV	Invalidiprosentti
336	CEINV	Invalidiprosentti verovuonna 1982
337	CLLKM	Alaikäisten lasten lukumäärä
338	CKASVL	Kasvatilasten lukumäärä
339	CVAKM	Vakuutusmaksuvelvollisuustunnus
340	CLESKI	Leski kuolinpesän osakkaana
341	TRPL	Rahapalkka päätoimesta, luontoisedut ja työsuhdeoptiot
342	TMPT	Muut palkkatulot sivutoimesta
343	TMERI	Veronalainen merityötulo
344	TLUE	Luontoisedut päätoimesta
345	TLUE1	Luontoisedut sivutoimesta
346	TLUE2	Luontoisedut merityötulosta
347	TOPTIO	Optioetu työsuhdeoptioista
348	TPALK1	Päätoimen palkka
349	TPALK1Y	Yrittäjän palkka päätoimesta
350	TPALK3	Muu kuin päätoimen palkka

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
351	TPALK3Y	Yrittäjän palkka sivutoimesta
352	TKUST	Kustannusten korvaukset työnantajalta
353	TPALV	Lunastukset, palvelurahat yms.
354	TPALV2	EPL:n mukaiset suoritukset,AT
355	TELP	Työkorvaus
356	TELP1	Henkilörahaston rahasto-osuus
357	TELP2	Urheilijan palkkio
358	TELP3	Urheilijan palkka
359	TELP4	Perhehoitajan tai omaishoitajan palkkio ym.
360	TELP5	Muu ennakonpidätyksen alainen suoritus
361	TELP6	Yleishyödyllisen yhteisön maksama matkakustannusten korvaus
362	TPALV2A	Tekijänoikeus- yms. korvaus
363	TEPALK	Ennakonkannon alaiset palkkatulot veroilmoitukselta
364	TLAKKO	Lakkoavustus
365	TOMAH	Omaishoidon tuki alaikäisen lapsen vanhemmille
366	TRESA	Reserviläispalkka ansiotulona
367	TPTURVA	Palkkaturva ja sijaismaksajan maksama palkka ansiotulona
368	TKANSEL	Kansaneläke
369	TANSEL	Työ-, virka- ja yrittäjäeläkkeet
370	TTAPEL	Tapaturma- tai liikennevakuutuseläke
371	TMUUEL	Muut eläkkeet
372	TPOTEL	Potilasvakuutuksen eläke
373	TPOTPR	Potilasvakuutuksen päiväraha
374	TSUURPU	Ulkomaanedustuston virkamiehen puolison erityiskorvaus
375	TEANSTU	Ansiotulona verotettava muu eläke
376	TPERHEL	Kansaneläkkeen perhe-eläke
377	TTYOEL	Työnantajan maksama eläke
378	TPAR	Päivä- ja äitiysrahat
379	TKOTHTU	Lasten kotihoidon tuki ja osittainen hoitoraha
380	TKOPIRA	Opintoraha ja avolaitosvängin toimintaraha
381	TTAPPR	Tapaturma- tai liikennevakuutuspäiväraha ym.
382	TVAKPR	Henkilövakuutuspäiväraha ansiotulona
383	TMUUPR	Vastuuvakuutuksen päiväraha
384	TTYOTPR	Työttömyyspäiväraha
385	TKOULTUK	Koulutustuki, aikuiskoulutustuki ja toistuvaiskorvaus
386	TTYOLTUK	Yrittäjän työllistämistuki
387	TMLUOKO	Luopumiskorvaus
388	TKUNTRA	Kuntoutusraha
389	TOMTUYH1	YHL:n mukaiset osinko- ja korkotulot ansiotulona vuosilta 1993-95
390	TYHHYV1	YHL:n mukainen yhtiöveron hyvitys tulona at-osingoista vuosilta 1993-95
391	TOMTUHV1	Osingot ja yhtiöveron hyvitys ansiotulona vuosilta 1993-95
392	TOMTUYHA	YHL:n mukaiset osinko- ja korkotulot ansiotulona vuosilta 1996-99
393	TYHHYVA	YHL:n mukainen yhtiöveron hyvitys tulona at-osingoista 1996-99
394	TOMTUYH3	YHL:n mukaiset osinko- ja korkotulot vuosilta 2000-
395	TYHHYV3	YHL:n mukainen yhtiöveron hyvitys tulona at-osingoista vuosilta 2000-
396	TMUUT	Muut ansiotulot
397	TOMLIS	Selvittämättömänä omaisuuden lisäyksenä tuloon lisätty määrä
398	TELPAL	Eläkevakuutusmaksun palautus
399	TOMTUYH2	YHL:n mukaiset osinko- ja korkotulot pääomatulona vuosilta 1993-95
400	TYHHYV2	YHL:n mukainen yhtiöveron hyvitys tulona osinkojen pot- osuudesta 1993-95

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
401	TOMTUHV2	Osingot ja yhtiöveron hyvitys pääomatulona vuosilta 1993-95
402	TOMTUYHP	YHL:n mukaiset osinko- ja korkotulot pääomatulona vuosilta 1996-99
403	TYHHYVP	YHL:n mukainen yhtiöveron hyvitys tulona pot-osingoista 1996-99
404	TOMTUYH4	YHL:n mukaiset osinko- ja korkotulot pääomatulona vuosilta 2000-
405	TYHHYV4	YHL:n mukainen yhtiöveron hyvitys tulona pot-osingoista 2000-
406	TOMTUM	Osinkotulo vuosilta 2000 tai sen jälkeen muusta yhtiöstä
407	TVUOKR	Vuokratulo osakehuoneistosta ja kiinteistöstä
408	TKVUOKR	Kokonaisvuokratulo
409	TMYYNT	Luovutusvoitot, muut kuin arvopapereista
410	TMYYNT1	Luovutusvoitot arvopapereista
411	TSIRAHO	Sijoitusrahaston voitto-osuus
412	TJMARK	Jälkimarkkinahyvitys pääomatulona
413	TJVKORK	Joukkovelkakirjalainan korko
414	TMUUKOR	Muu korko
415	TPYSPU	Puun pystykauppa
416	THANPU	Puun hankintakauppa
417	TVAHEVAS	Vapaaehtoisen henkilövakuutusmaksun suoritukset
418	TPALV2P	Tekijänoikeus yms. korvaus
419	TVAKSP	Puun myynnin vakuutuksen suoritus
420	TVLKORP	Väillisen veron palautuskorko
421	TVTKORP	Välittömän veron palautuskorko
422	TMUUTP	Muut pääomatulot
423	TMAAT1	Maatalouden ansiotulo, oma
424	TMAAT1P	Maatalouden ansiotulo, puolison
425	TMETSA	Metsätalouden puhdas tulo
426	TPJTA	Hankintatyön arvo metsätaloudesta
427	TMAAT2	Maatalouden pääomatulo, oma
428	TMAAT2P	Maatalouden pääomatulo, puolison
429	TMETS	Metsätalouden puhdas pääomatulo
430	TMETSP	Metsätalouden pääomatulo, oma
431	TMETSPP	Metsätalouden pääomatulo, puolison
432	TLIIK	Elinkeinotoiminnan tulos
433	TLIIK1	Elinkeinotoiminnan ansiotulo-osuus, oma
434	TLIIKP	Puolison elinkeinotoiminnan ansiotulo-osuus
435	TLIIK2	Elinkeinotoiminnan pääomatulo-osuus, oma
436	TLIIK2P	Puolison elinkeinotoiminnan pääomatulo-osuus
437	TLIIKL	Elinkeinotoiminnan käyttöomaisuuden luovutusvoitto
438	TPORO1	Ansiotulo porotaloudesta
439	TPORO2	Pääomatulo porotaloudesta
440	TYHT	Elinkeinotoiminnan tulo yhtymästä
441	TYHTATE	Elinkeinotoiminnan ansiotulo-osuus yhtymästä
442	TYHTPOTE	Elinkeinotulon pääomatulo-osuus yhtymästä
443	TYHTMAA	Maatalouden puhdas tulo yhtymästä
444	TYHTMAT	Maataloustulon ansiotulo-osuus yhtymästä
445	TYHTMPOT	Maataloustulon pääomatulo-osuus yhtymästä
446	TYHTM	Metsätalouden puhdas tulo yhtymästä
447	TYHTMY	Puun myyntitulo yhtymästä
448	TYHTHAV	Hankintatyön arvo yhtymästä
449	TYHT1	Muun toiminnan tulo yhtymästä
450	TYHTAT	Ansiotulot ilman osinkotuloja yhtymistä

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
451	TYHTPOT	Pääomatulot ilman osinkoja yhtymistä
452	TYHTOA2	Osinkotulot ansiotulona yhtymistä vuosilta 2000-
453	TYHTOPO2	Osinkotulot pääomatulona yhtymistä vuosilta 2000-
454	TYHTOA1	Osinkotulot ansiotulona yhtymistä vuosilta 1993-95
455	TYHTOPO1	Osinkotulot pääomatulona yhtymistä vuosilta 1993-95
456	TYHTOAT	Osinkotulot ansiotulona yhtymistä vuosilta 1996-99
457	TYHTOPOT	Osinkotulot pääomatulona yhtymistä vuosilta 1996-99
458	TYHLV	Käyttöomaisuuden luovutusvoitto yhtymästä
459	TYHAU	Ansiotulo-osuus ulkomaisen yhtymän tulosta
460	TYHAP	Pääomatulo-osuus ulkomaisen yhtymän tulosta
461	TULK	Ulkomaan tulo, ei sv-maksua
462	TULKS	Puhdas ulkomaan tulo
463	TULKP	Palkkatulon osuus ulkomaan tulosta ansiotulona, brutto
464	TULKEL	Eläketulo ulkomaantulosta, brutto
465	TULKK	Ulkomaan tulo, josta maksetaan vain kunnallis- ja kirkollisvero
466	TULKYA1	Henkilökohtaisen tulolähteen ulkomaan ansiotulo, hyvitys
467	TULKYA2	Henkilökohtaisen tulolähteen ulkomaan ansiotulo, vapautus
468	TULKYHP	Henkilökohtaisen tulolähteen ulkomaan pääomatulo
469	TULKP6	Kuuden kuukauden säännön mukainen palkka ulkomailta
470	TULKP61	Sijaismaksajan maksama kuuden kuukauden säännön mukainen palkka
471	TOMTU1V	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot 1993-95
472	TOMTU2V	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot puolison liikkeestä 1993-95
473	TOMTU3V	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot elinkeinotoiminnasta 1993-95
474	TOMTU1	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot 1996-99
475	TOMTU2	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot puolison liikkeestä 1996-99
476	TOMTU3	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot elinkeinotoiminnasta 1996-99
477	TOMTU4	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot 2000-
478	TOMTU5	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot puolison liikkeestä 2000-
479	TOMTU6	Tulolähteen YHL:n alaiset osingot ja korot elinkeinotoiminnasta 2000-
480	VTYOMJ	Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut
481	VMATK	Matkakustannukset
482	VMATKN	Matkakustannukset
483	VTHM	Muut tulonhankkimiskulut
484	VTHMU	Ulkomaantulosta tehtävä kuluvähennys
485	VTHM3	Tulonhankkimiskulut muista ansiotuloista kuin työtuloista
486	VTHM4	Tulonhankkimiskulut muista työtuloista kuin palkkatuloista
487	VTHANK	Tulonhankkimisvähennys
488	VEVM	Pakolliset eläkevakuutusmaksut, myönnetty määrä
489	VEVAPN	Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut
490	VMEVM	Merimieseläkevakuutusmaksut
491	VMUUT1	Veronmaksukyvyyn alentumisvähennys
492	VMUUTV	Muut vähennykset valtionverotuksessa
493	VTLT	Tulolähteen tulosta vähennetty tappio
494	VTLT1	Maatalouden tulosta vähennetty tappio
495	VTLT2	Elinkeinotoiminnan tulosta vähennetty tappio
496	VELAKV	Eläketulovähennys valtionverotuksessa
497	VMTYOTV	Merityötulovähennys valtionverotuksessa
498	VMUUTK	Muut vähennykset kunnallisverotuksessa
499	VINVK	Invalidivähennys
500	VELAKK	Eläketulovähennys

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
501	VMTYOTK	Merityötulovähennys
502	VOPINTOR	Opintorahavähennys
503	VPER	Perusvähennys
504	VPALKK	Ansiotulovähennys
505	VKOTITA	Kotitalousvähennys ansiotulon verosta
506	VKOTITKI	Kotitalousvähennys kirkollisverosta
507	VKOTITKU	Kotitalousvähennys kunnallisverosta
508	VKOTITSV	Kotitalousvähennys sairausvakuutusmaksusta
509	VINVV	Invalidivähennys valtionverotuksessa
510	VELATV	Elatusvelvollisuusvähennys
511	VSIIRTV	Invalidivähennyksen siirto puolisoien kesken
512	VKOTITP	Kotitalousvähennys pääomatulon verosta
513	VTHM2	Tulonhankkimiskulut pääomatuloista
514	VKORAS	Asunto- ja opintolainan korot
515	VKOREP	Ensiasuntoon kohdistuvat korot
516	VKORTU	Tulonhankkimislainan korot
517	VKORME	Metsätalouden korot
518	VALIMH	Alijäämähyvitys
519	VSIIRAH	Siirretty alijäämähyvityksen määrä
520	VENSASO	Ensiasunnon alijäämähyvitysosuus
521	VASOTO	Asunto- ja opintolainan alijäämähyvitysosuus
522	TJMARKH	Vuosi-ilmoituksen antajan perimä jälkimarkkinahyvitys
523	FTAPOT	Käytetyt tappiot yhteensä
524	FTAPPM	Maatalouden tappio
525	FTAPPMP	Maatalouden tappio, puolison osuus
526	FTAPEP	Elinkeinotoiminnan tappio
527	FTAPEPP	Elinkeinotoiminnan tappio, puolison osuus
528	FTYHMT	Verotusyhtymän maatalouden tappio
529	FTAPET	Elinkeinotulolähteen tappio
530	FTAPETV	Elinkeinotulolähteen vahvistettu tappio
531	FTAPEDE	Elinkeinotulon edellisten vuosien tappio
532	FTAPAKV	Käytetyt tappiot valtionverotuksessa
533	FTAPAKK	Käytetyt tappiot kunnallisverotuksessa
534	FTAPPVV	Pääomatulon verovuonna vahvistettu tappio
535	FLUOTAP	Luovutusvoitosta vähennetyt luovutustappiot
536	FTAPM	Maatalouden tappio
537	FTAPVM	Maatalouden vahvistettu tappio
538	PKIINTY	Kiinteistöjen verotusarvot yhteensä
539	POASYHT	Asunto-osakkeiden verotusarvot yhteensä
540	PULKOM	Ulkomailla olevan asunnon tai kiinteistön arvo
541	PMETSA	Metsätalouden varallisuus
542	PMAAT	Maatalouden muut varat
543	PMAATS	Maatalouden saamiset
544	PMAATO	Maatalouden varat, omat
545	PMAATP	Maatalouden varat, puolison
546	PMAATN	Maatalouden nettovarallisuus
547	PLIIKKO	Elinkeinotoiminnan varat, omat
548	PLIIKKP	Elinkeinotoiminnan varat, puolison
549	PLIIKN	Elinkeinotoiminnan nettovarallisuus
550	PLIIKV	Elinkeinotoiminnan verotettava varallisuus, oma

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
551	PLIIKVP	Elinkeinotoiminnan verotettava varallisuus, puolison
552	PMUUT	Muut veronalaiset varat
553	PYHT	Varat yhtymistä
554	PYHT1	Elinkeinoyhtymän varat
555	PYHT2	Osuus verotusyhtymän muusta varallisuudesta
556	PYHTV	Osakkaan verotettava varallisuus yhtymistä
557	PLIIKNY	Yhtymän elinkeinotoiminnan nettovarallisuus
558	PVOASY	Yhtymän luontoisetuna olevan asunnon verotusarvo
559	PMAATKY	Verotusyhtymän maatalouden nettovarallisuus
560	PSIRAHO	Sijoitusrahasto-osuus, pääoma
561	PARVOOS	Arvo-osuuksien verotusarvot yhteensä
562	VARVAS	Varallisuuden vähennys omasta asunnosta
563	NMETSÄ	Metsätalouden velat
564	NMAAT	Maatalouteen kohdistuneet velat
565	NMAATO	Maatalouteen kohdistuneet velat, omat
566	NMAATP	Maatalouteen kohdistuneet velat, puolison
567	NLIKKY	Elinkeinotoiminnan velat yhteensä
568	NLIKKO	Elinkeinotoiminnan velat, omat
569	NLIKKP	Elinkeinotoiminnan velat, puolison
570	NMUUT	Asunto- ja muut velat
571	NYHT	Velat yhtymistä
572	NYHT1	Elinkeinoyhtymän velat
573	VARVL	Varallisuusvähennys lapsista
574	SVATVA	Ansiotulot yhteensä valtionverotuksessa
575	SVATVAP	Puhdas ansiotulo valtionverotuksessa
576	SVATVAV	Verovuoden ansiotulo valtionverotuksessa
577	SVAHVA	Ansiotulosta tehtävät vähennykset valtionverotuksessa
578	LVRTV	Verotettava ansiotulo valtionverotuksessa
579	SVATVP	Pääomatulot yhteensä valtionverotuksessa
580	SVATPP	Puhdas pääomatulo valtionverotuksessa
581	SVATPV	Verovuoden pääomatulo valtionverotuksessa
582	LVRTP	Verotettava pääomatulo valtionverotuksessa
583	SVARAT	Veronalaiset varat yhteensä valtionverotuksessa
584	SVELAT	Velat yhteensä valtionverotuksessa
585	LVAR	Verotettava varallisuus valtionverotuksessa
586	SVATKP	Puhdas ansiotulo kunnallisverotuksessa
587	SVATKV	Verovuoden ansiotulo kunnallisverotuksessa
588	SVAHK	Vähennykset yhteensä kunnallisverotuksessa
589	LVRTK	Verotettava tulo kunnallisverotuksessa
590	LHAR	Äyrit henkilökohtaisesta tulosta
591	LTVA	Valtion tuloveron osuus ansiotulon veroista
592	LTVP	Valtion tuloveron osuus pääomatulojen veroista
593	LVV	Varallisuusvero valtiolle
594	LVVY	Yhteisön varallisuusvero
595	LYHTVE	Yhteisövero
596	LKUVE	Kunnallisvero
597	LKIVE	Kirkollisvero
598	LSVMA	Sairausvakuutusmaksu
599	LSVMAE	Sairausvakuutusmaksu eläkkeestä
600	EROTUS	Maksuunpantujen ja ennakoitujen verojen erotus

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
601	VEROT	Verot ja maksut yhteensä
602	TAYDVERO	Täydennysvero
603	VLYHYLI	Käytetty aikaisempien vuosien veroylijäämä
604	LVERU	Ulkomaille suoritettu vero
605	KOROTV	Laskettu/määrätty veronkorotus yhteensä
606	KOROTY	Veronkorotukset yhtymistä
607	LELVAK	Työntekijän eläkemaksu ja työttömyysvakuutusmaksu
608	VYPAKM	Pakolliset eläkevakuutusmaksut
609	LMHM	Metsänhoitomaksu
610	LAUTTA	Maantielautalla palvelleen merityötulo
611	VELATK	Elatusmaksujen määrä
612	VANVAR	Yhteisverotettava varallisuus lapsella
613	LPALKAT	Palkkatulot
614	LELAKE	Eläketulot
615	KESVAY	Ke- ja sv-maksujen perusteena olevat äyrit
616	TYHLA	Yhteisölle laskettu yhtiöveron hyvitys
617	OMAAS	Omistusasunto
618	VIELM	Työnantajan maksamat vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut
619	VIELM1	Eläkevakuutusmaksu, kun peruseläketurva ei ylity
620	VIELM2	Eläkevakuutusmaksu, kun peruseläketurva ylittyy
621	VIELM3	Eläkevakuutusmaksu, eläke otettu ennen 1.10.1992
622	VIELM4	Eläkevakuutusmaksu, vähennysoikeudesta ei selvitystä
623	VVAPELY	Vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut yhteensä
624	VLVTEL	Omaishoidon tuesta peritty KuEL-maksu
625	ELYTULO	Elinkeinoyhtymän elinkeinotoiminnan tulo
626	ELYTAP	Elinkeinoyhtymän elinkeinotoiminnan tappio
627	YHETULO	Yhteisön elinkeinotulolähteen tulo
628	YHHTULO	Yhteisön henkilökohtaisen tulolähteen tulo
629	YHETAP	Yhteisön elinkeinotulolähteen tappio
630	YHHTAP	Yhteisön henkilökohtaisen tulolähteen tappio
631	LAPSI1	Nuorimman lapsen syntymävuosi
632	LAPSI2	Toiseksi nuorimman lapsen syntymävuosi
633	LAPSI3	Kolmanneksi nuorimman lapsen syntymävuosi
634	LAPSI4	Neljänneksi nuorimman lapsen syntymävuosi
635	LAPSI5	Viidenneksi nuorimman lapsen syntymävuosi
636	LAPSIEV	Elatusvelvollisuusvähennykseen oikeuttavien lasten lukumäärä
637	TILA	Tapauksen tila
638	PERA	Perusrakenne
639	AHLH	Eläkkeensaajien hoitotuki
640	LAIHO	Laitoshoitomerkinä
641	EHTM	Eläkkeensaajien hoitotukiluokka
642	LHTM	Lapsen hoitotuki-/vammaistukiluokka
643	YH	Yksinhuoltajatieto
644	HOTU	Lapsen hoitotuki
645	KHOTU	Korotettu lapsen hoitotuki
646	EHOTU	Lapsen erityishoitotuki
647	ATEM	Asumistuensaajan hyväksytyt asumiskustannukset
648	ATKUM	Asumistuensaajan ilmoitetut asumiskustannukset
649	PTMK	Työvoimapolitiittisen koulutustuen perustuki
650	PTPV	Työvoimapolitiittinen koulutustuen perustukipäivät

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
651	YPITOMK	Työvoimapolitiittisen koulutustuen ylläpito- ja majoituskorvaus
652	KOUMATMK	Koulumatkatuki
653	KOUMATKK	Koulumatkatuen maksukuukaudet
654	LAAKEKOR	Lääkekorvaukset vakuutetulle
655	LAAKORVS	Lääkekorvaukset apteekille
656	LAAKUST	Lääkekustannukset
657	LAAKELKM	Lääkekorvaustapausten lukumäärä
658	LAPAKORV	Korvaukset lääkärinpalkkioista vakuutetulle
659	LAPAKORS	Korvaukset lääkärinpalkkioista apteekille
660	LAPAKUST	Lääkärinpalkkiokustannukset
661	LAPAOMAV	Korvattujen lääkärikäyntien lukumäärä
662	HLAPAKOR	Korvaukset hammaslääkärinpalkkioista vakuutetulle
663	HLAPKORS	Korvaukset hammaslääkärinpalkkioista apteekille
664	HLAPAKUS	Hammaslääkärikustannukset
665	HLAPAOMA	Korvattujen hammaslääkäriissä käyntien lukumäärä
666	TUTHOKOR	Tutkimus- ja hoitokorvaukset
667	TUTHOKUS	Tutkimus- ja hoitokustannukset
668	TUTHOOMA	Tutkimus- ja hoito-omavastuukertojen lukumäärä
669	MATKAKOR	Matkakustannusten korvaukset
670	MATKKUST	Matka- ja sairaankuljetuskustannukset
671	MATKOMAV	Korvattujen matka- ja sairaankuljetustapausten lukumäärä
672	YOPYKORV	Yöpymiskorvaukset
673	YOPYOMAV	Korvattujen öiden lukumäärä
674	HKUNTMAT	Kuntoutuksen matkakustannusten korvaukset
675	PMKY	Sairauspäivärahat yhteensä
676	PMKYT	Sairauspäivärahat työnantajalle
677	PPV	Korvatut sairauspäivät yhteensä
678	PPVT	Työnantajalle korvatut sairauspäivät
679	TULOSRT	Työtulo
680	AMKY	Vanhempainpäivärahat yhteensä
681	AMKYT	Vanhempainpäivärahat työnantajalle
682	APV	Vanhempainpäivärahapäivät yhteensä
683	APVT	Työnantajalle korvatut vanhempainpäivärahapäivät
684	TULOPRT	Työtulo
685	WPV	Erityishoitoraha, korvatut päivät
686	HTKK	Pienten lasten hoidon tukikuukaudet
687	PALKM	Työttömyyspäivärahapäivät
688	TMTUKIPV	Työmarkkinatukipäivät
689	TMTUKIMP	Työmarkkinatuen maksamisen peruste
690	MAMULKM	Maahanmuuttajan erityistuen maksukerrat

Liite 2. Vuoden 2003 vakuutusvalvontatietojen muuttujaluettelo

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
1	TKASSAPV	Työttömyyskassaan liittymispäivämäärä
2	LISAPVM	Ensimmäisen lisäpäivän päivämäärä
3	TKLASKR4	Työttömyys- ja koulutuspäivärahakuri 4/4
4	VVVMK1	Maksetut päivärahat bruttomk
5	VVVPVT1	Maksetut päivärahopäivät yhteensä
6	VVVSOMK1	Soviteltuna maksetut päivärahat bruttomk
7	VVVSOPV1	Soviteltuna maksetut päivärahopäivät yhteensä
8	VVLLKM1	Lapsikorotuksia sisältävä (lasten lkm 1-3)
9	VVVPAL1	Päivärahan perusteena oleva vakuutuspalkka
10	TTLAJI1	Työttömyyslaji
11	VVVMK2	Maksetut päivärahat bruttomk
12	VVVPVT2	Maksetut päivärahopäivät yhteensä
13	VVVSOMK2	Soviteltuna maksetut päivärahat bruttomk
14	VVVSOPV2	Soviteltuna maksetut päivärahopäivät yhteensä
15	VVLLKM2	Lapsikorotuksia sisältävä (lasten lkm 1-3)
16	VVVPAL2	Päivärahan perusteena oleva vakuutuspalkka
17	TTLAJI2	Työttömyyslaji
18	VVVMK3	Maksetut päivärahat bruttomk
19	VVVPVT3	Maksetut päivärahopäivät yhteensä
20	VVVSOMK3	Soviteltuna maksetut päivärahat bruttomk
21	VVVSOPV3	Soviteltuna maksetut päivärahopäivät yhteensä
22	VVLLKM3	Lapsikorotuksia sisältävä (lasten lkm 1-3)
23	VVVPAL3	Päivärahan perusteena oleva vakuutuspalkka
24	TTLAJI3	Työttömyyslaji
25	VVVMK4	Maksetut päivärahat bruttomk
26	VVVPVT4	Maksetut päivärahopäivät yhteensä
27	VVVSOMK4	Soviteltuna maksetut päivärahat bruttomk
28	VVVSOPV4	Soviteltuna maksetut päivärahopäivät yhteensä
29	VVLLKM4	Lapsikorotuksia sisältävä (lasten lkm 1-3)
30	VVVPAL4	Päivärahan perusteena oleva vakuutuspalkka
31	TTLAJI4	Työttömyyslaji

Liite 3. Vuoden 2002 työssäkäyntitilaston muuttujaluettelo¹

JNRO	KENTÄN NIMI	KUVAUS
1	KONU	Kotitalouden numero
2	JASEN	Jäsennumero
3	SIVS	Siviilisäät
4	AKIELI	Äidinkieli (suomi, ruotsi, muu)
5	KANSA	Kansalaisuus (suomi, muu)
6	EAKUN	Asuinkunta muuttanut vuoden aikana, 1= muuttanut v.2002
7	PTOIM1	Pääasiallinen toiminta (TVM)
8	AMAS1	Ammattiasema (TVM)
9	TOL2002	Toimialakoodi TOL2002 (TVM)
10	OTY1	Omistajatyypin (TVM)
11	OIK1	Oikeudellinen muoto (TVM)
12	TSEKT1	Työnantajasektori (TVM)
13	APVM1	Työsuhteen alkamispäivä, VVVKKPP
14	TYOL2	Työllisyyskoulutuksessa yli 5 kk
15	OTY2	Omistajatyypin, (ATV, pisin työsuhde)
16	TYO	Työssäolo- ja työttömyyskuukaudet
17	TYOKK	Työkuukaudet
18	SIJTI	Sijoittumistieto
19	TYALKU	Työttömyyden alkamispäivämäärä, VVVKKPP
20	TYLOPPU	Työttömyyden loppumispäivämäärä, VVVKKPP
21	TPASY	Työttömyyden päättymisen syy
22	TYKE	Työttömyyskuukausia
23	THPPVM	Työnhaun päättymispäivä, VVVKKPP
24	THPSYY	Työnhaun päättymisen syy
25	SAIKA	Tutkinnon suoritus aika, VVVKK
26	EALKU	Eläkkeen alkamisaika, VVVKKPP
27	PETY	Perhetyyppi
28	AUTO	Auton hallinta
29	YRHLKM	Yrityksen henkilökunta, suuruusluokka
30	LIKEV	Yrityksen liikevaihto, suuruusluokka
31	VUOPA	Yrityksen palkkasumma, suuruusluokka

¹ Tilastokeskus toimittaa vuoden 2003 palveluaineistoon liitettävät työssäkäyntitilaston tiedot vuoden lopulla. Muuttajat ovat useimmiten olleet samoja kuin aiempinakin vuosina.

Liite 4. Dokumentti perustiedoston (TK03) tulopohjajamuuttujien kokonaissummista

NRO MUUTTUJA	KOROTETUT LUVUT		OTOKSEN LUVUT		NEGAT. LKM	MINIMI	MAKSIMI
	MILJ. EUR	1000 H.	EUR	LKM >0			
1 LPALKT	55 012,6	2 635,1	298 051 588	14 515	0	0	635 684
2 TRPL	53 104,8	2 504,7	285 374 200	13 302	0	0	578 013
3 TRAVE	218,6	554,4	1 308 368	3 146	0	0	800
4 TASETU	47,8	16,7	331 645	99	0	0	15 000
5 TAUETU	436,8	108,3	3 217 354	723	0	0	8 000
6 TMLUE	34,7	31,1	330 143	206	0	0	22 612
7 TMPT	895,7	500,1	5 784 061	3 313	0	0	61 143
8 TEPALK	45,6	2,0	266 520	11	0	0	57 578
9 TPTURVA	11,5	6,2	45 349	30	0	0	5 651
10 TRESPA	9,6	34,0	44 966	168	0	0	1 368
11 TKUST	48,3	85,7	273 216	487	0	0	4 734
12 TMERI	150,6	8,4	1 040 056	45	0	0	61 088
13 TELPS3	8,7	1,0	35 710	5	0	0	18 910
14 TELPS4	169,2	30,5	1 196 749	181	0	0	56 217
15 TOPTIO	152,9	7,3	1 238 401	48	0	0	242 200
16 LMUUTA	525,0	234,9	3 889 726	1 463	0	0	71 222
17 TPALV	23,3	6,5	159 913	42	0	0	42 563
18 TPALV2	239,5	105,9	1 649 170	625	0	0	56 217
19 TELPS	103,4	82,0	887 420	518	0	0	53 961
20 TELPS1	34,0	40,8	217 468	233	0	0	7 173
21 TELPS2	1,8	0,8	17 231	8	0	0	7 409
22 TELPS5	4,3	10,7	29 302	64	0	0	3 364
23 TPALV2A	56,8	42,1	378 160	219	0	0	24 337
24 TMUUT	50,3	28,6	436 053	195	0	0	40 000
25 TOMLIS	0,5	0,1	6 000	1	0	0	6 000
26 TELVPAL	10,9	8,7	109 009	100	0	0	6 181
27 TULKS	300,2	32,3	1 423 899	146	0	0	109 147
28 TULK	107,9	7,1	265 615	22	0	0	41 455
29 TULKP	191,1	10,1	763 071	38	0	0	109 147
30 TULKK	0,0	0,0	0	0	0	0	0
31 TULKYA1	70,3	3,2	164 594	11	0	0	41 455
32 TULKYA2	146,1	26,9	759 593	122	0	0	30 890
33 TULKP6	39,9	1,1	255 576	7	0	0	109 147
34 TULKP61	0,0	0,0	0	0	0	0	0
35 LMUUTP	3 054,6	880,3	24 436 542	5 955	0	0	2 147 209
36 TVUOKR	871,9	222,9	6 387 228	1 703	0	0	180 497
37 TMYynt	858,3	57,5	6 863 037	431	0	0	1 996 330
38 TMYynt1	1 010,7	130,7	8 962 537	845	0	0	2 099 762
39 TSIRAHO	16,8	71,9	104 196	439	0	0	7 496
40 TPALV2P	5,5	10,5	45 678	81	0	0	19 392
41 TVAHEVAS	168,8	52,1	878 025	305	0	0	111 713
42 TVTKORP	1,7	4,1	10 102	36	0	0	1 559
43 TVLKORP	2,2	22,0	41 068	323	0	0	2 056
44 TULKYHP	49,1	273,3	393 643	1 746	0	0	64 453
45 TMUUTP	45,7	25,7	540 547	303	0	0	178 405
46 TJMARK	0,3	1,0	1 004	4	0	0	692
47 TMUUKOR	23,6	262,7	209 477	1 765	0	0	22 409
48 LELAK	15 527,4	1 260,7	68 807 043	5 580	0	0	125 554
49 TKANSEL	1 778,9	583,4	6 864 259	2 265	0	0	8 046
50 TANSEL	13 027,2	1 165,2	57 798 795	5 146	0	0	125 554
51 TTYOEL	71,0	11,0	265 287	41	0	0	32 012
52 TSUURPU	0,5	0,1	3 275	1	0	0	3 275
53 TTAPEL	278,0	28,7	1 133 197	134	0	0	44 469
54 TMUUEL	321,6	58,1	2 479 689	386	0	0	102 607
55 TPOTEL	2,6	0,3	16 880	2	0	0	9 084

Dokumentti perustiedoston (TK03) tulopohjajamuuttujien kokonaissummista

NRO MUUTTUJA	KOROTETUT LUVUT		OTOKSEN LUVUT		NEGAT. LKM	MINIMI	MAKSIMI
	MILJ. EUR	1000 H.	EUR	LKM >0			
56 TEANSTU	10,4	1,2	41 029	4	0	0	16 800
57 TPERHEL	37,3	42,7	204 632	235	0	0	8 721
58 TULKEL	110,8	22,1	686 797	107	0	0	36 928
59 LPRAHA	4 474,5	1 216,9	23 072 873	6 434	0	0	38 970
60 TPAR	872,5	310,9	4 987 014	1 803	0	0	27 007
61 TTAPPR	48,7	28,6	419 179	224	0	0	28 977
62 TVAKPR	34,4	23,9	312 575	220	0	0	24 969
63 TMUUPR	1,1	0,3	9 464	2	0	0	6 370
64 HTYOTPER	101,4	49,1	527 457	226	0	0	8 375
65 HTYOTPR	1 500,5	332,9	8 044 294	1 730	0	0	26 154
66 TMTUKIMK	853,5	237,7	3 396 079	1 037	0	0	8 261
67 TTYOTPR	2 455,4	584,2	11 967 830	2 823	0	0	26 154
68 KTHR	204,9	108,9	1 260 899	620	0	0	5 247
69 KTHL	85,8	89,1	457 655	465	0	0	2 630
70 OSHR	1,4	3,2	8 865	22	0	0	830
71 HKOTIHM	14,1	11,0	113 089	69	0	0	9 744
72 KTKU	24,5	21,6	110 571	103	0	0	3 011
73 TKOTIHTU	330,6	115,2	1 951 079	667	0	0	9 744
74 TKOULTUK	194,9	52,8	877 826	238	0	0	15 924
75 AIOPIRA	0,0	0,0	0	0	0	0	0
76 AIKOUTU	43,2	11,8	148 221	39	0	0	8 330
77 TTYOLTUK	0,0	0,0	0	0	0	0	0
78 TPOTPR	0,1	0,2	560	1	0	0	560
79 TKOPIRA	439,4	313,9	1 889 986	1 529	0	0	3 108
80 TKUNTRA	86,4	48,2	521 649	306	0	0	24 521
81 TLAKKO	0,2	0,6	558	2	0	0	279
82 TMLUOKO	3,1	0,4	76 307	10	0	0	9 773
83 TOMAHO	7,7	2,3	58 846	17	0	0	5 880
84 LMAATA	890,2	144,7	19 661 111	2 059	0	0	128 167
85 TMAAT1	548,4	90,2	12 149 030	1 244	0	0	128 167
86 TMAAT1P	258,3	35,0	5 881 286	601	0	0	50 541
87 TYHTMAT	83,5	20,5	1 630 795	235	0	0	61 513
88 TPORO1	1,0	2,9	5 076	15	0	0	820
89 LMAATP	250,3	135,7	5 301 064	1 773	0	0	56 564
90 TMAAT2	175,1	88,4	3 660 024	1 113	0	0	56 564
91 TMAAT2P	52,9	26,7	1 295 322	448	0	0	20 433
92 TYHTMPOT	22,3	20,8	345 718	221	0	0	20 834
93 TPORO2	3,1	9,1	23 186	40	0	0	6 396
94 LMETSA	152,2	139,4	2 128 534	1 481	0	0	33 201
95 TMETSA	133,2	107,1	1 841 791	1 192	0	0	33 201
96 TPJTA	3,9	5,6	70 920	91	0	0	5 879
97 TYHTHAV	0,2	0,2	1 849	4	0	0	958
98 TYHTM	14,9	31,4	213 974	266	0	0	19 447
99 LMETSP	385,7	50,8	3 957 479	632	0	0	75 855
100 TMETSP2	383,4	49,5	3 930 281	620	0	0	75 855
101 TVAKSP	2,3	2,0	27 198	22	0	0	3 727
102 LLIKA	1 904,4	127,0	27 743 740	1 427	0	0	328 929
103 LLIKP	158,3	73,2	2 566 010	888	0	0	111 010
104 LYHTA	765,5	41,7	12 437 068	584	0	0	340 029
105 TYHTATE	765,5	41,7	12 437 068	584	0	0	340 029
106 TYHAU	0,0	0,0	0	0	0	0	0
107 LYHTP	261,6	82,9	4 278 695	1 005	0	0	216 465
108 TYHTPOTE	195,7	58,4	3 443 507	761	0	0	216 465
109 TYHLV	8,9	1,5	121 049	12	0	0	74 002
110 TYHT1	19,4	11,4	268 310	133	0	0	39 852

Dokumentti perustiedoston (TK03) tulopohjajamuuttujien kokonaissummista

NRO MUUTTUJA	KOROTETUT LUVUT		OTOKSEN LUVUT		NEGAT. LKM	MINIMI	MAKSIMI
	MILJ. EUR	1000 H.	EUR	LKM >0			
111 TYHTMY	37,5	15,7	445 829	157	0	0	33 168
112 TYHAP	0,0	0,0	0	0	0	0	0
113 LOMTUYP	2 339,2	1 322,7	16 288 658	8 587	0	0	1 609 799
114 LOMTUYP1	663,8	382,8	5 652 848	3 100	0	0	511 301
115 LOMTUYP2	1 666,8	143,8	10 583 290	1 128	0	0	1 578 920
116 LOMTUYP3	8,6	878,8	52 520	5 067	0	0	40
117 LOMTUYP4	563,4	55,8	4 520 278	481	0	0	222 525
118 KOKORVE	739,3	766,5	6 435 111	4 339	0	0	529 649
119 TJVKORK	2,5	3,6	36 956	34	0	0	15 071
120 SVATVA	79 969,0	4 112,2	461 555 438	22 375	0	0	635 684
121 SVATVP	6 452,8	1 821,3	56 851 634	11 972	0	0	2 682 870
122 SVAT	87 161,2	4 166,5	524 842 183	22 834	0	0	3 105 619
123 LPALK2	55 480,7	2 690,9	301 563 154	14 902	0	0	635 684
124 LYRIT	4 830,6	514,6	78 497 539	5 538	0	0	460 882
125 LOMA	6 319,1	1 744,4	48 042 557	11 058	0	0	2 682 870
126 LTSIIR	19 634,4	2 394,0	89 037 159	11 446	0	0	125 554
127 VTYOMJ	474,4	1 914,0	2 463 693	9 749	0	0	1 816
128 VTHM	284,7	212,8	1 537 611	1 264	0	0	18 641
129 VTHMU	0,0	0,0	0	0	0	0	0
130 VTHM3	0,6	0,6	3 653	4	0	0	1 983
131 VTHM4	24,7	4,1	149 869	30	0	0	19 854
132 VEAPN	481,9	329,7	4 321 601	2 404	0	0	13 071
133 VMEVM	15,2	7,5	104 196	41	0	0	6 569
134 VEVN	38,1	24,9	564 777	322	0	0	8 863
135 VMUUT1	17,5	23,3	64 501	91	0	0	1 400
136 VMUUTV	0,0	0,0	0	0	0	0	0
137 VTLT	0,0	0,0	0	0	0	0	0
138 VTLT1	0,0	0,0	0	0	0	0	0
139 VTLT2	0,0	0,0	0	0	0	0	0
140 VMUUTK	0,0	0,1	387	1	0	0	387
141 VMATK	1 319,0	772,2	7 524 504	4 505	0	0	14 680
142 KOTITA	212,9	158,9	1 377 605	964	0	0	4 083
143 VTHM2	41,6	287,4	292 226	2 063	0	0	12 673
144 VKORASU	1 021,5	1 098,2	5 839 279	5 954	0	0	16 083
145 VKOREP	260,0	180,8	1 400 825	965	0	0	11 978
146 VKOROP	33,0	179,7	116 289	656	0	0	998
147 VKORTU	121,3	81,4	862 332	675	0	0	54 975
148 VKORME	10,9	29,8	162 683	390	0	0	5 658
149 FLUOTAP	314,1	53,6	2 745 551	376	0	0	846 035
150 SVARAT	103 246,6	2 119,3	823 223 680	12 831	0	0	7 718 975
151 PKNTV	38 712,4	863,1	289 342 034	5 944	0	0	426 743
152 PKNTM	4 793,6	307,5	25 899 304	1 433	0	0	458 611
153 PVOAS	26 102,6	708,4	120 046 682	2 785	0	0	2 885 528
154 PMOAS	5 646,2	163,3	42 868 737	1 145	0	0	1 456 575
155 PULKOM	28,3	3,6	575 170	31	0	0	378 861
156 PMAAT	3 849,3	260,7	75 192 873	2 768	0	0	518 683
157 PMAATS	7,6	1,5	185 108	30	0	0	27 051
158 PMETSA	6 172,7	365,6	75 838 656	3 498	0	0	539 864
159 PLIICK	2 934,3	111,6	39 188 828	1 287	0	0	971 764
160 PYHT	3 889,2	187,9	59 329 800	1 801	0	0	1 913 040
161 PVOASY	11,3	0,2	170 339	4	0	0	78 168
162 PMUUT	11 110,2	422,7	94 756 488	3 123	0	0	6 995 185
163 SVELAT	56 931,9	2 059,1	412 057 388	12 102	0	0	1 216 873
164 NMAAT	2 662,5	67,9	51 910 374	1 216	0	0	661 285
165 NMETSA	438,8	37,4	6 366 074	528	0	0	232 032

Dokumentti perustiedoston (TK03) tulopohjajamuuttujien kokonaissummista

NRO MUUTTUJA	KOROTETUT LUVUT		OTOKSEN LUVUT		NEGAT. LKM	MINIMI	MAKSIMI
	MILJ. EUR	1000 H.	EUR	LKM >0			
166 NLIKKY	2 437,6	90,0	30 282 636	1 025	0	0	833 097
167 NMUUT	49 385,8	1 967,4	292 947 707	10 878	0	0	1 216 873
168 NYHT	2 007,2	63,4	30 550 597	808	0	0	1 080 000
169 HPALKTU	55 558,0	2 687,7	301 615 542	14 822	0	0	635 094
170 TRPLKOR	9,2	1,7	63 466	18	8	-27 761	56 339
171 TULKP	0,0	0,0	0	0	0	0	0
172 HULKPA	135,2	10,9	586 719	51	0	0	95 000
173 TLUE	723,6	536,4	5 046 671	3 026	0	0	31 412
174 TLUE1	7,8	16,1	100 892	111	0	0	15 032
175 TLUE2	6,4	6,5	39 947	38	0	0	1 711
176 MAAYRTU	1 057,5	160,5	23 140 603	2 134	0	0	145 908
177 MAKUOTU	18,6	5,8	126 679	28	0	0	30 000
178 METSYRTU	1 026,3	99,0	12 715 238	1 117	0	0	169 914
179 TPYSPU	829,5	59,0	10 023 790	657	0	0	168 034
180 THANPU	179,1	48,2	2 609 289	607	0	0	55 199
181 MUUPU	88,7	16,9	981 206	164	0	0	100 925
182 TVAKSP	0,0	0,0	0	0	0	0	0
183 METSPA	16,6	23,3	241 908	289	0	0	5 000
184 LMHM	21,4	215,3	255 548	2 161	0	0	1 035
185 METSKUST	118,9	176,2	1 426 079	1 729	0	0	7 493
186 METMYKOR	12,2	27,8	173 968	224	0	0	18 175
187 ELINYRTU	2 062,8	131,4	30 309 750	1 469	0	0	397 727
188 YHTYRTU	1 142,4	132,9	18 838 772	1 461	0	0	460 315
189 TYHTAT	863,0	86,4	14 269 798	998	0	0	340 029
190 TYHTOAT	0,0	0,0	0	0	0	0	0
191 TYHTOA1	0,0	0,0	0	0	0	0	0
192 TYHTOA2	0,1	0,4	1 479	8	0	0	1 323
193 TYHTPOT	275,0	97,9	4 503 358	1 143	0	0	216 465
194 TYHTOPOT	0,0	0,0	0	0	0	0	0
195 TYHTOPO1	0,0	0,0	0	0	0	0	0
196 TYHTOPO2	4,3	14,2	64 137	169	0	0	4 986
197 OMTU	13 450,4	1 880,0	91 666 561	9 576	151	-5 967	2 951 658
198 TOMTUYHA	0,0	0,0	0	0	0	0	0
199 TOMTUYH1	0,1	0,2	343	1	0	0	343
200 TYHHYVA	0,0	0,0	0	0	0	0	0
201 TYHHYV1	0,0	0,2	114	1	0	0	114
202 TOMTUHV1	23,6	1,0	200 586	8	0	0	86 261
203 TOMTUYH3	546,4	54,4	4 376 043	466	0	0	222 525
204 TYHHYV3	223,2	54,6	1 787 987	469	0	0	90 891
205 TOMTUYHP	0,1	1,2	899	15	0	0	276
206 TOMTUYH2	0,0	0,0	0	0	0	0	0
207 TYHHYVP	0,0	1,1	349	14	0	0	107
208 TYHHYV2	0,0	0,0	0	0	0	0	0
209 TOMTUHV2	8,7	0,6	77 521	6	0	0	27 362
210 TOMTUYH4	488,9	1 240,5	4 164 584	7 970	0	0	511 301
211 TYHHYV4	951,8	1 305,8	6 624 281	8 487	0	0	657 523
212 TOMTUM	1 839,7	158,6	12 004 001	1 246	0	0	1 578 920
213 HULKOR	9,7	6,0	44 078	33	0	0	20 000
214 OMTUASUN	6 129,4	1 538,4	37 306 628	8 300	200	-7 597	28 996
215 YSOSI	3 453,6	1 076,3	14 967 789	4 884	0	0	36 845
216 KELAVE	1 490,1	479,9	5 401 403	1 733	0	0	8 997
217 KELATK	432,5	120,6	1 914 388	563	0	0	9 004
218 KELATY	27,2	18,9	145 106	99	0	0	5 089
219 KELASTU	215,1	137,2	429 782	292	0	0	5 875
220 KELLAPS	5,4	19,2	29 935	93	0	0	1 201

Dokumentti perustiedoston (TK03) tulopohjajamuuttujien kokonaissummista

NRO MUUTTUJA	KOROTETUT LUVUT		OTOKSEN LUVUT		NEGAT. LKM	MINIMI	MAKSIMI
	MILJ. EUR	1000 H.	EUR	LKM >0			
221 RILI	52,0	105,7	180 564	367	0	0	492
222 RIYL	41,6	56,4	148 433	192	0	0	2 096
223 HLEPE	6,5	7,9	42 939	53	0	0	1 017
224 HLETO	6,2	6,5	28 860	29	0	0	3 689
225 HLEAS	3,6	3,3	10 153	9	0	0	2 487
226 HLAKE	23,8	31,6	121 446	171	0	0	1 746
227 HKKURA	51,0	45,7	251 669	264	0	0	24 487
228 HMKURA	20,5	16,9	155 436	113	0	0	7 391
229 HKUTO	220,4	89,4	1 230 903	492	0	0	17 000
230 HSAIPRVA	328,0	144,6	2 080 180	918	0	0	23 744
231 HAIPRVA	529,8	149,4	2 796 592	765	0	0	27 007
232 TPSOE	15 156,9	1 578,3	69 185 720	7 481	0	0	169 143
233 HTYOEL	8 079,3	998,5	36 342 973	4 419	0	0	169 143
234 HVIREL	4 741,9	481,3	21 023 562	2 032	0	0	78 129
235 HTUNTEL	343,1	110,6	1 408 224	422	0	0	47 979
236 VAKLIS	63,4	33,9	361 210	183	0	0	20 000
237 HTKAPR	15,1	28,5	108 204	303	0	0	3 461
238 HERORA	6,4	3,4	32 059	17	0	0	2 672
239 HAIKOU	2,3	2,3	8 880	9	0	0	1 850
240 HAMKOU	0,1	0,4	236	1	0	0	236
241 OSAMKOU	0,0	0,0	0	0	0	0	0
242 AMSTIPE	3,9	16,0	17 700	74	0	0	472
243 SAVUST	4 736,4	1 405,3	23 330 836	7 554	0	0	32 557
244 LLMK	1 360,0	594,0	9 032 380	3 819	0	0	25 576
245 AITAV	9,2	64,0	44 520	310	0	0	280
246 HKELTU	80,1	46,4	362 947	200	0	0	5 671
247 HSOTAV	12,5	12,4	44 708	46	0	0	4 060
248 HTOIMTUK	398,2	221,3	1 337 943	733	0	0	17 487
249 HASTUKI	410,8	224,7	1 389 517	731	0	0	9 732
250 HWMKY	2,1	11,4	13 467	61	0	0	1 717
251 OPIRAKO	322,9	178,6	1 296 081	745	0	0	3 108
252 OPIRAKE	119,9	138,5	596 558	798	0	0	2 563
253 HASULI	222,6	206,3	872 653	860	0	0	2 059
254 HOPMUU	34,5	17,0	190 464	84	0	0	20 000
255 HSOTVKOR	112,8	29,2	421 722	108	0	0	15 087
256 HVAMTUK	44,7	17,0	161 265	76	0	0	5 643
257 HLAHO	76,7	59,1	484 967	356	0	0	4 904
258 RVEM	1,8	7,4	7 497	30	0	0	315
259 RVVM	4,0	15,7	20 643	79	0	0	315
260 HASEPR	33,0	50,2	234 150	335	0	0	1 892
261 MAMUTUKI	2,5	2,0	8 067	7	0	0	1 434
262 MUUTTS	1 013,1	619,8	4 665 813	2 755	0	0	36 928
263 ELASA	161,3	73,0	698 081	308	0	0	12 000
264 RAHSA	50,5	78,6	174 954	284	0	0	6 000
265 ASETUMUU	191,0	57,7	882 879	227	0	0	18 110
266 KMSTULOT	386,6	448,2	1 703 081	1 999	0	0	22 150
267 ENEAV	6,0	2,9	31 671	16	0	0	6 000
268 HLAHAV	0,3	2,5	1 992	11	0	0	1 020
269 HSTIPE	81,9	33,9	365 100	164	0	0	25 000
270 MUULKU	24,5	6,7	120 700	38	0	0	21 195
271 LVEROT	20 472,7	3 855,7	131 599 235	20 808	0	0	801 513
272 LTVA	6 421,9	2 483,0	43 344 851	13 542	0	0	202 609
273 LTVP	1 858,9	1 287,2	15 963 105	8 965	0	0	734 360
274 LVV	94,2	26,2	797 393	320	0	0	92 898
275 LKUVE	11 652,9	3 695,8	68 617 230	19 786	0	0	93 667

Dokumentti perustiedoston (TK03) tulopohjajamuuttujien kokonaissummista

NRO MUUTTUJA	KOROTETUT LUVUT		OTOKSEN LUVUT		NEGAT. LKM	MINIMI	MAKSIMI
	MILJ. EUR	1000 H.	EUR	LKM >0			
276 LAHDEVER	92,3	674,7	637 648	3 570	0	0	44 113
277 LKNVE	352,5	1 629,7	2 239 008	8 783	0	0	13 693
278 LSOVA	3 563,2	3 863,6	19 829 471	21 151	0	0	37 335
279 LSVMA	964,2	3 715,3	5 540 581	19 992	0	0	9 065
280 LTEL	2 440,7	2 493,4	13 057 895	13 170	0	0	27 092
281 LTYMA	105,0	2 391,6	562 022	12 411	0	0	1 178
282 LMUUMTS	118,7	50,3	579 050	234	0	0	9 919
283 ELAMA	118,7	50,3	579 050	234	0	0	9 919
284 VEROKOR	0,0	0,0	0	0	0	0	0
285 LVAPeht	0,0	0,0	0	0	0	0	0
286 HMAKSKOT	748,6	743,2	4 802 275	3 947	0	0	57 140
287 LKIVE	719,9	3 144,6	4 417 710	17 231	0	0	6 043
288 YRTU	5 289,0	452,3	85 004 363	5 084	0	0	460 315
289 SAATUSI	24 360,0	3 086,7	112 150 158	15 566	0	0	169 143
290 MAKSTUS2	24 154,6	3 996,8	152 007 756	21 876	0	0	801 532
291 ANSTU	60 847,1	2 933,6	386 619 905	17 745	0	0	635 094
292 TUOTEKT	74 984,6	3 685,8	484 665 235	20 821	1	-43	3 276 501
293 BRTULO2	99 344,6	4 242,8	596 815 393	23 269	0	0	3 277 581
294 KTU2	75 191,6	4 241,0	444 819 548	23 253	0	0	2 491 640
295 VVAPAA	4 601,4	1 775,4	27 241 119	9 154	0	0	162 230
296 MAKSTUSI	23 849,4	3 990,3	149 993 665	21 855	0	0	734 360
297 BRTULO	91 762,5	4 238,7	552 083 302	23 254	0	0	3 106 699
298 HKTU	67 918,0	4 235,5	402 111 564	23 233	0	0	2 372 339
299 KTU	67 918,0	2 401,3	402 111 564	11 187	0	0	2 766 121
300 UPALK	56 682,5	2 693,8	309 589 573	14 914	0	0	676 008
301 RUETU2	301,9	570,3	1 785 873	3 226	0	0	1 400
302 ASETU2	50,2	16,7	348 191	99	0	0	15 750
303 AUETU2	511,2	121,3	3 733 085	811	0	0	8 400
304 MUETU2	46,1	39,7	419 053	271	0	0	23 742
305 UHENK	157,2	203,6	1 153 498	1 408	0	0	9 091
306 UMATK	0,0	0,0	0	0	0	0	0
307 UYRMA	1 220,1	182,7	26 363 407	2 373	0	0	153 203
308 UMAATA	934,7	144,7	20 643 204	2 059	0	0	134 575
309 UMAATP	262,7	135,7	5 565 262	1 773	0	0	59 392
310 UYRME	1 011,4	204,3	13 228 484	2 208	0	0	102 765
311 UMETSK	898,5	195,4	11 655 973	2 117	0	0	102 765
312 UMETSH	96,4	49,4	1 330 603	618	0	0	8 541
313 UYRMU	3 182,5	219,8	48 435 064	2 524	0	0	474 124
314 ULIK	2 124,6	131,4	31 218 329	1 469	0	0	409 658
315 UTYHT	1 057,9	92,0	17 216 735	1 110	0	0	474 124
316 UOMA	7 070,6	2 030,1	54 558 702	12 292	0	0	3 105 619
317 UKORK	751,5	768,2	6 516 145	4 347	0	0	529 649
318 UTUSI	24 360,0	3 086,7	112 150 158	15 566	0	0	169 143
319 KVARAT	170 578,1	2 073,1	1 460 388 008	12 440	0	0	9 363 353
320 KASUNT	100 874,2	1 571,5	637 206 804	8 729	0	0	4 483 085
321 KKIINT	7 186,7	310,8	39 570 874	1 463	0	0	804 289
322 KMOAS	5 859,9	134,4	46 515 622	980	0	0	1 946 637
323 KMAAT	9 959,9	260,7	194 560 180	2 768	0	0	1 342 092
324 KMETSA	31 912,9	365,6	392 084 104	3 498	0	0	2 791 096
325 KYHT	3 671,7	183,0	55 634 380	1 752	0	0	1 913 040
326 KMUUT	11 112,9	422,7	94 816 044	3 123	0	0	6 995 185
327 UARVO	2 976,3	1 935,5	25 413 202	11 531	0	0	87 810
328 UANAS	1 895,7	1 571,5	11 974 675	8 729	0	0	84 248
329 UANASM	110,1	134,4	874 130	980	0	0	36 582
330 UANMAK	189,1	256,8	3 695 246	2 743	0	0	25 499
331 UANMEK	574,3	365,6	7 055 804	3 498	0	0	50 239
332 UANYHV	69,7	179,1	1 056 195	1 722	0	0	36 347
333 UANMUK	137,5	310,3	757 152	1 461	0	0	15 403
334 UYRTU	5 414,1	493,8	88 026 955	5 411	0	0	475 071
335 ULAAJA	96 656,3	4 249,1	590 976 991	23 311	0	0	3 106 887

Liite 5. Veronalaisen tulon muodostuminen (TK03-TK09)

= eri arvo kuin palvelutiedoston muuttujalla

L-alkuiset summamuuttujat eivät palveluaineiston muuttujia

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
LPALKT	Palkkatulot (AT)	TRPL+TRAVE+TASETU+ TAUETU+TMLUE+TMPT+ TEPALK+TPTURVA+TRESPA+ TKUST+TMERI+TELPS3	SLPALKT	
TRPL	Rahapalkka päätoimesta	Vähennetty TLUE, TLUE1, TOPTIO (TRPLKOR-korjaus)		x ATIP
TRAVE	Ravintoetu	FTRAVE		x ATI
TASETU	Asuntoetu	FTASETU		x ATI
TAUETU	Autoetu	FTAUETU		x ATI
TMLUE	Muu luontoisetu	FTMLUE		x ATI
TMPT	Palkkatulo sivutoimesta			x ATI
TEPALK	Ennakonkannon al. palkkatulo			x ATI
TPTURVA	Palkkaturva ja sij. maks. palkka			x ATI
TRESPA	Reserviläispalkka			x ATI
TKUST	Työnantajan veronalaian kustann. korvaus			x ATI
TMERI	Merityötulo			x ATI
TELPS3	Urheilijan palkka			x ATI
TELPS4	Perhehoitajan tai omaishoitajan palkkio tai kulukorvaus	(ei summattu)		x ATI
TOPTIO	Optiotulo (AT) (työnantajan kela- ja sv-maksu (ei peritä työntekijän sova-maksua)	FTOPTIO (=1,6 * TOPTIO)	FTOPTIO	
LMUUTA	Muut henkilökohtaiset ansiotulot (AT) (ei peritä työnantajan ja työntekijän palkkaperusteisia sova-maksuja)	TPALV+TELPS+TELPS1+ TELPS2+TELPS5+TPALV2A+ TPALV2A+TPALV2+TMUUT+ TOMLIS+TELV PAL	SLMUUTA	
TPALV	Palveluraha ym. vastaava			x ATI
TELPS	Työkorvaus			x ATI
TELPS1	Henkilörahaston rahasto-osuus (veronalainen osa)			x ATI
TELPS2	Urheilijan palkkio			x ATI
TELPS5	Muu ennakonpidätyksen alainen ansiotuloa oleva suoritus			x ATI
TPALV2A	Tekijänoikeuskorvaus			x ATI
TPALV2	EPL 6§:n mukaiset suoritukset			x ATI
TMUUT	Muu ansiotulo			x ATI
TOMLIS	Selvittämätön omaisuuden lisäys			x ATI
TELV PAL	Eläkevakuutusmaksun palautus			x ATI
TULKS	Ulkomaan tulo	(ei summattu)		x ATI
-TULK	-ulkomaan tulo, josta ei sv-maksua	(ei summattu)		x ATI
-TULKP	-ulkomaan palkkatulo	(ei summattu)		x ATI
-TULKK	-ulkomaan tulo, josta vain kunn- ja kirk. vero	(ei summattu)		x ATI
-TULKYA1	-ulkomaan ansiotulo (hyvitys)	(ei summattu)		x ATI
-TULKYA2	-ulkomaan ansiotulo (vapautus)	(ei summattu)		x ATI
-TULKP6	-6 kk:n säännönmukainen palkka	(ei summattu)		x ATI
-TULKP61	-sijaismaksajan maksama 6 kk:n palkka	(ei summattu)		x ATI
TELPS6	Yleishyöd. yhteisön matkakustann. korvaus	(ei summattu)		x ATI

Veronalaisen tulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
LMUUTP	Eräät henkilökohtaiset pääomatulot (POT)	TVUOKR+TMYYNT+TMYYNT1+ TSIRAH0+TPALV2P+ TVAHEVAS+TVTKORP+ TVLKORP+TULKYHP+TMUUTP+ TJMARK+TMUUKOR	SLMUUTP	
TVUOKR	Vuokratulo, osake/kiinteistö	1.07 * TVUOKR		x IVU
TMYYNT	Luovutusvoitto, ei arvopaperit		FTMYYNT	
TMYYNT1	Luovutusvoitto arvopapereista	1.17 * TMYYNT1	FTMYYNT1	
TSIRAH0	Sijoitusrahasto-osuus			x KHI
TPALV2P	Tekijänoikeuskorvaus			x ATI
TVAHEVAS	Vapaaeht. henk. vak. suoritus		FTHEVAS	
TVTKORP	Välittömän veron palautuskorko			x NOL
TVLKORP	Välillisen veron palautuskorko			x NOL
TULKYHP	Ulkomailta saatu pääomatulo			x ATI
TMUUTP	Muu pääomatulo			x ATI
TJMARK	Jälkimarkkinahyvitys po-tulona			x ATI
TMUUKOR	Muu korkotulo			x ATI
LELAK	Eläketulot (AT)	TKANSEL+TANSEL+TTYOEL+ TSUURPU+TTAPEL+TMUUEL+ TPOTEL+TEANSTU+TPERHEL	SLELAK	
TKANSEL	Kansaneläke		FTKANSEL	x KEL
TANSEL	Työ-, virka- ja yrittäjäeläkkeet		FTANSEL	
TTYOEL	Työnantajan maksama eläke			x TEL
TSUURPU	Edustuston puolison erit.korvaus			x TEL
TTAPEL	Tapaturma- ja liikennevak.eläke			x TEL
TMUUEL	Muu eläke ansiotulona			x TEL
TPOTEL	Potilasvakuutuksen eläke			x TEL
TEANSTU	Ansiotulona verotettava eläke			x TEL
TPERHEL	Yleinen perhe-eläke			x KEL
TULKEL	Eläketulo ulkomaan tulosta	(ei summattu)		x KEL
LPRAHA	Päivärahatulot (AT)	TPAR+TTAPPR+TVAKPR+ TMUUPR+TTYOTPR+TKOTIHTU+ TKOULTUK+TTYOLTUK+ TPOTPR+TKOPIRA+TKUNTRA+ LAKKO+TMLUOKO+TOMAH0	SLPRAHA	
TPAR	Sairaus- ja vanh. päiväraha			x TEL1
TTAPPR	Tapaturma- ja liikennevak. praha			x TEL1
TVAKPR	Henkilövakuutuksen päiväraha			x ATI
TMUUPR	Vastuuvakuutuksen päiväraha			x ATI
-HTYOTPR	Työttömän ansiopäiväraha	Verorek./KELA-tieto (ei summattu)	FHTPRT	
-HTYOTPER	Työttömän peruspäiväraha	KELA-tieto (ei summattu)	FHTPER	
-TMTUKIMK	Työmarkkinatuki	KELA-tieto (ei summattu)	FTMTUKI	
TTYOTPR	Työttömyysturvaetuudet	HTYOTPER+HTYOTPR+ TMTUKIMK	FTTYOTPR	
-KTHR	Hoitoraha	KELA-tieto (ei summattu)		x NOL
-KTHL	Hoitolisä	KELA-tieto (ei summattu)		x NOL
-OSHR	Osittainen hoitoraha	KELA-tieto (ei summattu)		x NOL
-HKOTIHM	Muu kotihoidon tuki	Muu tieto (ei summattu)		x NOL
-KTKU	Kotihoidon tuen kunnall. lisä	KELA-tieto (ei summattu)		x NOL
TKOTIHTU	Lasten kotihoidon tuki	Tuki yhteensä		x NOL

Veronalaisen tulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
TKOULTUK	Työllisyyskurssin koulutustuki,	Sisältää muuttajat VVVMK4,		x ATI
VVVMK4	aikuisopintoraha ja toistuvaisavustus	AIOPIRA ja AIKOUTU		
-AIOPIRA	Työllisyyskurssin koulutustuki	Vakuutusvalvonta-tieto		x ATI
-AIKOUTU	Aikuisopintoraha	KELA-tieto (ei summattu)		x ATI
	Aikuisopintotuki	Koulutus- ja erorahasto-tieto (ei summattu)		x ATI
TTYOLTUK	Yrittäjän työllistämistuki			x ATI
TPOTPR	Potilasvakuutuksen päiväraha			x ATI
TKOPIRA	Opintoraha			x OPI
TKUNTRA	Kuntoutusraha ja -avustus			x ATI
TLAKKO	Lakkoavustus			x ATI
TMLUOKO	Maatal. yritt. luopumiskorvaus			x IMA
TOMAHO	Omaishoidon tuki			x ATI
LMAATA	Maatalouden ansiotulot (AT)	TMAAT1+TMAAT1P+TYHTMAT	SLMAATA	
TMAAT1	Maatalouden ansiotulo (oma)			x IMA
TMAAT1P	Maatalouden ansiotulo (puol.)			x IMA
TYHTMAT	Maataloustulon ansiotulo-osuus yhtymästä			x IMA
TPORO1	Ansiotulo porotaloudesta	(Ei summattu)		x ATI
LMAATP	Maatalouden pääoma- tulot (POT)	TMAAT2+TMAAT2P+ TYHTMPOT	SLMAATP	
TMAAT2	Maatalouden po-tulo (oma)			x IMAP
TMAAT2P	Maatalouden po-tulo (puol.)			x IMAP
TYHTMPOT	Maataloustulon pääomatulo-osuus yhtymästä			x IMAP
TPORO2	Pääomatulo porotaloudesta	(Ei summattu)		x ATI
LMETSA	Metsätalouden ansiotulot (AT)	TMETSA+TPJTA+TYHTHAV+ TYHTM	SLMETSA	
TMETSA	Metsätalouden puhdas tulo	1.07 x TMETSA	FTMETSA	
TPJTA	Hankintatyön arvo			x ATI
TYHTHAV	Hankintatyön arvo yhtymästä			x ATI
TYHTM	Metsätalouden puhdas tulo yhtymästä	1.07 x TYHTM	FTYHTM	
LMETSP	Metsätalouden pääoma- tulot (POT)	TMETSP2+TVAKSP	SLMETSP	
TMETSP2	Pääomatulo omasta ja puolison metsätaloudesta	TMETSP+TMETSP	FTMETSP2	
TVAKSP	Puun myynnin vak. suoritus			x IMEP
LLIIKA	Elinkeinotoiminnan ansiotulot (AT)	TLIIK1+TLIIKP (ansiotulo omasta ja puolison ansiotoiminnasta)		x ILI
LLIIKP	Elinkeinotoiminnan pääomatulot (POT)	TLIIK2+TLIIK2P (pääomatulo omas- ta ja puolison ansiotoiminnasta)		x ILIP
LYHTA	Ansiotulot yhtymästä, ei osinkoja (AT)	TYHTATE+TYHAU	SLYHTA	x ILI
TYHTATE	Elinkeinotoiminnan ansiotulo yhtymästä		FTYHTA	
TYHAU	Ansio-osuus ulkomaisen yhtiön tulosta			x ILI

Veronalaisen tulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
LYHTP	Pääomatulot yhtymästä, ei osinkoja (POT)	TYHTPOTE+TYHLV+TYHT1+ TYHTMY+TYHAP	SLYHTP	x ILIP
TYHTPOTE	Elinkeinotoiminnan pääomatulo yhtymästä			x ILIP
TYHLV	Käyttöomais. luovutusvoitto			x TMY
TYHT1	Muun toim. tulo yhtymästä			x ILIP
TYHTMY	Puun myyntitulo yhtymistä			x IMEP
TYHAP	Pääomatulo-osuus ulkomaisesta yhtymästä			x ILIP
LOMTUYHP	Osinkotulo (POT), ei hyvitystä		SLOMTUP	
LOMTUYHP1	Osinkotulo pörssiyhtiöstä	FLOMTUPOT	FLOMTUP1	
LOMTUYHP2	Osinkotulo muusta kuin pörssiyhtiöstä	FLOMTUPOT	FLOMTUP2	
LOMTUYHP3	Osuuspääoman korko (muusta yhtiöstä)	FLOMTUPOT		x IOSP
LOMTUYHA	Osinkotulo (AT), ei hyvitystä	FLOMTUAT		x IOS
KOKORVE	Lähdeverollinen korkotulo	FKOKORVE	FKOKORVE	
TJVKORK	Joukkovelkakirjalainan korko			x IKO
SUMMATUT TULONIMIKKEET				
SVATV (=SVATVA)	Veronalainen ansiotulo	LPALKT+TOPTIO+LMUUTA+ LELAK+LPRAHA+LMAATA+ TPORO1+LMETSA+LLIIKA+ LYHTA+LOMTUYHA	SSVATVA	
SVATVP	Veronalainen pääomatulo valtionverotuksessa	LMUUTP+LMAATP+TPORO2+ LMETSP+LLIIKP+LYHTP+ LOMTUYHP	SSVATVP	
SVAT	Veronalainen tulo	SVATV+SVATVP+KOKORVE	SSVAT	
LPALK2	Palkanluonteiset tulot	LPALKT+(LMUUTA-TPALV2A)	SLPALK2	
LYRIT	Yrittäjätulot	LMAATA+LMAATP+LMETSA+ LMETSP+LLIIKA+LLIIKP+ LYHTA+LYHTP+TPALV2A+ TPALV2P	SLYRIT	
LOMA	Omaisuuksutulot	LOMTUYHA+LOMTUYHP+ (LMUUTP—TPALV2P)+ TEANSTU+TMUUEL+ TVAKPR+TMUUPR	SLOMA	
LTSIIR	Tulonsiirrot	LELAK+LPRAHA-(TEANSTU+ TMUUEL+TVAKPR+TMUUPR)	SLTSIIR	

Veronalaisen tulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
VÄHENNYKSET				
Ansiotulosta				
VTYOMJ	Työmarkkinajärj. jäsenmaksut			x ATI
VTHM	Muut tulonhankkimiskulut			x KHI
VTHMU	Tulonhankkimiskulut ulkomailta			x KHI
VTHM3	Tulonhankkimiskulut muista ansiotuloista kuin työtuloista			x KHI
VTHM4	Tulonhankkimiskulut muista työtuloista kuin palkkatuloista			x KHI
VEVAPN	Vapaaeht. eläkevak. maksut		FVEVAPN	x KHI
VMEVM	Merimieseläkevak. maksut			x ATI
VEVM	Muut pakolliset vakuutusmaksut			x ATI
VMUUT1	Veronmaksukyvyyn alentumisväh.			x KHI
VMUUTV	Muut vähennykset (vv)			x KHI
VTLT	Henkilökohtaisen tulolähteen tappio (vv)			x ILI
VTLT1	Maataloustulolähteen tappio (vv)			x IMA
VTLT2	Elinkeinotulolähteen tappio (vv)			x ILI
VMUUTK	Muut vähennykset (kv)			x KHI
Vähennysten perusteena olevat kustannukset				
VMATK	Matkakustannukset, ilmoitetut			x KHI
KOTITA	Kotitalousvähennys -vähennykset verolaskelmassa	FKOTITA	FKOTITA	
Pääomatulosta				
VTHM2	Tulonhankk kulut pääomatulosta			x ILIP
VKORASU	Asuntolainan korot (ei ensiasunnon)	FVKOROT		x KAS
VKOREP	Ensiasunnon lainan korot			x KAS
VKOROP	Opintolainan korot	FVKOROT		x KOP
VKORTU	Tulonhankkimislainan korot			x KAN
VKORME	Metsätalouden korot			x KAN
FLUOTAP	Luovutusvoitoista vähennetty tappio		FLUOTAP	
VARALLISUUSARVOT (verotusarvot)				
SVARAT	Varat yhteensä	PKNTV+PKNTM+PVOAS+ PMOAS+PULKOM+PMAAT+ PMAATS+PMETSA+PLIIKK+ PYHT+PMUUT	SSVARAT	
PKNTV	Kiinteistöt vakituisena asuntona, ml. maatilán asuinkiinteistöt	FPKNT (osa PKIINTY:ä)	FPKNTV	
PKNTM	Muut kiinteistöt	FPKNT (osa PKIINTY:ä)		x MVA
PVOAS	Asunto-osakkeet vakituisena asuntona	FPOAS (osa POASYHT:ä)	FPVOAS	
PMOAS	Muut asunto-osakkeet	FPOAS (osa POASYHT:ä)		x MVA
PULKOM	Ulkomailla olevan asunnon ja kiinteistön arvo			x MVA
PMAAT	Maatalouden varat	PMAATO+PMAATP (omasta ja puolison maataloudesta)		x MVA
PMAATS	Maatalouden saamiset			x MVA
PMETSA	Metsätalouden varat			x MVA
PLIIKK	Elinkeinotoiminnan varat	PLIIKKO+PLIIKKP (omasta ja puolison elinkeinotoiminnasta)		x MVA
PYHT	Yhtymän varallisuus			x MVA
PVOASY	Yhtymän luontoisetuasuunto	(Ei summattu, sisältyy PYHT:iin)		x ATI
PMUUT	Muut veronalaiset varat			x PVA

Veronalaisen tulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
SVELAT	Velat yhteensä	NMAAT+NMETSA+NLIKKY+ NMMUUT+NYHT	SSVELAT	
NMAAT	Maatalouden velat	NMAATO+NMAATP (omasta ja puolison maataloudesta)		x MVE
NMETSA	Metsätalouden velat			x MVE
NLIKKY	Elinkeinotoiminnan velat	NLIKKO+NLIKKP (omasta ja puolison) elinkeinotoiminnasta)		x MVE
NMMUUT	Muut velat			x MVE
NYHT	Osuus yhtiön veloista			x MVE

Liite 6. Tulonjakotilaston bruttotulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
HPALKTU	Palkkatulo (AT)	TRPL+TMPT+TRPLKOR+TPALV+TPALV2+TELPS1+TELPS2+TELPS5+TMUUT+TULKP+HULKPA+TMERI+TRESPA+TEPALK+TPTURVA-(VTHMU+VTHM)+TLUE+TLUE1+TLUE2+TOPTIO+TKUST	SHPALKTU	
TRPL	Rahapalkka päätoimesta			*
TMPT	Muu palkka			*
TRPLKOR	Rahapalkan korjauserä			
TPALV	Lunastukset, palvelurahat yms.			*
TPALV2	EPL 6 §:n mukaiset suoritukset			*
TELPS1	Henkilörahaston rahasto-osuus			*
TELPS2	Urheilijan palkkio			*
TELPS5	Muu enn.pid. alainen suoritus			*
TMUUT	Muu ansiotulo			*
TULKP	Tulo ulkomailta, brutto			x ATI
HULKPA	Verovapaa ulkomaan palkkatulo			x ATI
TMERI	Merityötulo			*
TRESPA	Reserviläispalkka			*
TEPALK	Ennakonkannon alainen palkka			*
TPTURVA	Palkkaturvan maksama palkka			*
VTHMU	Tulonhankkimiskust. (ulkomaat)			
VTHM	Tulonhankkimismenot (muut)			*
TLUE	Luontoisetu päätoimesta			x ATI
TLUE1	Luontoisetu sivutoimesta			x ATI
TLUE2	Luontoisetu merityötulosta			x ATI
TOPTIO	Optiotulo			*
TKUST	Työnantajan maks. kust. korv.			*
MAAYRTU	Yrittäjätulo maataloudesta (ei yhtymiä)	TMAAT1+TMAAT1P+TPORO1+TMAAT2+TMAAT2P+MAKUOTU+TPORO2	SMAAYRTU	
TMAAT1	Maatal. ansiotulo, oma (AT)			*
TMAAT1P	Maatal. ansiotulo, puol. (AT)			*
TPORO1	Ansiotulo porotaloudesta (AT)			*
TMAAT2	Maatal. po-tulo, oma (POT)			*
TMAAT2P	Maatal. po-tulo, puol. (POT)			*
MAKUOTU	Kuolinpesän osakkaana saatu pääomatulo, ei vilj. (POT)			x IMA
TPORO2	Porotalouden po-tulo (POT)			*
METSYRTU	Yrittäjätulo metsätaloudesta	TPYSPU+THANPU+MUUPU+TVAKSP+METSPA-(LMHM+METSKUST+METMYKOR)	SMETSYRTU	
TPYSPU	Puun myyntitulo, pystykauppa (POT)			x IMEP
THANPU	Puun myyntitulo, hank. kauppa (AT/POT)			x IMEP
MUUPU	Muu puun myynti			x IMEP
TVAKSP	Puun myynnin vakuutusasu			x KHI
METSPA	Metsänparannusavustukset			x KHI
LMHM	Metsänhoitomaksut			x KHI
METSKUST	Metsätal. vaihtuvat kustannukset			x KHI
METMYKOR	Metsänmyyntitulojen korjauserä			x KHI

Tulonjakotilaston bruttotulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
ELINYRTU	Yrittäjätulo elinkeinotoimin-nasta	TLIIK1+TLIIKP+TLIIK2+TLIIK2P	SELINYRTU	
TLIIK1	Elink. ansiotulo, oma (AT)			*
TLIIKP	Elink. ansiotulo, puoliso (AT)			*
TLIIK2	Elink. pääomatulo, oma (POT)			*
TLIIK2P	Elink. pääomatulo, puol. (POT)			*
YHTYRTU	Yrittäjätulo yhtymistä	TYHTAT+TYHTOAT+TYHTOA1+TYHAU+TYHTOA2+TPALV2A+TYHTPOT+TYHTOPOT+TYHTOPO1+TYHAP+TYHTOPO2+TPALV2P	SYHTYRTU	
TYHTAT	Tulo yhtymästä, pl osingot (AT)			x ILI
TYHTOAT	Osingot yhtymästä (AT)	vuosilta 1996-		x IOS
TYHTOA1	Osingot yhtymästä (AT)	vuosilta 1993-1995		x IOS
TYHAU	Osuus ulkom. yhtymästä (AT)			*
TYHTOA2	Osingot yhtymästä (AT)	vuosilta 2000-		x IOS
TYHTPOT	Tulo yht., pl osingot (POT)			x IOS
TYHTOPOT	Osingot yhtymästä (POT)	vuosilta 1996-		x IOS
TYHTOPO1	Osingot yhtymästä (POT)	vuosilta 1993-1995		x IOS
TYHAP	Osuus ulk. yhtymästä (POT)			*
TYHTOPO2	Osingot yhtymästä (POT)	vuosilta 2000-		x IOS
OMTU	Omaisuuksut	TOMTUYHA+TOMTUYH1+TYHHYVA+TYHHYV1+TOMTUHV1+TOMTUYH3+TYHHYV3+TOMTUYHP+TOMTUYH2+TYHHYVP+TYHHYV2+TOMTUHV2+TOMTUYH4+TYHHYV4+TOMTUM+KOKORVE+HULKOR+TSIRAH0+TVTKORP+TULKYHP+TJMARK+TJVKORK+TMUUKOR+TVAHEVAS+TEANSTU+TMUUEL+TELVPA+TVAKPR+TMUUPR+OMTUSUN+TVUOKR+TMYYNT1+TMYYNT-LUOTAP+TOMLIS+TMUUTP+TPALV2A+TPALV2P	SOMTU	
TOMTUYHA	YHL:n osingot- ja korot (AT)	vuosilta 1996-		x IOS
TOMTUYH1	YHL:n osingot- ja korot (AT)	vuosilta 1993-1995		x IOS
TYHHYVA	YHL:n hyvitys (AT)	vuosilta 1996-		x IOS
TYHHYV1	YHL:n hyvitys (AT)	vuosilta 1993-1995		x IOS
TOMTUHV1	Yhtiöveron os./hyvitys (AT)	vuosilta 1993-1995		x IOS
TOMTUYH3	YHL:n osingot- ja korot (AT)	vuosilta 2000-		x IOS
TYHHYV3	YHL:n hyvitys tulona (AT)	vuosilta 2000-		x IOS
TOMTUYHP	YHL:n osingot- ja korot(POT)	vuosilta 1996-		x IOS
TOMTUYH2	YHL:n osingot- ja korot(POT)	vuosilta 1993-1995		x IOS
TYHHYVP	YHL:n hyvitys (POT)	vuosilta 1996-		x IOS
TYHHYV2	YHL:n hyvitys (POT)	vuosilta 1993-1995		x IOS
TOMTUHV2	Yhtiöveron os./hyvitys (POT)	vuosilta 1993-1995		x IOS
TOMTUYH4	YHL:n osingot- ja korot (POT)	vuosilta 2000-		x IOS
TYHHYV4	YHL:n hyvitys tulona (POT)	vuosilta 2000-		x IOS

Tulonjakotilaston bruttotulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
TOMTUM	Osinko muista yhtiöistä	vuosilta 2000-		x IOSP
KOKORVE	Lähdeveroll. korkotulo (POT)			*
HULKOR	Verovapaa korkotulo ulkom.			x IKO
TSIRAHO	Sijoitusrahasto-osuus (POT)			*
TVTKORP	Välitt.veron pal. korko (POT)			*
TULKYHP	Po-tulo ulkomailta.(POT))	Hyvitysmenetelmän mukaan		*
TJMARK	Jälkimarkkinahyvitys (POT)			*
TJVKORK	Joukkovelkakirjal. korko (POT)			*
TMUUKOR	Muu korkotulo (POT)			*
TVAHEVAS	Vapaaeht. h.vak. suoritus (POT)			*
TEANSTU	Ansiotulona verotett. eläke (AT)			*
TMUUEL	Muu eläke ansiotulona (AT)			*
TELVPAL	Eläkevak.maksupalautus (AT)			*
TVAKPR	Vapaaeht. h.vak. korvaus (AT)			*
TMUUPR	Vastuuvakuutuksen praha (AT)			*
OMTUASUN	Nettoasuntotulo (POT)			x KHI
TVUOKR	Vuokratulo (POT)			*
TMYYNT1	Myyntivoitto, arvopap. (POT)			*
TMYYNT	Myyntivoitto, muu (POT)			*
FLUOTAP	Luovutustappiot (väh. POT)			x KHI
TOMLIS	Selvittäm. omais. lisäys (AT)			*
TMUUTP	Muut pääomatulot (POT)			*
TPALV2A	Tekijänoikeuskorvaus (AT)			*
TPALV2P	Tekijänoikeuskorvaus (POT)			*
YSOSI	Yleiset sosiaaliturvaetuudet	KELAVE+KELATK+KELATY+ KELASTU+KELLAPS+RILI+ RIYL+HLEPE+HLETO+ HLEAS+HLAKE+HKKURA+ HMKURA+HKUTO+ HSAIPRVA+HAIPRVA	SYSOSI	
KELAVE	Kelan vanhuuseläke			x KEL
KELATK	Kelan työkyvyttömyyseläke			x KEL
KELATY	Kelan työttömyyseläkkeet			x KEL
KELASTU	Eläkkeensaajien asumistuki			x KEL
KELLAPS	Kansaneläkkeen lapsikorotus			x NOL
RILI	Rintamalisä			x KEL
RIYL	Ylimääräinen rintamalisä			x NOL
HLEPE	Leskeneläkkeen perusmäärä			x KEL
HLETO	Leskeneläkkeen täyd. määrä			x KEL
HLEAS	Leskeneläkkeen asumistuki			x KEL
HLAKE	Lapseneläke			x KEL
HKKURA	Kuntoutusraha, KELAn			x ATI
HMKURA	Kuntoutusraha, muu			x ATI
HKUTO	Kuntoutustoiminnan tuki			x KHI
HSAIPRVA	Sairauspäiväraha vakuutetulle			x KEL
HAIPRVA	Vanhempainraha vakuutetulle			x KEL

Tulonjakotilaston bruttotulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
TPSOE	Työperusteiset etuudet	HTYOEL+HVIREL+HTUNTEL+ TTYOEL+TSUURPU+TTAPEL+ TPOTEL+TTAPPR+TPOTPR+ VAKLIS+HTKAPR+HTYOTPR+ HERORA+HAIKOU+HAMKOU+ OSAMKOU+AMSTIPE	STPSOE	
HTYOEL	Yksityisen sektorin eläkkeet			x TEL
HVIREL	Julkisen sektorin eläkkeet			x TEL
HTUNTEL	Erittelemättömät ansioeläkkeet			x TEL
TTYOEL	Työnantajan maksama eläke			*
TSUURPU	Edustuston puolison erit.korvaus			*
TTAPEL	Tapaturma- ja liikennevak.eläke			*
TPOTEL	Lakisäätt. potilasvak. eläke			*
TTAPPR	Tapaturma- ja liiken.vak. praha			*
TPOTPR	Lakisäätt. potilasvak. p-raha			*
VAKLIS	Avuttomuuslisä ja toipilaspaha, eritt. eläkkeet			x TEL1
HTKAPR	Täydennyspäivärahat			x TEL
HTYOTPR	Ansiosid. työttömyyspäiväraha			*
HERORA	Eroraha			x ATI
HAIKOU	Erorahan aikuiskoulutuslisä			x ATI
HAMKOU	Ammattikoulutusraha			x ATI
OSAMKOU	Ositt. ammattikoulutusraha			x ATI
AMSTIPE	Ammattitutkintostipendi			x ATI
SAVUST	Sosiaaliavustukset	LLMK+AITAV+TKOTIHTU+ HKELTU+HSOTAV+ HTOIMTUK+HASTUKI+ HWMKY+TOMAHO+ OPIRAKO+OPIRAKE+ HASULI+HOPMUU+ HTYOTPER+TTYOLTUK+ TMTUKIMK+TKOULTUK+ HSOTVKOR+HVAMTUK+ HLAHO+RVEM+RVVM+HASEPR+ MAMUTUKI	SSAVUST	
LLMK	Lapsilisä		FLLMK	
AITAV	Äitiysavustus			x ATI
TKOTIHTU	Lasten kotihoidontuki			*
HKELTU	Elatustuki			x ATI
HSOTAV	Sotilasavustus			x KEL
HTOIMTUK	Toimeentulotuki			x KEL
HASTUKI	Yleinen asumistuki		FHASTUKI	
HWMKY	Sairaan lapsen hoitoavustus			x KEL
TOMAHO	Omaishoidon tuki			*
OPIRAKO	Opintoraha, korkeakoulut			x OPI
OPIRAKE	Opintoraha, keskiaste			x OPI
HASULI	Opiskelijoiden asumislisä		FHASULI	
HOPMUU	Muu opintoavustus			x KHI
HTYOTPER	Työttömän peruspäiväraha			*
TTYOLTUK	Yrittäjän työllistämistuki			*
TMTUKIMK	Työmarkkinatuki			*
TKOULTUK	Työllisyyskurssituki	(sisältää aikuisopintorahan)		*
HSOTVKOR	Sotilasvammalain korvaukset			x TEL1

Tulonjakotilaston bruttotulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
HVAMTUK	Vammaistuki			x KEL2
HLAHO	Lapsen hoitotuki			x KEL2
RVEM	Keliakia-korvaus, kansaneläkkeena			x KEL
RVVM	Keliakia-korvaus, vammaistukena			x KEL
MAMUTUKI	Maahanmuuttajan erityistuki			x KHI
HASEPR	Asevelvollisen päiväraha			x KHI
MUUTTS	Muut tulonsiirrot	ELASA+RAHSA+ASETUMUU+ KMSTULOT+ENEAV+TLAKKO+ HLAKAV+HSTIPE+ TULKEL+MUULKU	SMUUTTS	
ELASA	Saatu elatusapu			x KHI
RAHSA	Koulutusavustus			x KHI
ASETUMUU	Laskennallinen asuntoetu toiselta kotitaloud.			x ATI
KMSTULOT	Muut kotit. väliset tulonsiirrot			x KHI
ENEAV	Asuntojen korjausavustus			x KHI
TLAKKO	Lakkoavustus, veronalainen			*
HLAKAV	Lakkoavustus, verovapaa			x KHI
HSTIPE	Stipendi tai apuraha			x KHI
TULKEL	Eläke ulkomailta, veronalainen			*
MUULKU	Eläke ulkomailta, verovapaa			x ATI
LVEROT	Verot	LTV+LTVP+LVV+LKUVE+ LAHDEVER+LKNVE	SLVEROT	
LTVA	Tulovero valtiolle ansiotulosta		-	
LTVP	Tulovero valtiolle po-tulosta		-	
LVV	Varallisuusvero		-	x KHI
LKUVE	Kunnallisvero		-	
LAHDEVER	Korkotulojen lähdevero		-	
OMAKKIIV	Kiinteistövero (vain varsin. kiinteistöistä)		-	
LSOVA	Sosiaalivakuutusmaksut	LSVMA+LTEL+LYMA+ VMEVM+VEVM	SLSOVA	
LSVMA	Sairausvakuutusmaksu		-	
LTEL	Pakoll. työeläkevakuutusmaksu		-	
LYMA	Pakoll. työttöm. vakuutusmaksu		-	
VMEVM	Merimieseläkevakuutusmaksu			*
VEVM	Muu pakollinen työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu			*
LMUUMTS	Kotital. väliset tulonsiirrot	ELAMA+VEROKOR	SLMUUMTS	
ELAMA	Maksettu elatusapu			x KHI
VEROKOR	Maksettujen verojen oikaisuera			x NOL
LVAPEHT	Maksetut vapaaehtoiset tulonsiirrot (ei summattu käytettävissä olevaan tuloon)	HMAKSKOT+LKIVE+VTYOMJ	SLVAPEHT	
HMAKSKOT	Kotital. väliset vapaaehtoiset tulonsiirrot			x KHI
LKIVE	Kirkollisvero		-	
VTYOMJ	Työmarkkinajärj. jäsenmaksut			*

Tulonjakotilaston bruttotulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
	KÄYTETTÄVISSÄ OLEVA TULO (TK:N TULOKÄSITE)			
YRTU	Yrittäjätulo	MAAYRTU+METSYRTU+ ELINYRTU+YHTYRTU	SYRTU	
SAATUSI	Saadut tulonsiirrot	YSOSI+TPSOE+SAVUST+ MUUTTS	SSAATUSI	
MAKSTUS2	Maksetut tulonsiirrot	LVEROT+LSOVA+LMUUMTS	SMAKSTUS2	
ANSTU	Ansio toiminnan tulot	HPALKTU+YRTU	SANSTU	
TUOTEKT	Tuotannon tekijätulot	ANSTU+KOMTU	STUOTEKT	
BRTULO2	Bruttotulo	TUOTEKT+SAATUSI	SBRTULO2	
KTU2	Käytettävissä oleva tulo (kotitaloudet)	BRTULO2-MAKSTUS2	SKTU2	
	KÄYTETTÄVISSÄ OLEVA TULO (TUJA:N TULOKÄSITE)			
VVAPAA	Verovapaat tulot	HULKPA+HULKOR+KELASTU+ KELLASP+RILI+RIYL+HLEAS+ VAKLIS+HERORA+HAIKOU+ HAMKOU+OSAMKOU+ AMSTIPE+LLMK+AITAV+ HKELTU+HSOTAV+HTOIMTUK+ HASTUKI+HASULI+HOPMUU+ HSOTVKOR+HVAMTUK+HLAHO+ RVEM+RVVM+HASEPR+ MAMUTUKI+ELASA+RAHSA+ KMSTULOT+ENEAV+HLAKAV+ HSTIPE+MUULKU+ELAMA+ TPYSPU+THANPU+MUUPU+ TVAKSP+METSPA-(LMHM+ METSKUST+METSMYKOR+ LMETSA+LMETSP)	SVVAPAA	
HULKPA	Verovapaa ulkomaan palkkatulo			*
HULKOR	Verovapaa korkotulo ulkom.			*
KELASTU	Eläkkeensaajien asumistuki			*
KELLAPS	Kansaneläkkeen lapsikorotus			*
RILI	Rintamalisä			*
RIYL	Ylimääräinen rintamalisä			*
HLEAS	Leskeneläkkeen asumistuki			*
VAKLIS	Avuttomuuslisä ja toipilaspäänsä, eritt. eläkkeet			*
HERORA	Eroraha			*
HAIKOU	Erorahan aikuiskoulutuslisä			*
HAMKOU	Ammattikoulutusraha			*
OSAMKOU	Ositt. ammattikoulutusraha			*
AMSTIPE	Ammattitutkintostipendi			*
LLMK	Lapsilisä			*
AITAV	Äitiysavustus			*
HKELTU	Elatustuki			*
HSOTAV	Sotilasavustus			*
HTOIMTUK	Toimeentulotuki			*
HASTUKI	Yleinen asumistuki			*
HASULI	Opiskelijoiden asumis- ja eläkelisä			*
HOPMUU	Muu opintoavustus			*
HSOTVKOR	Sotilasvammalain korvaukset			*
HVAMTUK	Vammaistuki			*
HLAHO	Lapsen hoitotuki			*
RVEM	Keliakia-korvaus, kansaneläkkeenä			*
RVVM	Keliakia-korvaus, vammaistukena			*
HASEPR	Asevelvollisen päiväraha			*
MAMUTUKI	Maahanmuuttajan erityistuki			*
ELASA	Saatu elatusapu			*

Tulonjakotilaston bruttotulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
RAHSA	Koulutusavustus			*
KMSTULOT	Muut kotit. väliset tulonsiirrot			*
ENEAV	Asuntojen korjausavustus			*
HLAKAV	Lakkoavustus, verovapaa			*
HSTIPE	Stipendi tai apuraha			*
MUULKU	Eläke ulkomailta, verovapaa			*
ELAMA	Maksettu elatusapu			*
TPYSPU	Metsänmyyntitulo pystykaupasta			*
THANPU	Metsänmyyntitulo hankintakaupasta			*
MUUPU	Muu tulo puun myynnistä ym.			*
TVAKSP	Puun myynnin vakuutusasuoritus			*
METSPA	Metsänparannusavustukset			*
LMHM	Metsänhoitomaksut			*
METSKUST	Metsätalouden muut kustannukset			*
METMYKOR	Metsänmyyntitulon korjauserä			*
LMETSA	Metsätalouden (veronal.) ansiotulo			*
LMETSP	Metsätalouden (veronal.) pääomatulo			*
MAKSTUSI	Maksetut tulonsiirrot -lasketaan funktiossa "Verolask2"	LTVA+LTVP+LVV+LAHDEV+ LKNVE+LKUVE+LKEMA+LSVMA+ LTEL+LTYMA+VMEVM+VEVM	SMAKSTUSI	
LTVA	Valtion tulovero ansiotulosta			
LTVP	Valtion tulovero pääomatulosta			
LVV	Valtion varallisuusvero			
LAHDEV	Valtion korkotulojen lähdevero			
LKNVE	Valtion kiinteistövero	FLKNVE	FLKNVE	
LKUVE	Kunnan tulovero ansiotulosta			
LKEMA	Kansaneläkemaksu			
LSVMA	Sairausvakuutusmaksu			
LTET	Työntekijän työeläkevakuutusmaksu			
LTYMA	Työntekijän työttömyysvakuutusmaksu			*
VMEVM	Merimiehen työeläkevakuutusmaksu			*
VEVM	Muu työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu			
	SUMMATUT TULONIMIKKEET (TUJA) -lasketaan funktiossa "Ktulask2"			
BRTULO	Bruttotulo	SVAT+VVAPAA		
HTU	Käytettävissä oleva tulo (henkilöt)	BRTULO-MAKSTUSI		
KTU	Käytettävissä oleva tulo (kotitaloudet)	BRTULO-MAKSTUSI		

Liite 7. Laajan tulon muodostuminen (TK03-TK09)

* = eri arvo kuin palvelutiedoston muuttujalla

U-alkuiset summamuuttujat eivät palveluaineiston muuttujia

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
UPALK	Palkka- ym. henkilökohtaiset tulot	LPALK2+HULKPA+RUETU2+ ASETU2+AUETU2+MUETU2+ UHENK+UMATK+(ks. LAPAL)	SUPALK	
LPALK2*	Palkanluonteiset tulot			*
HULKPA	Verovapaa ulkom. palkkatulo			**
RUETU2*	Ravintoetu	FLEDUT2		x ATI
ASETU2*	Asuntoetu	FLEDUT2		x ATI
AUETU2*	Autoetu, käypä arvo	FLEDUT2		x ATI
MUETU2*	Muu luontoisetu	FLEDUT2		x ATI
UHENK*	Henkilökuntaetuudet	FHENK		x ATI
UMATK*	Matkakustannusten korvaus	FMATK		x ATI
TOPTIO	Optiotulo			*
UYRMA	Yrittäjätulo maataloudesta	UMAATA+UMAATP+TPORO1+ TPORO2+MAKUOTU (ks. LAMAA)	SUYRMA	
UMAATA*	Ansiotulo maataloudesta	1,05 x LMAATA		x IMA
UMAATP*	Pääomatulo maataloudesta	1,05 x LMAATP		x IMAP
TPORO1	Ansiotulo porotaloudesta			*
TPORO2	Pääomatulo porotaloudesta			*
MAKUOTU	Kuolinpesän osakkaan po-tulo			**
UYRME	Yrittäjätulot metsätaloudesta	UMETSK+UMETSH+METSPA (ks. LAMET)	SUYRME	
UMETSK*	Metsän tuotto			x IMEL
UMETSH*	Hankintatyö			x ATI
METSPA*	Metsänparannusavustukset			**
UYRMU	Muu yrittäjätulo	ULIIK+UTYHT (ks. LAYRI)	SUYRMU	
ULIIK*	Tulo elinkeinotoiminnasta	1,03 x (LLIIKA+LLIIKP)		x ILI
UTYHT*	Tulo yhtymästä	1,03 x (LYHTA+LYHTP)		x ILI
UOMA	Omaisuuksutulot	LOMA+UKORK (ks. LAOMA)	SUOMA	
LOMA	Omaisuuksutulo, veronalainen			*
UKORK*	Korkotulo, veronal/verovapaa	FUKORK	FUKORK	
UTUSI	Saadut tulonsiirrot	(=SAATUSI)	SUTUSI	
SAATUSI	Veronalaiset ja verovapaat tulonsiirrot			

Laajan tulon muodostuminen (TK03-TK09)

KOODI	NIMIKE	MUODOSTUS (Summat ja perustiedot)	FUNKTIO	INDEKSI
	VARALLISUUDEN KÄYVÄT ARVOT			
KVARAT	Varat yhteensä, käypä arvo	KASUNT+KKIINT+KMOAS+ KMAAT+KMETSA+KYHT+ KMUUT (ks. LAVAR)	SKVARAT	
KASUNT*	Vakituinen asunto (muuttujat PKNTV ja PVOAS)	FKASUNT	FKASUNT	
KKIINT*	Muut kiinteistöt (muuttujat PULKOM ja PKNTM)	FKKIINT	FKKIINT	
KMOAS*	Muut osakehuon. (PMOAS)	FKMOAS	FKMOAS	
KMAAT*	Maatalouden varat	FKMAAT	FKMAAT	
KMETSA*	Metsätalouden varat	FKMETSA	FKMETSA	
KYHT*	Yhtymän varallisuus	FKYHT	FKYHT	
KMUUT*	Muu varallisuus	FKMUUT	FKMUUT	
UARVO	Arvonnousut	UANAS+UANASM+UANMAK+ UANMEK+UANYHV+UANMUK (ks LAULA)	SUARVO	
UANAS*	Vak. asunnon arvonnousu	FUANAS	FUANAS	
UANASM*	Muiden osakehuoneistojen arvonnousu	FUANASM	FUANASM	
UANMAK*	Maatalouden kiinteistöjen arvonnousu	FUANMAK	FUANMAK	
UANMEK*	Metsätalouden kiinteistöjen arvonnousu	FUANMEK	FUANMEK	
UANYHV*	Yhtymävarallisuuden arvonnousu	FUANYHV	FUANYHV	
UANMUK*	Muiden varojen arvonnousu	FUANMUK	FUANMUK	
UYRTU	Yrittäjätulot	UYRMA+UYRME+UYRMU	SUYRTU	
ULAAJA	Laaja tulo	UPALK+TSOPTIO+UYRMA+ UYRME+UYRMU+UOMA+ UTUSI+UARVO (ks. LAULA)	SULAAJA	

Liite 8. TUJA:n simulointitulosten ja tilastotietojen vertailu (vuosi 2003)

	TK0303E		Tilastot 2003		Suhteellinen ero	
	milj euroa	1000 hlöä	milj euroa	1000 hlöä	milj euroa	1000 hlöä
Pääomatulot tuloverotuksessa yhteensä	6 452,8	1 821,3	6 453,3	1 916,5	0,0	-5,2
-pääomatulo maataloudesta 1)	250,3	135,7	254,1		-1,5	100,0
-pääomatulo elinkeinotoiminnasta	158,3	73,2	193,6	69,4	-22,3	5,2
-pääomatulo yhtymästä (elinkeinotulo) 2)	261,6	82,9	202,0	56,5	22,8	31,8
-puunmyyntitulo	385,7	50,8	347,1	57,4	10,0	-13,0
-myyntivoitot	1 869,0	182,9	1 917,7	210,8	-2,6	-15,3
-osinkotulo pääomatulona	2 339,2	1 322,7	2 440,2	1 359,5	-4,3	-2,8
-vuokratulo	871,9	222,9	969,9	257,6	-11,2	-15,6
-ilmoitetut tulonhankkimiskorot	121,3	81,4	120,0	87,2	1,1	-7,1
Verotettava pääomatulo 3)	6 789,3	1 383,6	6 001,4	1 401,8	11,6	-1,3
Tulovero pääomatulosta	999,2	836,1	1 011,0	877,9	-1,2	-5,0
-alijäämähyvitys	327,9	1 174,4	343,1	1 257,8	-4,6	-7,1
Ansiotulot tuloverotuksessa yhteensä 4)	80 013,3	4 106,3	81 386,8	4 257,6	-1,7	-3,7
-ansiotulo maataloudesta 5)	890,2	144,7	920,0		-3,3	
-ansiotulo metsätaloudesta	152,2	139,4	170,9	158,8	-12,3	-13,9
-ansiotulo elinkeinotoiminnasta	1 904,4	127,0	1 889,2	116,9	0,8	8,0
-ansiotulo yhtymästä (elinkeinotulo)	765,5	41,7	733,3	42,0	4,2	-0,7
-osinkotulo ansiotulona	563,4	55,8	610,2	66,6	-8,3	-19,4
-palkkatulo	55 012,6	2 635,1				
-palkkatulo (ml. palkanluonteinen tulo)	55 480,7	2 690,9	56 153,2	2 686,4	-1,2	0,2
Veronalaiset etuudet	19 816,5	2 448,6	20 931,6	2 578,9	-5,6	-5,3
-eläketulot 6)	15 527,4	1 260,7	16 273,0	1 345,7	-4,8	-6,7
-sairauspäiväraha 7)	344,3	144,6	356,0		-3,4	
-vanhempainpäiväraha 7)	515,4	148,9	494,1		4,1	
-opintoraha	424,0	336,1	459,5	322,3	-8,4	4,1
-työttömän ansiopäiväraha	1 351,7	286,7	1 360,6	287,1	-0,7	-0,1
-työttömän peruspäiväraha	100,5	48,7	111,7	51,3	-11,1	-5,3
-työmarkkinatuki	877,2	233,0	903,3	255,4	-3,0	-9,6
-koulutustuki	194,9	52,8	181,0	47,2	7,1	10,6
-kotihoidon tuki	317,9	93,8	334,6	115,9	-5,3	-23,6
-muut veronalaiset etuudet (residuaali) 8)	163,2					
Muut veronalaiset tulot (residuaali)	440,4		436,2		1,0	
Luonnolliset vähennykset yhteensä	3 052,7	2 756,6	3 123,3	2 794,6	-2,3	-1,4
-tulonhankkimisvähennys 9)	1 495,5	2 635,1	1 707,7	2 676,6	-14,2	-1,6
-matkakuluvähennys	894,6	711,0	915,6	717,4	-2,3	-0,9
-työmarkkinajärj. jäsenmaksut	474,4	1 914,0	477,2	1 898,7	-0,6	0,8
-muut tulonhankkimismenot (residuaali)	188,2	212,8	22,8		87,9	
Puhdas ansiotulo	76 960,6		78 272,2	4 198,2	-1,7	
-vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut	481,9	329,7	488,2	315,2	-1,3	4,4
-eläketulovähennys, valt. verotus	22,5	28,8	32,7	45,9	-45,3	-59,4
-vähennykset yhteensä, valt. verotus	6 274,2	2 826,0	6 338,9	2 896,5	-1,0	-2,5
-invalidivähennys, kunn. verotus	93,0	275,2	97,6	284,4	-4,9	-3,3
-eläketulovähennys, kunn. verotus	3 181,6	883,5	3 281,4	902,6	-3,1	-2,2
-opintorahavähennys, kunn. verotus	155,9	186,1	178,7	198,8	-14,6	-6,8
-ansiotulovähennys, kunn. verotus	4 673,5	2 413,1	4 685,7	2 433,7	-0,3	-0,9
-perusvähennys, kunn. verotus	867,1	1 269,2	912,1	1 308,3	-5,2	-3,1
-vähennykset yhteensä, kunn. verotus	15 240,4	3 908,5	15 522,5	3 987,4	-1,9	-2,0
-verotettava ansiotulo, valt. verotus	73 729,6	4 030,5	75 054,0	4 183,3	-1,8	-3,8
-verotettava ansiotulo, kunn. verotus	64 800,9	3 669,7	65 878,4	3 768,6	-1,7	-2,7
-kotitalousvähennys, verosta	92,3	151,6	90,5	144,0	2,0	5,0
-invalidivähennys, valt. verosta	64,9	631,8	72,7	699,7	-12,0	-10,7
-elatusvelvollisuusvähennys, valt. verosta	6,1	50,3	5,8	51,4	4,9	-2,2

Verot ansiotulosta 10)	18 809,0		19 200,3		-2,1	
-progressiivinen tulovero	6 356,0	2 484,2	6 547,3	2 490,4	-3,0	-0,2
-kunnallisvero	11 499,7	3 658,0	11 687,3	3 751,5	-1,6	-2,6
-sairausvakuutusmaksu	953,3	3 637,2	965,7	3 722,4	-1,3	-2,3
-kirkollisvero (ei summattu)	709,6	3 120,2	715,6	3 175,3	-0,8	-1,8
Vakuutetun sosiaalivakuutusmaksut	3 392,0		3 041,4		10,3	
-palkansaajan työeläkevak. maksu 11)	2 529,3	2 631,7	2 486,0	2 539,2	1,7	3,5
-palkansaajan työttömyysvak. maksu 11)	108,7	2 478,2	107,9	2 539,2	0,7	-2,5
-yrittäjien eläkevakuutusmaksut	587,3		540,0		8,1	
-maanviljelijöiden eläkevakuutusmaksut	166,7		144,0		13,6	
Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	13 291,9		12 899,0		3,0	
-työnantajan sairausvakuutusmaksu	938,5	2 609,3	949,0		-1,1	
-työnantajan kansaneläkemaksu	1 282,4	2 604,6	1 315,0		-2,5	
-työnantajan työeläkevakuutusmaksu	10 013,5	2 634,2	9694		3,2	
-työnantajan työttömyysvakuutusmaksu	1 057,5	2 614,8	941		11,0	
Verovapaat sosiaaliavustukset	4 601,0		4 601,0		0,0	
-yleinen asumistuki 12)	478,0	226,6	430,1	158,9	10,0	29,9
-eläkkeensaajien asumistuki 12)	209,5	151,3	269,6	164,8	-28,7	-8,9
-opiskelijoiden asumislisä 13)	244,2	204,0	224,8	189,9	7,9	6,9
-lapsilisä	1 357,3	591,5	1 359,0	571,4	-0,1	3,4
-toimeentulotuki	504,6	286,5	489,2	261,4	3,1	8,8
-muut verovapaat etuudet	1 807,4		1 828,3		-1,2	
Käytettävissä oleva tulo, henkilöt	68 827,1	4 238,7	69 188,4		-0,5	
Käytettävissä oleva tulo (kotitaloudet)	68 827,1	2 405,0	69 188,4		-0,5	

Lähteet: Verohallituksen maksuunpanotilasto, Kansaneläkelaitos, Tilastokeskus ja Vakuutusvalvontavirasto.

- 1) Lukuihin sisältyy maatalouden pääomaotulo yhtymästä
- 2) TUJA-luvut sisältävät eräitä muita tuloeria
- 3) TUJA-luvut sisältävät hyvityksen
- 4) Suurin ero muodostuu laitospäivärahat eläketuloista, TUJA-luvut eivät sisällä myöskään eräitä ulkomaan tuloja ja kuolinpesien tuloja
- 5) Lukuihin sisältyy maatalouden ansiotulo yhtymästä
- 6) TUJA-lukuihin ei sisälly laitospäivärahoja
- 7) Luvuista vähennetty työnantajalle maksettu osuus
- 8) Tilastotiedoissa muita etuuksia ei ole eritelty
- 9) Tilastolukuihin sisältyy muita tulonhankkimismenoja
- 10) TUJA:ssa eräät ulkomaan tuloihin (hyvitys- ja vapautusmenetelmän mukaiset) liittyvät verot on laskettu erikseen, eivätkä ne sisälly yllä oleviin veroihin
- 11) Tilastoluvut eritelty laskennallisesti
- 12) Tilastoluvuissa saajat vuoden lopulla
- 13) Tilastoluvuissa saajat lukuvuoden aikana

Liite 9. Pitkä lista (TK03)

1	LPALKT		SLPALKT
2	TRPL	ATIP	
3	TRAVE	ATI	
4	TASETU	ATI	
5	TAUETU	ATI	
6	TMLUE	ATI	
7	TMPT	ATI	
8	TEPALK	ATI	
9	TPTURVA	ATI	
10	TRESPA	ATI	
11	TKUST	ATI	
12	TMERI	ATI	
13	TELPS3	ATI	
14	TELPS4	ATI	
15	TOPTIO		FTOPTIO
16	LMUUTA		SLMUUTA
17	TPALV	ATI	
18	TPALV2	ATI	
19	TELPS	ATI	
20	TELPS1	ATI	
21	TELPS2	ATI	
22	TELPS5	ATI	
23	TPALV2A	ATI	
24	TMUUT	ATI	
25	TOMLIS	ATI	
26	TELVPAL	ATI	
27	TULKS	ATI	
28	TULK	ATI	
29	TULKP	ATI	
30	TULKK	ATI	
31	TULKYA1	ATI	
32	TULKYA2	ATI	
33	TULKP6	ATI	
34	TULKP61	ATI	
35	LMUUTP		SLMUUTP
36	TVUOKR	IVU	
37	TMYynt		FTMYynt
38	TMYynt1		FTMYynt1
39	TSIRAO	KHI	
40	TPALV2P	ATI	
41	TVAHEVAS		FTHEVAS
42	TVTKORP	NOL	
43	TVLKORP	NOL	
44	TULKYHP	NOL	
45	TMUUTP	ILIP	
46	TJMARK	ATI	
47	TMUUKOR	ATI	
48	LELAK		SLELAK
49	TKANSEL		FTKANSEL
50	TANSEL		FTANSEL
51	TTYOEL	TEL	
52	TSUURPU	TEL	
53	TTAPEL	TEL	
54	TMUUEL	TEL	
55	TPOTEL	TEL	

Pitkä lista (TK03)

56	TEANSTU	TEL	
57	TPERHEL	KEL	
58	TULKEL	KEL	
59	LPRAHA		SLPRAHA
60	TPAR	TEL1	
61	TTAPPR	TEL1	
62	TVAKPR	ATI	
63	TMUUPR	ATI	
64	HTYOTPER		FHTPER
65	HTYOTPR		FHTPRT
66	TMTUKIMK		FTMTUKI
67	TTYOTPR		FTTYOTPR
68	KTHR	NOL	
69	KTHL	NOL	
70	OSHR	NOL	
71	HKOTIHM	NOL	
72	KTUJ	NOL	
73	TKOTIHTU	NOL	
74	TKOULTUK	ATI	
75	AIOPIRA	ATI	
76	AIKOUTU	ATI	
77	TTYOLTUK	ATI	
78	TPOTPR	ATI	
79	TKOPIRA	OPI	
80	TKUNTRA	ATI	
81	TLAKKO	ATI	
82	TMLUOKO	IMA	
83	TOMAH	ATI	
84	LMAATA		SLMAATA
85	TMAAT1	IMA	
86	TMAAT1P	IMA	
87	TYHTMAT	IMA	
88	TPORO1	ATI	
89	LMAATP		SLMAATP
90	TMAAT2	IMAP	
91	TMAAT2P	IMAP	
92	TYHTMPOT	IMAP	
93	TPORO2	ATI	
94	LMETSA		SLMETSA
95	TMETSA		FTMETSA
96	TPJTA	ATI	
97	TYHTHAV	ATI	
98	TYHTM		FTYHTM
99	LMETSP		SLMETSP
100	TMETSP2		FTMETSP2
101	TVAKSP	IMEP	
102	LLIIKA	ILI	
103	LLIIKP	ILIP	
104	LYHTA		SLYHTA
105	TYHTATE		FTYHTA
106	TYHAU	ILI	
107	LYHTP		SLYHTP
108	TYHTPOTE	ILIP	
109	TYHLV	TMY	
110	TYHT1	ILIP	

Pitkä lista (TK03)

111	TYHTMY	IMEP	
112	TYHAP	ILIP	
113	LOMTUYHP		SLOMTUP
114	LOMTUYHP	IOSP	
115	LOMTUYHP	IOSP	
116	LOMTUYHP	IOSP	
117	LOMTUYHA	IOS	
118	KOKORVE		FKOKORVE
119	TJVKORK	NOL	
120	SVATVA		SSVATVA
121	SVATVP		SSVATVP
122	SVAT		SSVAT
123	LPALK2		SLPALK2
124	LYRIT		SLYRIT
125	LOMA		SLOMA
126	LTSIIR		SLTSIIR
127	VTYOMJ	ATI	
128	VTHM	KHI	
129	VTHMU	KHI	
130	VTHM3	KHI	
131	VTHM4	KHI	
132	VEVAPN		FVEVAPN
133	VMEVM	ATI	
134	VEVM	ATI	
135	VMUUT1	KHI	
136	VMUUTV	KHI	
137	VTLT	ILI	
138	VTLT1	IMA	
139	VTLT2	ILI	
140	VMUUTK	KHI	
141	VMATK	KHI	
142	KOTITA		FKOTITA
143	VTHM2	ILIP	
144	VKORASU	KAS	
145	VKOREP	KAS	
146	VKOROP	KOP	
147	VKORTU	KAN	
148	VKORME	KAN	
149	FLUOTAP		FFLUOTAP
150	SVARAT		SSVARAT
151	PKNTV		FPKNTV
152	PKNTM	MVA	
153	PVOAS		FPVOAS
154	PMOAS	MVA	
155	PULKOM	MVA	
156	PMAAT	MVA	
157	PMAATS	MVA	
158	PMETSA	MVA	
159	PLIIKK	MVA	
160	PYHT	MVA	
161	PVOASY	ATI	
162	PMUUT	MVA	
163	SVELAT		SSVELAT
164	NMAAT	MVE	
165	NMETSA	MVE	

Pitkä lista (TK03)

166	NLIKKY	MVE	
167	NMUUT	MVE	
168	NYHT	MVE	
169	HPALKTU		SHPALKTU
170	TRPLKOR	ATI	
171	TULKP	ATI	
172	HULKPA	ATI	
173	TLUE	ATI	
174	TLUE1	ATI	
175	TLUE2	ATI	
176	MAAYRTU		SMAAYRTU
177	MAKUOTU	IMA	
178	METSYRTU		SMETSYRTU
179	TPYSPU	IMEP	
180	THANPU	IMEP	
181	MUUPU	IMEP	
182	TVAKSP	IMEP	
183	METSPA	KHI	
184	LMHM	KHI	
185	METSKUST	KHI	
186	METMYKOR	KHI	
187	ELINYRTU		SELINYRTU
188	YHTYRTU		SYHTYRTU
189	TYHTAT	ILI	
190	TYHTOAT	IOS	
191	TYHTOA1	IOS	
192	TYHTOA2	IOS	
193	TYHTPOT	IOSP	
194	TYHTOPOT	IOSP	
195	TYHTOPO1	IOSP	
196	TYHTOPO2	IOSP	
197	OMTU		SKOMTU
198	TOMTUYHA	IOS	
199	TOMTUYH1	IOS	
200	TYHHYVA	IOS	
201	TYHHYV1	IOS	
202	TOMTUHV1	IOS	
203	TOMTUYH3	IOS	
204	TYHHYV3	IOS	
205	TOMTUYHP	IOSP	
206	TOMTUYH2	IOSP	
207	TYHHYVP	IOSP	
208	TYHHYV2	IOSP	
209	TOMTUHV2	IOSP	
210	TOMTUYH4	IOSP	
211	TYHHYV4	IOSP	
212	TOMTUM	IOSP	
213	HULKOR	KHI	
214	OMTUASUN	KHI	
215	YSOSI		SYSOSI
216	KELAVE	KEL	
217	KELATK	KEL	
218	KELATY	KEL	
219	KELASTU	KEL	
220	KELLAPS	NOL	

Pitkä lista (TK03)

221	RILI	KEL		
222	RIYL	NOL		
223	HLEPE	KEL		
224	HLETO	KEL		
225	HLEAS	KEL		
226	HLAKE	KEL		
227	HKKURA	ATI		
228	HMKURA	ATI		
229	HKUTO	KHI		
230	HSAIPRVA	KEL		
231	HAIPRVA	KEL		
232	TPSOE			STPSOE
233	HTYOEL	TEL		
234	HVIREL	TEL		
235	HTUNTEL	TEL		
236	VAKLIS	TEL1		
237	HTKAPR	TEL		
238	HERORA	ATI		
239	HAIKOU	ATI		
240	HAMKOU	ATI		
241	OSAMKOU	ATI		
242	AMSTIPE	ATI		
243	SAVUST			SSAVUST
244	LLMK		FLLMK	
245	AITAV	ATI		
246	HKELTU	ATI		
247	HSOTAV	KEL		
248	HTOIMTUK	KEL		
249	HASTUKI		FHASTUKI	
250	HWMKY	KEL		
251	OPIRAKO	KEL		
252	OPIRAKE	KEL		
253	HASULI		FHASULI	
254	HOPMUU	KHI		
255	HSOTVKOR	TEL1		
256	HVAMTUK	KEL2		
257	HLAHO	KEL2		
258	RVEM	KHI		
259	RVVM	KHI		
260	HASEPR	KHI		
261	MAMUTUKI	KHI		
262	MUUTTS			SMUUTTS
263	ELASA	KHI		
264	RAHSA	KHI		
265	ASETUMUU	ATI		
266	KMSTULOT	KHI		
267	ENEAV	KHI		
268	HLAKAV	KHI		
269	HSTIPE	KHI		
270	MUULKU	ATI		
271	LVEROT			SLVEROT
272	LTVA			
273	LTVP			
274	LVV	KHI		
275	LKUVE			

Pitkä lista (TK03)

276 LAHDEVER		
277 LKNVE	FLKNVE	
278 LSOVA		SLSOVA
279 LSVMA		
280 LTEL		
281 LTYMA		
282 LMUUMTS		SLMUUMTS
283 ELAMA KHI		
284 VEROKOR NOL		
285 LVAPEHT		SLVAPEHT
286 HMAKSKOT KHI		
287 LKIVE		
288 YRTU		SKYRTU
289 SAATUSI		SSAATUSI
290 MAKSTUS2		SMAKSTUS2
291 ANSTU		SANSTU
292 TUOTEKT		STUOTEKT
293 BRTULO2		SBRTULO2
294 KTU2		SKTU2
295 VVAPAA		SVVAPAA
296 MAKSTUSI		SMAKSTUSI
297 BRTULO		SBRTULO
298 HKTU		SKTU
299 KTU		SKTU
300 UPALK		SUPALK
301 RUETU2 ATI		
302 ASETU2 ATI		
303 AUETU2 ATI		
304 MUETU2 ATI		
305 UHENK ATI		
306 UMATK ATI		
307 UYRMA		SUYRMA
308 UMAATA IMA		
309 UMAATP IMAP		
310 UYRME		SUYRME
311 UMETSK IMEL		
312 UMETSH ATI		
313 UYRMU		SUYRMU
314 ULIK ILI		
315 UTYHT ILI		
316 UOMA		SUOMA
317 UKORK	FUKORK	
318 UTUSI		SUTUSI
319 KVARAT		SKVARAT
320 KASUNT	FKASUNT	
321 KKIINT	FKKIINT	
322 KMOAS	FKMOAS	
323 KMAAT	FKMAAT	
324 KMETSA	FKMETSA	
325 KYHT	FKYHT	
326 KMUUT	FKMUUT	
327 UARVO		SUARVO
328 UANAS	FUANAS	
329 UANASM	FUANASM	
330 UANMAK	FUANMAK	

Pitkä lista (TK03)

331 UANMEK
332 UANYHV
333 UANMUK
334 UYRTU
335 ULAAJA

FUANMEK
FUANYHV
FUANMUK

SUYRTU
SULAAJA

Liite 10. TUJA-indeksit 2004-2006 (TK04-TK06)

XVEROV	2003	2004	2005	2006
ATI Ansiotaso, yleinen	3,4	4,5	4,5	3,5
ATIK Ansiotaso, kuntasektori	3,4	4,3	4,5	3,5
ATIV Ansiotaso, valtiosektori	3,5	4,8	4,5	3,5
ATIIY Ansiotaso, yksityinen sektori	3,3	4,5	4,5	3,5
AVE Asunto ja muut velat	15	15	12	5
HEX Pörssiosakkeet, yleisindeksi	-9	-2	20	15
IAS Asuntojen verotusarvot	0,9	0,2	1,2	1,4
IASL Asuntotulo, laaja tulo	1	1	1	2
IKO Korkotulot, veronalainen	-23	1	9	1
IKOL Korkotulot, laaja	1	1	4	1
ILI Elinkeinotulo, ansiotulo	4	7	3	3
ILIP Elinkeinotulo, pääomatulo	18	40	4	4
IMA Maataloustulo, ansiotulo	-1	-10	2	1,51
IMAP Maataloustulo, pääomatulo	1	5	2	1
IMAL Maataloustulo, laaja	1	1	1	1
IME Metsän tuotto, veronalainen	4	2,5	2,5	0
IMEL Metsän tuotto, laaja	2	2	2	2
IMEP Metsänmyyntitulo	-8	-5	2	2
IOS Osinkotulo, ansiotulo	32	25	-5	3,5
IOSP Osinkotulo, pääomatulo	18	34	-15	4
ITO Tonttien verotusarvot, muu maa	1	0,2	1,2	1,4
ITOP Tonttien verotusarvot, PKS	2,9	1,2	2,2	2,4
IVU Vuokratulot, muu maa	5	8	2,4	2,5
IVUP Vuokratulot, PKS	6	9	2,9	3
KAN Ansiotoiminnan korot	-3	-3	-1	1
KAS Asuntolainan korot	-10	3	9	8
KEL Kansaneläkkeet, peruseläkkeet	1,2	0,6	0,4	1,3
KEL2 Kansaneläkkeet, muut	1,2	0,6	0,4	1,3
KHI Kuluttajahinnat	0,9	0,2	1,2	1,4
KOM Kulutusluottojen korot	-2	-2	-1	1
KOP Opintolainan korot	-6	-2	-1	1
LAS Asuntoetu	0,9	0,2	1,2	1,4
LAT Ateriatu	0,9	0,2	1,2	1,4
LAU Autoetu	0,9	0,2	1,2	1,4
MVA Muu varallisuus	4	2	2	2
MVE Muut velat	0,9	2	2	2
NOL Nollaindeksi	0	0	0	0
OAS Opintotuen asumislisä	0,7	1	0,8	0,8
OPI Opintoraha	0	0	0	0
PRA Päiväraha	0,9	0,2	1,2	1,4
RIY Ylimäär. rintamalisä	0,9	0,6	0,4	1,3
TEL1 Työeläkeindeksi, alle 65-v.	2,4	2,3	0,9	1,8
TEL2 Työeläkkeet, yli 65-v.	1,7	1,3	0,9	1,8
TEL Työeläkkeet (TUJA)	3,4	2,8	2,4	3,3
TMY1 Luovutusvoitto, arvopaperit	1	-15	4	4
TMY Luovutusvoitto	-5	-15	4	4

Liite 11. Veromuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
taustat	Taustatietoja
tulot	Tulolajeja
ilmoit	Ilmoitettavia vähennyksiä
virvat	Automaattisesti myönnettäviä vähennyksiä
vanhvah	Vanhoja vähennyksiä
tulosummat	Tulosummia
verottulo	Verotettavan tulon eriä
verot	Verojen määriä
vasteet	Vero- ja marg.veroasteita
friikit	Erityisiä tietoja
IKA	Ikä
CINV	Invaliditeettiprosentti
CEINV	V. -82 inv.prosentti
LIKA1	1. alaik. lapsen ikä
LIKA2	2. alaik. lapsen ikä
LIKA3	3. alaik. lapsen ikä
LIKA4	4. alaik. lapsen ikä
LIKA5	5. alaik. lapsen ikä
LIKA6	6. alaik. lapsen ikä
LIKA7	7. alaik. lapsen ikä
LIKA8	8. alaik. lapsen ikä
LIKA9	9. alaik. lapsen ikä
LIKA10	10. alaik. lapsen ikä
CELATL	Elätettävien lasten lkm
TRPL	Palkka päätoimesta
TMERI	Merityötulo
TRAVE	Ravintoetu
TAUETU	Autoetu
TASETU	Asuntoetu
TMLUE	Muut luontoisedut
TULKP	Palkka ulkomailta
TMPT	Muut palkkatulot
TOYPALK	OY-palkkaa (omist.yr.)
TYELMYEL	YEL/MYEL-työtulo
PYELMYEL	YEL/MYEL korvattava tulo
TANSEL	Työeläke
TKANSEL	Kansaneläke
TLESK	Leskeneläke
TLAKE	Lapseneläke
TTAPEL	Tapaturmavakuutuseläke
TMUUEL	Muut eläketulot
TYOTPER	Työttömyys/peruspäiväraha
TYOTANS	Työttömyys/ansiopäiväraha
TPAR	Sair.ja äitiyspäivärahat
SAR	Vanhempain päiväraha
TLIPR	Liikennevak. päiväraha
TTAPPR	Tapaturmavak. päiväraha
TKOPIRA	Opintoraha
TAOPINR	Aikuisopintoraha

Veromuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
TKOTIHTU	Kotihoidontuki
LMAATA	Maatalouden ansiotulo
TAMMA	Ammatinharj. ansiotulo
LLIIKA	Liikkeenharj. ansiotulo
LYHTA	Ansiotulo yhtymästä
TMUUT1	Muut ansiotulot
LOMTUYHA	Osinkotulo(AT)
LOMTUYHP	Osinkotulo(POT)
LOMTUYHP1	Pörssiosingot(POT)
LOMTUYHP2	Muut pot-osingot (kuin pörssi-)
LOMTUYHP3	Osuuspääoman korot (POT)
LVRPOTOS2	Verotettavat muut pot-osingot
TOMTUYHA	Osinkotulosta(AT) veronal. 2005-
TOMTUYHP	Osinkotulosta(POT) veronal. 2005-
TOTK	Osinkotulot
TKORK	Korkotulot
TVUOKR	Vuokratulot/netto
TMYynt	Myyntivoitto
LMAATP	Maatalouden pääomatulo
TAMMP	Ammatinharj. pääomatulo
LLIIKP	Liikkeenharj. pääomatulo
LYHTP	Pääomatulo yhtymästä
TMUUT2	Muut pääomatulot
NETTOV	Nettovarat (yritystoim.)
VTYOMJ	Työmarkkinajärj. jäsenm.
VMATK	Matkakulut (ilm.)
VTHM	Muut tulonhankkimismenot
VEVM	Pakoll. eläkevakuutusmaksut (ilm.)
VEVAPN	Vapaaeht. eläkevakuutusmaksut
VEVAP1	Vapaaeht. eläkevak.maksuväh. at:sta
VEVAP2	Vapaaeht. eläkevak.maksuväh. pot:sta
VKORASU	Asuntolainakorot (ilm.)
VTLT	Tulolähteen tappio
XELAT	Elatusmaksu/lapsi/vuosi
MCRAIKA	Merilläoloaika, kk
VMUUTK	Muut väh. vain kunn.v.
VMUUT	Muut väh. valt. ja kunn.
VMUUTV	Muut väh. vain valt.v.
VMATKN	Matkakuluvähennys
VEVMN	Eläkevakuutusmaksuväh.
VMTYOTV	Merityötulovähennys/valt.
VMTYOTK	Merityötuloväh./kunn.v.
VINVK	Invalidivähennys/ kunn.v.
VELATV	Elatusvelv.väh./ valt.v.
VINVV	Invalidivähennys/ valt.v.
VYLIMKV	Ylim. korkoväh. 1993-2002
VALIMH	Alijäämähyvitys
FALIJ	Tappio, alijäämästä vahv.
VKOTITP	Kotitalousväh. po-tuloverosta

Veromuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
VKOTITA	Kotitalousväh. valt.ansiotuloverosta
VKOTITKU	Kotitalousväh. kunnanverosta
VKOTITKI	Kotitalousväh. kirkonverosta
VKOTITSV	Kotitalousväh. savamaksusta
VTHANK	Tulohankkimisvähennys
VTEL	Palkans. el.vak.maksuväh.
VTYMA	Palkans. tyött.vak.m.väh.
VSPR	Sv.päivärahamaksu.väh.
VELAKV	Eläketulovähennys/valt.v.
VELAKK	Eläketulovähennys/kunn.v.
VOPINTOR	Opintorahavähennys
VPALKK	Ansiotulovähennys/ kunn.v.
VANSTUV	Ansiotulovähennys/ valt.verosta
VPER	Perusvähennys
VKORY92	Asuntolainakorot v.1992
VKORAN	Ansioiminnan korot
VKORM	Muut korot (ilm.)
VSAIR	Sairauskulut (ilm.)
VOPISK	Opiskelijavähennys/anottu
ASKOTTOV	Ensiasunnon k-ottovuosi
VELATK	Elatusvel.väh./ kunn.v.
VHENK	Henkivakuutusmaksuväh.
VHKORK	Huoltokonttoritall.väh.
VHUOLT	Huoltajavähennys
VKOUL	Koulutusvähennys
VLAPS	Lapsivähennys
VLAPSHOI	Lapsenhoitovähennys
VOMTUL	Omaisuuustulovähennys
VOPISKN	Opiskelijavähennys/myönn.
VPALKV	Palkkavähennys
VPUOL	Puolisovähennys
VSAIRN	Sairauskuluvähennys
VTYOT	Työtulovähennys
VVANHK	Vanhuusvähennys/ kunn.v.
VVANHV	Vanhuusvähennys/valt.v.
VVARV	Varallisuusverovähennys
VYKSHK	Yksinhuoltajaväh./kunn.v.
VYKSHV	Yksinhuoltajaväh./valt.v.
VKUOL	Vähennys kuolleen hlön t.
VKORANN	Vähennys ansiokoroista
VKORASN	Vähennys asuntokoroista
VKORMN	Vähennys muista koroista
VASUNTO	Asuntovähennys
LANST	Ansiotulot yhteensä
LPALKT	Palkkatulot yhteensä
LELAK	Eläketulot yhteensä
LPRAHA	Päivärahat/sos.vak.
LOMAI	Omaisuuustulot yht., po-tulot 1993-
SVATVP	Pääomatulot yhteensä

Veromuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
TYHHYV	Yhtiöveron hyvitys
SVATV	Veronalaiset tulot
SVATK	Veronalaiset tulot/kunn.v
VPALK1	Luonnolliset väh. yht.
SVAH	Väh. yht. valt. ja kunn.
SVAHV	Vähennykset yht./ valt.v.
LVRTV	Verotettava tulo/ valt.v.
SVAHK	Vähennykset yht./ kunn.v.
LVRTK	Verotettava tulo/ kunn.v.
LVRTP	Verotett. po-tulo
VASTEVA	Ansiotulojen veroaste/ valtionver.
VASTEV	Veroaste/ valtionver.
VASTEK	Veroaste/ kunnallisver.yms
VASTEKU	Veroaste/ kunnallisver.
VASTEKE1	Veroaste/ ke- ja sv-maksut.
VASTEKE2	Veroaste/ sh- ja pr-maksut
VASTE1	Ansiotulojen veroaste yht.
VASTE2	Veroaste yht./ tuloverot
MASTEVA	Veroaste yht./ ml.palkans.maksut
MASTE1	Ansiotulojen marg.veroaste/ valt.ver.
MASTE2	Marg.veroaste/ valt.ver.
MASTEK	Marg.veroaste/ kunn.ver.yms
MASTEKU	Marg.veroaste/ kunn.ver.
MASTEKE1	Marg.veroaste/ ke- ja sv-maksut
MASTEKE2	Marg.veroaste/ sh- ja pr-maksut
MASTE1	Ansiotulojen marg.veroaste/ tuloverot
MASTE2	Marg.veroaste/ tuloverot
MASTE1	Marg.veroaste/ ml.palkans.maksut
MASTE2	Marg.veroaste/ ml.palkans.maksut
LTVP	Pääomatulovero
LTVA	Valtion tulovero
LKUVE	Kunnallisvero
LKELA	Ke- ja sv-maksut
LKEMA	Kansaneläkevakuutusmaksu
LSVMA	Sairausvakuutusmaksu
LSPR	Sv. päivärahamaksu
LKIVE	Kirkollisvero
LKKKV	Kunnallis- yms. verot
LTEL	Palkansaajan el.vak.maksu
LYMA	Palkans. tyött.vak.maksu
LELVAK	Eläke- ja tyött.vak.maksut
VEROT1	Tuloverot yhteensä
VEROT2	Kaikki tuloverot ml. maksut
VEROT	Kaikki tuloverot yhteensä
LTASOTU	Työnantajan sosiaaliturvamaksut
LTAKESV	Työnantajan ke- ja sv-maksut
COLLKM	Alaikäisten lasten lkm
CALLE3	Alle 3-v. lasten lkm
CALLE8	Alle 8-v. lasten lkm
CKOUL	Koul.väh. oik. lasten lkm

Veromuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
CYHTV	Yhteisverotettava puoliso
CANST	Isompituloinen puoliso
PALKKA	Palkkatulot
ELAKE	Eläketulot
TULOT	(Palkka-)tulot
VTOIST	Toistuvaisavustus (maks.)
SPR	Sairauspäiväraha
TVUOKR2	Vuokratulot/brutto
TMUUTV	Muut tulot vain valt.v.
TMUUTK	Muut tulot vain kunn.v.
VASTE	Veroaste yhteensä
MASTE	Marginaaliveroaste yht.
TVVAPAA	Verovapaat tulot yhteensä
KOT1	Veronal.tulo miinus verot
KOT2	Käytettävissä olevat tulot
VERNET	Verotuksen nettotulo
VSOPEUP	EU-sopeut.väh. po-tulosta
VSOPEUA	EU-sopeut.väh. a-tulosta
VMOOTT	Moottorisahavähennys
VYHTMIES	Yhtiömiesvähennys 93-98
VVMKAL	Veronmaksukyvyn alent.väh
VKORA	Ansiotulosta väh. korot
VKORP	Pääomatulosta väh. korot

Liite 12. Etuusmuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
taustat	Yleisiä taustatietoja
asuminen	Yleinen ja eläkk. saajien asumistuki
elake	Eläkkeet
lapsiperheet	Lapsiperheiden etuudet
opiskelu	Opintotuki
perheelake	Perhe-eläke
sairaus	Sairaus- ja vanh. päivärahat
tapaturma	Tapaturmaetuudet
toimtulotuki	Toimeentulotuki
työttömyys	Työttömyysetuudet
kaytettulo	Käytettävissä olevat tulot
sekalainen	Sekalaista
IKA	Ikä vuosina
IKAKK	Ikä kuukausina
SYNTVV	Syntymävuosi
ALUE	Asumistuen kuntaryhmä
PALUE	Päivähoitomaksun (porr.) kuntaryhmä
SVATV	Veronalainen ansiotulo/v
SVAT	Veronalainen tulo/v
KKPALKKA	Palkka/kk
ENTPALKKA	Aiempi palkka/kk
OSAPALKKA	Osa-aikatyön palkka/kk
MUUELAKE	Muu eläke/kk
TYOTKK	Työttömyyskuukaudet
KOTONA	Asuu kotona (1=K;0=E)
KANELAKE	Kansaneläkettä (1=K;0=E)
TYOTULO	Työtulo/v
RTUNNUS	Rintamatunnus (1=K;0=E)
riva	Rintamasotilaseläke/kk
KUNTAR	Kuntaryhmä (I ja II)
KANTULO	Muu eläketulo/kk
ASMENO	Asumismenot/kk (yl.asumistuki/opisk.asumislisä)
ASTULO	Asumistukitulot/kk
HALPINTA	Asunnon pinta-ala
VALMV	Asunnon valmistumisvuosi
hastuki	Yleinen asumistuki/kk
astupov	Yl. asumistuen perusomavastuu/kk
astuprov	Yl. asumistuen suht. omavastuu/kk
astuov	Yl. asumistuen omavastuu yht./kk
hyvasmeno	Yl. asumistuen hyväks. asumismeno/kk
ASTUKIKK	Asumistukikuukaudet
HASTUKI	Asumistuki/v
ASMENOT	Asumismenot/v
kelastu	Eläkkeensaajan asumistuki/kk
kelaspov	Eläkkeensaajan as.tuen perusomavastuu/v
kelaslov	Eläkkeensaajan as.tuen lisäomavastuu/v
kelasov	Eläkkeensaajan asumistuen omavastuu/v
KELASTUKK	Eläkkeensaajan asumistukikuukaudet
KELASTU	Eläkkeensaajan asumistuki/v
EASMENOT	Eläkkeensaajan asumismeno/v
ELAKELAJI	Eläkelaji (1..8)
TYOTKK	Työeläkelisän työttömyyskk:t
TULEVA	Tuleva aika

Etuusmuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
EKOTONA	Eläkeläinen kotona
TELPALKKA	Eläkkeen perustepalkka/kk
ELPALKKA	Eläkepalkka/kk
tkyvel	Työkyvytt. eläke/kk
otkyvel	Osatyökyvytt. eläke/kk
tvarhel	Yksilöllinen varhaiseläke/kk
tvanhel	Vanhuuseläke/kk
tvvanhel	Varhen. vanh. eläke/kk
varvah	Varhennusvähennys/kk
tlvanhel	Lykätty vanh. eläke/kk
lykkor	Lykkäyskorotus/kk
tyottel	Työttömyyseläke/kk
TELISA	Työeläkelisä/kk
tosael	Osa-aikaeläke/kk
tkansel	Kansaneläke/kk (verollinen)
tansel	Työeläke/kk
kelpoh	Kansaneläkk. pohjaosa/kk
kelisa	Kansaneläkk. lisäosa/kk
kansel	Kansaneläke/kk (verovapaa)
kellaps	Kansaneläkk.lapsikor./kk
kelpuo	Kansaneläkk. psolisä/kk
rili	Rintamalisä/kk
riyl	Ylimäär. rintamalisä/kk
lelak	Veronalainen eläke yht./kk
TYOKART62	Karttumakk/työ -1.7.62
TYOKART60	Karttumakk/työ 1.7.62-59 v
TYOKART65	Karttumakk/työ 60-65 v.
TULKART50	Karttumakk/tuleva -49 v.
TULKART60	Karttumakk/tuleva 50-59 v.
TULKART65	Karttumakk/tuleva 60-64 v.
ELPROTY	Karttumis-%, työaika
ELPROTU	Karttumis-%, tuleva aika
KARTYHT	Karttumakk/yhteensä
ELPROS	Eläkeprosentti
VARPRO	Varhennusprosentti
LYKPRO	Lykkäysprosentti
TELISAPR	Työeläkelisäprosentti
ELAKEKK	Eläkekuukaudet
LELAK	Eläke/v (veronalainen)
KANSEL	Kansaneläke/v (verovapaa)
TKANSEL	Kansaneläke/v (veronalainen)
TANSEL	Työeläke/v
KELLAPS	Kansaneläkk.lapsikorotus/v
KELPUO	Kansaneläkk. puolisolisa/v
lkm	Lapsilisa/kk
LAPSKK	Lapsilisa kuukaudet
LLMK	Lapsilisa/v
hkeltu	Elatustuki/kk
KELTULAPS	Elatustukea saavien lasten lkm
KELTUKK	Elatustukikuukaudet
HKELTU	Elatustuk/v
LAHOLAPS1	Lapsen hoitotukea saavat, lkm
LAHOLAPS2	Lapsen kor. hoitotukea saavat, lkm
LAHOLAPS3	Lapsen erit. hoitotukea saavat, lkm

Etuusmuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
hlaho1	Lapsen hoitotuki/kk
hlaho2	Lapsen kor. hoitotuki/kk
hlaho3	Lapsen erit.hoitotuki/kk
hlaho	Lapsen hoitotuki/kk
LAHOKK	Lapsen hoitotukikuukaudet
HLAHO	Lapsenhoitotuki/v
KHTULO	Hoitolisän/lisäosan laskennassa käytetty tulo/kk
PHTULO	Päivähoitomaksun laskennassa käytetty tulo/kk
KHTUKI	Kotihoidon tukea saava vanhempi (0=E;1=K)
LKOTONA	Lapsi kotona (0=E;1=K)
KPH	Kunn. päivähoidossa olevat lapset, lkm
YPH3	Yksit. päivähoidossa olevat alle 3-v.lapset, lkm
YPH7	Yksit. päivähoidossa olevat 3-6-v.lapset, lkm
tkotihtu	Lasten kotihoidon tuki/kk
kthr	Lasten kh-tuen hoitoraha/kk
kthl	Lasten kh-tuen hoitolisä
kkthr	Kunnallinen hoitoraha/kk (Helsinki)
othraha	Osittainen lasten kh-tuen hoitoraha/kk
khperus	Ent. lasten kh-tuen perusosa/kk
khsiskor	Ent. lasten kh-tuen sisaruskorotus/kk
khlosa	Ent. lasten kh-tuen lisäosa/kk
otkotihu	Ent. lasten osittainen kotihoidon tuki/kk
tkotihtuk	Ent. kunnallinen lasten kh-tuki/kk
khperusk	Ent. kunn. lasten kh-tuen perusosa/kk
khlosak	Ent. kunn. lasten kh-tuen lisäosa/kk
kuntalisa	Ent. lasten kh-tuen kuntalisä/kk
yksphm	Yksityinen päivähoitomaksu/kk (Helsinki)
ythr	Lasten yksityisen tuen hoitoraha/kk
ythl	Lasten yksityisen tuen hoitolisä/kk
yhtuki	Lasten yksityisen tuki/kk
phmaksuk	Kunnallinen päivähoitomaksu/kk
phmaksuy	Tuettu yksityinen päivähoitomaksu/kk
ykuntalisa	Yksityisen tuen kuntalisä (Helsinki)
phmaksuy2	Tuettu yksit. päivähoitomaksu/kk (ml. Hgin kuntalisä)
MLUOKKA	Päivähoidon maksuluokka
KHTUKIKK	Lasten kotihoidon tukikuukaudet
OKHTUKIKK	Lasten Osittaisen kotihoidon tukikuukaudet
PHMKK	Päivähoidon maksukuukaudet
TKOTIHTU	Lasten kotihoidon tuki/v
KTHR	Lasten kotihoidon tuen hoitoraha/v
KTHL	Lasten kotihoidon tuen hoitolisä/v
PHMAKSUK	Kunnallinen päivähoitomaksu/kk
YPHMAKSU	Yksityinen päivähoitomaksu/kk (Helsinki)
YHTUKI	Lasten yksityinen hoidon tuki/v
PHMAKSUY	Tuettu yksityinen päivähoitomaksu/kk
PHMAKSU	Päivähoitomaksu/kk
OPITULO	Opiskelijan tulo/kk
VANTULO	Opisk. vanhempien tulo
OPPIL	Oppilaitos (1=kork.k;2=k-aste;3=lukio)
hstipe	Stipendit ja apurahat
tkopira	Opintoraha/kk
opira	Opintoraha/kk (verovapaa)
aiopira	Aikuisopintoraha/kk
hasuli	Opiskelija asumislisä/kk

Etuusmuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
hyvoasm	Hyväksytty asumismeno (opiskelijat)
OPIKK	Opiskelukuuauudet
TKOPIRA	Opintoraha/v
AIOPIRA	Aikuisopintoraha/v
OPIRA	Opintoraha/v (verovapaa)
HASULI	Opiskelijan asumislisä/v
TKOULTUK	Työllisyyskurssit, aikuisopintoraha yms.
TELTULO	Lesken työtulo/kk
LESTULO	Lesken muu tulo/kk
EDJTULO	Edunjätt. eläkepalkka/kk
pellesk1	PEL-alkueläke/kk
pellesk	PEL-jatkoeläke/kk
pellake	PEL-lapseneläke/kk
tyolesk1	TEL-työeläke, alku/kk
tyolesk	TEL-työeläke, jatko/kk
tyolake	TEL-lapseneläke/kk
tyoperhel1	TEL-perhe-eläke, alku/kk
tyoperhel	TEL-perhe-eläke,jatko/kk
perhel	Perhe-eläke,jatko/kk
PERHEL	Perhe-eläke, jatko
tlesk	Lesken jatko-eläke/kk
TLESK	Lesken jatko-eläke
tlake	Lapseneläke/kk
TLAKE	Lapseneläke
TYOPERHEL1	TEL-perhe-eläke, alku
TYOPERHEL	TEL-työeläke, jatko
LESKK	Leskeneläkek:t
LESK	Leskeneläke (verovapaa)
SAILAJI	Päiväraha (1=sair.praha;2=vanh.praha)
SAITULO	Päivärahan perusteena oleva tulo/v
hsaiprva	Sairauspäiväraha/kk
hsaiprvap	Sairauspäiväraha/pv
haiprva	Vanhempainpäiväraha/kk
sarp	Vanhempainpäiväraha/pv
sprkor	Sairauspäivärahan lapsikorotus/pv
sarkor	Vanhempainpäivärahan lapsikorotus/pv
SAIPV	Sairaus-ja vanh. lomapäivät
HSAIPRVA	Sairauspäiväraha/v
HAIPRVA	Vanhempainpäiväraha/v
TAPLAJI	Tapaturmaetuus (1=praha;eläke=2)
TYOKYVPR	Työkyvyttömyysaste, %
ttappr	Tapaturmapäiväraha/kk
ttapel	Tapaturmaeläke/kk
TAPPV	Tapaturmapäivärahapäivät
TAPKK	Tapaturmaeläkekuuauudet
TTAPPR	Tapaturmapäiväraha/v
TTAPEL	Tapaturmaeläke/v
KTOASMIX	Toimeentulotuki, max asmeno/kk
LISAMENO	Toimeentulotuki, muu meno/kk
ktotuper	Toimeentulotuen perusosa/kk
htoimtuk	Toimeentulotuki/kk
ktoasomav	Toimeentulotuen asumisen omavastuu/kk
TTTUKIKK	Toimeentulotukikk:t
HTOIMTUK	Toimeentulotuki/v

Etuusmuuttujien nimet

Muuttuja	Selite
TMTULO	Työmarkkinatukitulo
TYOTLAJI	Työttömyyslaji (1=ans;2=perus;3=tmtuki;...)
LKOTONA	Lapsi kotona
ANSPALKKA	Tyött. päivärahan perustepalkka/kk
htyotprt	Ansiosidonnainen päiväraha/kk
htyotprtp	Ansiosidonnainen päiväraha/pv
aleans	Alennettu ansiosidonnainen päiväraha/kk
aleansp	Alennettu ansiosidonnainen päiväraha/pv
htyotper	Peruspäiväraha/kk
htyotperp	Peruspäiväraha/pv
tmtukimk	Työmarkkinatuki/kk
tmtukimkp	Työmarkkinatuki/pv
tyotpr	Työttömyysetuus/kk
tyotprp	Työttömyysetuus/pv
otmtuki	Osittainen työmarkkinatuki/kk
otmtukip	Osittainen työmarkkinatuki/pv
lomans	Lomautuspäiväraha/kk
lomansp	Lomautuspäiväraha/pv
tyotpr	Työttömyysetuudet yht./kk
tyotprp	Työttömyysetuudet yht./pv
tylkor	Työttömyysetuuden lapsikorotus/kk
tylkorp	Työttömyysetuuden lapsikorotus/pv
TYOTPV	Työttömyyspäivät (21.5=1 kk)
HTYOTPR	Työttömän ansiopäiväraha/v
HTYOTPER	Työttömän peruspäiväraha/v
TMTUKIMK	Työmarkkinatuki/v
TYOTPR	Työttömyysetuus/v
OTMTUKI	Osittainen työmarkkinatuki/v
LOMANS	Lomautuspäiväraha/v
TTYOTPR	Työttömyysetuudet yht./v
kot1	Nettopalkka/kk
KOT1	Nettopalkka/v
kot2	Nettotulo2/kk (palkka+etuudet)
KOT2	Nettotulo2/v (palkka+etuudet)
kot3	Nettotulo3/kk (palkka+etuudet-phmaksu)
KOT3	Nettotulo3/v (palkka+etuudet-phmaksu)
kot4	Nettotulo4/kk (palkka+etuudet-asumismenot)
KOT4	Nettotulo4/v (palkka+etuudet-asumismenot)
kot5	Nettotulo5/kk (palkka+etuudet-asmenot-phmaksu)
KOT5	Nettotulo5/v (palkka+etuudet-asmenot-phmaksu)
EMTR	Efekt. marg. veroaste
REPLRATE1	Bruttokorvausaste
REPLRATE2	Nettokorvausaste
REPLRATE1	Bruttokorvausaste
SOSVAK	Vakuutetun sosiaalivak. maksut

Liite 13. Veroperusteet 2005, 2000, 1983 ja 1976

Verovuosi / indeksi	2005	2000	1983	1976
Korkotulon lähdevero-pros.	28	29	0	0
Pääomatulovero-pros.	28	29	0	0
Pääomatulo % nettovaroista, max	20	18	0	0
Yhtiövero osingosta %	0	40,845	0	0
Osingosta verovapaata %	43	0	0	0
Muusta po-osingosta verovapaata	90000	0	0	0
Alijäämähyvitys, max.	1400	8000	0	0
Ensiasunnon lisähyvitys %	2	1	0	0
Ansiokorkojen siirtymäkorotus %	0	0	0	0
Alij.hyv. kulutuskoroista, max.	0	0	0	0
Korkovähennys, enimmäismäärä	0	0	25000	15000
(jos>0) - yksinäisen maksimi	0	0	0	0
(jos>0) - puol: asuntov:n ohella	0	0	0	0
, muut lainat max.	0	0	10000	5000
(jos>0) - yksinäisen maksimi	0	0	0	0
- lapsikorotus/lapsi	400	2000	0	0
- lapsikor. oik. lasten max. lkm	2	2	0	0
- vähennyskelpoinen osuus %	0	0	100	100
Asuntovähennys (93- laskennall.)	0	8000	0	0
- omavastuu, mk	0	0	0	0
- lapsikorotus/lapsi	0	1500	0	0
- lapsikor. oik. lasten max. lkm	0	2	0	0
Ylimääräinen korkovähennys %	0	0	0	0
- täysimääräisen tuloraja	0	0	0	0
- maksimikorot/ yksin.	0	0	0	0
- maksimikorot/ puoliset	0	0	0	0
- maksimin korotus/ lapsi	0	0	0	0
Yhtiömiesvähennys, osuus %	0	0	0	0
, tuloraja	0	0	0	0
, alenema %	0	0	0	0
EU-sopeut.väh., velkaraja	0	0	0	0
, osuus %	0	0	0	0
Tulohankkimisvähennys, vakio-osa	0	0	350	0
Tulohankkimisvähennys, osuus %	100	3	4	0
, maksimi	620	2400	1200	0
Matkakuluvähennys, enimmäismäärä	4700	28000	15000	0
, omavastuu	500	3000	0	0
Henkivakuutusmaksuvähennys	0	0	280	120
Eläkevak. maksuvähennys	5000	50000	0	0
Sairauskuluväh., yksinäinen	0	0	800	800
, puoliso	0	0	1600	1600
, lapsikorotus	0	0	200	200
- omavastuu , yksinäinen	0	0	0	0
, puoliset	0	0	0	0
Omaisuuustulovähennys	0	0	2750	500
- osinkojen maksimi	0	0	2750	500
- maksimi (v:een -88 korkojen)	0	0	2750	0
- osuus omaisuustulosta %	0	0	0	0
Työtulovähennys	0	0	9800	5000
- osuus ansiotulosta %	0	0	25	25
Merityötulovähennys/ vv.	6650	39500	0	0

Veroperusteet 2005, 2000, 1983 ja 1976

Verovuosi / indeksi	2005	2000	1983	1976
- osuus merityötulosta %	18	18	0	0
Lapsenhoitovähennys	0	0	4500	2000
- alle 8-v. korotus	0	0	1100	0
- osuus ansiotulosta %	0	0	20	20
Palkkavähennys	0	0	800	0
- alenemiskerroin %	0	0	1	0
Yksinhuoltajavähennys/ vv.	0	0	5200	2000
- osuus ansiotulosta %	0	0	20	20
Puolisovähennys	0	0	4500	4500
- alle 8 v. korotus	0	0	0	0
- alenemiskerroin %	0	0	25	25
Koulutusvähennys	0	0	1400	500
Eläketulovähennys/ vv.	1420	23200	14200	0
- alenemiskerroin %	70	70	75	0
- laskentakerron	2,22	2,22	1,74	0
- pyörästystarkkuus (ylöspäin)	10	100	100	0
Huoltajavähennys	0	0	750	300
- jos erisuuri: 2. lapsesta	0	0	850	0
3. lapsesta	0	0	1000	0
4. lapsesta	0	0	1350	0
5.- lapsesta	0	0	1350	0
Vanhuusvähennys/ vv.	0	0	0	100
Invalidivähennys/ vv.	115	660	660	500
Elatusvelvollisuusvähennys/ vv.	80	450	730	0
- vähennyksen osuus %	12,5	12,5	25	0
Kotitalousvähennys	1150	5000	0	0
- omavastuu	100	0	0	0
- osuus työkorvauksesta, %	60	40	0	0
- osuus palkasta työntajalla, %	30	0	0	0
Lapsivähennys	0	0	1400	650
- jos erisuuri: 2. lapsesta	0	0	0	0
3. lapsesta	0	0	0	0
4. lapsesta	0	0	0	0
5.- lapsesta	0	0	0	0
Yksinhuoltajavähennys/ kv.	0	0	2000	500
Merityötulovähennys/ kv.	11350	67500	0	0
- osuus merityötulosta %	30	30	0	0
- cross trade-korotus	170	1000	0	0
Opiskelijavähennys	0	0	2700	2000
Vanhuusvähennys/ kv.	0	0	0	1000
Invalidivähennys/ kv.	440	2600	2600	2000
Eläketuloväh./kv.max, yksin.	6810	34900	18000	0
max, puoliso	5820	29500	14500	0
- alenemiskerroin %	70	70	100	0
- laskentakerron	1,37	1,37	1,22	0
Elatusvelvollisuusvähennys / kv.	0	0	2900	0
Opintorahavähennys, enimmäismäärä	2200	13000	0	0
- alenemiskerroin %	50	50	0	0
Perusvähennys, enimmäismäärä	1480	8800	3800	2000
- alenemiskerroin %	20	20	100	100
Ansiotulovähennys, enimmäismäärä	3850	9800	0	0

Veroperusteet 2005, 2000, 1983 ja 1976

Verovuosi / indeksi	2005	2000	1983	1976
- vähennyksen alkamisen tuloraja	2500	15000	0	0
- kertymäprosentti työtulosta %	49	20	0	0
- kertymän taitekohdan tuloraja	7230	0	0	0
- lisäkertymäprosentti %	26	0	0	0
- puhtaan ansiotulon raja	14000	75000	0	0
- poistumaprosentti ansiotulosta %	4	3,5	0	0
Vakituisen asunnon raja / as.tulo	0	0	190000	150000
Muun asunnon raja / asuntotulo	0	0	50000	50000
Ansiotulo-osuuusolettama	0	0	106000	60000
Ansiotulona jaettava metsätulo	0	0	9000	0
Alaikäisen lapsen ikäraja	17	17	16	16
Erillisverotettava pääomatulo	0	0	3000	2000
Verotettavan tulon alaraja / kv.	20	100	50	50
Täysi kansaneläke, yksinäinen	6044,64	31860	17862	0
, puoliso	5326,81	27936	14938	0
Kunnallisveroprocentti	18,3	17,66	15,95	15,62
Kansaneläkevakuutusmaksu	0	0	1,75	2,25
- ke-maksukorotus/eläketulot	0	0	0	0
Sairausvakuutusmaksu	1,5	1,5	1	1,5
- sv-maksukorotus/eläketulot	0	1,7	0	0
- sv-maksu, porrastus	0	0	0	0
- porrastuksen äyrimääräraja	0	0	0	0
Kirkollisveroäyrin hinta	1,3	1,3	1,25	1,21
Suhteelliset verot/maksut yht.	20,93	20,46	19,95	20,58
Palkansaaajien työeläkemaksu	4,6	4,7	0	0
- työeläkemaksukorotus 53- v.	1,2	0	0	0
Työttömyysvakuutusmaksu	0,5	1	0	0
Yhtymien keskim. valt.-vero-%	29	29	0	0
Yhtymien keskim. kunn.-vero-%	0	0	16	16
Yhtymien keskim. kirk.-vero-%	0	0	1,26	1,21
Työnantajien keskim. kesv-maksu-%	4,08	4,85	0	0
Yksit.työnant. keskim. sotu-maksu-%	23,76	25,77	0	0
Tuloveroasteikko: 1. tuloraja	12000	47600	12500	6000
2.	15400	63600	17000	8000
3.	20500	81000	21000	10000
4.	32100	113000	26000	12000
5.	56900	178000	32000	15000
6.	0	315000	42000	20000
7.	0	0	60000	30000
8.	0	0	81000	40000
9.	0	0	125000	60000
10.	0	0	208000	100000
11.	0	0	373000	200000
Tuloveroasteikko: 1. marg.vero-%	10,5	5	6	10
2.	15	15	13	13
3.	20,5	19	19	16
4.	26,5	25	23	23
5.	33,5	31	28	28
6.	0	37,5	29	29
7.	0	0	33	33
8.	0	0	38	38

Veroperusteet 2005, 2000, 1983 ja 1976

Verovuosi / indeksi	2005	2000	1983	1976
9.	0	0	45	44
10.	0	0	50	50
11.	0	0	51	51
Tuloveroasteikko: Vero 1. rajalla	8	50	10	20
2.	365	850	280	220
3.	1130	3460	800	480
4.	3508	9540	1750	800
5.	10080	25790	3130	1490
6.	0	68260	5930	2890
7.	0	0	11150	5790
8.	0	0	18080	9090
9.	0	0	34800	16690
10.	0	0	72150	34290
11.	0	0	154650	84290
Vak. asunnon verotusarvon alennus	10000	50000	112500	100000
- alennusprosentti	0	0	40	40
Puolisoväh. varall.verotuksessa	0	0	13500	8000
Lapsivähennys varall.verotuksessa	2000	10000	6800	3000
Varall.veroasteikko: 1. tuloraja	250000	1100000	244000	50000
2.	0	0	339000	100000
3.	0	0	474000	200000
4.	0	0	680000	300000
5.	0	0	1016000	500000
Varall.veroast.: 1. marg.vero-%	0,8	0,9	0,8	0,7
2.	0	0	1	1,2
3.	0	0	1,3	3,8
4.	0	0	1,5	3,9
5.	0	0	1,7	4
Varall.veroast.: Vero 1. rajalla	80	500	120	50
2.	0	0	196	85
3.	0	0	331	205
4.	0	0	598,8	585
5.	0	0	1102,8	1365
Rahamäärä euroina (1=on 0=ei)	1	0	0	0

Liite 14. Etuusperusteet 200501, 200203, 200101 ja 199803

Peruste-vuosi/kuukausi tai indeksi	200501	200203	200101	199803
Tulosta PTEL/PTYMA-vähennys, %	5,1	4,8	5	5
Eläkkeestä PTEL/PTYMA-vähennys, %	4,6	4,4	4,5	4,7
Työeläke, lapsikorotuksen ikäraja	18	18	18	18
Karttuma, työssä ennen 1.7.1962, %	1	1	1	1
Karttuma, työssä ennen 60 v., %	1,5	1,5	1,5	1,5
Karttuma, työssä 60 v. jälkeen, %	2,5	2,5	2,5	2,5
Karttuma, tuleva ennen 50 v., %	1,5	1,5	1,5	1,5
Karttuma, tuleva 50-60 v., %	1,2	1,2	1,2	1,2
Karttuma, tuleva 60 v. jälkeen, %	0,8	0,8	0,8	0,8
Varhenn. eläkkeen alenema (1936 jälk.), %	0,4	0,4	0,4	0,5
Varhenn. kansaneläkkeen alenema, %	0,4	0,4	0,4	0,5
Lykätyn vanhuuseläkkeen korotus, %	0,6	0,6	0,6	1
Työeläkelisä-%	80	80	80	80
Elatustuki, yksinhuoltajan/kk	118,15	118,15	669	637
Elatustuki, entinen alennettu/kk	118,15	118,15	669	518
Eläkel. as.tuen max. meno, Ia kr=Hki/v	5480	5266	30580	28720
Eläkel. as.tuen max. meno, Ib kr=muu PKS/v	5480	5266	30580	28720
Eläkel. as.tuen max. meno, II kr=eräät kaup./v	5017	4811	27940	26250
Eläkel. as.tuen max. meno, III kr=muu maa/v	4492	4331	25150	23620
Eläkel. as.tuen perusomavastuu/v	514,16	503,21	2920	2750
Eläkel. as.tuen tuki-%	85	85	85	85
Eläkel. as.tuen lisäomavastuu-%	40	40	40	40
Eläkel. as.tuen max.meno, lapsia 1-2, %	20	20	20	20
Eläkel. as.tuen max.meno, lapsia yli 2, %	40	40	40	40
Eläkel. as.tuen rajatulo Y/v	7308	7152	41540	39020
Eläkel. as.tuen rajatulo Y, leski/v	6282	6148	35700	33540
Eläkel. as.tuen rajatulo P/v	11738	11488	66720	62670
Eläkel. as.tuen rajatulo P, P2 ei saa/v	10712	10484	60880	57190
Eläkel. as.tuen rajatulo P, leski/v	9685	9478	55050	51710
Eläkel. as.tuen rintamasot. vähennys/v	0	0	0	0
Eläkel. as.tuki, varallisuus-%	8	8	8	8
Eläkel. as.tuki, yksinas. omaisuusraja	13814	13519	78510	73750
Eläkel. as.tuki, puolis. omaisuusraja	22102	21631	125620	118000
Eläkel. as.tuen lapsikor. ikäraja	16	16	16	16
Eläkel. as.tuen minimi/kk	7,57	7,41	42	42
Eläkkeiden yhteensovitusraja/kk	0	0	0	0
Eläkkeiden yhteensovitus-%	60	60	60	60
Eläkkeiden yhteensovitusvähennys-%	0	0	0	0
Kansaneläkkeen pohjaosa (1996 asti)/kk	0	0	0	0
Kansaneläke, täysi/ent. max lisäosa, Y I/kk	498,21	487,6	2759	2591
Kansaneläke, täysi/ent. max lisäosa, Y II/kk	477,48	467,32	2641	2481
Kansaneläke, täysi/ent.max lisäosa, P I/kk	438,35	429,02	2419	2272
Kansaneläke, täysi/ent. max lisäosa, P II/kk	420,7	411,75	2318	2178
Kansaneläke, täyden/lisäosan tuloraja/v	561	549	3180	2990
Kansaneläkkeen/lisäosan alenemis-%	50	50	50	50
Kansaneläkkeen minimi/kk	11,26	11,02	65	61
Kansaneläkkeen lapsikorotuksen ikäraja	16	16	16	16
Kansaneläkkeen lapsikorotus/kk	18,47	18,08	105	209
Kansaneläkkeen puolisolisä/kk	0	0	0	243
Kansaneläkkeen rintamalisä/kk	41,38	40,5	235	221
Kansaneläkkeen ylimäär. rintamalisä, %	25	25	25	25

Etuusperusteet 200501, 200203, 200101 ja 199803

Peruste-vuosi/kuukausi tai indeksi	200501	200203	200101	199803
Kansaneläkkeen ylim. rint. lisän minimi/kk	5,3	5,19	30	28
Kansaneläkkeen hoitotuki/kk	51,98	50,88	295	278
Kansaneläkkeen korot. hoitotuki ja apulisa/kk	129,4	126,67	735	691
Kansaneläkkeen erityishoitotuki ja -lisa/kk	258,79	253,33	1471	1382
Lasten kh-tuen hoitoraha, 0-2 v., 1.lapsi/kk	294,28	252,28	1500	1500
Lasten kh-tuen hoitoraha, 0-2 v., 2.lapsi/kk	84,09	84,09	500	500
Lasten kh-tuen hoitoraha, 3-6 v., muut/kk	50,46	50,46	300	300
Lasten kh-tuen hoitolisa, max./kk	168,19	168,19	1000	1000
Lasten kh-tuen hoitolisan 1. tuloaja/kk	1160	1160	6890	6890
Lasten kh-tuen hoitolisan 2. tuloaja/kk	1430	1430	8480	8480
Lasten kh-tuen hoitolisan 3. tuloaja/kk	1700	1700	10070	10070
Lasten kh-tuen hoitolisan 1. vähennys, %	11,5	11,5	11,5	11,5
Lasten kh-tuen hoitolisan 2. vähennys, %	9,4	9,4	9,4	9,4
Lasten kh-tuen hoitolisan 3. vähennys, %	7,9	7,9	7,9	7,9
Lasten yksityisen hoidon hoitoraha/kk	137,33	117,73	700	700
Lasten yksityisen hoidon hoitolisa/kk	134,55	134,55	800	800
Lasten osittainen hoitoraha/kk	70	63,07	375	375
Lasten kh-tuki, minimi/kk	16,81	16,81	100	100
Lasten kh-tuki, kuntalisa 1/kk	218,64	218,64	1300	1300
Lasten kh-tuki, kuntalisa 1.ikäraja	2	2	2	2
Lasten kh-tuki, kuntalisa 2/kk	134,55	134,55	800	800
Lasten kh-tuki, kuntalisa 2.ikäraja	3	3	3	3
Yksit.hoidon tuki, Hgin kuntalisa (pkoti), <3-v./kk	151,37	151,37	900	900
Yksit.hoidon tuki, Hgin kuntalisa (pkoti), 3-6 v./kk	100,91	100,91	600	600
Yksit.hoidon tuki, Hgin kuntalisa (perhephoit.), <3-v./kk	151,37	151,37	900	900
Yksit.hoidon tuki, Hgin kuntalisa (perhephoit.), 3-6 v./kk	100,91	100,91	600	600
Ent. kotihoidon tuen perusosa/kk	0	0	0	0
Lasten kotihoidon tuen 1. ikäraja	3	3	3	3
Ent. kotihoidon tuen ikäraja, 1-lapsi	3	3	3	3
Ent. kotihoidon tuen ikäraja, 2-lasta	3	3	3	3
Ent. kunn. kotihoidon tuen ikäraja, 1-lapsiset	0	0	0	0
Ent. kotihoidon tuen sisarkorotus-%	0	0	0	0
Lasten kotihoidon tuen sisarusten ikäraja	7	7	7	7
Ent. kotihoidon tuen täysi lisäosa-%	0	0	0	0
Ent. kotihoidon tuen lisäosan vähennys-%	0	0	0	0
Ent. kotihoidon tuen lisäosan tuloaja/kk	0	0	0	0
Ent. kotihoidon tuen osittaisen tuki-%	0	0	0	0
Lapsen hoitotuen ikäraja	16	16	16	16
Lapsen hoitotuki/kk	77,61	75,96	441	414
Korotettu lapsen hoitotuki/kk	181,1	177,24	1029	967
Lapsen erityishoitotuki/kk	336,33	329,16	1912	1796
Lapsilisa, 1. lapsesta/kk	100	90	535	535
Lapsilisa, 2. lapsesta/kk	110,5	110,5	657	657
Lapsilisa, 3. lapsesta/kk	131	131	779	779
Lapsilisa, 4. lapsesta/kk	151,5	151,5	901	901
Lapsilisa, 5. ja seur. lapsista/kk	172	172	1023	1023
Lapsilisan yksinhuoltajakorotus/kk	36,6	33,6	200	200
Lapsilisaan oikeutettujen ikäraja	17	17	17	17
Lapsilisan vaippalisaan oik. ikäraja	0	0	0	0
Lapsilisan jatkettuun oik. ikäraja	0	0	0	0
Lapsilisan vaippalisa/kk	0	0	0	0

Etuusperusteet 200501, 200203, 200101 ja 199803

Peruste-vuosi/kuukausi tai indeksi	200501	200203	200101	199803
Opintotuki, 1. ikäraja	24	24	24	24
Opintotuki, 2. ikäraja	18	18	18	19
Opintotuki, 3. ikäraja	18	18	18	18
Opintotuki 1, kork.koululaiset/kk	38,68	38,68	230	230
Opintotuki 2, kork.koululaiset/kk	105,96	105,96	630	630
Opintotuki 3, kork.koululaiset/kk	126,14	126,14	750	750
Opintotuki 4, kork.koululaiset/kk	259,01	259,01	1540	1540
Opintotuki 1, kork.koul, max. kor./kk	58,87	58,87	350	350
Opintotuki 2, kork.koul, max. kor./kk	126,14	126,14	750	750
Opintotuki 3, kork. koul, max.kor./kk	126,14	126,14	750	750
Opintotuki 1, muut opiskelijat/kk	21,86	21,86	130	130
Opintotuki 2, muut opiskelijat/kk	63,91	63,91	380	380
Opintotuki 3, muut opiskelijat/kk	84,09	84,09	500	500
Opintotuki 4, muut opiskelijat/kk	213,6	213,6	1270	1270
Opintotuki 1, muut opis, max. kor./kk	42,05	42,05	250	250
Opintotuki 2, muut opis, max. kor./kk	84,09	84,09	500	500
Opintotuki 3, muut opis, max. kor./kk	84,09	84,09	500	500
Opintotuki, opintorahan tuloraja/kk	0	0	0	0
Opintotuki, vähennysraja/kk	0	0	0	0
Opintotuki, vähennys-%	0	0	0	0
Opintotuki, vapaan tulon raja 1	505	505	3000	3000
Opintotuki, vapaan tulon raja 2	1515	1515	9000	9000
Opintotuki, vapaan tulon ylitys, min	170	170	1000	0
Opintotuki, vanhempien vähennysraja/v	15180	15180	82000	82000
Opintotuki, vanhempien vähennys-%	5	5	5	5
Opintotuki, vanhempien max. tulo/v	26100	26100	155000	155000
Ent. opintotuki, vanhempien 1. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 2. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 3. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 4. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 5. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 6. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 7. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 8. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 9. tuloraja/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. 10. tuloraja/v	0	0	0	0
Opintotuen asumislisä-%	80	80	80	67
Opintotuen asumislisän max as.meno/kk	214,44	214,44	1275	1275
Opintotuen minimivuokra/kk	33,63	33,63	200	200
Opintotuen asumislisän 1. tuloraja/kk	0	0	0	0
Opintotuen asumislisän 2. tuloraja/kk	0	0	0	0
Opintotuen asumislisän alennus-%	10	10	10	10
Ent. opintotuen asumislisä/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuen asumislisän tuloraja/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuen asumislisän korotus-%	0	0	0	0
Ent. opintotuki, lukiol., kotona/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, lukiol., muualla/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, keskiaste/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, kork. koulut/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, max. omat tulot/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, 1. vähennysraja/kk	0	0	0	0

Etuusperusteet 200501, 200203, 200101 ja 199803

Peruste-vuosi/kuukausi tai indeksi	200501	200203	200101	199803
Ent. opintotuki, 1. vähennys-%	0	0	0	0
Ent. opintotuki, max. yksinhuolt. tulot/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, 2. vähennysraja/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, 2. vähennys-%	0	0	0	0
Ent. opintotuki, max. puol. tulot/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, 3. vähennysraja/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, 3. vähennys-%	0	0	0	0
Ent. opintotuki, max. vanh. tulot/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, 4. vähennysraja/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuki, 4. vähennys-%	0	0	0	0
Ent. opintotuki, lapsen tulolisäys 1	0	0	0	0
Ent. opintotuki, lapsen tulolisäys 2	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. tulo-osa 1/v	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. ylitys-%	0	0	0	0
Ent. opintotuki, vanh. tulo-osa 2/v	0	0	0	0
Ent. opintotuen huoltajakorotus 1/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuen huoltajakorotus 2/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuen huoltajakorotus 3/kk	0	0	0	0
Ent. opintotuen minimi/kk	0	0	0	0
Perhe-eläke, lapsen ikäraja	18	18	18	18
Perhe-eläke, lisäosa-%	60	60	60	60
Perhe-eläke, lesken perusmäärä/kk	85,57	83,75	486	457
Perhe-eläke, lesken täydennysmäärä, I kr/kk	412,64	403,85	2274	2134
Perhe-eläke, lesken täydennysmäärä, II kr/kk	391,91	383,57	2155	2024
Perhe-eläke, lisäosa-%, I kr/kk	43	43	43	43
Perhe-eläke, lisäosa-%, II kr/kk	40	40	40	40
Perhe-eläke, lapsen perusmäärä/kk	50,26	49,19	286	268
Perhe-eläke, lapsen täydennysmäärä/kk	67,15	65,72	382	359
Perhe-eläke, lesken jako-osa, ei lapsia	6	6	6	6
Perhe-eläke, lesken jako-osa, 1 lapsi	6	6	6	6
Perhe-eläke, lesken jako-osa, 2 lasta	5	5	5	5
Perhe-eläke, lesken jako-osa, 3 lasta	3	3	3	3
Perhe-eläke, lesken jako-osa, 4 lasta	2	2	2	2
Perhe-eläke, 1 lapsi, jako-osa	4	4	4	4
Perhe-eläke, 2 lasta, jako-osa	7	7	7	7
Perhe-eläke, 3 lasta, jako-osa	9	9	9	9
Perhe-eläke, 4 lasta, jako-osa	10	10	10	10
Perhe-eläke, täysorvon jako-osa	2	2	2	2
Perhe-eläke, eläkesovit. alaraja/kk	333,87	310,13	1778,71	1638,64
Perhe-eläke, eläkesovit. yläraja/kk	667,89	652,22	3835,89	3789,83
Perhe-eläke, eläkesovitus-%	50	50	50	50
Perhe-eläke, yhteensovitusväh-%	30	30	30	30
Ent. perhe-eläkkeen jako-osa, 1 hlö	0	0	0	0
Ent. perhe-eläkkeen jako-osa, 2 hlöä	0	0	0	0
Ent. perhe-eläkkeen jako-osa, +3 hlöä	0	0	0	0
Yksit. päiväkotimaksu, alle 3-v	475	475	2800	2800
Yksit. päiväkotimaksu, 3-6v	420	420	2400	2400
Yksit.perhepäivähoitomaksu alle 3-v	420	420	2400	2400
Yksit.perhepäivähoitomaksu, 3-6v	400	400	2200	2200
Kunnallinen päivähoitomaksu/kk, max 1	200	200	1100	1000
Kunnallinen päivähoitomaksu/kk, max 2	180	180	1100	1000

Etuusperusteet 200501, 200203, 200101 ja 199803

Peruste-vuosi/kuukausi tai indeksi	200501	200203	200101	199803
Kunnall. päivähoito, 2 hlöä, tuloja/kk	918	918	5150	5150
Kunnall. päivähoito, 3 hlöä, tuloja/kk	1132	1132	6350	6350
Kunnall. päivähoito, 4 hlöä, tuloja/kk	1344	1344	7540	7540
Kunnall. päivähoito, 2 hlöä, maksu-%	11,5	11,5	11,5	11,5
Kunnall. päivähoito, 3 hlöä, maksu-%	9,4	9,4	9,4	9,4
Kunnall. päivähoito, 4 hlöä, maksu-%	7,9	7,9	7,9	7,9
Kunnall. päivähoito, 3. lapsen maksu-%	20	20	20	20
Kunnall. päivähoito, muun lapsen tuloväh./kk	89	89	500	500
Kunnall. päivähoito, maksu vähintään/kk	18	18	100	100
Ent. päivähoitomaksun sisärl. m-luokkaa	1	1	1	1
Ent. päivähoitomaksu, luokka I alle 3v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka II alle 3v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka III alle 3v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka IV alle 3v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka V alle 3v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VI alle 3v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VII alle 3v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VIII alle 3v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka I 3-5v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka II 3-5v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka III 3-5v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka IV 3-5v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka V 3-5v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VI 3-5v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VII 3-5v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VIII 3-5v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka I 6v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka II 6v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka III 6v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka IV 6v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka V 6v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VI 6v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VII 6v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, luokka VIII 6v/kk	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, 1. ikäraja	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, 2. ikäraja	0	0	0	0
Ent. päivähoitomaksu, 3. ikäraja	0	0	0	0
Sairauspäivärahan minimi/pv	15,2	0	0	0
Sairauspäivärahan lapsikorot. ikäraja	16	16	16	16
Sairauspäivärahan karanssipäivät	9	9	9	9
Sairauspäiväraha, lapsikorotus; 1 lapsi/pv	0	0	0	0
Sairauspäiväraha, lapsikorotus; useampi/pv	0	0	0	0
Sairauspäiväraha, tulon jako-osa	300	300	300	300
Sairauspäiväraha, 1. tuloajan %	0	0	0	0
Sairauspäiväraha, 1. tuloaja/v	1054	979	5610	5170
Sairauspäiväraha, 2. tuloajan %	70	70	70	70
Sairauspäiväraha, 2. tuloaja/v	27468	25515	146320	134800
Sairauspäiväraha, 3. tuloajan %	40	40	40	40
Sairauspäiväraha, 3. tuloaja/v	42261	39256	225110	207380
Sairauspäiväraha, 4. tuloajan %	25	25	25	25
Sairauspäiväraha, 4. tuloaja/v	999999	999999	999999	999999

Etuusperusteet 200501, 200203, 200101 ja 199803

Peruste-vuosi/kuukausi tai indeksi	200501	200203	200101	199803
Sairauspäiväraha, 5. tuloajan %	0	0	0	0
Toimeentulotuen perusosa I kr/kk	378,58	370,48	2152	2021
Toimeentulotuen perusosa II kr/kk	362,25	354,54	2058	1934
Toimeentulotuki, lapsen ikäraja	18	18	18	18
Toimeentulotuki, nuor. ikäraja	10	10	10	10
Toimeentulotuki, yksinäisen %	100	100	100	100
Toimeentulotuki, puolison %	85	85	85	85
Toimeentulotuki, muun aikuisen %	73	73	73	73
Toimeentulotuki, lapsi (vanh) %	70	70	70	70
Toimeentulotuki, lapsi (nuor) %	63	63	63	63
Toimeentulotuki, asumisen omavastuu, %	7	7	7	7
Toimeentulotuki, alenema, %	5	5	5	5
Toimeentulotuki, alenema, lasten lkm	2	2	2	2
Toimeentulotuki, alenema lapsesta nro	2	2	2	2
Toimeentulotuki, etuoikeutettu tulo, max	100	0	0	0
Toimeentulotuki, etuoikeutettu tulo, %	20	0	0	0
Työtapaturmaeläke, %	85	85	85	85
Työtapaturma, vähimmäisansio/v	9470	8800	50400	46500
Työtapaturma, 65-vuotiaan eläke, %	70	70	70	70
Työttömyys, peruspäiväraha/pv	23,24	22,75	127	120
Työttömyys, huoltovelvollisen ikäraja	18	18	18	18
Työttömyyspäivärahan omavastuupäivät	7	7	7	7
Työttömyys, tmtuen omavastuupäivät	5	5	5	5
Työttömyys, lapsikorotus; 1 lapsi/pv	4,4	4,31	25	24
Työttömyys, lapsikorotus; 2 lasta/pv	6,46	6,33	37	35
Työttömyys, lapsikorotus; yli 2 lasta/pv	8,34	8,16	47	45
Työttömyys, tmtuen lapsikorotus; 1 lapsi/pv	4,4	4,31	10	9,6
Työttömyys, tmtuen lapsikorotus; 2 lasta/pv	6,46	6,33	14,8	14
Työttömyys, tmtuen lapsikorotus; yli 2 lasta/pv	8,34	8,16	18,8	18
Työttömyys, päiväpalkan laskentakerron	21,5	21,5	21,5	21,5
Työttömyys, puolison vähennys, %	50	50	50	50
Työttömyys, yksinäisen vähennys, %	75	75	75	75
Työttömyys, vähennys puolison tulosta/kk	536	236	1400	300
Työttömyys, huoltovelvollisen korotus/kk	106	106	630	630
Työttömyys, perheettömän tuloaja/kk	253	253	1500	1500
Työttömyys, huoltovelvoll. tuloaja/kk	848	848	5040	5040
Työttömyys, 1. ansio-osa-%	45	45	42	42
Työttömyys, 1. korotettu ansio-osa-%	10	0	0	0
Työttömyys, 2. ansio-osa-%	20	20	20	20
Työttömyys, 2. korotettu ansio-osa-%	12,5	0	0	0
Työttömyys, 1. ansio-osan tuloaja %	90	90	90	90
Työttömyys, ansiopäivärahan max. aika	500	500	500	500
Työttömyys, sovitettun %	50	50	50	50
Työttömyys, sovitettun ylite/kk	0	0	0	0
Työttömyys, sivutyö-%	50	50	50	50
Työttömyys, sivutyön ylite/kk	0	0	0	0
Työttömyys, ansiopäivärahan maximi-%	90	90	90	90
Työttömyys, alennettu alkaa/pv	0	0	0	0
Työttömyys, päivärahan alennus-%	0	0	0	0
Työttömyys, ositt. työmarkkarkkinatuki-%	60	60	60	60
Työttömyys, lomautuspäivät	15	15	15	15
Työttömyys, lomautuspäiväraha, %	70	70	70	70
Rahamäärät euroina (1=on, 0=ei)	1	1	0	0

Liite 15. Yleisen asumistuen perusteet 2002-1999, Helsinki

Asumistukiperusteiden vuosi	2002	2001	2000	1999
Asumistuki % ylitt. osasta	80	80	80	80
Asunnon koon 1. luokkaraja	25	35	35	35
2. luokkaraja	30	45	45	45
3. luokkaraja	35	60	60	60
4. luokkaraja	45	80	80	80
5. luokkaraja	60	0	0	0
6. luokkaraja	80	0	0	0
Asunnon valm.1. vuosiraja	1985	1975	1975	1975
2. vuosiraja	1995	1980	1980	1980
3. vuosiraja	0	1985	1985	1985
4. vuosiraja	0	1989	1989	1989
5. vuosiraja	0	1992	1992	1992
6. vuosiraja	0	0	0	0
7. vuosiraja	0	0	0	0
8. vuosiraja	0	0	0	0
9. vuosiraja	0	0	0	0
As.menomax.11/m2, valm.v., penniä	1125	4600	4600	4600
21/m2, valm.v., penniä	1041	4060	4060	4060
31/m2, valm.v., penniä	957	3830	3830	3830
41/m2, valm.v., penniä	880	3560	3560	3560
51/m2, valm.v., penniä	833	3510	3510	3510
61/m2, valm.v., penniä	809	0	0	0
71/m2, valm.v., penniä	801	0	0	0
12/m2, valm.v., penniä	1208	4690	4690	4690
22/m2, valm.v., penniä	1123	4180	4180	4180
32/m2, valm.v., penniä	1039	3920	3920	3920
42/m2, valm.v., penniä	991	3720	3720	3720
52/m2, valm.v., penniä	960	3670	3670	3670
62/m2, valm.v., penniä	917	0	0	0
72/m2, valm.v., penniä	908	0	0	0
13/m2, valm.v., penniä	1258	4890	4890	4890
23/m2, valm.v., penniä	1174	4430	4430	4430
33/m2, valm.v., penniä	1090	4150	4150	4150
43/m2, valm.v., penniä	1041	4010	4010	4010
53/m2, valm.v., penniä	1011	3960	3960	3960
63/m2, valm.v., penniä	967	0	0	0
73/m2, valm.v., penniä	959	0	0	0
14/m2, valm.v., penniä	0	5180	5180	5180
24/m2, valm.v., penniä	0	4820	4820	4820
34/m2, valm.v., penniä	0	4570	4570	4570
44/m2, valm.v., penniä	0	4380	4380	4380
54/m2, valm.v., penniä	0	4330	4330	4330
64/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
74/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
15/m2, valm.v., penniä	0	5440	5440	5440
25/m2, valm.v., penniä	0	5110	5110	5110
35/m2, valm.v., penniä	0	4920	4920	4920
45/m2, valm.v., penniä	0	4690	4690	4690
55/m2, valm.v., penniä	0	4640	4640	4640
65/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
75/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0

Yleisen asumistuen perusteet 2002-1999, Helsinki

Asumistukiperusteiden vuosi	2002	2001	2000	1999
16/m2, valm.v., penniä	0	5580	5580	5580
26/m2, valm.v., penniä	0	5290	5290	5290
36/m2, valm.v., penniä	0	5110	5110	5110
46/m2, valm.v., penniä	0	4850	4850	4850
56/m2, valm.v., penniä	0	4800	4800	4800
66/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
76/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
17/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
27/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
37/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
47/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
57/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
67/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
77/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
18/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
28/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
38/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
48/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
58/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
68/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
78/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
19/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
29/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
39/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
49/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
59/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
69/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
79/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
10/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
20/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
30/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
40/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
50/m2, valm.v., penniä	0	0	0	0
Asuntoalan max./ perheen koko 1	37	37	37	37
2	57	57	57	57
3	77	77	77	77
4	90	90	90	90
5	105	105	105	105
6	115	115	115	115
7	125	125	125	125
8	135	135	135	135
+1	10	10	10	10
Tuloluokituksen luokkaväli, mk	15	100	100	100
Tulonvähennys 1+1 perheessä, mk	90	500	500	500
Tulonvähennys jok. yli 8 hlöä kohden, mk	260	1500	1500	1500
Asumistuen vähimmäismäärä, mk	16,81	100	100	100
Rahamäärät euroina (1=on, 0=ei)	1	0	0	0

Liite 16. Yleisen asumistuen perusomavastuut 2002-1999, Helsinki
(esimerkki yhden hengen kotitaloudesta)

	2002	2001	2000	1999
1h: alin tuloraja/ pov	495	2900	2900	2900
1h: 0. perusomavastuu, mk	0	0	0	0
1h: 1. perusomavastuu, mk	13	80	80	80
1h: 2. perusomavastuu, mk	26	166	166	166
1h: 3. perusomavastuu, mk	29	204	204	204
1h: 4. perusomavastuu, mk	35	242	242	242
1h: 5. perusomavastuu, mk	41	280	280	280
1h: 6. perusomavastuu, mk	46	319	319	319
1h: 7. perusomavastuu, mk	52	357	357	357
1h: 8. perusomavastuu, mk	58	395	395	395
1h: 9. perusomavastuu, mk	64	433	433	433
1h: 10. perusomavastuu, mk	69	471	471	471
1h: 11. perusomavastuu, mk	75	509	509	509
1h: 12. perusomavastuu, mk	81	547	547	547
1h: 13. perusomavastuu, mk	86	585	585	585
1h: 14. perusomavastuu, mk	92	624	624	624
1h: 15. perusomavastuu, mk	98	662	662	662
1h: 16. perusomavastuu, mk	104	700	700	700
1h: 17. perusomavastuu, mk	109	738	738	738
1h: 18. perusomavastuu, mk	115	776	776	776
1h: 19. perusomavastuu, mk	121	814	814	814
1h: 20. perusomavastuu, mk	126	852	852	852
1h: 21. perusomavastuu, mk	132	890	890	890
1h: 22. perusomavastuu, mk	138	929	929	929
1h: 23. perusomavastuu, mk	144	967	967	967
1h: 24. perusomavastuu, mk	149	1005	1005	1005
1h: 25. perusomavastuu, mk	155	1043	1043	1043
1h: 26. perusomavastuu, mk	161	1081	1081	1081
1h: 27. perusomavastuu, mk	167	1119	1119	1119
1h: 28. perusomavastuu, mk	172	1157	1157	1157
1h: 29. perusomavastuu, mk	178	1195	1195	1195
1h: 30. perusomavastuu, mk	184	1234	1234	1234
1h: 31. perusomavastuu, mk	189	1272	1272	1272
1h: 32. perusomavastuu, mk	195	1310	1310	1310
1h: 33. perusomavastuu, mk	201	1348	1348	1348
1h: 34. perusomavastuu, mk	207	1386	1386	1386
1h: 35. perusomavastuu, mk	212	1424	1424	1424
1h: 36. perusomavastuu, mk	218	1462	1462	1462
1h: 37. perusomavastuu, mk	224	1500	1500	1500
1h: 38. perusomavastuu, mk	229	1539	1539	1539
1h: 39. perusomavastuu, mk	235	1577	1577	1577
1h: 40. perusomavastuu, mk	241	1615	1615	1615
1h: 41. perusomavastuu, mk	247	1653	1653	1653
1h: 42. perusomavastuu, mk	252	1691	1691	1691
1h: 43. perusomavastuu, mk	258	1729	1729	1729
1h: 44. perusomavastuu, mk	264	1767	1767	1767
1h: 45. perusomavastuu, mk	269	1805	1805	1805
1h: 46. perusomavastuu, mk	275	0	0	0
1h: 47. perusomavastuu, mk	281	0	0	0
1h: 48. perusomavastuu, mk	287	0	0	0
1h: 49. perusomavastuu, mk	292	0	0	0
1h: 50. perusomavastuu, mk	298	0	0	0

Liite 17. Päivähoitomaksujen keskimääräiset tuloluokat 1997-1994

	1997/1	1996/1	1995/1	1994/8
2h: 1. tuloaraja	5900	5900	5900	5900
2h: 2. tuloaraja	8600	8600	8600	8600
2h: 3. tuloaraja	9300	9300	9300	9300
2h: 4. tuloaraja	10100	10100	10100	10100
2h: 5. tuloaraja	15700	15700	15700	15700
2h: 6. tuloaraja	0	0	0	0
2h: 7. tuloaraja	0	0	0	0
2h: 8. tuloaraja	0	0	0	0
3h: 1. tuloaraja	7500	7500	7500	7500
3h: 2. tuloaraja	10500	10500	10500	10500
3h: 3. tuloaraja	11400	11400	11400	11400
3h: 4. tuloaraja	12500	12500	12500	12500
3h: 5. tuloaraja	19800	19800	19800	19800
3h: 6. tuloaraja	0	0	0	0
3h: 7. tuloaraja	0	0	0	0
3h: 8. tuloaraja	0	0	0	0
4h: 1. tuloaraja	9200	9200	9200	9200
4h: 2. tuloaraja	13200	13200	13200	13200
4h: 3. tuloaraja	14200	14200	14200	14200
4h: 4. tuloaraja	15500	15500	15500	15500
4h: 5. tuloaraja	24500	24500	24500	24500
4h: 6. tuloaraja	0	0	0	0
4h: 7. tuloaraja	0	0	0	0
4h: 8. tuloaraja	0	0	0	0
5h: 1. tuloaraja	11200	11200	11200	11200
5h: 2. tuloaraja	15200	15200	15200	15200
5h: 3. tuloaraja	16700	16700	16700	16700
5h: 4. tuloaraja	18500	18500	18500	18500
5h: 5. tuloaraja	29300	29300	29300	29300
5h: 6. tuloaraja	0	0	0	0
5h: 7. tuloaraja	0	0	0	0
5h: 8. tuloaraja	0	0	0	0
6h: 1. tuloaraja	12900	12900	12900	12900
6h: 2. tuloaraja	17800	17800	17800	17800
6h: 3. tuloaraja	19200	19200	19200	19200
6h: 4. tuloaraja	21100	21100	21100	21100
6h: 5. tuloaraja	33500	33500	33500	33500
6h: 6. tuloaraja	0	0	0	0
6h: 7. tuloaraja	0	0	0	0
6h: 8. tuloaraja	0	0	0	0
7h: 1. tuloaraja	14400	14400	14400	14400
7h: 2. tuloaraja	20100	20100	20100	20100
7h: 3. tuloaraja	21600	21600	21600	21600
7h: 4. tuloaraja	23400	23400	23400	23400
7h: 5. tuloaraja	37100	37100	37100	37100
7h: 6. tuloaraja	0	0	0	0
7h: 7. tuloaraja	0	0	0	0
7h: 8. tuloaraja	0	0	0	0
8h: 1. tuloaraja	16200	16200	16200	16200
8h: 2. tuloaraja	22100	22100	22100	22100
8h: 3. tuloaraja	24200	24200	24200	24200
8h: 4. tuloaraja	25700	25700	25700	25700

Päivähoitomaksujen keskimääräiset tuloluokat 1997-1994

	1997/1	1996/1	1995/1	1994/8
8h: 5. tuloaja	40100	40100	40100	40100
8h: 6. tuloaja	0	0	0	0
8h: 7. tuloaja	0	0	0	0
8h: 8. tuloaja	0	0	0	0
9h: 1. tuloaja	17200	17200	17200	17200
9h: 2. tuloaja	23100	23100	23100	23100
9h: 3. tuloaja	25200	25200	25200	25200
9h: 4. tuloaja	26700	26700	26700	26700
9h: 5. tuloaja	41100	41100	41100	41100
9h: 6. tuloaja	0	0	0	0
9h: 7. tuloaja	0	0	0	0
9h: 8. tuloaja	0	0	0	0
10h: 1. tuloaja	18200	18200	18200	18200
10h: 2. tuloaja	24100	24100	24100	24100
10h: 3. tuloaja	26200	26200	26200	26200
10h: 4. tuloaja	27700	27700	27700	27700
10h: 5. tuloaja	42100	42100	42100	42100
10h: 6. tuloaja	0	0	0	0
10h: 7. tuloaja	0	0	0	0
10h: 8. tuloaja	0	0	0	0
Rahamäärä euroina (1=on 0=ei)	0	0	0	0

Liite 18. Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut 2005-2002

Perustevuosi tai indeksi	2005	2004	2003	2002
Kansaneläkemaksu, yksi. I	1,366	1,35	1,35	2
Kansaneläkemaksu, yks. II	3,566	3,55	3,55	4
Kansaneläkemaksu, yks. III	4,466	4,45	4,45	4,9
Kansaneläkemaksu, yks. keskim.	2,11	2,2	2,2	2,31
, valtio	3,966	3,95	3,95	3,95
, kunnat	2,416	2,4	2,4	3,15
Sava-maksu, yksityinen	1,6	1,614	1,614	1,6
, valtio	2,85	2,864	2,864	2,85
, kunnat	1,6	1,614	1,614	1,6
Työttömyysvak. maksun 1. raja	840940	840940	840940	840940
2. raja	0	0	0	0
Työttömyysvakuutusmaksu 1	0,7	0,6	0,6	0,7
Työttömyysvakuutusmaksu 2	2,8	2,5	2,45	2,7
, keskimäärin	2,17	1,96	1,93	2,1
Tapaturmavakuutusmaksu	1,1	1,1	1,1	1,2
Ryhmähenkivakuutusmaksu	0,077	0,081	0,081	0,1
TEL-maksu, yksityinen	16,8	16,8	16,8	16,7
, valtio	18,9	18,9	18,9	19,1
, kunnat	23,4	23,2	22,76	22,52

Liite 19. Esimerkkilaskelmien syöttö- ja tulostustiedot

Sisällysluettelo	Sivu
Yleistä esimerkkilaskelmista	2
Yleinen asumistuki	4
Eläkkeensaajien asumistuki	5
Eläkkeet (pl. perhe-eläke)	6
Lapsilisä	8
Lapsen elatustuki	9
Lapsen hoitotuki	10
Pienten lasten hoidon tuki ja päivähoitomaksu	11
Opintotuki	13
Sairaus- ja vanhempainpäiväraha	14
Tapaturmapäiväraha ja -eläke	15
Toimeentulotuki	16
Työttömyysetuudet	17

YLEISTÄ ESIMERKKILASKELMISTA

Lähtötietojen oletusarvot

Esimerkkitapausten laskennassa käytetään seuraavia oletusarvoja jos a) Saurus-
taulukossa ei ole lähtötietona kyseistä muuttujaa tai b) kyseisen muuttujan kaikki
arvot taulukossa ovat nollia:

IKA	Henkilön ikä vuosina. Oletus=44
ASMENO	Yleisen asumistuen laskennassa käytetty asumismeno, euro/kk. Oletus= enimmäisasumismeno 4 vuotta vanhalle asunnolle 2. kuntaryhmässä
VALM	Yleisen asumistuen laskennassa käytetty asunnon valmistumisvuosi. Oletus=4 vuotta vanha asunto (lasketaan ohjelmakutsussa annetun vuositiedon perusteella)
ALUE	Yleisen asumistuen ja eläkkeensaajien? asumistuen kuntaryhmä. Oletus=3 (vuoteen 1994 asti ”muut kunnat” ja sen jälkeen ”erikseen luetellut kaupungit”)
PALUE	Heinäkuuhun 1997 voimassa olleen päivähoitomaksujärjestelmän ”kuntatieto”. Oletus=2 (arvioidut keskimääräiset tulorajat)
EASMENO	Eläkkeensaajien asumistuen laskennassa käytetty asumismeno, euro/kk. Oletus=perheen koon mukaiset enimmäisasumismenot 2. kuntaryhmässä
KUNTAR	Kunnan kalleusluokka. Oletus=2. kuntaryhmä
ELÄKELAJI	Eläketyyppi. Oletus=1 (työkyvyttömyyseläke)
TULEVA	Tuleva aika eläkkeen laskennassa: Oletus=1 (1=kyllä; 0=ei)
EKOTONA	Eläkeläinen on kotona. Oletus=1 (1=kyllä; 0=ei)
RTUNNUS	Rintamasotilastunnus: Oletus=0 (1=kyllä; 0=ei)
KELTULAPS	Elatustukea saavien lasten lukumäärä. Oletus=1. Enintään etuuteen oikeuttavien lasten lukumäärä
LAHOLAPS1	Lasten hoitotukea saavien lasten lukumäärä. Oletus=1. Enintään etuuteen oikeuttavien lasten lukumäärä
LKOTONA	Lasta hoidetaan kotona. Oletus=1. (1=kyllä; 0=ei)
OASMENO	Opiskelijoiden asumislisän laskennassa käytetty asumismeno, euro/kk. Oletus= enimmäisasumismeno
KOTONA	Opiskelija asuu kotona. Oletus=1. (1=kyllä; 0=ei)
OPPIL	Opiskelijan oppilaitos. Oletus=1 (korkeakoulu)
SAILAJI	Sairaus- vai vanhempainpäiväraha. Oletus=1 (sairauspäiväraha)
TAPLAJI	Tapaturmapäiväraha- ja tapaturmaeläke. Oletus=2 (tapaturmaeläke)
TYOKYVPR	Tapaturmaeläkkeen työkyvyttömyysaste. Oletus=100 (prosenttia)
LISAMENO	Toimeentulotuen harkinnanvarainen meno, euro/kk. Oletus=0
TYOTLAJI	Työttömyysetuus. Oletus=1 (ansiosidonnainen päiväraha)

Lisäksi oletusarvoisesti:

- Etuuksien maksuaika = vuosi
- Etuudet lasketaan ilman karenssiaikaa
- Päivähoitomaksujen maksukuukaudet = 11 kk
- Yleisen asumistuessa käytetty pinta-ala = perheen koon mukaiset enimmäisneliöt.

Oletusarvojen ohjelmallinen toteutus

Em. muuttujista IKA annetaan funktiossa FsIni (Esimlask), ALUE ja PALUE ohjelmassa Etsiper (Esimlask), etuuksien sekä päivähoitomaksujen maksuajat ja -kuukaudet ohjelmassa Etuuskkt (Etuuslask). Muut edellä luetellut oletusarvot annetaan kunkin etuuden laskentaohjelman alussa. Oletusarvot annetaan funktiossa Vuositason tieto on kuitenkin laskettu kunkin laskentaohjelman lopussa. Kotitalouskohtaisiksi lähtöarvoiksi (asumismenot, kuntaryhmä, lapsen ikä jne.) valitaan puolisoille annetuista arvoista suurempi. Kaikki oletusarvot voidaan tulostaa sijoittamalla ko. muuttuja taulukkoon antamatta sille nollasta poikkeavia arvoja.

Tulostustiedot

Verotuslaskennan tulostiedot ovat aina vuositason. Sen sijaan etuudet ja päivähoitomaksut voidaan tulostaa päiväkohtaisena (esim. päivärahat), kuukausitasoisena ja/tai vuositasona.

Kukin etuus lasketaan ainoastaan silloin, kun sen keskeistä kuukausitason tulostietoa vastaava muuttuja on taulukossa. Tällaiset kuukausitason muuttujat on jäljempänä esitettävissä etuuksien lähtö- ja tulostietojen kuvauksissa eroteltu *-merkillä. Mikäli esim. halutaan laskea lasten kotihoidon tuki, on Saurus-taulukossa oltava kotihoidon tukea vastaava kuukausitason muuttuja ”tkotihtu”. Tiettyä laskentaohjelmaa kohden voi olla useampia tällaisia muuttujia (esim. työttömyysetuus lasketaan, jos taulukossa on ansiosidonnaista päivärahaa, peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea kuvaava kuukausitason muuttuja). Jos etuuden laskenta edellyttää samalla jonkin muun etuuden laskemista, se on otettu huomioon siten, ettei taulukossa ole tarpeen olla viimeksi mainitun etuuden laskentaa ”laukaisevaa” muuttujaa.

Perhekohtaiset etuudet (asumistuki, lapsilisä, toimeentulotuki jne.) samoin kuin käytettävissä olevat tulot tulostetaan taulukkoon oletusarvoisesti vain 1. puolisolalle. Myös perhekohtaisten etuuksien laskennassa käytetyt muuttujat (kuntaryhmä, asumismenot, asunnon valmistumisvuosi jne.) tulostetaan ainoastaan 1. puolisolalle.

Muuttujanimet

Esimerkkilaskelmissa muuttujien nimet ovat samat kuin perustiedostossa (ja palveluaineistossa). Siten esim. vuodessa maksettava lapsilisä on LLMK. Vastaavaa kuukausitasoista lapsilisää merkitään pienellä kirjaimella (llmk=lapsilisä, euro/kk). Myös muita kuukausitasoisia laskennan yhteydessä syntyviä ”lisämuuttujia” merkitään pienellä kirjaimella (esim. astupov=yleisen asumistuen perusomavastuu, euro/kk). Kaikki lähtötiedot ja muut kuin kuukausitason tulostiedot on merkitty isoilla kirjaimilla. Niinpä esim. LAPSKK=lapsilisän maksukuukaudet (lähtötieto) ja KKPALKKA=kuukausipalkka (lähtötieto).

YLEINEN ASUMISTUKI

Ohjelma Hastukilask

LÄHTÖTIEDOT:

ASTULO	Asumistuen perusteena oleva tulo/kk. Oletus=0.
SVAT/12	Vaihtoehtoinen asumistuen perusteena oleva tulo/kk. Käytetään silloin, kun taulukossa on ainakin yhdellä esimerkkitapauksella veronalaista tuloa (esim. TRPL>0). Tällöin lasketaan SVAT (veronalainen ansio- ja pääomatulo). Jos kaikilla SVAT=0, käytetään muuttujaa ASTULO.
HALPINTA	Asunnon pinta-ala, m ² . Oletus=perheen koon mukaiset enimmäisneliöt.
ASMENO	Asumismeno, euroa/kk. Oletus=perheen koon mukaan lasketut enimmäisasumismenot 4 vuotta vanhalle asunnolle 3. kuntaryhmässä (eräät kaupungit). Oletusasumismenoja käytetään, mikäli muuttuja ei ole taulukossa tai kaikki sen arvot=0.
VALMV	Asunnon valmistumisvuosi. Oletus=4 v. vanha asunto, joka lasketaan ohjelmakutsussa annettujen vuosien perusteella.
ALUE	Kuntaryhmä. Oletus=3. (eräät kaupungit). Kuntaryhmät: 1=Helsinki, 2=muu PKS, 3=eräät kaupungit, 4=muu maa.

TULOSTUS:

hastuki *	Yleinen asumistuki/kk
astupov	Perusomavastuu/kk
astuprov	Prosentuaalinen omavastuu/kk
astuov	Omavastuu yhteensä/kk
hyvasmeno	Hyväksytty asumismeno/kk
ASTUKIKK	Yleisen asumistuen maksukuukaudet (oletus=12)
HASTUKI	Yleinen asumistuki/v
ASMENOT	Asumismenot/v

ELÄKKEENSAAJIEN ASUMISTUKI

Ohjelma Hkelastulask

LÄHTÖTIEDOT:

SVAT	Eläkkeensaajien asumistuen perusteena oleva tulo/v (veronalainen ansio- ja pääomatulo, mk/v). Oletus=0. Lasketaan taulukossa olevan veronalaista tuloa kuvaava muuttujan (esim. TRPL) perusteella. Oletus=0.
ASMENO	Asumismeno/kk. Oletuksena perheen koon mukainen enimmäis-asumismeno 3. kuntaryhmässä (eräät kaupungit). Oletus-asumismenoja käytetään, mikäli muuttuja ei ole taulukossa tai kaikki sen arvot=0. Oletusasumismenoina ovat kuntaryhmätiedon (ALUE) mukaiset enimmäisasumismenot.
ALUE	Kuntaryhmä. Oletus=2. Laskelmissa käytetyt kuntaryhmät: 1=Helsinki, 2=muu PKS, 3=eräät kaupungit, 4=muu maa

Asumismeno ja kuntaryhmä valitaan sen mukaan, kummalla puolisoilla se on suurempi.

Tuen saaminen edellyttää, että IKA>64.

TULOSTUS:

kelastu *	Eläkkeensaajien asumistuki/kk
kelaspov	Eläkkeensaajien asumistuen perusomavastuu/v
kelaslov	Eläkkeensaajien asumistuen lisäomavastuu/v
kelasov	Eläkkeensaajien asumistuen omavastuu yhteensä/v
KELASTUKK	Eläkkeensaajien asumistuen maksukuukaudet
KELASTU	Eläkkeensaajien asumistuki/v
ASMENOT	Asumismenot/v

Tuki maksetaan puolisoille puoliksi, jos molemmat puoliset ovat vähintään 65-vuotiaita.

ELÄKKEET (pl. perhe-eläke)

Ohjelma Lelaklask

Oletuksena laskelmissa on, että eläketapahtuma on laskentavuoden tammikuun 1. päivä. Karttumisaika lasketaan kuukausitasoisena (ylimeneviä päiviä ei ole otettu huomioon).

Eri eläkkeiden saamisen edellyttävä ikä tulee täyttyä.

LÄHTÖTIEDOT:

ELÄKELAJI	1=työkyvyttömyyseläke, mk/kk. Oletus=1. 2=osittainen työkyvyttömyyseläke, mk/kk 3=yksilöllinen varhaiseläke, mk/kk 4=vanhuuseläke, mk/kk 5=varhennettu vanhuuseläke, mk/kk 6=lykätty vanhuuseläke, mk/kk 7=työttömyyseläke, mk/kk 8=osa-aikaeläke, mk/kk
KUNTAR	Kuntaryhmä (1 tai 2). Oletus=2.
ENTPALKKA	Aiempi kuukausipalkka, mk/kk. Oletus=0.
OSAPALKKA	Osa-aikaeläkkeellä olevan palkka, mk/kk. Oletus=0.
MUUELAKE	Muu eläketulo, mk/kk. Oletus=0.
TYOTTKK	Työttömyyskuukaudet työhistorian aikana. Oletus=0.
TULEVA	Tuleva aika (0=e; 1=kyllä). Oletus=1.
EKOTONA	Eläkeläinen kotona (0=e; 1=kyllä). Oletus=?.
RTUNNUS	Rintamasotilastunnus (0=e; 1=kyllä). Oletus=0.

TULOSTUS:

TELPALKKA	Eläkkeen perusteena oleva keskimääräinen palkkatulo, mk/kk. (=12.5*KKPALKKA/12?).
ELPALKKA	Eläkepalkka, mk/kk. Otettu huomioon PTEL-vähennys.
tkyvel *	Työkyvyttömyyseläke, mk/kk
otkyvel *	Osittainen työkyvyttömyyseläke, mk/kk
tvarhel *	Yksilöllinen varhaiseläke, mk/kk
tvanhel *	Vanhuuseläke, mk/kk
tvvanhel *	Varhennettu vanhuuseläke, mk/kk
tlvanhel *	Lykätty vanhuuseläke, mk/kk
ttyottel *	Työttömyyseläke, mk/kk. Työttömyyskuukausia (TYOTTKK) oltava vähintään. 24.
tosael *	Osa-aikaeläke, mk/kk
tkansel *	Veronalainen kansaneläke, mk/kk

kelpoh	Veronalainen kansaneläkkeen pohjaosa, mk/kk
kelisa	Veronalainen kansaneläkkeen lisäosa, mk/kk
kansel	Verovapaa kansaneläke, mk/kk
kellaps	Verovapaa kansaneläkkeen lapsikorotus, mk/kk
kelpuo	Verovapaa kansaneläkkeen puolisolisä, mk/kk
rili	Verovapaa rintamalisä, mk/kk
riyl	Verovapaa ylimääräinen rintamalisä, mk/kk
lelak	Veronalainen eläke yhteensä, mk/kk
varvah	Varhennusvähennys, mk/kk
lykkor	Lykkäyskorotus, mk/kk
TYOKART62	Karttumakuukaudet työajalta ennen 31.6.1962
TYOKART60	Karttumakuukaudet työajalta 60-vuotiaaksi
TYOKART65	Karttumakuukaudet työajalta 65-vuotiaaksi
TULKART50	Karttumakuukaudet tulevalta ajalta 50-vuotiaaksi
TULKART60	Karttumakuukaudet tulevalta ajalta 60-vuotiaaksi
TULKART65	Karttumakuukaudet tulevalta ajalta 65-vuotiaaksi
ELPROTY	Eläkeprosentti työajalta
ELPROTU	Eläkeprosentti tulevalta ajalta
KARTYHT	Karttumakuukaudet yhteensä
ELPROS	Eläkeprosentti
VARPRO	Varhennusprosentti
LYKPRO	Lykkäysprosentti
TELISPR	Työeläkelisäprosentti
TELISA	Työeläkelisä, mk/kk
ELAKEKK	Eläkkeen maksukuukaudet
LELAK	Veronalainen eläke, mk/v
KANSEL	Verovapaa eläke, mk/v

Pelkkä kansaneläke lasketaan, kun esim. työeläkkeen perusteena oleva eläkepalkka=0.

LAPSILISÄ

Ohjelma Llmklask

LÄHTÖTIEDOT:

LIKA1	1. lapsen ikä.
LIKA2	2. lapsen ikä
LIKA3	3. lapsen ikä
jne.	

TULOSTUS:

llmk *	Lapsilisä/kk
LAPSKK	Lapsilisän maksukuukaudet (oletus=12)
LLMK	Lapsilisä/v

Tuki lasketaan 1. puolisolle.

HUOM! Yksinhuoltajalle lasketaan myös elatustuki, mikäli hän on oikeutettu lapsilisään.

LAPSEN ELATUSTUKI

Ohjelma Hkeltulask

LÄHTÖTIEDOT:

LIKA1 1. lapsen ikä.

LIKA2 2. lapsen ikä.

jne..

KELTULAPS Elatustukea saavien lasten lukumäärä. Oletus: yksinhuoltaja saa elatustukea kaikista alaikäisistä lapsista. Puolisolle ei oletusarvoisesti lasketa elatustukea.. Oletusarvoja käytetään, mikäli muuttuja ei ole taulukossa tai kaikki sen arvot=0.

TULOSTUS:

hkeltu * Kunnallinen elatustuki/kk

KELTUKK Elatustuen maksukuukaudet (oletus=12)

HKELTU Elatustuki/v

Jos perheessä yksi aikuinen, lasketaan yksinhuoltajan elatustuki. Jos kaksi aikuista, lasketaan alennettu tuki.

Tuki lasketaan 1. puolisolle.

LAPSEN HOITOTUKI

Ohjelma Hlaholask

LÄHTÖTIEDOT:

LIKA1 1. lapsen ikä.

LIKA2 2. lapsen ikä.

jne...

LAHOLAPS1 Hoitotukea saavien lasten lukumäärä. Oletus=1.

LAHOLAPS2 Korotettua hoitotukea saavien lasten lukumäärä. Oletus=0.

LAHOLAPS3 Erityishoitotukea saavien lasten lukumäärä. Oletus=0.

Oletuksena on yksi tavallista hoitotukea saava lapsi, ellei LAHOLAPS-muuttujia ole taulukossa tai kaikkien niiden arvo=0.

Tuki lasketaan niin monelle lapselle kun lähtötietoina on annettu LAHOLAPS-muuttujilla. Mikäli lähtötietona on annettu tukeen oikeutettaviksi useampia lapsia kuin mitä perheessä on, tuki lasketaan seuraavassa järjestyksessä: 1) hoitotukea saavat, 2) korotettua hoitotukea saavat 3) erityishoitotukea saavat.

LAHOLAPS-muuttujat valitaan puolisoilta sen mukaan, kummalla puolisoilla muuttujia on suurempi.

TULOSTUS:

hlaho * Lapsen hoitotuki yhteensä /kk

laho1 Lapsen (tavallinen) hoitotuki/kk

laho2 Lapsen korotettu hoitotuki/kk

laho3 Lapsen erityishoitotuki/kk

LAHOKK Lapsen hoitotuen maksukuukaudet (oletus=12)

HLAHO Lapsen hoitotuki/v

Erilaiset lasten hoitotuet summataan muuttujaan ”hlaho”.

LASTEN KOTIHOIDON TUKI, LASTEN YKSITYISEN HOIDON TUKI SEKÄ KUNNALLINEN JA YKSITYINEN PÄIVÄHOITOMAKSU

Ohjelma Khtphmlask. Sisältää aliohjelmat Khtukilask (lasten kotihoidon tuki), Tkotihtulask (entinen lasten kotihoidon tuki), Yhtukilask (yksityisen hoidon tuki), Phmlask (kunnalliset päivähoitomaksut) ja Phmluoklask. (entiset kunnalliset päivähoitomaksut)

LÄHTÖTIEDOT:

KHTULO	Lasten kotihoidontuen hoitolisän (entisen lisäosan) ja päivähoitomaksun laskennassa käytetty tulo, mk/kk. Oletus: KHTULO=0.
KHTUKI	Lasten kotihoidon tukea saava vanhempi (KHTUKI=1); lasten osittaista kotihoidon tukea saava vanhempi (KHTUKI=2) ei lasten kotihoidon tukea (KHTUKI=0).
LKOTONA	Lasta hoidetaan kotona (LKOTONA=1); lasta ei hoideta kotona (LKOTONA=0). Oletus: LKOTONA=1.
KPH	Kunnallisessa päivähoidossa olevat lapset. Oletus: KPH=0.
YPH3	Yksityisessä päivähoidossa olevat alle 3-vuotiaat lapset. Oletus: YPH3=0.
YPH7	Yksityisessä päivähoidossa olevat 3-6-v. lapset. Oletus: YPH7=0.

Lähtötietoja käytetään laskettaessa lasten kotihoidon tuki ja valittaessa lasten eri hoitomuotojen kesken. Ohjelma valitsee lasten hoitomuodon mukaan seuraavassa järjestyksessä: KPH (kunnallisessa päivähoidossa olevat), seuraavaksi YPH3/YPH7 (yksityisessä päiväkodissa olevat) ja lopuksi lasten kotihoidon tukea saavat lapset.

Esimerkki: 1-,2-,4- ja 5-vuotiaat lapset ja KPH=1 sekä YPH3=1. Yleissäännön mukaan laskenta suoritetaan siten, että vanhimmat lapset ovat päivähoidossa ja nuorimmat kotona. Tässä tapauksessa kuitenkin yksi alle 3-vuotias on yksityisessä päiväkodissa, jolloin yksityisen hoidon tukea ei saa (koska saa kotihoidon tukea). Yksityisessä hoidossa olevasta lapsesta maksetaan kotihoidon tuen 'sisaruskorotus'.

TULOSTUS:

tkotihtu *	Kotihoidon tuki, mk/kk. (ei kuntalisää)
kthr	Hoitoraha, mk/kk
kthl	Hoitolisä, mk/kk
kkthr	Kunnallinen hoitoraha, mk/kk. Oletus=0.
othraha	Osittainen hoitoraha, mk/kk
khperus	Perusosa (ennen 1.8.1997), mk/kk
khsiskor	Sisaruskorotus (ennen 1.8.1997), mk/kk
khlosa	Lisäosa (ennen 1.8.1997), mk/kk
otkotihtu *	Osittainen kotihoidon tuki (ennen 1.8.1997), mk/kk
tkotihtuk	Kunnallinen kotihoidon tuki (ennen 31.12.88), mk/kk

khperusk	Kunnallisen kotihoidon tuen perusosa (ennen 31.12.88), mk/kk
khlosak	Kunnallisen kotihoidon tuen lisäosa (ennen 31.12.88), mk/kk
kuntalisa	Lakisääteisen <u>lisäksi</u> maksettu kunnallinen tuki (Hgin), mk/kk. Oletus=0.
phmaksuk *	Kunnallinen päivähoitomaksu, mk/kk
phmaksuy *	Yksityinen päivähoitomaksu, mk/kk (ilman kuntalisää)
phmaksuy2	Yksityinen päivähoitomaksu, mk/kk (sisältyy kuntalisä)
yksphm	Yksityinen päivähoitomaksu ilman tukea (Helsinki), mk/kk
ythr	Yksityisen hoidon hoitoraha, mk/kk
ythl	Yksityisen hoidon hoitolisä, mk/kk
yhtuki	Yksityisen hoidon tuki, mk/kk
ykuntalisa	Yksityinen tuen kuntalisä, mk/kk. Oletushoitopaikkana yksityinen päiväkot.
MLUOKKA	Päivähoidon ent. maksuluokka
KHTUKIKK	Lasten kotihoidon tuen maksukuukaudet
OKHTUKIKK	Lasten osittaisen kotihoidon tuen maksukuukaudet
PHMKK	Päivähoidon (kunnallisen ja yksityisen) maksukuukaudet
TKOTIHTU	Lasten kotihoidontuki, mk/v
KTHR	Lasten kotihoidon hoitoraha, mk/v
KTHL	Lasten kotihoidon hoitolisä, mk/v
PHMAKSUK	Kunnallinen päivähoitomaksu, mk/v
PHMAKSUY	Yksityinen päivähoitomaksu, mk/v
PHMAKSU	Päivähoitomaksu, mk/v

Lasten kotihoidon tuessa lasten ikärajat ovat alkuvuosina poikenneet tasavuosisista (31.12.1988 saakka). Lähtötietoina voidaan antaa myös vuotta tarkempia arvoja (desimaaleina).

Oletuksena äitiyspäiväraha on nolla (haiprva=0).

Kunnallinen kotihoidon tuki (Helsingin) oli aiemmin vaihtoehtoinen lakisääteisen kanssa (ennen 31.12.1989). Ikärajat olivat kunnallisessa tuessa joustavammat. Kunnallista tukea maksettiin ainoastaan yksilapsisille perheille. Kunnallinen hoitotuki (aiemmin kuntalisä) ei ole laskelmissa tarveharkintainen.

Yksityisenä päivähoitomaksuna (phmaksuy) on arvioidut keskimääräiset maksut yksityisessä päiväkodissa alle 3-vuotiaille ja sitä vanhemmille. Yksityisessä perhepäivähoidossa maksut ovat jonkin verran alhaisempia.

OPINTOTUKI

Ohjelma Optukilask

LÄHTÖTIEDOT:

OPITULO	Opiskelijan omat veronalaiset tulot, mk/v). Oletus=0.
VANTULO	Vanhempien veronalainen tulo, mk/v. Oletus=0. ?
OASMENO	Opiskelijoiden asumismeno, mk/kk. Oletus=enimmäisasumismeno, joka hyväksytään asumislisää laskettaessa.
OPPIL	Oppilaitos (1=korkeakoulu; 2=muut). Oletus=1.
KOTONA	Opiskelija asuu kotona (1=kyllä; 0=ei). Oletus=0
ENTPALKKA	Aiempi kuukausipalkka, mk/kk. Oletus=0.

TULOSTUS:

topira *	Veronalainen opintoraha, mk/kk
opira *	Verovapaa opintoraha, mk/kk
aiopira *	Aikuisopintoraha, mk/kk
asuli	Asumislisä, mk/kk
hyvoasm	Opintotuessa hyväksytty asumismeno, mk/kk
OPIKK	Opiskelukuukaudet
TOPIRA	Opintoraha, mk/v
AIOPIRA	Aikuisopintoraha, mk/v
OPIRA	Opintoraha, mk/v (verovapaa)
ASULI	Asumislisä, mk/v

Perheellisille opiskelijoille ohjelma laskee asumislisän sijaan yleisen asumistuen (Astukilask)

SAIRAUS- JA VANHEMPAINPÄIVÄRAHA

Ohjelma Hsaipravalask

LÄHTÖTIEDOT:

TYOTULO	Päivärahan perusteena oleva työtulo/v (veronalainen vuositulo). Oletus=0, jolloin lasketaan vähimmäispäiväraha.
SAILAJI	Päivärahalaaji (1=sairauspäiväraha, 2=vanhempainraha, 9=eksogeeninen sairauspäiväraha). Oletus=1 (jos kaikkien SAILAJI=0). Voidaan käyttää eksogeenistä päivärahaa, jos annetaan kaikille SAILAJI=9. Päivärahaan sisältyy tällöin lapsikorotus.

TULOSTUS:

SAITULO	Päivärahan perusteena oleva työtulo, josta on tehty PTEL-vähennys/v.
hsaiprva*	Sairauspäiväraha/kk
hsaiprvap	Sairauspäiväraha/pv
hsaiprmin	Minimisairauspäiväraha/pv
haiprva*	Vanhempainpäiväraha/kk
haiprvap	Vanhempainpäiväraha/pv
hsaiprvalkor	Sairauspäivärahan lapsikorotus/kk (sisältyy päivärahaan)
haiprvalkorp	Vanhempainpäivärahan lapsikorotus/pv (sisältyy päivärahaan)
SAIPV	Sairaus- ja vanhempainlomapäivät. Oletus=300/v (kun kaikkien SAIPV=0). Kuukaudessa keskimäärin 25 päivärahapäivää.
HSAIPRVA	Sairauspäiväraha/v
HAIPRVA	Vanhempainpäiväraha/v

Laskelmissa ei ole otettu huomioon muita etuuksia, jotka vaikuttavat päivärahan saannin edellytyksiin.

Mikäli molemmilla puolisoilla on täysin samat tulot, sairauspäivärahan lapsikorotus lasketaan 1. puolisoille.

TAPATURMAPÄIVÄRAHA JA -ELÄKE

Ohjelma Ttapellask

LÄHTÖTIEDOT:

SVATV	Päivärahan perusteena oleva tulo, mk/v (veronalainen ansiotulo, mk/v). Lasketaan taulukossa olevan veronalaista tuloa kuvaavan muuttujan mukaan (esim. TRPL). Oletus=0, jolloin lasketaan vähimmäisvuosityöansion mukainen päiväraha.
TAPLAJI	Päiväraha vai eläke (1=tapaturmapäiväraha, 2=tapaturmaeläke). Oletus=2.
TYOKYVPR	Työkyvyttömyysaste prosentteina. Oletus=100.

TULOSTUS:

ttappr *	Tapaturmapäiväraha, mk/pv
ttapel *	Tapaturmaeläke, mk/kk
TAPPV	Tapaturmapäivät (30.4=1 kuukausi)
TAPKK	Tapaturmaeläkkeen maksukuukaudet
TTAPRR	Tapaturmapäiväraha, mk/v
TTAPEL	Tapaturmaeläke, mk/v

TOIMEENTULOTUKI

Ohjelma Htoimtuklask

LÄHTÖTIEDOT:

TOITULO	Toimeentulotuessa huomioon otettavat tulot/kk. Oletus=0.
SVAT/12	Vaihtoehtoinen asumistuen perusteena oleva tulo, mk/kk. Käytetään silloin, kun taulukossa on ainakin yhdellä esimerkkitapauksella veronalaista tuloa (esim. TRPL>0). Tällöin lasketaan nettotulo/kk ja nettopalkka/kk. Jos kaikilla SVAT=0, käytetään muuttujaa TOITULO.
KUNTAR	Kuntaryhmä (kunnan kalleusluokka). Oletus=3.
ASMENO	Asumismeno, mk/kk. Oletuksena perheen koon mukaiset enimmäisasumismenot 4 v. vanhalle asunnolle 3. kuntaryhmässä. Oletusasumismenoja käytetään, mikäli muuttuja ei ole taulukossa tai kaikki sen arvot=0.
LISAMENO	Muu toimeentulotuessa huomioitava meno/kk.
KTUASMAX	Toimeentulotuessa hyväksytty asumismeno/kk.

TULOSTUS:

htoimtuk *	Toimeentulotuki/pv
ktotuper	Toimeentulotuen perusosa/kk
ktoasomav	Asumismenojen omavastuu/kk (1.3.1998 lähtien)
netto	Nettotulo/kk
plnetto	Nettopalkka/kk
KTOTUKK	Toimeentulotuen maksukuukaudet
KTOTU	Toimeentulotuki, mk/v

Asumismenot otetaan oletusarvoisesti huomioon laskelmissa sen suuruksina kuin ne hyväksytään yleisessä asumistuessa. Tältä osin ne maksetaan toimeentulotukena kokonaan ennen 1.3.1998, ja sen jälkeen omavastuuosuuden ylittävältä osin. Mikäli haluaa soveltaa tätä suurempaa asumismenoa, annetaan ko. arvo muuttujalla KTUASMAX.

Lapsilisä lasketaan ohjelmassa vuodesta 1994 lähtien, vaikka muuttujaa ”llmk” ei ole taulukossa.

Muuttujaan TOITULO lisätään verovapaat toimeentulotuessa huomioon otettavat tulot.

Laskelmat on tehty 1.1.1989 lähtien ns. uudistetun perusosan mukaisina.

TYÖTTÖMYYSETUUKSET

Ohjelma Ttyotprlask

LÄHTÖTIEDOT:

ENTPALKKA Aiempi kuukausipalkka/kk. Oletus=0.

TYOTLAJI Työttömyyslaji (1=ansiosidonnainen, 2=peruspäiväraha, 3=työmarkkinatuki, 4=osittainen työmarkkinatuki (ei laskettu), 5=lomautuspäiväraha, 6=korotettu ansiosidonnainen, 9=eksogeeninen ansiosidonnainen päiväraha). Oletus=1 (jos kaikkien TYOTLAJI=0). Voidaan käyttää eksogeenistä päivärahaa, jos annetaan kaikille TYOTLAJI=9. Päivärahaan sisältyy tällöin lapsikorotus.

LKOTONA Lapsi kotona

TULOSTUS:

ANSPALKKA Ansiosidonnaisen päivärahan perusteena oleva palkka (aiempi kuukausipalkka, josta tehty eläke- ja työttömyysvakuutusvähennys)

htyotprt* Ansiosidonnainen päiväraha/kk (korotettu ja eksog. päiväraha)

htyotprtp Ansiosidonnainen päiväraha/pv (korotettu ja eksog. päiväraha)

aleans Alennettu ansiopäiväraha/kk (1.7.1989 saakka)

aleansp Alennettu ansiopäiväraha/pv (1.7.1989 saakka)

htyotper * Peruspäiväraha/kk

htyotperp Peruspäiväraha/pv

tmtukimk* Työmarkkinatuki/kk (1.1.1994 lähtien)

tmtukimkp Työmarkkinatuki/pv (1.1.1994 lähtien)

lomans* Lomautuspäiväraha/kk (vuosina 1994-1996)

lomansp Lomautuspäiväraha/pv (vuosina 1994-1996)

tylkor Lapsikorotus/kk (sisältyy etuuteen)

tylkorp Lapsikorotus/pv (sisältyy etuuteen)

TYOTPV Työttömyyspäivät. Oletus =258/v (kun kaikkien TYOTPV=0).
Kuukaudessa keskimäärin 21.5 työttömyyspäivää

HTYOTPRT Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha/v

HTYOTPER Työttömän peruspäiväraha/v

TMTUKIMK Työmarkkinatuki/v

MUUTA:

Ansiosidonnaisen päivärahan alenema (20%) 1.3.1987 asti 100 päivärahopäivän jälkeen (sovellettiin kaikkiin), sen jälkeen alenema (12,5%) 1.7.1989 asti 200 päivän jälkeen (sovellettiin alle 55-vuotiaisiin). Myöhemmin alenema ei ole ollut käytössä.

Korotettua ansiopäivärahaa on voitu maksaa tietyin edellytyksin 1.1.2003 lähtien. Osittaista työmarkkinatukea ei ole laskettu.

Liite 20. Eräitä uusia luokitusmuuttujia

SOCA: Kotitalouden sosioekonominen asema

- 1 = Palkansaaja
- 2 = Maatalousyrittäjä
- 3 = Muut yrittäjät
- 4 = Eläkeläiset
- 5 = Muut ammatissa toimimattomat

KOTY2: Kotitalouden rakenne

- 1 = Yhden hengen talous
- 2 = Yksi aikuinen, yksi lapsi
- 3 = Yksi aikuinen, kaksi lasta
- 4 = Yksi aikuinen, kolme lasta
- 5 = Kaksi aikuista
- 6 = Kaksi aikuista, yksi lapsi
- 7 = Kaksi aikuista, kaksi lasta
- 8 = Kaksi aikuista, kolme lasta
- 9 = Kaksi aikuista, vähintään neljä lasta
- 10 = Muut

KOTY3: Kotitalouden elinvaihe

- 1 = Kahden huoltajan perheet
- 2 = Yksinhuoltajat, alaikäisiä lapsia
- 3 = Eläkeläiset
- 4 = Yksin asuvat, alle 65-vuotiaat
- 5 = Lapsettomat parit, alle 65-vuotiaat
- 6 = Muut

RNKOTY: Kotitaloustyyppi

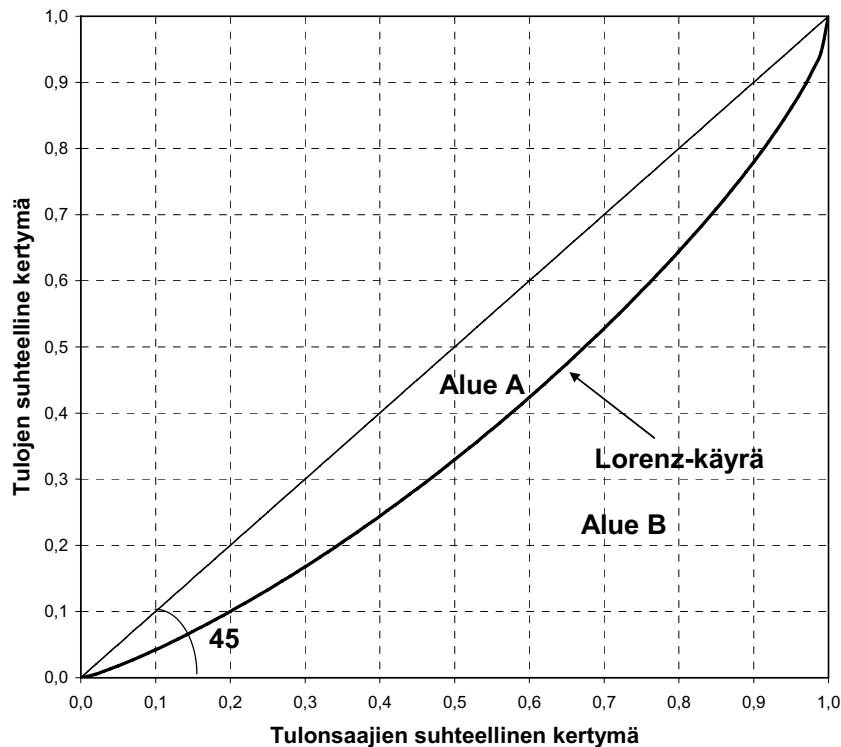
- 1 = Yksinasuvat
- 2 = Kaksi aikuista, lapsettomat
- 3 = Yksinhuoltaja
- 4. = Kaksi aikuista, lapsia
- 5 = Muut lapsiperheet
- 6 = Vähintään 3 aikuista, lapsettomat

LAPSPER: Lapsiperheluokitus

- 1 = Yksinhuoltaja
- 2 = Lapsiperheet, 1 tulonsaaja
- 3 = Lapsiperheet, 2 tulonsaajaa
- 4 = Muut lapsiperheet
- 5 = Ei lapsiperhe

RN2HUO: Kahden huoltajan kotitaloudet tulonsaajien ja lapsien lukumäärän mukaan

- 1 = 2 aikuista, 1 lapsi, 1 tulonsaaja
- 2 = 2 aikuista, 2 lasta, 1 tulonsaaja
- 3 = 2 aikuista, yli 2 lasta, 1 tulonsaaja
- 4 = 2 aikuista, 1 lapsi, 2 tulonsaajaa
- 5 = 2 aikuista, 2 lasta, 2 tulonsaajaa
- 6 = 2 aikuista, yli 2 lasta, 2 tulonsaajaa
- 0 = Muut kotitaloudet

Liite 21. Lorenz-käyrä ja Gini-kertoimen graafinen tulkinta

Gini-kerroin (G) on ”pinta-alamitta”, jota voidaan kuvata graafisesti (1x1)-neliöön piirretyn Lorenz-käyrän avulla. Neliön vaaka-akseli kuvaa tulonsaajien suhteellista kertymää, kun heidät on ensin järjestetty tulojen mukaan kasvavaan järjestykseen (esim. käytettävissä olevien tulojen mukaan). Pysty-akseli kuvaa tulojen suhteellista kertymää. Gini-kerroin on Lorenz-käyrän ja diagonaalisuoran välisen alueen (alue A) suhde koko diagonaalisuoran alapuolella olevaan alueeseen (alueet A ja B). Kun neliön pinta-ala on 1 yksikköä, siis $2 \cdot (A + B) = 1$, Gini-kertoimeksi saadaan

$$G = \frac{A}{A + B} = 2A = 2\left(\frac{1}{2} - B\right) = 1 - 2B$$

Mitä ”alempana” Lorenz-käyrä on (mitä epätasaisempi tulonjako), sitä suurempi on alue A ja sitä suurempi on myös Gini-kerroin².

² Ks. Lambert (1989) ja Talouden rakenteet (2002).

Liite 22. TUJA-mallin käyttö työryhmissä ja tutkimuksissa

- Lehtinen, T. (1991): *Suomen tuloverojärjestelmän efektiivinen rakenne ja sen poikkeaminen suhteellisuudesta*. VATT-Muistioita 1. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Lehtinen, T. (1991): *Tuloverotus Suomessa ja lineaarisesti progressiivinen verojärjestelmä*. VATT-Muistioita 13. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Lehtinen, T. – Salomäki, A. (1993): *Veroperusteiden ja tulonsiirtojen muutosten vaikutus käytettävissä oleviin tuloihin vuonna 1994*. VATT-Keskustelualoitteita 51. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Lehtinen, T. (1994): *Keskivertotyöntekijän työvoimakustannusten kokonaisverokiila Suomessa 1987-1994*. VATT-Keskustelualoitteita 57. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Mustonen, E. (1998): *Näkyvätkö laman jäljet tulonjaossa?* Teoksessa *Tehokkaampaan julkiseen talouteen*. VATT-Julkaisuja 25. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Mustonen, E. – Sinko, P. (2002): *Hiilidioksiveron vaikutus kotitalouksien tulonjakoon*. VATT-Keskustelualoitteita 232. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Mustonen, E. (2004): *Mitä on tapahtunut välittömän verotuksen progressiivisuudelle?* Teoksessa: Hjerpe, R. – Räisänen, H. (toim.) *Hyvinvointi ja työmarkkinoiden eriytyminen*. VATT-Julkaisuja 40. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Mustonen, E. – Viitamäki, H. (2004): *Työmarkkinatuelta ansiotyöhön: vaikutukset valtion ja kuntien tuloihin ja menoihin*. VATT-Muistioita 65. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Niinivaara, R. – Puhakka, A. (1984): *Keskeisten toimeentuloturvaetuuksien taso Suomessa 1984*. Sosiaalihuollituksen julkaisu 4, Helsinki.
- Niinivaara, R. (1992): *Evaluating The Use of The TUJA-Model in The Finnish Tax Reform*. Helsinki Seminar on Micro-Simulation Models, 16-17.3.1992.
- Niinivaara, R. (1999): *Kannustinloukkutyöryhmän ehdotusten toteutumisen arviointia*. Tutkimukset ja selvitykset 4/1999. Valtiovarainministeriö.
- Parkkinen, P. – Mäki, T. – Vanne, R. (1996): *Kehdosta hautaan. Suomalainen hyvinvointiyhteiskuntansa hoivassa*. VATT-Keskustelualoitteita 119. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Punakallio, Minna (2001): *Työn kannattavuus työntekijän ja työnantajan näkökulmasta*. Palvelutyönantajat, Helsinki.
- Rantanen, T. (1994): *Kotitalouksien tuki 1980-92*. VATT-Keskustelualoitteita 71. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Räisänen, H. (toim.) (2002): *Rakenteellinen työttömyys. Tutkimusinventari ja politiikkajohtopäätökset*. VATT-Tutkimuksia 92. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Salomäki, A. (1987): *Vähimmäis- ja ansioturva keskeisissä toimeentuloturvajärjestelmissä vuonna 1987*. Sosiaalihuollituksen raporttisarja 13, Helsinki.
- Salomäki, A. – Virtanen, S. – Viitamäki, H. (1991): *Valtion tuki kotitalouksille: suorat tulonsiirrot ja verotuet 1968-1990*. VATT-Muistioita 3. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Salomäki, A. (1992): *Verotus- ja tulonsiirtoratkaisujen vaikutus kotitalouksien tuloihin vuonna 1993*. VATT-Keskustelualoitteita 39. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Salomäki, A. – Viitamäki, H. (toim.) (1996): *Työttömyysturva ja toimeentulotuki seitsemässä Euroopan maassa*. VATT-Keskustelualoitteita 125. Valtion

- taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki. Yhteenveto teoksesta: "Unemployment Benefits and Social Assistance in seven European countries" (1995): Werkdokumenten no. 10, SZW, The Netherlands..
- Salomäki A. (1996): *Including Consumption Expenditure and Welfare Services in a Microsimulation Model*. Teoksessa Harding A. (ed.) "Microsimulation and Public Policy. Contributions to economic analyses". Amsterdam: Elsevier, 93-109.
- STM (1991): *Perheturvan rakennetyöryhmän muistio*. Työryhmämuistio 4. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- STM (1993): *Perhetukitoimikunnan mietintö*. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 11. Helsinki. Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Talouden rakenteet 2003* (2003): Kiander, J. – Kröger, O. – Romppanen, A. (toim.) Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Tax Expenditures in Finland (1997, 1998, 1999)*: VATT-Muistioita 26, 38, 44. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Verojärjestelmän kautta annettu tuki (1997, 1998, 1999)*: VATT-Muistioita 24, 37, 43. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Viitamäki, H. (1995): *Vähimmäis- ja ansioturva vuonna 1995*. VATT-Tutkimuksia 28. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Viitamäki, H. (1996): *Asumiset tuet vuosina 1990-1999*. VATT-Keskustelualoitteita 196. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Viitamäki, H. (1998): *Työttömyydellä on suuri merkitys julkisen talouden tasapainolle*. Teoksessa VATT:n vuosikirja 1998: "Tehokkaaseen julkiseen talouteen". Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Viitamäki, H. (1998). *TUJA-mallin kehittäminen*. VATT-Muistioita 32. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Viitamäki, H. (1998): *Työmarkkinoiden verokiila vuosina 1989-99*. VATT-Muistioita 33. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Viitamäki, H. (toim.) (1998): *Varhaiseläkkeet kahdeksassa Euroopan maassa*. VATT-Keskustelualoitteita 166. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki. Yhteenveto teoksesta "Income Benefits for Early Exit from The Labour Market in Eight Countries" (1997), Werkdokumenten no. 61, SZW, The Netherlands. Myös julkaistu komission sarjassa: European Economy (1998), Reports and Studies no. 3, European Commission.
- Viitamäki, H. (1998): *Työttömyydellä on suuri merkitys julkisen talouden tasapainolle*. Teoksessa "Tehokkaampaan julkiseen talouteen". VATT-Julkaisuja 25. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Viitamäki, H. (1999): *Asumistuen budjetointia ja määrätymisperusteiden valmistelua koskeva selvitys*. VATT-Muistioita 46. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- Viitamäki, H. (1999): *Asumisen tuet 1990-1999*. VATT-Keskustelualoitteita 196. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Viitamäki, H. (2000): *Työmarkkinoiden verokiila vuosina 1990-2000*. VATT-Muistioita 49. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Viitamäki, H. (2001): *Kannattaako työ?* Teoksessa: Ilmakunnas, S. (toim.) "Työmarkkinat testissä". VATT-Julkaisuja 30. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- Viitamäki, H. (2004): *Työttömyyden välittömät kustannukset julkiselle sektorille*. Teoksessa: Hjerpe, R. – Räisänen, H. (toim.) "Hyvinvointi ja työmarkkinoiden eriytyminen". VATT-Julkaisuja 40. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.
- VATT/VM (1990): *Arviolaskelmia verouudistuksen tulonjakovaikutuksista vuosina 1987-1991 (HE) ja 1990-1991 (HE)*. Tulonjakovaikutusten seurantatyöryhmä. Valtiovarainministeriö ja Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.

- VATT (1996): *Asumisen tuet*. Työryhmäraportti. VATT-Keskustelualoitteita 118. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Helsinki.
- VM (1992): *Pääomatulojen verouudistuksen taloudellisia vaikutuksia selvittäneen työryhmän muistio*. Valtiovarainministeriön työryhmämuistioita 2. Helsinki. Valtiovarainministeriö. Vero-osasto.
- VM (1992): *Henkilöverotuksen suunnittelumallin uudistamis- ja kehittämistyöryhmän muistio*. Valtiovarainministeriön työryhmämuistioita 24. Helsinki. Valtiovarainministeriö.
- VNK (1996): *Kannustinloukkutyöryhmän loppuraportti*. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 1996/5. Valtioneuvoston kanslia. Helsinki.
- VNK (2002): *Talousneuvoston työryhmäraportti*. Verotus kansainvälisessä toimintaympäristössä. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 5, Helsinki.
- YM (2001): *Asumistuen yhteensovitusryhmän muistio*. Toimeentuloturvajärjestelmän analyysi ensi- ja viimesijaisen turvan yhteensovituksen sekä kannustavuuden kannalta. Ympäristöministeriön moniste 86. Ympäristöministeriö. Helsinki.

VATT-MUISTIOITA / WORKING NOTES

35. Lang Markku: Euroopan unionin jäsenyyden vaikutus maatalojen kassavirtoihin vuonna 1995. Helsinki 1998.
36. Hjerppe Reino – Kemppi Heikki: Julkisen infrastruktuurin tuottavuus. Helsinki 1998.
37. Verojärjestelmän kautta annettava tuki. Helsinki 1998.
38. Tax Expenditures in Finland. Helsinki 1998.
39. Romppanen Antti: Suomen työeläkejärjestelmä kestää vertailun. Helsinki 1999.
40. Mäki Tuomo – Romppanen Antti: Nuoret työhön – varttuneet kouluun. Näkökohtia koulutuksen kehittämisestä. Helsinki 1999.
41. Niskanen Esko – Voipio Iikko B. (toim.): Seminar on Urban Economic Policy / Kaupunkipolitiikan seminaari 13.8.1998. Helsinki 1999.
42. Mäki Tuomo – Virén Matti: Käytännön kokemuksia finanssipolitiikan indikaattorien laskemisesta. Helsinki 1999.
43. Verojärjestelmän kautta annettava tuki. Helsinki 1999.
44. Tax Expenditures in Finland. Helsinki 1999.
45. Kröger Outi – Kärri Timo – Martikainen Minna – Voipio Iikko B.: Perusteellisuuden pääomahuolto 2000 – 2030. Esitutkimus. Helsinki 1999.
46. Viitamäki Heikki: Asumistuen budjetointia ja määräytymisperusteiden valmistelua koskeva selvitys. Helsinki 1999.
47. Junka Teuvo: Asuntojen hinnat vapailla markkinoilla. Helsinki 2000.
48. Kunta- ja aluetalouden seminaari 14.2.2000. Seminaarin alustukset. Helsinki 2000.
49. Viitamäki Heikki: Työmarkkinoiden verokiila vuosina 1990-2000. Helsinki 2000.
50. Valppu Pirkko: A Brief Overview of Working Conditions in the Care Sector. Helsinki 2000.
51. Hjerppe Reino: VATT-10 vuotta – tutkimustuloksia ja uusia visioita. Helsinki 2000.
52. Aronen Kauko – Järviö Maija-Liisa – Luoma Kalevi – Rätty Tarmo (toim.): Peruspalvelut 2000 seminaari 29.11.2000 Seminaarimuistio. Helsinki 2001.
53. Parkkinen Pekka: Työssä jaksaminen pitkällä aikavälillä. Helsinki 2001.
54. Lyytikäinen Teemu: Työn keskimääräisen efektiivisen veroasteen laskeminen OECD:n menetelmällä. Helsinki 2002.
55. Tukiainen Janne – Loikkanen Heikki A.: Kuudes pohjoismainen paikallisjulkistalouden konferenssi – yhteenveto. Helsinki 2002.
56. Aarnos Kari: Vihreät sertifikaatit, uusi tapa tukea sähköntuotantoa uusiutuvista energialähteistä. Helsinki 2002.
57. Kemppi Heikki: Suomen jättepoliittisten tavoitteiden mukaiset jätetutkimuksen tutkimuskokonaisuudet I. tutkimusklusterit (Wasteprev-projekti). Liitteenä kirjallisuuskatsaus jätteiden synnyn ehkäisystä. Helsinki 2002.

58. Heikkilä Tuomo – Kilponen Juha – Santavirta Torsten (toim.): Suomen tiede- ja teknologiapolitiikan haasteet ja muuttuva toimintaympäristö. KNOGG-työpajaseminaarin yhteenveto, Innopoli 1.4.2003. Helsinki 2003.
59. Santavirta Torsten: Benchmarking the Competitiveness Strategies of Six Small European Countries: A Small Country Perspective. Helsinki 2003.
60. Antikainen Riikka – Siivonen Erkki: Julkisen sektorin verrokin periaatteet tiehankkeiden osalta. Helsinki 2003.
61. VATT:n palkkauskäsikirja. Helsinki 2003. (Sisäinen)
62. Honkatukia Juha – Kemppi Heikki – Rajala Rami: Energiaverotuksen ja päästökaupan vaikutus kilpailukykyyn. Helsinki 2003.
63. Mikrosimulointimallien välinen yhteistyö. Helsinki 2004.
64. Antikainen Riikka – Siivonen Erkki – Saltevo Anu – Salmela Vesa – Tolvanen Riku: Elinkaarimallitoteutuksen ja parhaan nykykäytännön vertailu. Helsinki 2004.
65. Mustonen Esko – Viitamäki Heikki: Työmarkkinatuelta ansiotyöhön: vaikutukset valtion ja kuntien tuloihin ja menoihin. Helsinki 2004.
66. Romppanen Antti: Maailmantalouden yhdentyminen. Helsinki 2004.
67. Mykkänen Kai: Miksi yhteisöveron tuotto moninkertaistui 1990-luvulla? Helsinki 2005.
68. Saastamoinen Hannu: Ajankäytön trendit 1999–2000. Helsinki 2005.
69. Luoma Kalevi – Moisio Antti: Kuntakoko, kuntien menot ja palvelujen tuotannon tehokkuuserot. Helsinki 2005.
70. Seppo Kari – Venetoklis Takis: Selvitys kehitysalueiden korotettujen poistojen vaikuttavuudesta. Helsinki 2005.
71. Honkatukia Juha – Perrels Adriaan: Vesidirektiivin toimeenpano Suomessa – Esitutkimus taloudellisen arvioinnin edellytyksistä. Helsinki 2005.